

การศึกษาผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม กรณีศึกษา : เขตเมืองเก่าจังหวัด
เชียงใหม่

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรภูมิสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรภูมิสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต แผน ข

ภาควิชาสาขาวิชาภูมิสถาปัตยกรรม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2562

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การศึกษาผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม กรณีศึกษา : เขตเมืองเก่า
จังหวัดเชียงใหม่

โดย
นายพานุมাত্র เหล่าศรีวิจิตร

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรภูมิสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรภูมิสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต แผน ข

ภาควิชาสาขาวิชาภูมิสถาปัตยกรรม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2562

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

THE STUDY OF VISUAL IMPACTS TO CULTURAL ENVIRONMENT CASE STUDY :
CHIANGMAI

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Landscape Architecture (Master of Landscape Architecture Program)

Department of Division of Landscape Architecture

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2019

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ การศึกษาผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อม
ศิลปกรรม กรณีศึกษา : เขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่
โดย พานุมাত্র เหล่าศรีวิจิตร
สาขาวิชา หลักสูตรภูมิสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต แผนก ข
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร. รุจิโรจน์ อนามัยบุตร

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรภูมิสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

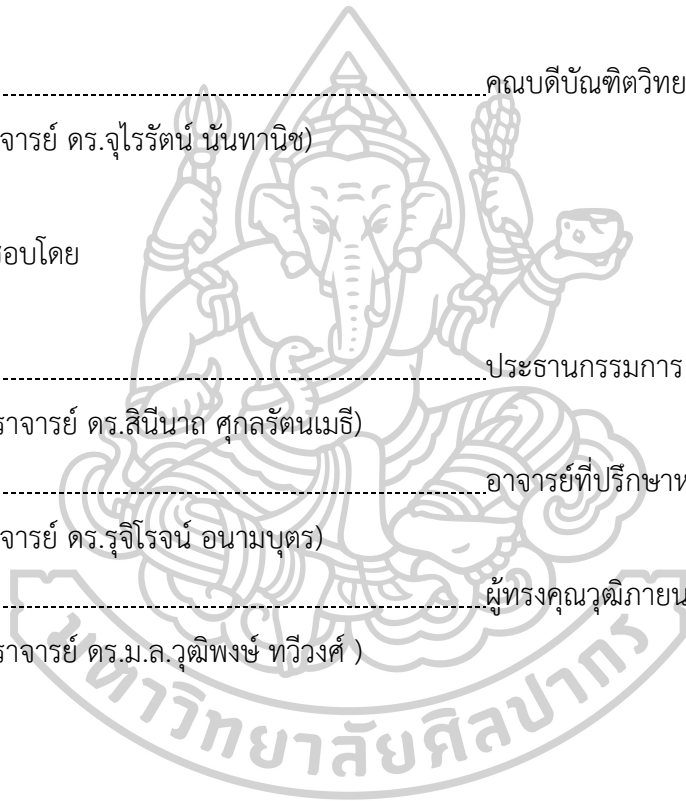
.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินีนารถ ศุกลรัตน์เมธี)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.รุจิโรจน์ อนามัยบุตร)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ม.ล.วุฒิพงษ์ ทวีวงศ์)

58060211 : หลักสูตรภูมิสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต แผน ข

คำสำคัญ : ผลกระทบทางสายตา, แหล่งศิลปกรรม, สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

นาย พานูมาตร เหล่าศรีวิจิตร: การศึกษาผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม กรณีศึกษา : เขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : รองศาสตราจารย์ ดร. รุจิโรจน์ อนามัยบุตร

ปัจจุบันเมืองเชียงใหม่มีบทบาทเป็นเมืองท่องเที่ยวทำให้มีการพัฒนาเพื่อรองรับการท่องเที่ยวมากขึ้น ส่งผลให้เกิดปัญหาทางทัศนียภาพบริเวณโดยรอบแหล่งศิลปกรรม ซึ่งการวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมและเสนอแนวทางการลดผลกระทบทางสายตาที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในเขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่ โดยวิธีการวิจัยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ศึกษาและสำรวจแหล่งศิลปกรรม 2) กำหนดตัวแปรในการวิจัย 3) จัดทำแบบสอบถามรูปภาพ (Photo Questionnaire) โดยการจำลองการลดผลกระทบ ด้วยวิธีการจัดทำภาพซ้อน (Photo-montage) 4) วิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติในทางลบต่อแหล่งศิลปกรรมสภาพปัจจุบัน และมีทัศนคติเปลี่ยนไปในทางบวกมากขึ้นเมื่อภาพตัวแทนสภาพปัจจุบันได้รับการลดผลกระทบทางสายตา โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติในทางบวกขึ้นอยู่กับระดับความเข้มข้นของการลดผลกระทบ

58060211 : Major (Master of Landscape Architecture Program)

Keyword : VISUAL IMPACT, CULTURAL HERITAGE SITE, CULTURAL ENVIRONMENT

MR. PANUMAT LAOSRIVICHIT : THE STUDY OF VISUAL IMPACTS TO CULTURAL ENVIRONMENT CASE STUDY : CHIANGMAI THESIS ADVISOR : ASSOCIATE PROFESSOR RUJIROTE ANAMBUTR, Ph.D.

Chiang Mai is a major tourist destination. Tourism development to caused visual pollution problems to the cultural environment. The purpose of this research is to study visual quality problems and propose guidelines for reducing visual impact on the historic attractions in the old city of Chiang Mai. Research methodology may be described in 4 parts; a) Study important historic heritage sites. b) Define factors that may affect image quality. c) Create a Photo Questionnaire by simulating the physical improvement to lessen the impact using the Photo-montage. d) Analyze data, explain the findings and propose a guideline for impact mitigation. The findings indicate that the respondents have a negative attitudes towards cultural heritage sites in present state. Their attitudes become more positive toward simulated picture with proposed physical changes to reduce visual impacts.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระ เรื่อง การศึกษาผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ทัศนศึกษา เขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่ ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เพราะได้รับความช่วยเหลือ กำลังใจ และความห่วงใยจากทุกท่าน จึงขอขอบพระคุณอย่างยิ่งมา ณ ที่นี้

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีผู้เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือทั้งด้านวิชาการและให้คำแนะนำที่เป็น ประโยชน์ต่อการวิจัย ขอขอบคุณอาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.รุจิโรจน์ อนุามบุตร สำหรับ ความช่วยเหลือการให้คำแนะนำ และการชี้แนะที่เป็นประโยชน์ตลอดการทำวิจัยค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ รวมถึงคำสอนและแง่คิดในการใช้ชีวิต ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินีนาถ ศุภรัตน์เมธิ สำหรับ คำแนะนำ ความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในการแก้ไขข้อบกพร่องของการวิจัยครั้งนี้ นอกจากนี้ยังส่ง ข่าวสารที่เป็นโอกาสในการกลับมาทำการค้นคว้าอิสระนี้จนสำเร็จ และขอขอบคุณอาจารย์ วิมลญา สงค์ อิม สำหรับความช่วยเหลือในการให้คำปรึกษาที่ดีตลอดมา รวมถึงช่วยทบทวนเนื้อหาและเสนอการแก้ไข ให้ดียิ่งขึ้น

สำหรับการช่วยเหลือและเป็นกำลังใจสำคัญที่เป็นแรงผลักดันให้การค้นคว้าอิสระครั้งนี้สำเร็จ ไปได้ด้วยดี ขอขอบคุณทุกคนในครอบครัว ที่คอยให้คำปรึกษา ให้กำลังใจ มีความห่วงใยเสมอ ขอขอบคุณ คุณจิรนนท์ อินทร์ประเสริฐ และเพื่อนๆในกลุ่ม สำหรับการช่วยเหลือด้านการดำเนินการ ขณะทำการลงศึกษาพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ขอขอบคุณเพื่อนๆแม่ใจ สำหรับการช่วยเหลือในการเก็บ ข้อมูลแบบสอบถามและเป็นกำลังใจให้เสมอมา และขอขอบคุณเพื่อนๆในสาขาวิชาภูมิสถาปัตยกรรม สำหรับความช่วยเหลือและร่วมทำการวิจัยไปพร้อมๆกัน

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณทุกคนที่มีส่วนร่วมที่ทำให้การค้นคว้าอิสระครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การค้นคว้าอิสระฉบับนี้จะประโยชน์ไม่มากนักน้อยสำหรับผู้สนใจและมีความห่วงใยในการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของประเทศ หากมีข้อผิดพลาดประการใดจากการศึกษา ครั้งนี้ ขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

พานูมาตร เหล่าศรีวิจิตร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ.....	ฐ
บทที่ 1.....	1
บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
1.3 ประเด็นคำถามในการวิจัย.....	2
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	2
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
1.7 วิธีการศึกษา.....	5
บทที่ 2.....	9
การทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.1 ความหมายและประเภทของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม.....	9
2.2 ปัญหาของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม.....	13
2.3 ลักษณะผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม.....	22
2.4 หลักการของการกำหนดแนวทางการลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่เคยมีมา.....	24

2.5 หลักการประเมินความพอใจด้วยหลักการประเมินผลกระทบทางสายตา	27
บทที่ 3	31
พื้นที่ศึกษา	31
3.1 ศึกษาความเป็นมาและความสำคัญของพื้นที่ศึกษา.....	31
3.2 สภาพโดยทั่วไปของพื้นที่ศึกษา	38
3.3 แหล่งศิลปกรรมในพื้นที่ศึกษา.....	41
3.4 ผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม	65
3.5 สรุปผลการศึกษาพื้นที่ศึกษา.....	68
บทที่ 4	73
วิธีดำเนินการวิจัย.....	73
4.1 คำถามในการวิจัย.....	73
4.2 ตัวแปรในการวิจัย	73
4.3 แหล่งศิลปกรรมตัวแทน	74
4.4 ภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรม.....	97
4.5 กลุ่มของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	129
4.6 การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล	130
4.7 สรุปผลวิจัยและข้อเสนอแนะ	130
บทที่ 5	131
การวิเคราะห์ข้อมูล	131
5.1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม.....	131
5.2 การประมวลผลข้อมูลจากแบบสอบถาม	132
5.3 การวิเคราะห์ข้อมูล	133
บทที่ 6	188
สรุปผลวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	188

6.1 สรุปลวิจัย.....	188
6.2 ข้อเสนอแนะ	191
ภาคผนวก	206
รายการอ้างอิง.....	229
ประวัติผู้เขียน	232

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ประเภทของแหล่งศิลปกรรม	12
ตารางที่ 2 สรุปแหล่งศิลปกรรมในพื้นที่ศึกษา ประเภทอนุสาวรีย์ อนุสรณ์สถาน สถาน หลักเมือง...41	41
ตารางที่ 3 สรุปแหล่งศิลปกรรมในพื้นที่ศึกษา ประเภทวัด วัดร้าง ศาสนสถาน.....43	43
ตารางที่ 4 สรุปแหล่งศิลปกรรมในพื้นที่ศึกษา ประเภทพิพิธภัณฑสถาน สถาปัตยกรรม พระราชวัง.....50	50
ตารางที่ 5 สรุปปัญหาสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภทอนุสาวรีย์ อนุสรณ์สถาน สถาน หลักเมือง.....56	56
ตารางที่ 6 สรุปปัญหาสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภทวัด วัดร้าง ศาสนสถาน	58
ตารางที่ 7 สรุปปัญหาสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภทพิพิธภัณฑสถาน สถาปัตยกรรม พระราชวัง	64
ตารางที่ 8 สรุปจำนวนผลกระทบของแหล่งศิลปกรรม.....	68
ตารางที่ 9 เกณฑ์การประเมินคุณค่าแหล่งศิลปกรรมด้านความเก่าแก่	80
ตารางที่ 10 เกณฑ์การประเมินคุณค่าแหล่งศิลปกรรมด้านความสำคัญทางประวัติศาสตร์.....	81
ตารางที่ 11 เกณฑ์การประเมินคุณค่าแหล่งศิลปกรรมด้านลักษณะพิเศษ	82
ตารางที่ 12 เกณฑ์การประเมินคุณค่าแหล่งศิลปกรรมด้านรูปแบบสถาปัตยกรรม	82
ตารางที่ 13 เกณฑ์การประเมินคุณค่าแหล่งศิลปกรรมด้านคุณค่าทางจิตใจ	83
ตารางที่ 14 การรวบรวมข้อมูลพื้นที่ศึกษาและประเมินคุณค่าของแหล่งศิลปกรรม	84
ตารางที่ 15 สรุปคะแนนความสำคัญโดยรวมของแหล่งศิลปกรรม.....	93
ตารางที่ 16 สรุปแหล่งศิลปกรรมตามหลักเกณฑ์การคัดเลือก	95
ตารางที่ 17 เกณฑ์การคัดเลือกจุดควบคุมการมองวิถุติ.....	97
ตารางที่ 18 การคัดเลือกภาพตัวแทนภูมิทัศน์จากจุดควบคุมการมองวิถุติ.....	98
ตารางที่ 19 สรุปภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมสภาพปัจจุบัน	112
ตารางที่ 20 ภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบด้านการรบกวน.....	115
ตารางที่ 21 ภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบด้านการบดบัง.....	116

ตารางที่ 22 ภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบด้านการคุกคาม.....	117
ตารางที่ 23 ภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบด้านความแปลกแยก.....	118
ตารางที่ 24 ภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพในอุดมคติ ด้านการรบกวน.....	120
ตารางที่ 25 ภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพในอุดมคติ ด้านการบดบัง.....	122
ตารางที่ 26 ภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพในอุดมคติ ด้านการคุกคาม.....	123
ตารางที่ 27 ภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพในอุดมคติ ด้านความแปลกแยก.....	124
ตารางที่ 28 สรุปลักษณ์ภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรม.....	125
ตารางที่ 29 ภาพตัวแทนทั้งหมด 30 ภาพ.....	134
ตารางที่ 30 ค่าเฉลี่ยภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพปัจจุบัน แบ่งตามระดับคุณค่าของแหล่งศิลปกรรม.....	136
ตารางที่ 31 ค่าเฉลี่ยภาพตัวแทนภูมิทัศน์ที่ได้รับการลดผลกระทบ แบ่งตามระดับคุณค่าของแหล่งศิลปกรรม.....	141
ตารางที่ 32 ค่าเฉลี่ยภาพตัวแทนภูมิทัศน์ในอุดมคติ แบ่งตามระดับคุณค่าของแหล่งศิลปกรรม.....	146
ตารางที่ 33 ค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรม.....	153
ตารางที่ 34 ค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรม.....	157
ตารางที่ 35 ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน.....	160
ตารางที่ 36 ค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมที่มีผลกระทบต่างกัน.....	163
ตารางที่ 37 ข้อสังเกตเกี่ยวกับการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติด้านความชอบ.....	167
ตารางที่ 38 ค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมที่มีผลกระทบต่างกัน.....	169
ตารางที่ 39 ข้อสังเกตเกี่ยวกับการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติด้านการยอมรับ.....	173
ตารางที่ 40 ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมที่มีผลกระทบต่างกัน.....	175
ตารางที่ 41 ข้อสังเกตเกี่ยวกับการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติด้านการให้ความสำคัญ.....	179

ตารางที่ 42 ค่าเฉลี่ยด้านความชอบเปรียบเทียบลักษณะบุคคลที่ต่างกัน..... 181

ตารางที่ 43 ค่าเฉลี่ยด้านการยอมรับเปรียบเทียบลักษณะบุคคลที่ต่างกัน..... 183

ตารางที่ 44 ค่าเฉลี่ยด้านการให้ความสำคัญเปรียบเทียบลักษณะบุคคลที่ต่างกัน..... 186

ตารางที่ 45 ผลกระทบด้านภูมิทัศน์ในพื้นที่ศึกษา..... 191

ตารางที่ 46 ข้อเสนอแนะด้านการลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์..... 201

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ขอบเขตพื้นที่ศึกษา เขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่	4
ภาพที่ 2 ขั้นตอนกระบวนการวิจัย	8
ภาพที่ 3 รูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินใกล้แหล่งศิลปกรรมที่แตกต่างกัน	16
ภาพที่ 4 วัดไชยวัฒนารามที่ถูกน้ำท่วมในอุทกภัยในประเทศไทย พ.ศ. 2554 (ซ้าย).....	19
ภาพที่ 5 วัดร่องขุนจังหวัดเชียงราย ได้รับผลกระทบจากเหตุแผ่นดินไหว (ขวา).....	19
ภาพที่ 6 การตกแต่งภูมิทัศน์ที่มีรูปแบบไม่เหมาะสมขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย (ซ้าย).....	21
ภาพที่ 7 การใช้พื้นที่โล่งกว้างที่ไม่เหมาะสมโดยการตั้งเต็นท์บดบังอาคารที่สำคัญ (ขวา).....	21
ภาพที่ 8 อาคารพาณิชย์ที่รุกล้ำพื้นที่วัดตัวอาคารบดบังเหลือเพียงซุ้มประตูทางเข้า (ซ้าย).....	21
ภาพที่ 9 การต่อเติมอาคารใหม่และการสร้างกำแพงที่สูงเป็นการบดบังทัศนียภาพ (ขวา).....	21
ภาพที่ 10 ผลกระทบด้านการรบกวน : การจอดรถในพื้นที่ใกล้แหล่งศิลปกรรม (ซ้าย).....	22
ภาพที่ 11 ผลกระทบด้านการรบกวน : สายไฟที่ไม่เป็นระเบียบ (ขวา).....	22
ภาพที่ 12 ผลกระทบด้านการบดบัง : อาคารพาณิชย์ที่บดบังอาคารสำคัญของวัด (ซ้าย)	23
ภาพที่ 13 ผลกระทบด้านการบดบัง : การต่อเติมสิ่งปลูกสร้างใหม่บดบังอาคารสำคัญของวัด (ขวา).....	23
ภาพที่ 14 ผลกระทบด้านการคุกคาม : อาคารที่อยู่ในระยะประชิดแหล่งศิลปกรรม (ซ้าย).....	23
ภาพที่ 15 ผลกระทบด้านการคุกคาม : อาคารหอพักมีขนาดใหญ่คุกคามเจดีย์เก่าของวัด (ขวา).....	23
ภาพที่ 16 ผลกระทบด้านความแปลกแยก : ทางวัดมีการตกแต่งภูมิทัศน์ที่มีความแปลกแยก (ซ้าย).....	24
ภาพที่ 17 ผลกระทบด้านความแปลกแยก : อาคารใหม่ดึงดูดจุดสนใจแข่งกับแหล่งศิลปกรรม	24
ภาพที่ 18 รูปแบบเมืองวงกลมมีคูน้ำและคันดินล้อมรอบ : เมืองศรี จังหวัดเพชรบูรณ์ (ซ้าย).....	32
ภาพที่ 19 รูปแบบเมืองวงกลมมีคูน้ำและคันดินล้อมรอบ : เมืองจันเสน จังหวัดนครสวรรค์ (ขวา).....	32
ภาพที่ 20 ตำแหน่งของที่ตั้งของเสาอินทขิล ในช่วงเริ่มสร้างเมืองเชียงใหม่.....	33
ภาพที่ 21 ขอบเขตพื้นที่เมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่.....	37

ภาพที่ 22 ที่ตั้งของพื้นที่ศึกษา	40
ภาพที่ 23 ปัญหาการจัดภูมิทัศน์โดยรอบที่ยังไม่เหมาะสม.....	54
ภาพที่ 24 กาจอรรถในระยยะประชิดแหล่งศิลปกรรม (ซ้าย).....	54
ภาพที่ 25 การตั้งเต็นท์ภายในวัดบดบังอาคารสำคัญ (ขวา).....	54
ภาพที่ 26 ปัญหาจากป้าย เสาไฟ และอาคารรอบข้าง (ซ้าย).....	55
ภาพที่ 27 ปัญหาจากอาคารสูงโดยรอบแหล่งศิลปกรรม (ขวา).....	55
ภาพที่ 28 ปัญหาจากการจอดรถจักรยานยนต์ไม่เป็นที่ (ซ้าย).....	56
ภาพที่ 29 ปัญหาการคุกคามจากอาคารอื่นภายนอก (ขวา).....	56
ภาพที่ 30 ปัญหาจากป้าย เสาไฟ และความไม่เป็นระเบียบ (ซ้าย).....	56
ภาพที่ 31 อาคารจากภายนอกรบกวนมุมมอง (ขวา).....	56
ภาพที่ 32 การศึกษาผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ด้านการรบกวน	69
ภาพที่ 33 การศึกษาผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ด้านการบดบัง	70
ภาพที่ 34 การศึกษาผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ด้านการคุกคาม	71
ภาพที่ 35 การศึกษาผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ด้านความแปลกแยก	72
ภาพที่ 36 สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภท อนุสาวรีย์ อนุสรณ์สถาน สถาน หลักเมือง	75
ภาพที่ 37 สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภท วัด วัดร้าง ศาสนสถาน	78
ภาพที่ 38 สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภท พิพิธภัณฑ์ สถาปัตยกรรม พระราชวัง.....	78
ภาพที่ 39 การลำดับเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ล้านนาและนครเชียงใหม่.....	79
ภาพที่ 40 จุดควบคุมการมองวิถุติบริเวณประตูท่าแพ.....	104
ภาพที่ 41 จุดควบคุมการมองวิถุติบริเวณประตูช้างเผือก.....	105
ภาพที่ 42 จุดควบคุมการมองวิถุติบริเวณวัดพระสิงวรมหาวิหาร	106
ภาพที่ 43 จุดควบคุมการมองวิถุติบริเวณวัดเจ็ดยี่หลวงวรวิหาร.....	107
ภาพที่ 44 จุดควบคุมการมองวิถุติบริเวณวัดพันอัน	107
ภาพที่ 45 จุดควบคุมการมองวิถุติบริเวณวัดพันเตา	108

ภาพที่ 46 จุดควบคุมการมองวิฤติบริเวณวัดเจ็ดลิน.....	109
ภาพที่ 47 จุดควบคุมการมองวิฤติบริเวณวัดอินทิลสະตือเมือง.....	110
ภาพที่ 48 จุดควบคุมการมองวิฤติบริเวณวัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์.....	110
ภาพที่ 49 จุดควบคุมการมองวิฤติบริเวณวัดปราสาท.....	111
ภาพที่ 50 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม ที่อยู่ปัจจุบัน เพศ ช่วงอายุ ศาสนา การศึกษาสูงสุด และสถานะอาชีพ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ที่เชียงใหม่ และประเภทกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม	132
ภาพที่ 51 ความหมายของระดับคะแนน ความชอบ การยอมรับ และการให้ความสำคัญตาม Likert Scale 5 ระดับ.....	133
ภาพที่ 52 ความสัมพันธ์ของความชอบ การยอมรับ และการให้ความสำคัญ ต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพปัจจุบัน	139
ภาพที่ 53 การเปรียบเทียบภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพปัจจุบันกับภาพตัวแทนภูมิทัศน์ที่ได้รับการลดผลกระทบด้านความชอบ ที่มีผลต่อแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน.....	142
ภาพที่ 54 การเปรียบเทียบภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพปัจจุบันกับภาพตัวแทนภูมิทัศน์ที่ได้รับการลดผลกระทบด้านการยอมรับ ที่มีผลต่อแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน.....	143
ภาพที่ 55 การเปรียบเทียบภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพปัจจุบันกับภาพตัวแทนภูมิทัศน์ที่ได้รับการลดผลกระทบด้านการให้ความสำคัญ ที่มีผลต่อแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน.....	144
ภาพที่ 56 ความสัมพันธ์ของความชอบ การยอมรับ และการให้ความสำคัญ ต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ที่ได้รับการลดผลกระทบ	145
ภาพที่ 57 การเปรียบเทียบภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพต่างๆ ด้านความชอบที่มีผลต่อแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน	148
ภาพที่ 58 การเปรียบเทียบภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพต่างๆ ด้านการยอมรับที่มีผลต่อแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน	149
ภาพที่ 59 การเปรียบเทียบภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพต่างๆ ด้านการให้ความสำคัญที่มีผลต่อแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน.....	150
ภาพที่ 60 ความสัมพันธ์ของความชอบ การยอมรับ และการให้ความสำคัญ ต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ในอุดมคติ	152

ภาพที่ 61 ข้อเสนอแนะสำหรับภาพตัวแทนภูมิทัศน์ วัดปราสาท.....	192
ภาพที่ 62 ข้อเสนอแนะสำหรับภาพตัวแทนภูมิทัศน์ วัดอินทขิลสะดือเมือง	193
ภาพที่ 63 ข้อเสนอแนะสำหรับภาพตัวแทนภูมิทัศน์ วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร	194
ภาพที่ 64 ข้อเสนอแนะสำหรับภาพตัวแทนภูมิทัศน์ วัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์	195
ภาพที่ 65 ข้อเสนอแนะสำหรับภาพตัวแทนภูมิทัศน์ วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร	196
ภาพที่ 66 ข้อเสนอแนะสำหรับภาพตัวแทนภูมิทัศน์ วัดเจ็ดลิน	196
ภาพที่ 67 ข้อเสนอแนะสำหรับภาพตัวแทนภูมิทัศน์ วัดพันเตา.....	197
ภาพที่ 68 ข้อเสนอแนะสำหรับภาพตัวแทนภูมิทัศน์ ประตูช้างเผือก.....	198
ภาพที่ 69 ข้อเสนอแนะสำหรับภาพตัวแทนภูมิทัศน์ วัดพันอ้น.....	199
ภาพที่ 70 ข้อเสนอแนะสำหรับภาพตัวแทนภูมิทัศน์ ประตูท่าแพ.....	200
ภาพที่ 71 แบบสอบถาม ส่วนที่ 1 หน้าที่ 1 (ภาษาไทย).....	207
ภาพที่ 72 แบบสอบถาม ส่วนที่ 1 หน้าที่ 2 (ภาษาไทย).....	208
ภาพที่ 73 แบบสอบถาม ส่วนที่ 1 หน้าที่ 3 (ภาษาไทย).....	209
ภาพที่ 74 แบบสอบถาม ส่วนที่ 1 หน้าที่ 4 (ภาษาไทย).....	210
ภาพที่ 75 แบบสอบถาม ส่วนที่ 1 หน้าที่ 5 (ภาษาไทย).....	211
ภาพที่ 76 แบบสอบถาม ส่วนที่ 1 หน้าที่ 6 (ภาษาไทย).....	212
ภาพที่ 77 แบบสอบถาม ส่วนที่ 1 หน้าที่ 7 (ภาษาไทย).....	213
ภาพที่ 78 แบบสอบถาม ส่วนที่ 1 หน้าที่ 8 (ภาษาไทย).....	214
ภาพที่ 79 แบบสอบถาม ส่วนที่ 1 หน้าที่ 9 (ภาษาไทย).....	215
ภาพที่ 80 แบบสอบถาม ส่วนที่ 1 หน้าที่ 10 (ภาษาไทย)	216
ภาพที่ 81 แบบสอบถาม ส่วนที่ 2 หน้าที่ 11 (ภาษาไทย)	217
ภาพที่ 82 แบบสอบถาม ส่วนที่ 1 หน้าที่ 1 (ภาษาอังกฤษ).....	218
ภาพที่ 83 แบบสอบถาม ส่วนที่ 1 หน้าที่ 2 (ภาษาอังกฤษ).....	219
ภาพที่ 84 แบบสอบถาม ส่วนที่ 1 หน้าที่ 3 (ภาษาอังกฤษ).....	220

ภาพที่ 85 แบบสอบถาม ส่วนที่ 1 หน้าที่ 4 (ภาษาอังกฤษ).....	221
ภาพที่ 86 แบบสอบถาม ส่วนที่ 1 หน้าที่ 5 (ภาษาอังกฤษ).....	222
ภาพที่ 87 แบบสอบถาม ส่วนที่ 1 หน้าที่ 6 (ภาษาอังกฤษ).....	223
ภาพที่ 88 แบบสอบถาม ส่วนที่ 1 หน้าที่ 7 (ภาษาอังกฤษ).....	224
ภาพที่ 89 แบบสอบถาม ส่วนที่ 1 หน้าที่ 8 (ภาษาอังกฤษ).....	225
ภาพที่ 90 แบบสอบถาม ส่วนที่ 1 หน้าที่ 9 (ภาษาอังกฤษ).....	226
ภาพที่ 91 แบบสอบถาม ส่วนที่ 1 หน้าที่ 10 (ภาษาอังกฤษ).....	227
ภาพที่ 92 แบบสอบถาม ส่วนที่ 2 หน้าที่ 11 (ภาษาอังกฤษ).....	228

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จังหวัดเชียงใหม่เป็นอีกหนึ่งจังหวัดของประเทศไทยที่ยังคงหลงเหลือสภาพเมืองเก่าที่เห็นได้ชัดเจนไม่ว่าจะเป็นแนวคูเมืองหรือแนวกำแพงเมืองเดิมที่เป็นหลักฐานว่ามีอายุมายาวนานจากประวัติศาสตร์ เมืองเชียงใหม่เป็นเมืองที่มีอายุกว่า 700 ปี พัฒนามาจากเมืองค้าไม้จนกลายเป็นหัวเมืองทางเหนือและพัฒนาอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันเมืองเชียงใหม่จึงมี วัฒนธรรม อารยะธรรม และสถาปัตยกรรมที่งดงามไม่เหมือนที่ใด มีเอกลักษณ์ความเป็นล้านนา โดยเฉพาะภายในตัวเมืองเก่าที่มีความเป็นมายาวนาน ประกอบไปด้วยแหล่งศิลปกรรมหลายหลายประเภทที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และมีอยู่เป็นจำนวนมากภายในเขตคูเมือง ไม่ว่าจะเป็นวัดพระสิงห์วรมหาวิหาร ที่มีความเก่าแก่มากมาตั้งแต่สมัยยุคสร้างเมืองเชียงใหม่ วัดเจดีย์หลวง ซึ่งตั้งอยู่ใจกลางเมือง หรือคูเมืองและประตูเมืองตามทิศต่างๆที่มีความสำคัญเป็นหลักฐานบ่งบอกถึงความเป็นเมืองประวัติศาสตร์ และวัดสำคัญที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ของเมืองเชียงใหม่อีกเป็นจำนวนมาก เป็นต้น

ปัจจุบันเมืองเชียงใหม่ได้เปลี่ยนบทบาทเป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีศักยภาพหลายด้าน ทั้งด้านธรรมชาติ ด้านศิลปวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ และในด้านการบริการนักท่องเที่ยว เมืองเชียงใหม่จึงเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวจำนวนมาก และมีการพัฒนาเมืองเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ เนื่องจากการพัฒนาที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับการท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกหรือการนำสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์มาเป็นจุดขายแก่นักท่องเที่ยว เกิดการลงทุนเพื่อการท่องเที่ยวมากขึ้นโดยไม่คำนึงถึงประวัติศาสตร์ของเมืองและความเหมาะสมด้านทัศนียภาพของเมืองโดยเฉพาะทัศนียภาพบริเวณโดยรอบแหล่งศิลปกรรมในเขตเมืองเก่า เช่น การตั้งแผงขายของใกล้แหล่งศิลปกรรมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว หรือการพัฒนาอาคารรอบข้างแหล่งศิลปกรรมที่มีลักษณะของอาคารที่โดดเด่นเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวแต่ไม่ได้คำนึงถึงความขัดแย้งทางรูปแบบศิลปะสถาปัตยกรรมที่มีต่อแหล่งศิลปกรรมที่ทรงคุณค่า เป็นต้น

ทำให้เกิดการทำลายความเป็นเอกลักษณ์และความงดงามของเมืองเก่า กลายเป็นสิ่งรบกวนทางทัศนียภาพที่ส่งผลให้การรับรู้ความเป็นย่านประวัติศาสตร์ไม่เด่นชัด อีกทั้งยังถือเป็นการละเลยคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรม ดังนั้นการศึกษาแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมเพื่อลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์ จึงเป็นแนวทางในการจัดการและควบคุมสภาพแวดล้อมโดยรอบแหล่งศิลปกรรม เพื่อส่งเสริมให้การสื่อความหมาย การรับรู้ความสำคัญทางประวัติศาสตร์ชัดเจนมากขึ้น อันจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่มาศึกษาหาความรู้ผู้ที่มาท่องเที่ยว และเป็นการรักษาศิลปกรรมอันทรงคุณค่าให้ดำรงอยู่ควบคู่ไปกับการพัฒนาเมืองได้อย่างเหมาะสม

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1.2.1 เพื่อศึกษาประเภทแหล่งศิลปกรรม จำแนกประเภทและจัดกลุ่มปัญหาสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมที่เกิดขึ้นในเขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่
- 1.2.2 เพื่อศึกษาปัญหาสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในเขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่
- 1.2.3 เพื่อสรุปผลและเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาและวิธีการป้องกันเพื่อลดผลกระทบทางสายตาที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในเขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้

1.3 ประเด็นคำถามในการวิจัย

- 1.3.1 ผลกระทบทางสายตาที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในเขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่ได้แก่อะไรบ้าง
- 1.3.2 แนวทางการแก้ปัญหาทางกายภาพเพื่อลดผลกระทบทางสายตาที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมที่สำคัญในเขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่ควรเป็นอย่างไร

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

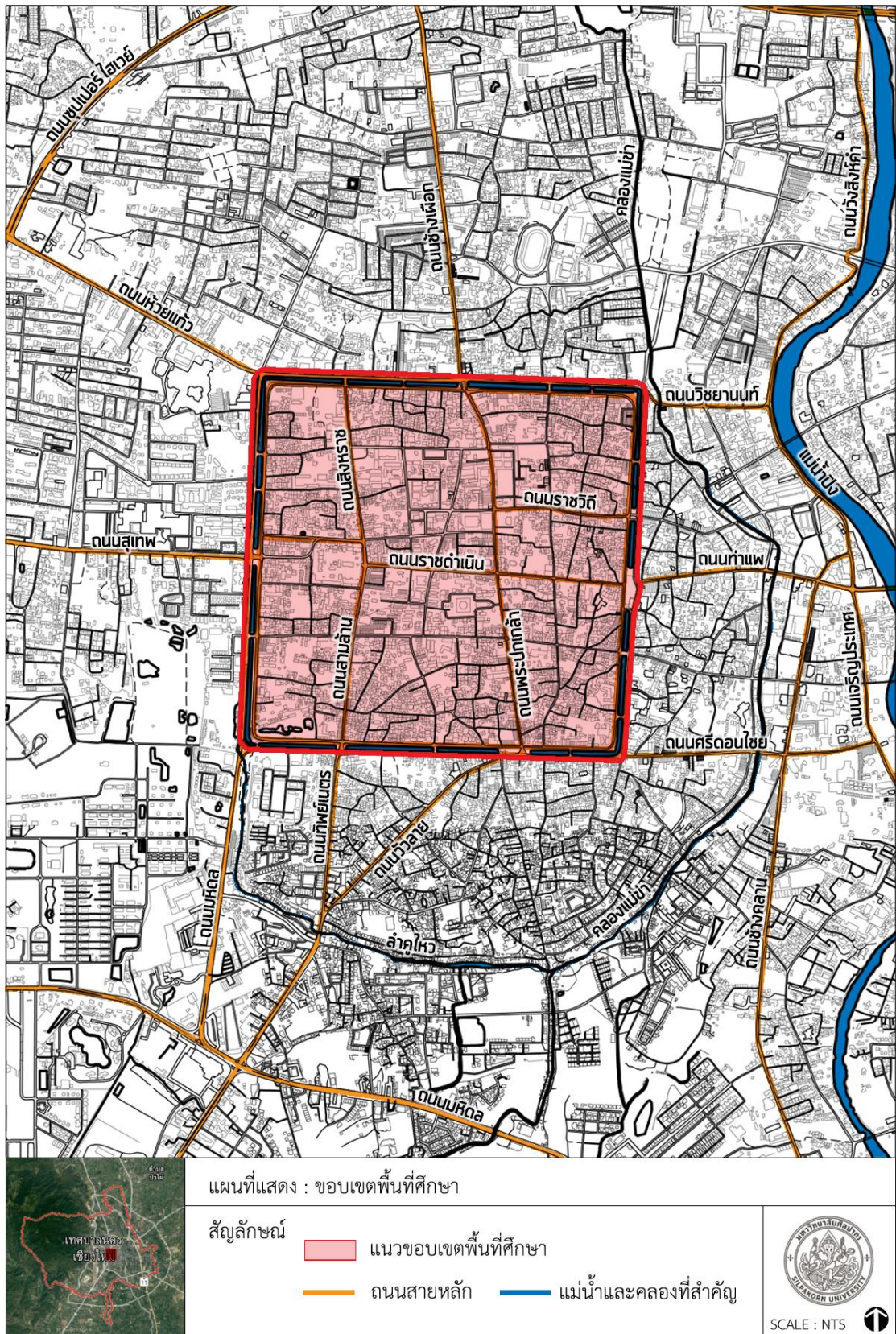
ศึกษาความเป็นมาและความสำคัญทางประวัติศาสตร์โดยเลือกเฉพาะสถานที่ที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ที่มีผลเป็นองค์ประกอบทางทัศนียภาพเพื่อให้ทราบว่าองค์ประกอบใดบ้างที่มีผลต่อการรับรู้ถึงความเป็นสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์

1.4.2 ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ศึกษามีขอบเขตตามประกาศของเทศบาลนครเชียงใหม่ ที่กำหนดบริเวณที่ 1 คือ พื้นที่บริเวณแนวกำแพงเมืองและคูเมือง ที่วัดจากริมคูเมืองด้านในเป็นระยะ 22 เมตร ตลอดความยาวของคูเมืองโดยรอบ 4 ด้าน และพื้นที่ที่วัดจากบริเวณริมคูเมืองด้านนอก เป็นระยะ 50 เมตร ตลอดความยาวของคูเมืองด้านนอกโดยรอบทั้ง 4 ด้าน และบริเวณที่ 2 คือ พื้นที่ในบริเวณเมืองชั้นในที่ถูกล้อมโดยบริเวณที่ 1 (เทศบาลนครเชียงใหม่, 2558, 10 กุมภาพันธ์) ประกอบด้วยแนวเส้นทางคมนาคมสายหลักภายในพื้นที่ศึกษา ได้แก่ ถนนราชดำเนิน ระยะทางประมาณ 1.10 กม. จากประตูท่าแพ ถึงวัดพระสิงห์ ถนนราชมรรคา ระยะทางประมาณ 1.50 กม. จากถนนมูลเมืองถึงถนนอารักษ์ ถนนสามล้านและถนนสิงหราช ระยะทางประมาณ 1.50 กม. จากถนนศรีภูมิถึงประตูแสนปุง ถนนพระปกเกล้า ระยะทางประมาณ 1.50 กม. จากศาลเจ้าพ่อประตูเชียงใหม่ ถึงประตูช้างเผือก ถนนราชวิถี ระยะทางประมาณ 760 ม.จากอนุสาวรีย์สามกษัตริย์ถึงถนนมูลเมือง (ดูภาพที่ 1)

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.5.1 เข้าใจแนวคิดหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับภูมิทัศน์และความเป็นเมืองและสามารถปรับเปลี่ยนให้เข้ากับพื้นที่ศึกษาได้
- 1.5.2 รับรู้ถึงทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อ สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ต่างๆในเมืองเชียงใหม่
- 1.5.3 ได้แนวทางการการแก้ปัญหาสิ่งรบกวนทางทัศนียภาพวิธีการป้องกันเพื่อลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในเขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ เป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับภูมิทัศน์เมือง เช่นเทศบาลนครเชียงใหม่

ภาพที่ 1 ขอบเขตพื้นที่ศึกษา เขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.6.1 เมืองเก่า หมายถึง เมืองที่ประกอบไปด้วยโบราณสถานร่องรอยหลักฐานของเมือง เช่น พื้นที่คูเมืองกำแพงเมืองหรือสถาปัตยกรรมที่มีเอกลักษณ์มีคุณค่าด้านประวัติศาสตร์

1.6.2 เขตเมืองเก่า หมายถึง ขอบเขตของเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่ตามประกาศเทศบัญญัติเทศบาลนครเชียงใหม่ กำหนดบริเวณที่ 1 คือ พื้นที่บริเวณแนวกำแพงเมืองและคูเมือง ที่วัดจากริมคูเมืองด้านในเป็นระยะ 22 เมตร ตลอดความยาวของคูเมืองโดยรอบ 4 ด้าน และพื้นที่ที่วัดจากบริเวณริมคูเมืองด้านนอก เป็นระยะ 50 เมตร ตลอดความยาวของคูเมืองด้านนอกโดยรอบทั้ง 4 ด้าน และบริเวณที่ 2 คือ พื้นที่ในบริเวณเมืองชั้นในที่ถูกล้อมโดยบริเวณที่ 1 (เทศบาลนครเชียงใหม่, 2558, 10 กุมภาพันธ์)

1.6.3 ศิลปกรรม หมายถึง สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นหรือกำหนดขึ้นทั้งในอดีตและปัจจุบันด้วยความสามารถสติปัญญา กำลังกายกำลังใจและได้การยกย่องว่ามีคุณค่าในด้านประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมและเทคโนโลยี

1.6.4 แหล่งศิลปกรรม หมายถึง พื้นที่หรือบริเวณพื้นที่ที่ประกอบด้วย สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นหรือกำหนดขึ้นทั้งในอดีตและปัจจุบันด้วยความสามารถสติปัญญา กำลังกายกำลังใจและได้การยกย่องว่ามีคุณค่าในด้านประวัติศาสตร์ศิลปวัฒนธรรมและเทคโนโลยี

1.6.5 สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม หมายถึง บรรยากาศรอบๆตัวศิลปกรรมที่มีความเกี่ยวเนื่องและมีความสัมพันธ์กับแหล่งศิลปกรรมซึ่งมีผลทั้งทางตรงและทางอ้อม

1.7 วิธีการศึกษา

1.7.1 กำหนดหัวข้องานวิจัย

1.7.1.1 ตั้งคำถามงานวิจัย

1.7.1.2 การกำหนดตัวแปรและรายละเอียดของตัวแปรในการวิจัย โดยการ การสรุปข้อมูลจาก การลงพื้นที่สำรวจสภาพปัญหา การสรุปข้อมูลจากการศึกษาแนวทางการลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม โดยสรุปตัวแปรในการวิจัย ได้แก่

ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1) ระดับคุณค่าทางสายตาของแหล่งศิลปกรรม จากการประเมินคุณค่าแหล่งศิลปกรรม

- แหล่งศิลปกรรมคุณค่ามาก
- แหล่งศิลปกรรมคุณค่าปานกลาง
- แหล่งศิลปกรรมค่าน้อย

2) ลักษณะผลกระทบด้านภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรม

- ผลกระทบด้านการรบกวน
- ผลกระทบด้านการบดบัง
- ผลกระทบด้านการคุกคาม
- ผลกระทบด้านความแปลกแยก

3) ระดับความเข้มข้นของการลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์

- สภาพปัจจุบัน : ยังไม่มีการลดผลกระทบ
- สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ
- สภาพในอุดมคติ

ตัวแปรตาม คือ ทัศนคติความชอบ การยอมรับ และการให้ความสำคัญที่มีต่อภูมิทัศน์แหล่งศิลปกรรม

1.7.2 การเก็บข้อมูล

1.7.2.1 ศึกษาวิธีการที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการสรุประเบียบวิธีการและขั้นตอนการวิจัย

1.7.2.2 ทบทวนวรรณกรรม แนวความคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม และผลกระทบทางสายตาต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม เพื่อทำความเข้าใจแนวความคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และนำมาประกอบใช้ในการวิจัย

1.7.2.2 ศึกษาความเป็นมาและความสำคัญขององค์ประกอบทางทัศนียภาพที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ภายในพื้นที่ศึกษา เพื่อนำมาแจกแจงองค์ประกอบเชิงทัศน

1.7.2.3 ศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลพื้นที่ในด้านลักษณะทางกายภาพ ภูมิประเทศ ภูมิทัศน์ และข้อมูลต่างๆของพื้นที่ศึกษาเพื่อใช้ในการเตรียมข้อมูลสำหรับการสำรวจภาคสนาม

1.7.3 ขั้นตอนตามหลักการประเมินคุณค่าของแหล่งศิลปกรรม ตามหลักการประเมินคุณค่าของ สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

1.7.4 การสร้างแบบสอบถาม

1.7.4.1 กำหนดคำถามและวิธีการเก็บข้อมูล

1.7.4.2 กำหนดกลุ่มประชากรตัวอย่าง

1.7.4.3 จัดทำภาพเชิงซ้อน (Photomontage) เพื่อจัดทำแบบสอบถาม

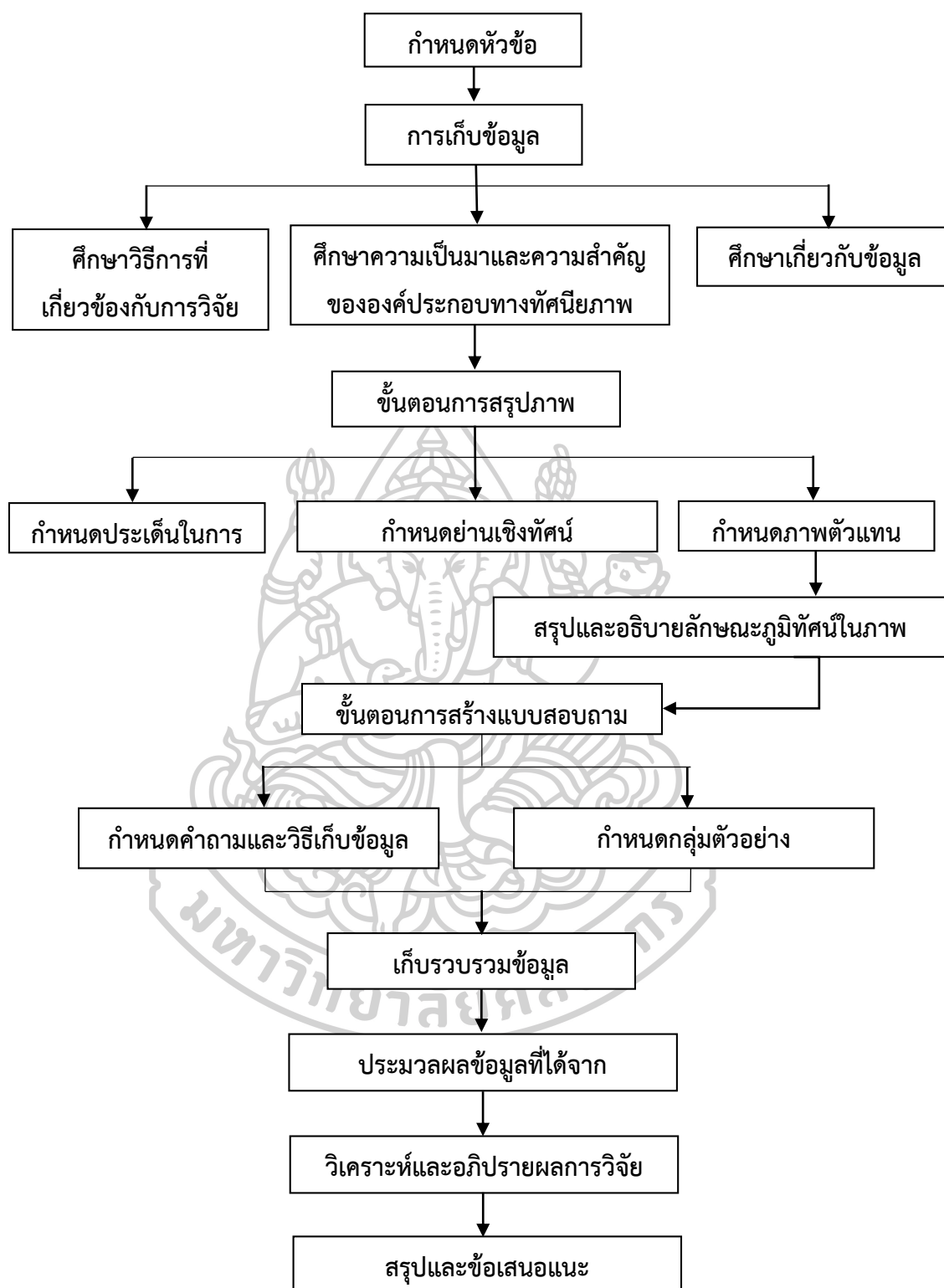
1.7.5 เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม

1.7.6 ประมวลผลข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม

1.7.7 วิเคราะห์และอภิปรายผลการวิจัย นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ เปรียบเทียบเพื่อนำไปสู่การเสนอแนะแนวทางปรับปรุงสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการรับรู้ความเป็นพื้นที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ชัดเจนมากขึ้น

1.7.8 การสรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปลักษณะภูมิทัศน์และองค์ประกอบสำคัญทางภูมิทัศน์ที่มีผลต่อการรับรู้ความเป็นพื้นที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ชัดเจนมากขึ้น และเสนอแนะแนวทางในการวิจัยครั้งต่อไป

ภาพที่ 2 ขั้นตอนกระบวนการวิจัย

บทที่ 2

การทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง

เป็นการศึกษาข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ในด้านความหมายการแบ่งประเภทปัญหาและสาเหตุของปัญหา และความเป็นไปได้ของแนวทางการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม นอกจากนี้ยังรวมถึงการศึกษา หลักการประเมินความพึงพอใจที่คนมีต่อภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมด้วยการประเมินผลกระทบทางสายตา เพื่อนำมาปรับใช้เป็นแนวทางและเครื่องมือในการวิจัยต่อไป โดยการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องแบ่งเป็น 4 หัวข้อหลักดังนี้

2.1 ความหมายและประเภทของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

ที่มาของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมจากการตีความและการให้ความหมายโดยหลายหน่วยงาน พบว่ามีความเกี่ยวข้องกับมรดกทางวัฒนธรรม โดยมีรายละเอียดความหมายและประเภท ดังนี้

2.1.1 ความหมายและประเภทของมรดกทางวัฒนธรรม

ความหมายของมรดกทางวัฒนธรรมได้ถูกให้คำจำกัดความโดยหลากหลายหน่วยงาน ทั้งจากองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม (UNESCO) สภาโบราณสถานระหว่างประเทศ (ICOMOS) สมาคมอิคอมอสไทย (ICOMOS Thailand) และสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) โดยสรุป มรดกทางวัฒนธรรมหมายถึง “ผลงานสร้างสรรค์ของชนในชาติที่เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันมีคุณค่าที่ตกทอดมาจากรุ่นก่อนเป็นประจักษ์พยานของการพัฒนาทางประวัติศาสตร์ หมายรวมถึงสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์ได้สร้างขึ้น และระบบนิเวศซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า ไม่สามารถหาทดแทนได้ เป็นเครื่องหมายที่สะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จของผู้คนในอดีต แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมที่โดดเด่นและเอกลักษณ์ของพื้นที่ที่มีการสืบทอดมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและควรค่าแก่การสืบสานต่อไปในอนาคต (สมาคมอิคอมอสไทย, 2559)” ทั้งนี้ในคำนิยามของมรดกทางวัฒนธรรมของหลากหลายหน่วยงาน จะมีการจำแนกประเภทของมรดกทางวัฒนธรรมไว้ด้วย ดังนี้

สมาคมอิคอมอสไทย (ICOMOS Thailand) ได้จำแนกประเภทให้ความหมายของมรดกทางวัฒนธรรมออกเป็น 2 ประเภทคือ 1) มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องได้ (Tangible Cultural

Heritage) ได้แก่ โบราณสถาน อนุสาวรีย์ สถาปัตยกรรม กลุ่มอาคาร ย่านชุมชนท้องถิ่น เมืองเก่า แหล่งโบราณคดี แหล่งประวัติศาสตร์ แหล่งภูมิทัศน์ประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ และผลงานศิลปะ เป็นต้น 2) มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (Intangible Cultural Heritage) ได้แก่ ภูมิปัญญา ความรู้ ความหมาย ความเชื่อ ความสามารถ ขนบธรรมเนียมประเพณี ที่สืบทอดต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่น จนถึงปัจจุบัน (สมาคมอีโคโมสไทย, 2559)

องค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม (UNESCO) ได้ให้คำจำกัดความมรดกทางวัฒนธรรมประกอบด้วย (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2541)

1) อนุสรณ์สถาน (Monuments) ได้แก่ ผลงานทางสถาปัตยกรรม ผลงานทางประติมากรรม และจิตรกรรมที่มีคุณค่าและความสำคัญ ส่วนประกอบหรือโครงสร้างทางโบราณคดี จารึกถ้ำ ที่อยู่อาศัย และการผสมผสานกันของสิ่งต่างๆข้างต้น ซึ่งมีคุณค่าดีเด่นในด้านประวัติศาสตร์ ศิลปะหรือเทคโนโลยี

2) กลุ่มอาคาร (Group of Building) กลุ่มของอาคารที่แยกกันหรืออยู่ต่อเนื่องกัน ซึ่งลักษณะทางสถาปัตยกรรม ความร่วมลักษณะกัน หรือที่ตั้งอันเหมาะสมในภูมิทัศน์ ทำให้เกิดคุณค่าดีเด่นในด้านประวัติศาสตร์ ศิลปะหรือเทคโนโลยี

3) พื้นที่/แหล่ง (Site) ผลงานของมนุษย์ หรือผลงานที่ผสมระหว่างธรรมชาติมนุษย์และพื้นที่รวมทั้งโบราณสถาน ซึ่งมีคุณค่าดีเด่นในด้านประวัติศาสตร์ สุนทรียศาสตร์ ชาติวงศ์วิทยา ชาติวงศ์วิทยา หรือมานุษยวิทยา

2.1.2 ความหมายและประเภทของแหล่งศิลปกรรม

เป็นการอธิบายเกี่ยวกับความหมายของแหล่งศิลปกรรมโดยจำแนกเป็นศิลปกรรมและแหล่งศิลปกรรม และการจำแนกประเภทแหล่งศิลปกรรมและองค์ประกอบของแหล่งศิลปกรรมเพื่อใช้เป็นแนวทางการศึกษาในงานวิจัย

2.1.2.1 ความหมายของแหล่งศิลปกรรม

ศิลปกรรม หมายถึง “สิ่งที่มีมนุษย์ได้สร้างหรือกำหนดขึ้นทั้งในอดีตและปัจจุบันด้วยความสามารถสติปัญญากำลังกายกำลังใจ และได้รับการยกย่องว่ามีคุณค่า ในทางศิลปวัฒนธรรม

ประวัติศาสตร์ โบราณคดี และเทคโนโลยี” (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2558) ได้แก่ พระราชวัง วัด ศาสนสถาน ศาล อนุสาวรีย์ ป้อม คูเมือง กำแพงเมือง อาคารที่มีคุณค่า ทางสถาปัตยกรรม คลอง สะพาน ท่อน้ำ และแหล่งชุมชนโบราณ

แหล่งศิลปกรรม หมายถึง “พื้นที่หรือบริเวณพื้นที่ที่ประกอบด้วยอาคารสิ่งปลูกสร้างที่มนุษย์สร้างขึ้นหรือประดิษฐ์ขึ้นในแต่ละยุคสมัย” จำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2558) คือ แหล่งศิลปกรรมที่ยังใช้งาน เช่น วัด ทั้งที่ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานและไม่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน สถานที่ราชการเก่า บ้านเรือนเก่า ชุมชนหรือตลาดเก่าเป็นต้น และ แหล่งศิลปกรรมที่ไม่ได้ใช้งาน เช่น วัดร้าง แหล่งประวัติศาสตร์ แหล่งโบราณคดี

2.1.2.2 ประเภทของแหล่งศิลปกรรม

การจำแนกประเภทของแหล่งศิลปกรรมของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้จำแนกแหล่งศิลปกรรมออกเป็น 15 ประเภทได้แก่ (คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2559ก อ้างถึงใน สำนักจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม, 2559ข)

1) วัด	2) อาคาร	3) สถานที่
4) อนุสรณ์	5) อนุสาวรีย์	6) ชุมชนโบราณ
7) เมืองโบราณ	8) โบราณสถาน	9) พิพิธภัณฑ
10) เตาเผาโบราณ	11) หลักเมือง	12) สถาปัตยกรรม
13) โบราณวัตถุ	14) วัดร้าง	15) ศาสนสถาน

การจำแนกประเภทของแหล่งศิลปกรรมดังกล่าวข้างต้นมีความสอดคล้องกับความหมายของมรดกทางวัฒนธรรม ที่ UNESCO จำแนกไว้ 2 ประเภทได้แก่ อนุสรณ์สถาน และกลุ่มอาคาร อาจกล่าวได้ว่าแหล่งศิลปกรรมเป็นส่วนหนึ่งของมรดกทางวัฒนธรรม นอกจากนี้ในงานศึกษาโครงการศึกษาจัดทำแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมยังเห็นควรให้เพิ่ม เมืองเก่า เมืองประวัติศาสตร์ และย่านชุมชนเก่า เข้าไปเป็นรวมอยู่ในการจำแนกประเภทของแหล่งศิลปกรรมด้วย เนื่องจากเป็นแหล่งศิลปกรรมที่ควรค่าแก่การรักษาให้คงคุณค่าไว้รวมทั้งยังได้จัดกลุ่มแหล่งศิลปกรรม

ไว้เป็น 2 กลุ่ม 7 ประเภทย่อย ตามลักษณะและองค์ประกอบทางกายภาพ ได้แก่ (คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2559ก) แหล่งศิลปกรรมแบบเดี่ยว และแหล่งศิลปกรรม ประเภทกลุ่มอาคาร ได้แก่

ตารางที่ 1 ประเภทของแหล่งศิลปกรรม

ประเภทของแหล่งศิลปกรรม	
แหล่งศิลปกรรมแบบเดี่ยว	แหล่งศิลปกรรมประเภทกลุ่มอาคาร
1. อนุสาวรีย์ อนุสรณ์สถาน สถาน หลักเมือง	5. ชุมชนโบราณ เมืองโบราณ อุทยานประวัติศาสตร์
2. วัด วัดร้าง ศาสนสถาน	6. เมืองเก่า เมืองประวัติศาสตร์
3. พิพิธภัณฑสถาน สถาปัตยกรรม พระราชวัง	7. แหล่งศิลปกรรมประเภท ย่านชุมชนเก่า
4. แหล่งโบราณคดีที่ขุดค้นแล้วและยังไม่ขุดค้น โบราณวัตถุ เต่าเผาโบราณ	

ที่มา : คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร, รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการศึกษาจัดทำแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม (กรุงเทพฯ : สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2559)

2.1.3 ความหมายและองค์ประกอบของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม หมายถึง สรรพสิ่งที่เป็นธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้นรวมทั้งสภาพแวดล้อมที่อยู่ในพื้นที่โดยรอบแหล่งศิลปกรรมที่เป็นองค์ประกอบมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อแหล่งศิลปกรรมนั้นๆ (คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2559ก) สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม จึงมีความสำคัญในฐานะเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่จะเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมหรือลดคุณค่าของแหล่งศิลปกรรมนั้นๆหากได้รับการรักษาคุณค่านั้นไว้ก็จะช่วยส่งเสริมให้แหล่งศิลปกรรมมีความหมายมากยิ่งขึ้นแต่ถ้าหากปล่อยให้ถูกทำลายหรือปล่อยให้เสื่อมโทรมลงไปก็จะทำให้คุณค่าและความสำคัญลดลงไปด้วย (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2541) สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมมีองค์ประกอบ 2 ส่วน (คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2559ก) ได้แก่

1) **ตัวแหล่งศิลปกรรม** ทั้งที่ยังใช้งานและไม่ได้ใช้งาน เช่น วัด ทั้งที่ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานและไม่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน สถานที่ราชการเก่า บ้านเรือนเก่า ชุมชนหรือ

ตลาดเก่าเป็นต้น และ แหล่งศิลปกรรมที่ไม่ได้ใช้งาน เช่น วัดร้าง แหล่งประวัติศาสตร์ แหล่งโบราณคดี

2) สภาพแวดล้อม ที่อยู่โดยรอบและเกี่ยวข้องกับตัวแหล่งศิลปกรรม อาณาบริเวณเมืองเก่า ชุมชนเมือง ที่แหล่งศิลปกรรมตั้งอยู่ เมืองเก่าลพบุรี เมืองเก่าเชียงใหม่ เมืองพิมาย เป็นต้น หรือกล่าวคือ สิ่งต่างๆที่อยู่โดยรอบตัวแหล่งศิลปกรรมที่ส่งผลความงาม มีผลให้รับรู้ถึงความสำคัญ และคุณค่าของแหล่งศิลปกรรมนั้นๆ เช่น อาคาร สิ่งปลูกสร้างที่อยู่รอบวัดที่มีความเก่าแก่ รวมไปถึงสภาพภูมิทัศน์โดยรอบ ทั้งภายนอกและภายในวัด

2.2 ปัญหาของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

จากการพัฒนาเมืองอย่างต่อเนื่องส่งผลให้กายภาพของเมืองเปลี่ยนแปลงไป การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของเมืองที่ไม่ตระหนักถึงคุณค่าของแหล่งศิลปกรรมทำให้เกิดเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมที่ทำลายคุณค่าทั้งในด้านความสำคัญทางมรดกวัฒนธรรมของชาติและด้านความงาม ซึ่งสามารถสรุปสาเหตุ ประเภทและสภาพปัญหาได้ ดังนี้

2.2.1 สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

เนื่องจากคุณค่าของแหล่งศิลปกรรมถูกทำลายการแก้ไขปัญหานั้นที่ผ่านมาเป็นการแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุโดยไม่คำนึงถึงต้นเหตุที่แท้จริงของปัญหา จึงเกิดเป็นปัญหาต่อเนื่องไปโดยสาเหตุที่ควรคำนึงถึง สาเหตุของปัญหาแบ่งได้เป็น 2 สาเหตุ ได้แก่ (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2541)

2.2.1.1 วิฤตการณ์ทางธรรมชาติ

คือปรากฏการณ์ทางธรรมชาติต่างๆที่ทำให้สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปและส่งผลกับแหล่งศิลปกรรมทำให้สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมถูกทำลาย ได้แก่ สภาพดินฟ้าอากาศ ของแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันและส่งผลต่อความเสื่อมโทรมต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม และ ภัยธรรมชาติ ได้แก่ แผ่นดินไหว น้ำท่วม ไฟป่า เป็นต้น

2.2.1.2 การกระทำของมนุษย์

ได้แก่ การกระทำทางตรงและการกระทำทางอ้อมสำหรับการกระทำทางตรง คือการกระทำให้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมหรือแหล่งศิลปกรรมเสียหายโดยตรง เช่น การบุกรุกที่ดิน การใช้ประโยชน์ที่ดินโดยพลการ การใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่เหมาะสม การสร้างต่อเติมสาธารณูปโภค สาธารณูปการ การตัดแปลงรื้อถอนและสร้างสิ่งก่อสร้างใหม่ เป็นต้น สำหรับการกระทำทางอ้อม คือ การกระทำที่เป็นผลให้สิ่งแวดล้อมที่อยู่โดยรอบแหล่งศิลปกรรมเสื่อมโทรมหรือเกิดเป็นทัศนียภาพ ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษาประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมที่มีสาเหตุการกระทำของมนุษย์ เป็นหลักเนื่องจากเป็นสาเหตุหลักของการก่อให้เกิดปัญหาด้านทัศนียภาพต่อสิ่งแวดล้อมของแหล่งศิลปกรรม โดยสาเหตุที่ทำให้ลดคุณค่าและความงามของแหล่งศิลปกรรมนั้น ได้แก่ การสร้างอาคารหรือสิ่งก่อสร้างที่มีความสูง การตัดป่าโฆษณา การเปลี่ยนแปลงหรือการจัดภูมิทัศน์ที่มีรูปแบบไม่เหมาะสม เป็นต้น

2.2.2 ปัจจัยที่มีผลต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

ปัจจัยที่มีผลต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประกอบด้วยปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสังคม และปัจจัยด้านกลไกการป้องกันและควบคุม (คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2559 ก) ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมมีรายละเอียด ดังนี้

2.2.2.1 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

การขยายตัวทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมมาจากการพัฒนาของภาครัฐและภาคเอกชนและผู้ครอบครองแหล่งศิลปกรรมเอง ที่ขาดการวางแผนและป้องกันผลกระทบ นำไปสู่ความเสื่อมโทรมความเสียหายของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม การพัฒนาและกำหนดนโยบายด้านเศรษฐกิจของภาครัฐ ส่งผลกระทบต่อความเสื่อมโทรมและความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ซึ่งการกำหนดนโยบายบางอย่างของรัฐที่ขาดความรอบคอบปราศจากการวางแผนละแนวทางการป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม เช่นนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวในแหล่งโบราณสถาน เมื่อมีการพัฒนาเพื่อการท่องเที่ยวที่มากเกินไปเกินกว่าที่ควบคุมได้ ผลกระทบต่างๆที่ตามมาเช่น มีการสร้างอาคารเพื่อรองรับการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็น โรงแรม โฮสเทล อาคารเหล่านี้ มักจะมีรูปแบบที่ขัดแย้งกับแหล่งศิลปกรรม หรือมีความสูงที่ทำให้ความงามของแหล่งศิลปกรรมลดลง

โดย ไม่มีมาตรการที่ควบคุมในส่วนนี้ และด้านการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค การพัฒนาระบบขนส่ง เป็นต้น

ซึ่งในทางฝ่ายเอกชนมีการตอบสนองต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นในด้านของการลงทุนที่หวังผลกำไร เช่น การดึงดูดนักท่องเที่ยว โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่ตามมา ยกตัวอย่างเช่น อาคารโรงแรมติดกับวัดที่มีการออกแบบลักษณะภายนอกให้มีความโดดเด่นดึงดูดผู้เข้าพัก เมื่อมองทั้งแหล่งศิลปกรรมและอาคารโรงแรมโดยภาพรวม จะเป็นได้ว่าแหล่งศิลปกรรมนั้นถูกดึงดูดโดยโรงแรมด้านข้าง ทำให้รับรู้ได้ถึงคุณค่าของแหล่งศิลปกรรมที่ลดลง ในด้านของผู้ครองครองแหล่งศิลปกรรม จากการกระตุ้นการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ที่เห็นได้ชัดคือการรองรับการท่องเที่ยว ซึ่งการพัฒนาเหล่านี้ขาดการคำนึงถึงคุณค่าของแหล่งศิลปกรรม ยกตัวอย่างเช่น การพัฒนาพื้นที่ว่า เป็นอาคารร้านค้า หรือเป็นที่จอดรถ การพัฒนาสิ่งปลูกสร้างต่างๆที่มีรูปแบบขัดแย้งกับตัวแหล่งศิลปกรรม เป็นต้น

2.2.2.2 ปัจจัยด้านสังคม

ปัจจัยด้านสังคมเป็นสาเหตุให้เกิดปัญหาที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม เช่นกัน โดยมีสาเหตุได้แก่ การขาดจิตสำนึกความตระหนักในคุณค่าของการดำรงไว้ของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม และการขาดการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม หากสังคมยังไม่เห็นคุณค่าของแหล่งศิลปกรรม อาจนำไปสู่การทำลายโดยเจตนาหรือโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เพื่อหวังผลประโยชน์ในระยะสั้น เช่น การตั้งขายของ แผงลอยตามแหล่งโบราณสถานที่ยขาดการจัดระเบียบ ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์และมุมมองของแหล่งศิลปกรรมทำให้ความงามลดลง หรือปัญหาการละเลยของคนในสังคมซึ่งมาจากประชาชนในพื้นที่ ที่ไม่ช่วยกันดูแลรักษา ดังนั้นการกระตุ้นให้สังคมมีความตระหนักรู้ มีความรู้และความเข้าใจ ถึงคุณค่าความสำคัญของแหล่งศิลปกรรม นำไปสู่ความภาคภูมิใจและปลูกจิตสำนึกให้เกิดความหวงแหนในคุณค่าของมรดกวัฒนธรรมและความสำคัญของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

2.2.2.3 ปัจจัยด้านกลไกในการป้องกันและควบคุม

กลไกในการป้องกันและควบคุม ได้แก่ ระเบียบ กฎหมาย และข้อบังคับ โดยกลไกดังกล่าวมีข้อจำกัดในการควบคุมปัญหาที่เกิดกับสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม โดยในปัจจุบันแนวทางในการ

ป้องกันและควบคุมนั้นยังไม่ครอบคลุม ถึงการป้องกันปัญหาที่เกิดกับสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมได้ เช่น กฎหมายผังเมือง ที่มุ่งเน้นการใช้ประโยชน์ที่ดินมากกว่าการควบคุมสภาพแวดล้อมโดยรอบแหล่งศิลปกรรม ยกตัวอย่างเช่น ปัญหาที่เกิดภายนอกแหล่งศิลปกรรมซึ่งมาจากรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่ส่งเสริมต่อการอนุรักษ์แหล่งศิลปกรรม เช่นอาคารโรงงานหรืออาคารพาณิชย์ที่อยู่ใกล้แหล่งศิลปกรรมเกิดความไม่เหมาะสม กับอาคารพักอาศัยขนาดเล็กที่มีระยะเซทออกจากแหล่งศิลปกรรม มีความเหมาะสมมากกว่า (ภาพที่3)

ภาพที่ 3 รูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินใกล้แหล่งศิลปกรรมที่แตกต่างกัน

ที่มา : สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, การพัฒนาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม (กรุงเทพฯ: บริษัทคุ้มครองมรดกไทยจำกัด, 2541: 20)

นอกจากนี้ยังมีกฎหมายข้อบังคับที่ขัดแย้งกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ซึ่งเป็นปัจจัยเร่งให้มีการทำลายหรือรื้อถอนแหล่งศิลปกรรมเร็วขึ้น โดยมักเกิดกับอาคารหรือเรือนแถวเก่าที่ไม่ได้รับการคุ้มครอง และอีกสาเหตุที่ทั่วโลกไม่สามารถคุ้มครองสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมได้นั้น ได้แก่ การที่ผู้นำนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ใช้กลไกในการคุ้มครองเนื่องจากเกรงว่าจะกระทบกระเทือนต่อผู้มีผลประโยชน์ดังนั้นมีเครื่องมือที่ใช้ได้แต่ก็ไม่เป็นประโยชน์ในการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

สำหรับกลไกในการป้องกันและควบคุมที่ใช้กับเขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ กฎหมายผังเมืองรวมจังหวัดเชียงใหม่ และเทศบัญญัติเทศบาลนครเชียงใหม่ ที่พบว่ามิข้อจำกัดบางอย่างที่อาจส่งผลให้เกิดผลกระทบต่อแหล่งศิลปกรรมได้ เช่น ด้านการควบคุมความสูงของอาคารภายในพื้นที่เมืองเก่า โดย กฎหมายผังเมืองรวมได้ระบุการใช้ประโยชน์ที่ดินพื้นที่ในเขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่ โดยระบุเป็นที่ดินประเภทอนุรักษ์เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมไทย ซึ่งการใช้ประโยชน์ที่ดินได้กำหนดควบคุมสิ่งปลูกสร้างความสูงไม่เกิน 12 เมตร (กระทรวงมหาดไทย, 2555,

21 พฤษภาคม) และกฎเทศบัญญัติเทศบาลนครเชียงใหม่ ซึ่งระบุว่าพื้นที่บริเวณที่ 2 คือพื้นที่บริเวณเมืองชั้นใน ได้มีการกำหนดควบคุมความสูงของสิ่งปลูกสร้างความสูงไม่เกิน 12 เมตรเช่นกัน (เทศบาลนครเชียงใหม่, 2558, 10 กุมภาพันธ์) จากกลไกดังกล่าวในบริเวณรอบแหล่งศิลปกรรมความสูงที่กฎหมายผังเมืองรวมและเทศบัญญัติกำหนด พบว่าสิ่งปลูกสร้างรอบข้างหรือที่ตั้งอยู่ใกล้แหล่งศิลปกรรมยังคงส่งผลกระทบต่อแหล่งศิลปกรรมอยู่ โดยมักจะเกิดขึ้นกับพื้นที่รอบแหล่งศิลปกรรม เนื่องจากส่วนใหญ่แหล่งศิลปกรรมในเขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่มีพื้นที่อาณาเขตไม่มากนักจึงมีโอกาสที่อาคารสำคัญบางอาคารที่ไปตั้งอยู่ติดกับเขตรอยต่อระหว่างพื้นที่นอกแหล่งศิลปกรรมนั้นอยู่ติดกับอาคารอื่นภายนอกได้

2.2.3 ประเภทปัญหาสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

2.2.3.1 ปัญหาด้านกายภาพ

เป็นปัญหาที่เกิดจากการปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมโดยขาดความตระหนักถึงผลกระทบในด้านต่างๆที่อาจเกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมและขาดมาตรการในการควบคุมได้แก่

1) **ปัญหาจากการใช้ที่ดิน** การพัฒนาเมืองอย่างรวดเร็วส่งผลให้ ที่ดินในเมืองมีราคาสูงขึ้น จำนวนประชากรในเมืองเพิ่มขึ้น และเกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้งานที่ดินมากขึ้น บริเวณแหล่งศิลปกรรมจึงมักถูกทำลายเพราะมีการใช้ที่ดินที่ไม่เหมาะสม เช่น 1) การก่อสร้างอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ เกิดการรुक้าประชิดตัวแหล่งศิลปกรรมบดบังความสวยงาม บดบังทำให้มองไม่เห็น ลดคุณค่าความสำคัญของแหล่งศิลปกรรม 2) การใช้พื้นที่โล่งว่าง (Open Space) เกิดกิจกรรมที่ไม่เหมาะสมขึ้นกับแหล่งศิลปกรรมทำให้แหล่งศิลปกรรมเสื่อมคุณค่า สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม เช่น พื้นที่จอดรถใกล้กับแหล่งศิลปกรรม ร้านค้าแผงลอย หาบเร่ เป็นต้น 3) การครอบครอง คือการบุกรุกหรือรुक้าแหล่งศิลปกรรมเพื่อครอบครองสำหรับทำกิจกรรมบางอย่าง หรือเพื่อหาผลประโยชน์จากการครอบครองแหล่งศิลปกรรมนั้น โดยมักจะเกิดขึ้นกับแหล่งศิลปกรรมที่ขาดการดูแล 4) การจัดภูมิทัศน์ภายในพื้นที่แหล่งศิลปกรรมที่มีรูปแบบไม่เหมาะสมหรือขัดแย้งกับลักษณะคุณค่าทางด้านศิลปวัฒนธรรมของแหล่งศิลปกรรม

2) **การพัฒนาด้านสาธารณูปโภค** การพัฒนาความเจริญจากการที่ไม่มีการวางแผนเพื่อป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมก่อให้เกิดการทำลายแหล่งศิลปกรรมซึ่ง

ลักษณะการพัฒนาสาธารณูปโภคที่มีผลกระทบต่อแหล่งศิลปกรรม ได้แก่ 1) การพัฒนาแหล่งน้ำ ด้วยการ ขุดคลอง กั้นฝาย หรือสร้างเขื่อน เป็นการทำลายแหล่งศิลปกรรมจนหมดสภาพเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมตัวแหล่งศิลปกรรมเอง 2) การพัฒนาเส้นทางคมนาคม เป็นการพัฒนาเพื่อให้เกิดความเจริญ หากไม่มีการวางแผนที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมอาจถูกทำลายได้เช่นวัดที่ถูกเส้นทางคมนาคมแบ่งออกเป็นสองส่วน 3) การพัฒนาด้านการเกษตร เกิดการรุกป่าพื้นที่แหล่งศิลปกรรมโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์

3) ปัญหาจากมลพิษ ภาวะมลพิษที่เกิดขึ้นกับทั้งในเมืองหรือชนบทมีผลทำให้เกิดปัญหากับสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมทำให้แหล่งศิลปกรรมเสื่อมโทรมยกตัวอย่าง เช่น 1) ปัญหาจากแรงสั่นสะเทือน จากยานพาหนะ การก่อสร้าง การระเบิด ทำให้ตัวศิลปกรรม หรูด แตกหัก พังทลาย หรือเสียหายได้ 2) ที่ศนะอุจาด เกิดจากการปล่อยประละเลยความไม่ระเปียบ ทำให้สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมได้รับผลกระทบหรือได้รับความเสียหาย เช่น การติดป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ บริเวณใกล้แหล่งศิลปกรรม การทิ้งขยะ การบริการนักท่องเที่ยวที่ไม่เหมาะสมเช่น แผงลอย ร้านค้า เป็นต้น 3) จากสัตว์ประเภทต่างๆ เช่น นก ปลวก โดยการแทะหรือถ่ายมูล สร้างความเสียหายให้กับตัวศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

2.2.3.2 ปัญหาด้านสังคม

1) การเปลี่ยนแปลงค่านิยม เมื่อมีการรับเอาวัฒนธรรมใหม่เข้ามา ก็อาจทำให้หลงลืม หรือการไม่เห็นคุณค่า ซึ่งการเกิดวัฒนธรรมใหม่ๆเข้ามาแทนที่อาจทำให้มีผลกับกายภาพ เช่นการตัดแปลง รื้อถอน โดยไม่ทราบถึงคุณค่าที่มีอยู่ ที่เกิดจากการเปลี่ยนรสนิยมใหม่ๆทำให้เกิดการสร้างสิ่งแวดล้อมใหม่ขึ้นมาเกิดความแปลกแยกเป็นการทำลายคุณค่าของแหล่งศิลปกรรม

2) การขาดความสำนึกต่อส่วนรวม ผลเสียที่เกิดจากพฤติกรรม ความเห็นแก่ตัวโดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม เช่น การอาศัยแหล่งศิลปกรรมที่เป็นตัวดึงดูดนักท่องเที่ยวเพื่อที่จะตั้งรัยขาย โดยที่ไปบุกรุกหรือครอบครองเป็นของตน มีผลทั้งด้านความเสื่อมโทรมของแหล่งศิลปกรรมเองและมีผลกับด้านความงามเกิดเป็นทัศนะอุจาดกับสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมทำลายคุณค่าที่มี

2.2.4 สภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

ในส่วนสภาพปัญหาของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม เป็นการอธิบายเกี่ยวกับรายละเอียดของปัญหาที่เกิดขึ้นกับแหล่งศิลปกรรมที่สามารถพบเห็นได้รวมถึงตัวอย่างปัญหาที่เกิดขึ้นและพบเห็นในปัจจุบัน โดยจำแนกสภาพปัญหาเป็น 2 รูปแบบดังนี้ (คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2559ก)

2.2.4.1 สภาพปัญหาของตัวแหล่งศิลปกรรมเอง ปัญหาที่เกิดจากความทรุดโทรมของตัวแหล่งศิลปกรรมเอง เป็นสาเหตุหลักของสภาพปัญหาโดยเกิดจาก สภาวะทางธรรมชาติ และจากการถูกทำลายด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของมนุษย์ ความเสียหายที่เกิดจากภัยธรรมชาติ ได้แก่ แผ่นดินไหว น้ำท่วม ก่อให้เกิดปัญหากับตัวแหล่งศิลปกรรม ในเวลาต่อมา ความเสียหายที่ทำให้เกิดความทรุดโทรมหลังจากเกิดภัยธรรมชาติ ยกตัวอย่างเช่น การทรุดตัวของพื้นดินหลังเกิดอุทกภัยมีผลต่อโครงสร้างเดิมของแหล่งศิลปกรรมนั้นๆ หรือตัวแหล่งศิลปกรรมที่อยู่ต่ำกว่าพื้นที่อื่นโดยมีการพัฒนาเมืองการถมที่จนพื้นที่อื่นมีความสูงมากกว่าเมื่อเกิดอุทกภัย จึงมีโอกาสที่จะได้รับผลกระทบมากกว่าจุดอื่น

ภาพที่ 4 วัดไชยวัฒนารามที่ถูกน้ำท่วมในอุทกภัยในประเทศไทย พ.ศ. 2554 (ซ้าย)

ที่มา : (Archambault, 2011 เข้าถึงเมื่อ March 24, เข้าถึงได้จาก

<http://www.theatlantic.com/infocus/2011/10/worst-flooding-in-decades-swamps-thailand/100168/#img15.html>)

ภาพที่ 5 วัดร่องขุนจังหวัดเชียงราย ได้รับผลกระทบจากเหตุแผ่นดินไหว (ขวา)

ที่มา : ("วัดร่องขุน ความบอบช้ำ จากแผ่นดินไหว," 2557 เข้าถึงเมื่อ 24 มีนาคม, เข้าถึงได้จาก <https://paapaii.com/.html>)

2.2.4.2 สภาพปัญหาของสภาพแวดล้อมของแหล่งศิลปกรรม ปัญหาของ

สภาพแวดล้อมของแหล่งศิลปกรรม เกิดจากการปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมโดยรอบทั้งภายในแหล่งศิลปกรรมและภายนอกแหล่งศิลปกรรมที่ขาดการคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นกับแหล่งศิลปกรรม โดยขาดการควบคุม ซึ่งจะแบ่งตัวอย่างสภาพปัญหาการปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นกับแหล่งศิลปกรรมได้ดังนี้

1) การปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมโดยรอบภายในแหล่งศิลปกรรม เกิด

จากการปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อม ในบริเวณหรือภายในอาณาเขตของแหล่งศิลปกรรม มีผลให้คุณค่าของแหล่งศิลปกรรมนั้นลดลง ยกตัวอย่าง เช่น

- การจัดภูมิทัศน์ ภายในที่โล่งของแหล่งศิลปกรรม ที่มีรูปแบบไม่เหมาะสมหรือมีรูปแบบที่ขัดแย้ง เป็นผลให้เกิดทัศนียภาพที่ไม่สวยงามมีผลให้คุณค่าของแหล่งศิลปกรรมนั้นลดลง เช่น การจัดภูมิทัศน์บริเวณรอบวัดที่ขาดการดูแลรักษาตัดแต่ง รูปแบบสิ่งตกแต่งในภูมิทัศน์มีรูปแบบที่ขัดแย้ง หรือสีสันทูดฉาด เป็นต้น

- การใช้ประโยชน์พื้นที่โล่งกว้างที่ไม่เหมาะสม ภายในแหล่งศิลปกรรมมีพื้นที่โล่ง เหลือให้ใช้ประโยชน์ ถ้าหากพื้นที่ว่างเหล่านี้ถูกนำมาใช้กิจกรรมที่ไม่เหมาะสม อาจส่งผลให้เกิดทัศนียภาพที่ไม่สวยงามมีผลให้คุณค่าของแหล่งศิลปกรรมนั้นลดลง เช่น การใช้พื้นที่โล่งบริเวณใกล้แหล่งศิลปกรรมเป็นลานจอดรถ หรือลานคอนกรีต การกางเต็นท์ ชุมนวมของที่มีรูปแบบไม่เหมาะสม เป็นต้น

- การก่อสร้างอาคารบริเวณพื้นที่เข้าภายในขอบเขตที่ดินของแหล่งศิลปกรรม ที่ขาดการควบคุม ไม่ว่าจะป็นอาคารพาณิชย์ อาคารของหน่วยงานในสังกัดของแหล่งศิลปกรรม หรืออาคารชุมชนที่เช่าอยู่ ซึ่งอาคารเหล่านี้มักอยู่ประชิดกับตัวแหล่งศิลปกรรม ส่งผลให้เกิดการบดบังอาคารสำคัญของแหล่งศิลปกรรม ซึ่งอาคารเหล่านี้ถ้ามีรูปแบบที่ไม่เหมาะสมและขาดการควบคุม อาจมีผลต่อ คุณค่าของแหล่งศิลปกรรมนั้นลดลง

- การก่อสร้างต่อเติมอาคารภายในบริเวณแหล่งศิลปกรรม อาคารใหม่ที่สร้างภายในพื้นที่แหล่งศิลปกรรมที่ขาดการควบคุมเช่น อาคารที่มีรูปแบบแปลกแยกและมีรูปแบบขัดแย้งกับแหล่งศิลปกรรม อาคารใหม่ที่สูงบดบังตัวอาคารสำคัญของแหล่งศิลปกรรม

ยกตัวอย่างเช่น อาคารโรงเรียนวัด กุฏิที่สร้างขึ้นใหม่ หรืออาคารอื่นๆที่มีรูปแบบไม่เหมาะสม ส่งผลให้แหล่งศิลปกรรมหมดความสง่างาม

ภาพที่ 6 การตกแต่งกุฏิที่ศน์ที่มีรูปแบบไม่เหมาะสมขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย (ซ้าย)

ภาพที่ 7 การใช้พื้นที่โล่งกว้างที่ไม่เหมาะสมโดยการตั้งเต็นท์บังอาคารที่สำคัญ (ขวา)

ภาพที่ 8 อาคารพาณิชย์ที่รูกล้ำพื้นที่วัดตัวอาคารบดบังเหลือเพียงซุ้มประตูทางเข้า (ซ้าย)

ภาพที่ 9 การต่อเติมอาคารใหม่และการสร้างกำแพงที่สูงเป็นการบดบังทัศนียภาพ (ขวา)

2) การปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมโดยรอบภายนอกแหล่งศิลปกรรม เกิด

จากการปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อม ในบริเวณหรือภายนอกอาณาเขตของแหล่งศิลปกรรม มีผลให้คุณค่าของแหล่งศิลปกรรมนั้นลดลง ยกตัวอย่าง เช่น

- การก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างที่มีขนาดใหญ่ ในพื้นที่โดยรอบนอกเขตแหล่งศิลปกรรมโดยสร้างประชิดเขตแหล่งศิลปกรรม หรืออยู่ในมุมมองสำคัญของแหล่งศิลปกรรม โดยไม่มีกฎหมายควบคุมการสร้างอาคารโดยรอบเหล่านี้ ทำให้เกิดความไม่เหมาะสม ยกตัวอย่างเช่น อาคารที่พักอาศัยขนาดปานกลางไปจนถึงขนาดใหญ่ อาคารพาณิชย์ โรงงาน เป็นต้น

- การสร้างสาธารณูปโภค ประชิต รุกกล้าแหล่งศิลปกรรม โดยไม่คำนึงถึงคุณค่าความสวยงาม ส่งผลต่อภาพลักษณ์และความสง่างามของแหล่งศิลปกรรมลดลง ยกตัวอย่างเช่น ถนน สะพาน เสาโทรคมนาคม รวมไปถึงแรงสั่นสะเทือนที่มีผลให้โครงสร้างแหล่งศิลปกรรมชำรุด ยกตัวอย่างเช่น การสร้างถนนที่ติดกับเขตแหล่งศิลปกรรม ฝุ่นควันต่างๆที่เกิดจากยานพาหนะ เป็นต้น

2.3 ลักษณะผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

ลักษณะผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม มี 4 ลักษณะดังนี้ (รุจิโรจน์ อนามบุตร & วิลาสินี สุขสว่าง, 2555)

2.3.1 การรบกวน (Disturbance) หมายถึง สิ่งก่อสร้างใดๆก็ตามที่ปรากฏอยู่ตรงหน้าด้านข้าง หรือฉากหลังของมุมมองสำคัญของแหล่งศิลปกรรม และมีผลทำให้เกิดความรู้สึกรบกวนสายตา เป็นมลพิษทางสายตา รบกวนความงามขององค์ประกอบหรือมุมมองสำคัญ ยกตัวอย่างเช่น การรบกวนจาก ป้าย เสาไฟ สายไฟที่ไม่เป็นระเบียบ อาคารขนาดเล็กที่มีรูปแบบไม่เหมาะสม สิ่งตกแต่งที่ดูรกตา เช่นแผงขายของ การตกแต่งหรือของตกแต่งภูมิทัศน์ที่ไม่เหมาะสม การจอดรถในพื้นที่ใกล้แหล่งศิลปกรรม เป็นต้น

ภาพที่ 10 ผลกระทบด้านการรบกวน : การจอดรถในพื้นที่ใกล้แหล่งศิลปกรรม (ซ้าย)

ภาพที่ 11 ผลกระทบด้านการรบกวน : สายไฟที่ไม่เป็นระเบียบ (ขวา)

2.3.2 การบดบัง (Obstruction) หมายถึง สิ่งก่อสร้างใดๆก็ตามที่ปรากฏอยู่ตรงด้านหน้าแหล่งศิลปกรรมหรือองค์ประกอบที่สำคัญของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม และบดบัง ส่งผลให้มองเห็นได้ไม่ชัดเจน มองเห็นได้น้อยลง หรือ มองไม่เห็นเลย ส่งผลให้คุณค่า ความสง่างาม ความสวยงามลดลง

ยกตัวอย่างเช่น การบดบังจากป้าย เสาไฟ หรือพืชพรรณ การบดบังจากอาคารภายนอก การบดบังจากอาคารใหม่ที่บดบังอาคารสำคัญของแหล่งศิลปกรรม

ภาพที่ 12 ผลกระทบด้านการบดบัง : อาคารพาณิชย์ที่บดบังอาคารสำคัญของวัด (ซ้าย)

ภาพที่ 13 ผลกระทบด้านการบดบัง : การต่อเติมสิ่งปลูกสร้างใหม่บดบังอาคารสำคัญของวัด (ขวา)

2.3.3 การคุกคาม (Threaten) หมายถึง สิ่งก่อสร้างใดๆก็ตามปรากฏในระยะประชิดหรือใกล้เคียงกับตัวแหล่งศิลปกรรมหรือองค์ประกอบที่สำคัญของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ส่งผลให้คุณค่าความสง่างามความสวยงามลดลง ยกตัวอย่าง เช่น อาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่มีความสูงใหญ่ตั้งอยู่ใกล้กับแหล่งศิลปกรรมหรืออยู่ในมุมมองเดียวกัน อาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่มีรูปแบบขัดแย้งอย่างรุนแรงอยู่ในระยะประชิด ป้ายเสาไฟสายไฟที่อยู่ในระยะประชิด หรืออาคารตั้งอยู่ในระยะประชิดกับแหล่งศิลปกรรม เป็นต้น

ภาพที่ 14 ผลกระทบด้านการคุกคาม : อาคารที่อยู่ในระยะประชิดแหล่งศิลปกรรม (ซ้าย)

ภาพที่ 15 ผลกระทบด้านการคุกคาม : อาคารหอพักมีขนาดใหญ่คุกคามเจดีย์เก่าของวัด (ขวา)

2.3.4 ความแปลกแยก (Alienation) หมายถึง สิ่งก่อสร้างใดๆก็ตาม ที่มีลักษณะทางกายภาพ เช่น มวลอาคาร ความสูง สัดส่วน รูปทรง รูปแบบ และลักษณะเฉพาะ ที่มีความขัดแย้งแตกต่าง หรือไม่ส่งเสริมคุณลักษณะโดยรวมของแหล่งศิลปกรรม ทำให้ขาดความกลมกลืนดูไม่เหมาะสม หรือดึงดูความสนใจไปจากแหล่งศิลปกรรมหรือองค์ประกอบที่สำคัญของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ส่งผลให้คุณค่า ความสง่างาม ความสวยงามลดลง ยกตัวอย่างเช่น อาคารที่มีรูปแบบขัดแย้งกับแหล่งศิลปกรรม การจัดภูมิทัศน์ที่มีรูปแบบขัดแย้ง อาคารอื่นที่ตั้งอยู่ในที่ดินของแหล่งศิลปกรรมมีโอกาสที่จะมารูปแบบที่ขัดแย้งกับแหล่งศิลปกรรมสูง เป็นต้น

ภาพที่ 16 ผลกระทบด้านความแปลกแยก : ทางวัดมีการตกแต่งภูมิทัศน์ที่มีความแปลกแยก (ซ้าย)
ที่มา : (Pattara, 2563 “วัดดงนาทิว” ผุดโอเดียนาสีรุ้ง, เข้าถึงเมื่อ 26 พฤษภาคม, เข้าถึงได้จาก <https://www.songkhatoday.com/content/21916/>)

ภาพที่ 17 ผลกระทบด้านความแปลกแยก : อาคารใหม่ดึงดูจุดสนใจแข่งกับแหล่งศิลปกรรม (ขวา)

2.4 หลักการของการกำหนดแนวทางการลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่เคยมีมา

แนวทางการลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม นี้เป็นการรวบรวมผลจากการสังเคราะห์หลักวิชาความรู้ที่รู้จักอย่างแพร่หลายโดยหลักวิชาแนวทางการปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง (คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2559ข) ได้แก่ หลักการเกี่ยวกับการรับรู้สิ่งแวดล้อม (Environmental Perception) หลักการความงามในสภาพแวดล้อม (Environmental Aesthetics) การออกแบบวางผังและพัฒนาชุมชนเมือง ผสมผสานกัน ซึ่งเหมาะกับการนำไปปรับใช้ในการแก้ปัญหาแหล่งศิลปกรรมแต่ละประเภทได้แตกต่างกันตามลักษณะทางกายภาพ องค์ประกอบ

ของแหล่งศิลปกรรม และบริบทแวดล้อมอื่นๆ เช่นวัฒนธรรม สภาพสังคมของแต่ละพื้นที่ เป็นต้น หลักการของการกำหนดแนวทางการลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่เคยมีมาสามารถสรุปได้ดังนี้

2.4.1 หลักการศึกษาและกำหนดขอบเขตพื้นที่ในการลดผลกระทบ สามารถใช้เป็นแนวทางในการศึกษาลักษณะทางกายภาพของแหล่งศิลปกรรม เพื่อกำหนดขอบเขตและความเข้มข้นของการควบคุมให้เหมาะสมตามลักษณะทางกายภาพของแหล่งศิลปกรรมนั้นๆ ทำให้สามารถแบ่งแนวทางการจัดการได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

2.4.1.1 แนวทางการจัดการสำหรับแหล่งศิลปกรรมที่มีขนาดใหญ่ เป็นแหล่งศิลปกรรมที่มักมีความสำคัญมากหลายด้าน เช่น ความสำคัญต่อเมือง สังคมชุมชน เป็นที่ยึดถือ เป็นต้น ได้แก่ อนุสาวรีย์ ถนนที่สำคัญของเมือง เจดีย์ขนาดใหญ่ การกำหนดขอบเขตควรมีการกำหนดขอบเขตที่ไกลออกไปตามลักษณะมุมมอง การมองเห็นตัวแหล่งศิลปกรรม เป็นการควบคุมสภาพแวดล้อมโดยรอบของขอบเขตที่กำหนดนี้ให้มีความสอดคล้องกันและมีลักษณะทางกายภาพที่สวยงาม

2.4.1.2 แนวทางการจัดการสำหรับแหล่งศิลปกรรมที่มีความสำคัญรองลงมา ซึ่งแหล่งศิลปกรรมกลุ่มนี้ มีขอบเขตที่เล็กลงมา และกระจายตัวกันอยู่เป็นกลุ่ม หรือ กระจายตัวกันเป็นกลุ่มหลวมๆ เช่น วัด วัดร้าง ศาสนสถาน โบราณสถาน ดังนั้นการจัดการกำหนดขอบเขตที่พิจารณาได้จาก ยกตัวอย่างเช่น ถนนที่ผ่าน ทางเดิน แม่น้ำ หรือลำคลองที่อยู่ใกล้ๆแหล่งศิลปกรรม ในส่วนแหล่งศิลปกรรมที่กระจายตัวกันอย่างหลวมๆ ควรพิจารณาให้มีการกำหนดขอบเขตเป็นโครงข่าย เพิ่มความเชื่อมโยงกับแหล่งศิลปกรรมอื่นๆ เพื่อเกิดคลาสมกลมกลืนและเพิ่มคุณค่าพื้นที่รอบด้านของแหล่งศิลปกรรมให้มากขึ้น

2.4.1.3 การกำหนดขอบเขตการพัฒนาพื้นที่โดยรอบแหล่งศิลปกรรม เป็นการคุ้มครองเพื่อไม่ให้แหล่งศิลปกรรมถูกรบกวนจากการพัฒนาขอบพื้นที่รอบข้างในอนาคต เนื่องจากพื้นที่รอบข้างมีความเสี่ยงสูงที่จะก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมที่ตามมา ดังนั้นการพิจารณาขอบเขตจะพิจารณาจากความสัมพันธ์ของมุมมองจากตัวแหล่งศิลปกรรม เพื่อให้แหล่งศิลปกรรมนั้นยังคงความงามอยู่ เช่นการกำหนดเขตความสูงอาคารที่สามารถสร้างได้ ถ้าอาคารยิ่งสูง เขตควบคุมยิ่งต้องไกลออกไปเพื่อไม่ให้รบกวนมุมมองของแหล่งศิลปกรรม

2.4.2 หลักการความงามในสภาพแวดล้อม เป็นการนำหลักการ เรื่องความงามในสภาพแวดล้อม ในหัวข้อที่เหมาะสม มาปรับใช้กับสภาพสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยเริ่มจากหลักการที่เข้าใจง่ายไปสู่หลักการที่เป็นนามธรรมมากขึ้น

2.4.2.1 การกำจัดองค์ประกอบที่หน้าเกลียดออกไป การกำจัดองค์ประกอบที่หน้าเกลียดที่ไม่เหมาะสมกับคุณลักษณะทางภูมิทัศน์ (Landscape Characteristics) ออกไป จะช่วยให้สภาพแวดล้อมนั้นๆดูดีขึ้นเสมอ โดยมีหลายวิธี ยกตัวอย่าง เช่น การกำจัดสาธารณูปโภคที่รบกวนมุมมอง เช่น สายไฟ เสาโทรคมนาคม การกำจัดกิจกรรมที่ไม่เป็นระเบียบ เช่น หาบเร่ แผงลอย การป้องกันไม่ให้องค์ประกอบที่หน้าเกลียดสร้างผลกระทบต่อแหล่งศิลปกรรม เช่น ป้ายโฆษณา อาคารที่มีรูปแบบขัดแย้ง การลดผลกระทบด้วยการเปลี่ยนสี ให้มีความกลมกลืนมากยิ่งขึ้น เป็นต้น

2.4.2.2 การสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความเป็นระเบียบเรียบร้อยเป็นคุณลักษณะที่ดีของสิ่งแวดล้อม เพราะความเป็นระเบียบเรียบร้อยจะช่วยให้เข้าใจสภาพแวดล้อมนั้นๆ ได้ดีขึ้น ในขณะที่ความรกไม่เป็นระเบียบในสภาพแวดล้อมทำให้ความชอบที่มีต่อสภาพแวดล้อมลดลง แต่หากมีความระเบียบเรียบร้อยมากเกินไป ก็อาจทำให้คุณภาพของสิ่งแวดล้อมนั้นๆขาดความหลากหลายการกำหนดขอบเขตของความเป็นระเบียบเรียบร้อยอย่างเหมาะสมจึงจึงเป็นศิลปะการออกแบบสภาพแวดล้อมที่ต้องนำมาพิจารณา

2.4.2.3 อัตลักษณ์ของสถานที่ หมายถึง ความสามารถในการแสดงลักษณะเฉพาะของสถานที่นั้นๆที่ไม่เหมือนกับสถานที่อื่น ซึ่งมีความเด่นชัด จากแสดงออกผ่านทางกายภาพหรือกิจกรรมที่เกิดขึ้น หรือทั้งสองอย่างรวมกัน การที่แหล่งศิลปกรรมที่เด่นชัดสามารถช่วยให้แหล่งศิลปกรรมเกิดคุณค่า เกิดความยั่งยืนต่อชุมชน และทำให้เห็นคุณค่าแก่การรักษา

2.4.2.4 การสื่อความหมายเชิงสัญลักษณ์ของสถานที่ในเรื่องที่ตั้งและกาลเวลา เป็นการบอกเล่าเรื่องราวความเป็นมาของสถานที่ เมื่อสภาพแวดล้อมบอกเล่าเรื่องราว ไม่ซับซ้อนเกินไปจะทำให้คนเข้าใจในสภาพแวดล้อมนั้นๆ ทำให้เกิดความชื่นชอบ โดยสิ่งแวดล้อมสามารถสื่อความหมายออกมาได้ดีจากความเป็นมา ซึ่งแหล่งศิลปกรรมที่มีความเป็นมายาวนานช่วยให้การสื่อความหมายของสภาพแวดล้อมออกมาเด่นชัดแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมนั้นๆ เช่น การสร้างสภาพแวดล้อมที่เข้าใจง่ายด้วยการส่งเสริมจินตภาพของเมืองให้มีความชัดเจน

2.5 หลักการประเมินความพอใจด้วยหลักการประเมินผลกระทบทางสายตา

การศึกษาหลักการประเมินคุณภาพทางสายตา เป็นหลักการที่ใช้สำหรับคาดการณ์ผลกระทบที่มีต่อคุณภาพเชิงทัศนหลังจากที่มีการปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อม ซึ่งหลักการประเมินผลกระทบทางสายตาเป็นแนวทางนำไปสู่การศึกษาทัศนคติของกลุ่มเป้าหมาย สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับงานวิจัยนี้ โดยมีวิธีการ 7 ขั้นตอน (รุจิโรจน์ อนุกรมบุตร & วิลาสินี สุขสว่าง, 2555: 17-43) ดังนี้

2.5.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของโครงการ เพื่อใช้ประกอบการลงพื้นที่เก็บข้อมูลต่างๆโดยการอธิบายสภาพทางกายภาพของพื้นที่ ข้อมูลเกี่ยวกับที่ตั้งของโครงการ ข้อมูลองค์ประกอบภายในโครงการ เช่น อาคารสำคัญ เป็นต้น และข้อมูลบริเวณโดยรอบโครงการ เพื่อเป็นการบอกรายละเอียดของโครงการ

2.5.2 การคาดการณ์ผลกระทบเบื้องต้น

การคาดการณ์ผลกระทบเป็นการหาศักยภาพเบื้องต้นที่มีโอกาสทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม อาจจะมาจกลักษณะของอาคาร หรือสิ่งก่อสร้างบริเวณใกล้เคียงที่มีผล โดยใช้ในการเปรียบเทียบโครงการที่มีอยู่แล้วเป็นตัวเปรียบเทียบว่ามีลักษณะผลกระทบแบบเดียวกัน แบ่งเป็น 2 ส่วน

2.5.2.1 การคาดการณ์ขอบเขตของผลกระทบ

เป็นการคาดการณ์ระยะการมองเห็น (View shade) เบื้องต้นมีผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นอยู่ในระยะการมองเห็นหรือไม่ใกล้ไกลเพียงใด ความเป็นไปได้ในการคาดการณ์ของพื้นที่ศึกษาคือ ระยะการมองเห็นในระยะใกล้มีผลทำให้เกิดการรบกวนได้มากที่สุด

2.5.2.2 รูปแบบการพัฒนาอาคารใกล้กับแหล่งศิลปกรรม

รูปแบบของสิ่งรบกวนที่เกิดขึ้นเป็นปัญหามาจากการสร้างอาคารระยะประชิดกับแหล่งศิลปกรรมมีผลให้คำนึงถึงความสำคัญของแหล่งศิลปกรรมและกิจกรรมที่เกิดขึ้นทำให้คำนึงถึงเรื่องความเหมาะสม โดยทำการศึกษาจากการประมวลผลภาพความสูงของอาคารใกล้แหล่งศิลปกรรมจากอินเตอร์เน็ตที่เป็นภาพถ่ายที่คนนิยมถ่ายกันหรือเป็นมุมมองสำคัญของแหล่งศิลปกรรมเป็นแนวทางในการคาดการณ์ความสูงของอาคารใกล้แหล่งศิลปกรรม

2.5.3 ศึกษาและสำรวจทรัพยากรทางสายตา

2.5.3.1 ศึกษาสภาพทั่วไปของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมตัวแทน

เป็นการศึกษาสภาพทั่วไปทางกายภาพโดยรวมของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมตัวแทน หรือบริเวณพื้นที่คาดการณ์ว่าจะได้รับผลกระทบ

2.5.3.2 แจกแจงทรัพยากรทางสายตา

เป็นการเก็บข้อมูลและอธิบายองค์ประกอบต่างๆที่เกิดขึ้นและวิเคราะห์คุณภาพทางสายตาของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมตัวแทน เช่น ข้อมูลความเป็นมา คุณค่าของพื้นที่ คุณค่าเชิงทัศน

2.5.4 การกำหนดจุดควบคุมการมอง

เป็นการกำหนดจุดมุมมองที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบทางสายตาสูงเนื่องจากผู้ศึกษาไม่สามารถศึกษาผลกระทบจากทุกมุมมองที่มองเห็นได้ด้วยทรัพยากรและเวลาที่จำกัด จึงจำเป็นต้องใช้ วิจารณ์ญาณในการเลือกศึกษาเฉพาะจุดที่สำคัญและจำเป็นเท่านั้น จุดที่ได้รับการคัดเลือกแล้วคือจุด ควบคุมการมอง (Visual Control Point) เป็นจุดที่คาดว่าจะมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญระดับหนึ่ง และจุดควบคุมการมองวิกฤติ (Critical Visual Control Point) เป็นการคัดเลือกโดยคาดว่าจะมีผลกระทบ ทางทัศนคุณภาพสูงและต้องการศึกษาละเอียด ซึ่งได้มาจากการคัดเลือกจุดควบคุมการมองที่มี การกำหนดไว้ก่อน โดยในการคัดเลือกจุดควบคุมการมองมีเกณฑ์ดังต่อไปนี้

2.5.4.1 สมรรถนะดูดกลืนทางสายตา (Visual Absorbability)

เป็นคุณสมบัติของพื้นที่สามารถลดทอนความโดดเด่นของสิ่งปลูกสร้าง ที่เกิดจากการ ผสมผสานกันระหว่าง รูปทรงแผ่นดิน และพืชพรรณและสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ โดยเป็นองค์ประกอบช่วย สร้างความกลมกลืนในภาพ

2.5.4.2 ความอ่อนไหวทางสายตา (Visual Sensitivity)

เป็นคุณสมบัติของพื้นที่สามารถสร้างความแตกต่างให้กับมุมมอง ใช้ในการ เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ โดยพื้นที่ที่มีความทนต่อการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพน้อยคือ พื้นที่ที่มีความอ่อนไหวทางสายตาสูง ในทางกลับกันพื้นที่ที่มีความทนต่อการเปลี่ยนแปลงมากคือพื้นที่มี ความอ่อนไหวทางสายตาต่ำ

2.5.4.3 ทักษะวิสัย (Visibility)

เป็นความสามารถในการมองเห็นสิ่งปลูกสร้าง จากมุมมองในทิศทางเดียวกัน ว่าเห็นมากหรือน้อย ความชัดเจนมากเพียงใด ซึ่งขึ้นอยู่กับระยะการมอง แบ่งออกเป็น ระยะด้านหน้า (Foreground) ระยะกลาง (Middleground) ระยะฉากหลัง (Background)

โดยในการศึกษานั้นไม่สามารถศึกษาทุกจุดมุมมองได้ ดังนั้น จึงต้องมีการกำหนดจุดมุมมองวิกฤต (Critical Visual Control Point) เป็นการเลือกศึกษาเฉพาะจุดมุมมองที่ได้รับผลกระทบทางสายตาสูงอย่างมีนัยสำคัญ เพื่อนำมาศึกษาผลกระทบอย่างละเอียด ซึ่งขึ้นอยู่กับสภาพโครงการและความสัมพันธ์ของพื้นที่โดยรอบ

2.4.5 การคาดการณ์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น

เป็นการคาดการณ์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นโดยการสร้างหุ่นจำลองในพื้นที่ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบและทำการสร้างภาพจำลองซ้อนทับภาพถ่าย วัตถุประสงค์ของการสร้างภาพจำลองเพื่อศึกษาทัศนคติที่มีต่ออาคารใกล้เคียงศิลปกรรมด้วยการจำลองผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นเพื่อหาความแตกต่างระหว่างความเหมาะสมและไม่เหมาะสม

2.5.6 การประเมินผลกระทบทางสายตา

เป็นการประเมินผลกระทบโดยอาศัยการคาดการณ์เปรียบเทียบระหว่างสภาพแวดล้อมก่อนการเปลี่ยนแปลงและหลังการเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ เพื่อศึกษาทัศนคติที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยมีปัจจัยในการประเมิน คือ

- 1) ลักษณะการประเมิน ศึกษาถึงทัศนคติความชื่นชอบและการยอมรับ
- 2) ผู้ประเมินผลกระทบทางสายตา แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญ และสาธารณชน
- 3) เครื่องมือในการประเมินผลกระทบทางสายตา คือแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 สภาพปัจจุบันของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม และการคาดการณ์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

4) การลงพื้นที่เพื่อแจกแบบสอบถาม

2.5.7 การเสนอแนะมาตรการบรรเทาผลกระทบทางสายตา

เป็นการเสนอแนวทางการบรรเทาผลกระทบโดยบรรเทาผลกระทบจากลักษณะผลกระทบที่มีรูปแบบคล้ายคลึงกันโดยลักษณะผลกระทบประกอบด้วย การรบกวนทางสายตาจากมุมมองสำคัญ การคุกคามบดบังบังอาคารสถานที่สำคัญ และความแปลกแยกแปลกปลอมขัดแย้งกับสภาพแวดล้อม

บทที่ 3

พื้นที่ศึกษา

พื้นที่ที่เป็นกรณีศึกษาของการวิจัยนี้คือ เขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่บริเวณเมืองชั้นใน ส่วนบพนี้เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นที่ศึกษาทั้งด้านประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรมทางกายภาพ สังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนปัญหาผลกระทบต่อแหล่งศิลปกรรมในปัจจุบัน เพื่อสรุปประเภทปัญหาของแหล่งศิลปกรรมที่ปรากฏในพื้นที่ศึกษา ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับพื้นที่ศึกษาคือเขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีการศึกษา 2 ส่วน คือ ศึกษาด้านประวัติศาสตร์ความเป็นมาและศึกษาสภาพปัจจุบันของพื้นที่ เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมาเบื้องต้นของจังหวัดเชียงใหม่ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดเชียงใหม่

3.1 ศึกษาความเป็นมาและความสำคัญของพื้นที่ศึกษา

การศึกษาความเป็นมาและความสำคัญของพื้นที่ศึกษาโดยศึกษาทั้งภาพรวมของเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่และองค์ประกอบสิ่งแวดลอมศิลปกรรมที่มีอยู่ในพื้นที่ศึกษาโดยศึกษาประวัติศาสตร์และพัฒนาการของเมืองเชียงใหม่ เพื่อนำไปใช้ประกอบการประเมินระดับคุณค่าความสำคัญของแหล่งศิลปกรรม

3.1.1 ความเป็นมาด้านประวัติศาสตร์เมืองเชียงใหม่

ประวัติศาสตร์และพัฒนาการของเมืองเชียงใหม่ เริ่มตั้งแต่สมัยพุทธศตวรรษที่ 8 สมัยก่อนสร้างเมืองเชียงใหม่มีบรรดากลุ่มชนพื้นถิ่นที่มีความสำคัญที่สุดในประวัติศาสตร์ล้านนา คือ ชาวลัวะหรือ ละว้า ซึ่งตำนานที่มีชื่อเสียงของพวกลัวะเชื่อว่าชาวลัวะตั้งถิ่นฐานมานานก่อนที่พระนางจามเทวีเดินทางมาที่หริภุญไชย รูปแบบเมืองของชาวลัวะมีลักษณะวงกลมมีคูน้ำและคันดินล้อมรอบ (ดูภาพที่ 18และ19) ซึ่งเป็นเมืองที่มีลักษณะคล้ายกับเมืองที่อยู่ของอีกชนกลุ่มหนึ่งคือมอญและทวารวดี ที่พบอยู่ทั่วไปในภาคเหนือและภาคอีสาน (ปรานอม ต้นสุขานันท์, 2559 : 329, อ้างถึงใน Kunstadter, 1965 ; และ Aasen, 1998) ก่อนสมัยสร้างเมืองเป็นยุคของมอญหริภุญไชย หลักฐานพบว่า ประมาณ พ.ศ.1294 ผู้สร้างนครได้เชิญพระนางจามเทวีจากละโว้มาปกครองหริภุญไชย ได้ก่อตั้งราชวงศ์ปกครองจนกระทั่งปลายพุทธศตวรรษที่16 (ปรานอม ต้นสุขานันท์, 2559 : 329-330) และต่อมาได้แบ่งช่วงประวัติศาสตร์ของเมืองเชียงใหม่ดังนี้

ภาพที่ 18 รูปแบบเมืองวงกลมมีคูน้ำและคันดินล้อมรอบ : เมืองศรี จังหวัดเพชรบูรณ์ (ซ้าย)
ที่มา : สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, **ชุดความรู้ด้านการอนุรักษ์พัฒนาและบริหารจัดการเมืองเก่า**. (กรุงเทพฯ: กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, มปป.)

ภาพที่ 19 รูปแบบเมืองวงกลมมีคูน้ำและคันดินล้อมรอบ : เมืองจันเสน จังหวัดนครสวรรค์ (ขวา)
ที่มา : สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, **ชุดความรู้ด้านการอนุรักษ์พัฒนาและบริหารจัดการเมืองเก่า**. (กรุงเทพฯ: กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, มปป.)

3.1.1.1 ช่วงสร้างเมือง (ราชวงศ์มังรายตอนต้น พ.ศ.1839-1897)

สมัยสร้างเมืองเริ่มต้นปรากฏหลักฐานเกี่ยวกับการตั้งถิ่นฐานบริเวณที่ราบกว้างป่าเชิงดอยสุเทพติดกับแม่น้ำปิง โดยมีกษัตริย์ผู้สร้างนครพระนามว่า “พญามังราย” ที่สืบเชื้อสายจากราชวงศ์ลัวะ กษัตริย์แห่งเมืองเชียงแสน ต้องการขยายดินแดนลงมาทางใต้ จึงได้เข้าตีเมืองทริภุญไชยได้สำเร็จ พระองค์ทรงเห็นว่าเป็นที่เหมาะสมแก่การสร้างเมือง โดยร่วมกับพญางำเมืองแห่งเมืองพะเยา และพญาร่วงแห่งกรุงสุโขทัย มาช่วยร่วมวางผัง (สุปียา ปัญญาทอง, 2555 : 42, อ้างถึงใน สุรัสวดี อ่องสกุล, 2539)

ตั้งแต่นั้นมา เมืองไม่ได้เป็นเพียงที่อยู่อาศัย แต่ได้กลายเป็นศูนย์กลางการเผยแผ่ศาสนาพุทธนิกายเถรวาทของอินเดียรวมถึงศาสนาพุทธนิกายมหายานของจีนด้วย (ปรานอม ต้นสุขานันท์, 2559 : 331, อ้างถึงใน Aasen, 1998) ในช่วงปี พ.ศ.1879-1898 เมืองเชียงใหม่ได้รับบทบาทเป็นเมืองหลวงของอาณาจักรและเป็นศูนย์กลางทางศาสนาของอาณาจักร โดยมีการสร้างวัดลีเชียง หรือวัดพระสิงห์ขึ้น เป็นช่วงที่เชียงใหม่เข้าสู่ความเจริญในเวลาต่อมา (สุปียา ปัญญาทอง, 2555 : 44, อ้างถึงใน อิศรา กันแดง, 2535)

สมัยสร้างเมืองมีลักษณะโครงสร้างเมืองยึดถือ คติความเชื่อศูนย์กลางจักรวาลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเมืองเชียงใหม่ ที่รูปแบบลักษณะผังเมืองคล้ายคลึงกับเมืองสุโขทัย ที่มีรูปแบบสี่เหลี่ยมมีคูน้ำล้อมรอบ โดยมีสมมุติฐานที่หน้าสนใจเกี่ยวกับขอบเขตของเมือง ที่กล่าวว่า กำแพงเมืองสี่เหลี่ยมนั้นแท้จริงแล้วสร้างทับลงบนเมืองรูปวงกลมของพวก ลัวะที่เคยมีอยู่ก่อน ซึ่งร่องรอยของเมืองวงกลมที่เหลืออยู่คือ กำแพงเมืองชั้นนอกของเมืองเชียงใหม่ โดยมีหลักฐานสนับสนุนแนวคิดดังกล่าว ได้แก่ ความกว้างและความยาวของเมืองที่กล่าวในตำนานคือ 2000 วา เป็นระยะของเมืองชั้นนอกรวมอยู่ นอกจากนี้ที่ตั้งของเสาอินทขิลหรือเสาหลักเมืองนั้นอยู่ในตำแหน่งศูนย์กลางของเมืองวงกลม (ปรานอม ตันสุขานันท์, 2559 : 333, อ้างถึงใน Sumet, 1989 ; นวลศรี, 2525 ; และ Aasen, 1998)

ภาพที่ 20 ตำแหน่งของที่ตั้งของเสาอินทขิล ในช่วงเริ่มสร้างเมืองเชียงใหม่

ที่มา : สุจิตา ปัญญาทอง, **องค์ประกอบภูมิทัศน์ประวัติศาสตร์เพื่อการอนุรักษ์เมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่** (กรุงเทพฯ: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555 : 51)

นอกจากนี้ยังมีคติความเชื่อที่ส่งผลต่อโครงสร้างเมือง ซึ่งเชื่อว่าเมืองมีชีวิต โดยแนวคิด “การตัวตนของเมืองโบราณ” (สุจิตา ปัญญาทอง, 2555 : 49-50) ได้กำหนดลักษณะต่างๆ ของเมืองตั้งคนที่ประกอบไปด้วยส่วนต่างๆ ได้แก่ หัวเวียง อยู่ทางด้านทิศเหนือเปรียบเสมือนส่วนบนของร่างกายซึ่งมีความเชื่อว่าเป็นทิศมงคลเป็นที่ตั้งของพระราชวังและเป็นที่เสด็จเข้าออกของกษัตริย์ในอดีตทางประตูด้านทิศเหนือซึ่งคือ ประตูหัวเวียง (ต่อมาเรียกประตูช้างเผือก) ส่วนต่อมาก็คือ สะดือเมือง ตำแหน่งกลางเมืองเปรียบเสมือนส่วนกลางของร่างกายเป็นที่ตั้งของอินทขิล หรือหลักเมืองเดิม

ที่เป็นตำนานความเชื่อดั้งเดิมของชาวลัวะ แต่ในสมัยราชวงศ์มังรายนั้นอินทิลไม่ได้มีบทบาทอย่างชัดเจนแต่จะมีบทบาทสำคัญในช่วงสมัยพระเจ้ากาวิละปกครองที่มีการย้ายตำแหน่งของเสาอินทิลมายังบริเวณวัดเจติยหลวง (ภาพที่ 20) และส่วนสุดท้ายคือ ดินเวียง เปรียบเสมือนส่วนล่างของร่างกาย เป็นส่วนที่อยู่บ้านเรือนของประชาชน

3.1.1.2 ช่วงราชวงศ์มังรายรุ่งเรือง-เสื่อมถอย (พ.ศ.1898-2101)

มีการรับเอาพุทธศาสนาเถรวาทจากสุโขทัยเข้ามาอย่างถาวรเป็นจุดเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของเมืองซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงศูนย์กลางทางศาสนาแทนที่อาณาจักรหรือรัฐที่มีบทบาทมาตลอด โดยในสมัยพญาแสนเมืองมา (พ.ศ.1928-1944) (สุปียา ปัญญาทอง, 2555 : 42, อ้างถึงใน สุรัสวดี อ่องสกุล, 2539) ได้มีการก่อสร้างพระเจดีย์หลวงขึ้นในปี พ.ศ.1934 ที่สร้างขึ้นตามคติความเชื่อของลัทธิลังกาวงศ์ นอกจากนี้สมัยราชวงศ์มังรายรุ่งเรืองที่เป็นยุคทองของล้านนาคือสมัยพญาติโลกราชแห่งราชวงศ์มังรายที่ทำศึกยึดหัวเมืองต่างๆ ส่งผลให้เชียงใหม่เป็นศูนย์กลางการปกครองอาณาจักรล้านนา มีหลักฐานเกี่ยวกับการสร้างประตูเมืองเชียงใหม่ราว พ.ศ.1954 มีการขุดเจาะกำแพงเมืองเป็นประตูเมืองเพิ่มขึ้นจากเดิม โดยในระยะแรกมี 4 ประตู ได้แก่ ประตูหัวเวียง ประตูท่าแพ ประตูท้ายเวียง และประตูสวนดอกและต่อมาได้มีการสร้างประตูอีกหลายแห่ง ได้แก่ ประตูศรีภูมิ ประตูช้างม่อย ประตูเชียงยืน และประตูระแงง (สุปียา ปัญญาทอง, 2555 : 55, อ้างถึงใน อิศรภักดี, 2535)

ช่วงเสื่อมถอยของราชวงศ์มังรายเริ่มเมื่อช่วงปลายสมัยพญาแก้ว ถึงสมัย พญาเกศ เษษฐราช (พ.ศ.2068-2081) (สุปียา ปัญญาทอง, 2555 : 42, อ้างถึงใน สุรัสวดี อ่องสกุล, 2529) บ้านเมืองอ่อนแอเนื่องจากสถาบันกษัตริย์ขาดความเข้มแข็งทำให้กลุ่มขุนนางขึ้นมาสามารถถอดกษัตริย์และแต่งตั้งขึ้นมาใหม่ได้ ส่งผลให้เมืองตกต่ำและกลายเป็นเมืองขึ้นของพม่า

3.1.1.4 ช่วงพม่าปกครองล้านนา (พ.ศ.2102-2316)

ช่วงพม่ายึดครองเมืองล้านนาคับเป็นยุคที่อาณาจักรอ่อนแอ ซึ่งพม่าได้ยึดล้านนาไปปกครองประมาณ 200 ปีเศษ (สุปียา ปัญญาทอง, 2555 : 46, อ้างถึงใน ทศพร โสตาบรรลุ, 2546) ส่งผลให้เชียงใหม่เป็นเมืองร้าง ต่อมาในสมัยพระเจ้าตากสิน ล้านนาสวามิภักดิ์ต่อไทยและขับไล่พม่า

ออกไป การที่พม่าเข้ามาปกครองอาณาจักรล้านนาไปสู่วัฒนธรรมแบบพม่าเข้ามามีอิทธิพลด้าน
ศิลปกรรม ตามที่ปรากฏวัดพม่าและเจดีย์แบบพม่าขึ้นในเมืองเชียงใหม่

3.1.1.5 ช่วงเมืองประเทศราช (พ.ศ.2317-2426)

สมัยพระเจ้ากาวิละ (พ.ศ.2325-2356) (สุปียา ปัญญาทอง, 2555 : 42, อ้างถึงใน
สุรัสวดี อ่องสกุล, 2529) สามารถขับไล่พม่าออกไปได้สำเร็จ ซึ่งช่วงนี้ทำให้อาณาจักรล้านนาเริ่มมีการ
ฟื้นฟูและทำให้หัวเมืองทางเหนือกลับมาเจริญรุ่งเรืองอีกครั้ง มีการขุดคูเมืองและก่อกำแพงเมือง
ชั้นนอก มีการบูรณปฏิสังขรณ์ วัดสำคัญหลายแห่ง

3.1.1.6 ช่วงปฏิรูปการปกครอง (พ.ศ.2427-2476)

จากการส่งข้าหลวงมาประจำการที่เชียงใหม่ครั้งแรกในปี (พ.ศ.2417) นำไปสู่การ
ปฏิรูปการปกครองมณฑลพายัพในเวลาต่อมา ในช่วงการล่าอาณานิคมของอังกฤษได้มีการเข้ายึดหัว
เมืองล้านนาถึง 13 หัวเมือง (สุปียา ปัญญาทอง, 2555 : 47, อ้างถึงใน คณะกรรมการจัดพิมพ์เอกสาร
ทางประวัติศาสตร์, 2514) จากเหตุดังกล่าวทำให้รัฐบาลกลางทำการปฏิรูปการปกครองเมืองเชียง
เชียงใหม่อย่างเต็มรูปแบบ เพื่อสร้างความเป็นเอกภาพของคนในชาติ รัฐบาลจึงจัดให้มีการพัฒนา
บ้านเมือง รวมถึงการศึกษา ศาสนาให้เจริญเหมือนกับส่วนกลาง โดยคณะราษฎรในปี พ.ศ.2475 ได้
ยกเลิกการปกครองแบบเทศาภิบาล รวมถึงมณฑลพายัพด้วย หลังจากนั้นเป็นต้นมาจากเชียงใหม่ที่
เคยเป็นศูนย์กลางของอาณาจักรล้านนาก็รวมเป็นหนึ่งในจังหวัดของประเทศไทย

เมืองเชียงใหม่ถูกกำหนดให้เป็นศูนย์กลางของภาคเหนือ ทั้งทางด้านธุรกิจ การ
คมนาคม การบริการและการท่องเที่ยว ซึ่งการพัฒนาสังเกตได้จากเกิดห้างสรรพสินค้า หรือ
Community Mall ใหม่ ๆ เกิดขึ้นเกิดการย้ายที่อยู่ของประชากรภายในเมืองที่มีความแออัดออกมาอยู่
รอบนอกมากขึ้นจากการพัฒนาของเมือง กลับกันในเมืองเก่าเองไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปมากยังคงมีความ
เป็นย่านในแบบเมืองเก่าให้เห็นอยู่ ความเป็นย่านของเมืองเก่า มีลักษณะเด่น คือ ลักษณะทาง
กายภาพของละแวกบ้าน ที่เต็มไปด้วยอาคารที่ดินขนาดเล็กและถนนซอยขนาดเล็กที่มีความคดเคี้ยว
สัมพันธ์กับลักษณะทางสังคมที่ผู้คนรู้จักมักคุ้นไปมาหาสู่กัน ซึ่งลักษณะซอยคดเคี้ยวนี้ยังคงมีอยู่ (ปราน
อม ต้นสุขานันท์, 2559 : 349) ยกตัวอย่างเช่น ซอยทางเข้าวัดพันแหวน ที่สามารถทะลุออกถนนได้

หลายสาย และทางซอยที่คดเคี้ยวก็มีบ้านเรือนประชาชนอาศัยอยู่ แม้ว่าบางแห่งจะถูกเปลี่ยนเป็น ที่พัก หรือ สถานที่ท่องเที่ยวแล้วก็ตาม

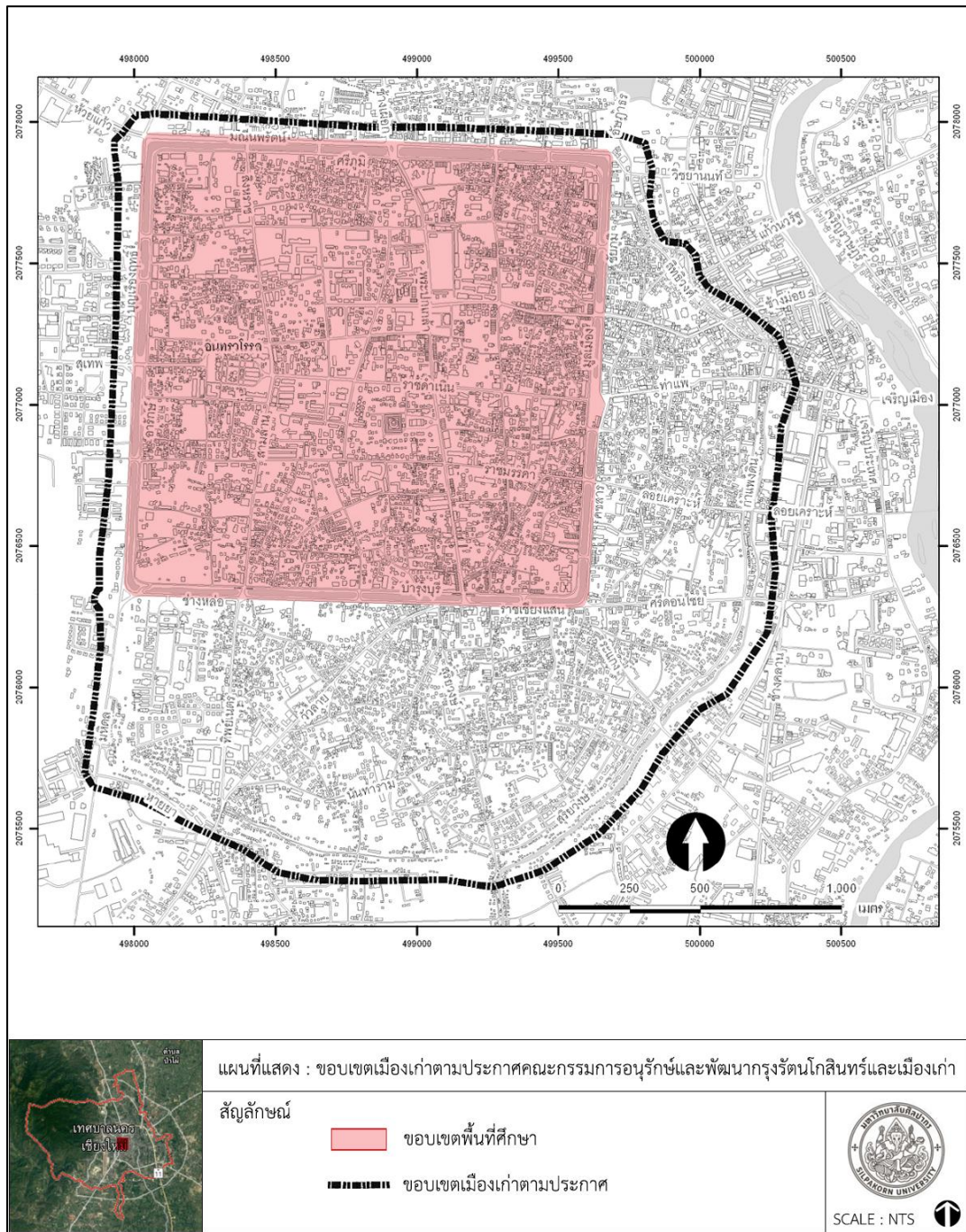
3.1.2 ขอบเขตพื้นที่เมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตของเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่ตามประกาศของคณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์และเมืองเก่า สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีประกาศให้พื้นที่เมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่ มีเนื้อที่รวม 5.505 ตารางกิโลเมตร โดยมีอาณาเขตดังนี้ (ดูภาพที่ 21)

ทิศเหนือ	จดแนวระยะ 22 เมตร จากฝั่งคูเมืองด้านเหนือตลอดแนว
ทิศตะวันออก	จดแนวระยะ 50 เมตร จากฝั่งคลองแม่ข่าด้านตะวันออกตลอดแนว
ทิศใต้	จดแนวระยะ 50 เมตร จากฝั่งคลองแม่ข่าด้านใต้ เชื่อมกับแนวกำแพงดินเชียงใหม่ด้านใต้
ทิศตะวันตก	จดแนวระยะ 22 เมตร จากฝั่งคูเมืองด้านตะวันตกตลอดแนวเชื่อมกับแนวกำแพงดินด้านตะวันตก

ซึ่งจากการศึกษา พบว่าแหล่งศิลปกรรมประเภท อนุสรณ์สถาน สถานที่หลักเมือง และ วัด ในเขตเมืองเก่าส่วนใหญ่มีความเก่าแก่มาก เมื่อเปรียบเทียบกับแหล่งศิลปกรรมประเภทอื่น ซึ่งแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่ามากสร้างขึ้นมาตั้งแต่สมัยยุคสร้างเมือง ในด้านของศิลปะสถาปัตยกรรมได้แก่ ศิลปะล้านนาที่มีความโดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ และศิลปะแบบผสมผสาน ที่ผสมกับวัฒนธรรมอื่นจนเป็นรูปแบบศิลปะสถาปัตยกรรมที่แตกต่างออกไปเช่น ศิลปะที่ได้รับอิทธิพลจากพม่าในช่วงที่พม่ายึดครองอาณาจักรล้านนา

ดังนั้นในส่วนของการศึกษาประวัติศาสตร์ความเป็นมาและความสำคัญของพื้นที่ศึกษาได้มีการศึกษา ลงรายละเอียดแต่ละแห่งของแหล่งศิลปกรรมที่ลงพื้นที่สำรวจ เพื่อให้ทราบข้อมูลประวัติศาสตร์อายุของแหล่งศิลปกรรม ความสำคัญ จุดเด่นของแหล่งศิลปกรรม และรูปแบบศิลปะสถาปัตยกรรม ที่นำมาใช้ประเมินคุณค่าความสำคัญขั้นต่อไป

ภาพที่ 21 ขอบเขตพื้นที่เมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่

ที่มา : สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์และเมืองเก่า , ประกาศเขตพื้นที่เมืองเก่าเชียงใหม่ (กรุงเทพฯ: กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2553)

3.2 สภาพโดยทั่วไปของพื้นที่ศึกษา

ศึกษาข้อมูลพื้นที่ในด้านลักษณะทางกายภาพ ภูมิประเทศ ภูมิทัศน์ และข้อมูลต่างๆของพื้นที่ศึกษาเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลภาคสนามและศึกษานำข้อมูลที่สามารถนำมาใช้ในขั้นตอนการแจกแจงทรัพยากรเชิงทัศน์ รวมถึงสภาพปัญหาแต่ละแห่งของแหล่งศิลปกรรมภายในพื้นที่ศึกษาเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยของปัญหาสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมและการคาดการณ์ผลกระทบเบื้องต้น เป็นการนำเสนอแนวทางในการลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรม

3.2.1 ที่ตั้งและลักษณะทั่วไปของจังหวัดเชียงใหม่

จังหวัดเชียงใหม่ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของประเทศไทย เส้นรุ้งที่ 16 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 99 องศาตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 1,027 ฟุต (310 เมตร) ห่างจากกรุงเทพมหานคร 696 กิโลเมตร จังหวัดเชียงใหม่มีพื้นที่ 20,107.057 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 12,566,911 ไร่ โดยมีพื้นที่กว้างใหญ่เป็นอันดับที่ 1 ของภาคเหนือ และเป็นอันดับที่ 2 ของประเทศ รองจากจังหวัดนครราชสีมา (สำนักงานจังหวัดเชียงใหม่, 2560)

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไป มีสภาพพื้นที่เป็นภูเขาและป่าไม้มีที่ราบอยู่ตอนกลางตามสองฝั่งแม่น้ำปิง มีภูเขาที่สูงที่สุดในประเทศไทยคือ ดอยอินทนนท์ สูงประมาณ 2,565.3355 เมตร อยู่ในเขตอำเภोजอมทอง นอกจากนี้ยังมีดอยอื่นที่มีความสูงรองลงมาอีกหลายแห่ง เช่น ดอยผ้าห่มปก สูง 2,285 เมตร ดอยหลวงเชียงดาว สูง 2,170 เมตร ดอยสุเทพ สูง 1,601 เมตร สภาพพื้นที่แบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะคือ (สำนักงานจังหวัดเชียงใหม่, 2560)

- 1) พื้นที่ภูเขา ส่วนใหญ่อยู่ทางทิศเหนือ และทิศตะวันตกของจังหวัด คิดเป็นพื้นที่ประมาณร้อยละ 80 ของพื้นที่จังหวัดเป็นพื้นที่ป่าต้นน้ำลำธาร ไม่เหมาะสมต่อการเพาะปลูก
- 2) พื้นที่ราบลุ่มและที่ราบเชิงเขา กระจายอยู่ทั่วไประหว่างหุบเขาทอดตัวในแนวเหนือ-ใต้ ได้แก่ ที่ราบลุ่มน้ำปิง ลุ่มน้ำฝาง ลุ่มน้ำแม่งัด เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะสมต่อการเกษตร

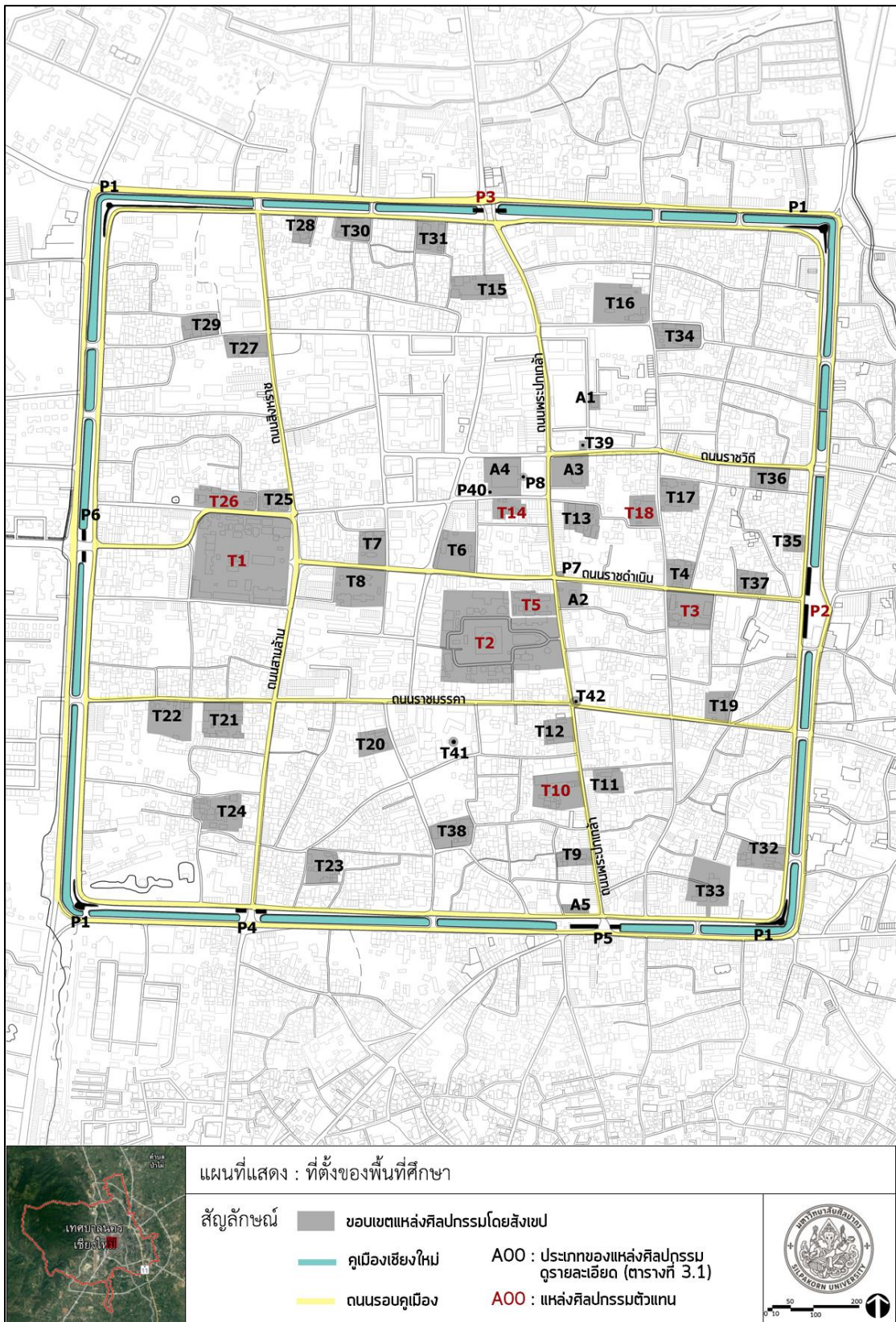
3.2.2 ที่ตั้งและลักษณะโดยทั่วไปของเขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่

พื้นที่ศึกษาตั้งอยู่ อำเภอเมืองเชียงใหม่ เขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลศรีภูมิ พระสิงห์ ช้างม่อย และช้างคลาน ตั้งอยู่ในเขตการปกครองแขวงนครพิงค์ แขวงเมืองราย และแขวงศรีวิชัย

พื้นที่ศึกษามีขอบเขตตามประกาศของเทศบัญญัติเทศบาลนครเชียงใหม่ที่กำหนดดังนี้ บริเวณที่ 1 คือ พื้นที่บริเวณแนวกำแพงเมืองและคูเมือง ที่วัดจากริมคูเมืองด้านในเป็นระยะ 22 เมตร ตลอดความยาวของคูเมืองโดยรอบ 4 ด้าน และพื้นที่ที่วัดจากบริเวณริมคูเมืองด้านนอก เป็นระยะ 50 เมตร ตลอดความยาวของคูเมืองด้านนอกโดยรอบทั้ง 4 ด้าน และบริเวณที่ 2 คือ พื้นที่ในบริเวณเมืองชั้นใน ที่ถูกล้อมโดยบริเวณที่ 1 (เทศบาลนครเชียงใหม่, 2558, 10 กุมภาพันธ์) (ดูภาพที่ 22)

ประกอบไปด้วยพื้นที่คูเมือง โดยมีอาณาเขตติดต่อ ทิศเหนือ ติดกับถนนมณีรินทร์ ทิศตะวันออก ติดกับถนนถนนชัยภูมิและถนนคชสาร ทิศใต้ ติดกับถนนราชเชียงใหม่และถนนช่างหล่อ ทิศตะวันตก ติดกับถนนบุญเรืองฤทธิ์

ภายในเมืองชั้นในประกอบด้วยแนวเส้นทางคมนาคมสายหลัก ได้แก่ ถนนราชดำเนิน ระยะทางประมาณ 1.10 กม. จากประตูท่าแพ ถึงวัดพระสิงห์ ถนนราชมรรคา ระยะทางประมาณ 1.50 กม. จากถนนมูลเมืองถึงถนนอาร์ักษ์ ถนนสามล้านและถนนสิงหราช ระยะทางประมาณ 1.50 กม. จากถนนศรีภูมิถึงประตูแสนปุง ถนนพระปกเกล้า ระยะทางประมาณ 1.50 กม. จากศาลเจ้าพ่อประตูเชียงใหม่ ถึงประตูช้างเผือก ถนนราชวิถี ระยะทางประมาณ 760 ม.จากอนุสาวรีย์สามกษัตริย์ ถึงถนนมูลเมือง

ภาพที่ 22 ที่ตั้งของพื้นที่ศึกษา

3.3 แหล่งศิลปกรรมในพื้นที่ศึกษา

เป็นการรวบรวมข้อมูลของแหล่งศิลปกรรมประเภทต่างๆในพื้นที่ศึกษาทั้งในด้าน การสรุป แหล่งศิลปกรรมในพื้นที่ศึกษาที่สรุปรายละเอียดความสำคัญของแหล่งศิลปกรรมแต่ละแห่ง สถานการณ์ของการเกิดผลกระทบกับสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในพื้นที่ศึกษาและสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในพื้นที่ศึกษา

3.3.1 สรุปแหล่งศิลปกรรมในพื้นที่ศึกษา

จากการศึกษาแหล่งพื้นที่สำรวจและศึกษาข้อมูลความสำคัญของแหล่งศิลปกรรมในเขตเมืองเก่า จังหวัดเชียงใหม่พบว่าแหล่งศิลปกรรมพื้นที่ศึกษาสามารถสรุปได้ 3 ประเภท รวมจำนวนแหล่งศิลปกรรมทั้งสิ้น 55 แห่ง มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 2 สรุปแหล่งศิลปกรรมในพื้นที่ศึกษา ประเภทอนุสาวรีย์ อนุสรณ์สถาน สถาน หลักเมือง

1. สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภท อนุสาวรีย์ อนุสรณ์สถาน สถาน หลักเมือง			
ชื่อแหล่งศิลปกรรม	ความเป็นมาความสำคัญ	อาคารสำคัญของแหล่งศิลปกรรม	ปีที่ก่อตั้ง
P1 กำแพง,คูเมืองเชียงใหม่ 	กำแพงเมืองและคูเมืองเชียงใหม่ เป็นหลักฐานแสดงถึงความเป็นเมืองประวัติศาสตร์ ที่มี ความสำคัญมาตั้งแต่สมัยสร้างเมือง	- กำแพงเมืองเชียงใหม่จะมีป้อมหรือที่เรียกว่าแจ่งอยู่ทั้งหมด 4 ป้อม ได้แก่ แจ่งศรีภูมิ แจ่งกะต้ำ แจ่งกู่เฮือง และแจ่งหัวลิน	พ.ศ. 1893
P2 ประตูท่าแพ 	ประตูท่าแพ เป็นประตูเมืองทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ เดิมชื่อประตูเชียงเรือก เป็นชุมชนค้าขายที่เก่าแก่ คือตลาดเชียงเรือก	- ตัวกำแพงและประตูเมืองเดิมถูกรื้อถอน และได้สร้างขึ้นใหม่ ในปี พ.ศ.2528-2529 โดยเทศบาลนครเชียงใหม่ และกรมศิลปากร	พ.ศ. 2529
P3 ประตูช้างเผือก 	เดิมชื่อประตูหัวเวียง เป็นประตูเมืองทางทิศเหนือ เป็นประตูเอกของเมือง ใช้ในพิธีบรมราชาภิเษก ซึ่งประตูช้างเผือกเป็นประตูสำหรับกษัตริย์ใช้เสด็จ	- แนวกำแพงประตูเมือง	พ.ศ. 1839

ตารางที่ 2 สรุปแหล่งศิลปกรรมในพื้นที่ศึกษา ประเภทอนุสาวรีย์ อนุสรณ์สถาน สถาน หลักเมือง
(ต่อ)

ชื่อแหล่งศิลปกรรม	ความเป็นมาความสำคัญ	อาคารสำคัญของแหล่งศิลปกรรม	ปีที่ก่อตั้ง
P4 ประตูสวนปรุง 	ประตูสวนปรุง หรือประตูแสนปุง เป็นประตูเมืองทางทิศใต้ ในอดีตเป็นที่อาศัยของกลุ่มช่างหล่อมโลหะ และเป็นประตูทางออกไปสู่सान	- แนวกำแพงประตูเมือง ที่เจาะขึ้นใหม่ในสมัยพญาสามฝั่งแกน	พ.ศ. 2088
P5 ประตูเชียงใหม่ 	เดิมมีชื่อว่าประตูท้ายเวียง เป็นประตูเมืองทางทิศใต้ ในอดีตเป็นเส้นทางสำคัญระหว่างเชียงใหม่ไปเวียงกุมกามและลำพูน	- แนวกำแพงประตูเมือง	พ.ศ. 1839
P6 ประตูสวนดอก 	ประตูสวนดอก เป็นประตูเมืองทางทิศตะวันตก ในอดีตเป็นประตูเชื่อมกับพระราชอุทยานของพญามังราย	- แนวกำแพงประตูเมือง	พ.ศ. 1839
P7 ศาลหลักเมืองเชียงใหม่ 	เป็นที่ตั้งของหลักเมืองใหม่ ถูกสร้างขึ้นภายหลัง ส่วนเสาหลักเมืองเดิมหรือเสาอินทขิล ถูกย้ายจากวัดอินทขิลสะดือเมืองไปอยู่ที่วัดเจดีย์หลวง	- ตัวศาล และฐานโดยรอบ	พ.ศ. 2343
P8 อนุสาวรีย์สามกษัตริย์ 	อนุสาวรีย์สามกษัตริย์เป็นเหมือนสัญลักษณ์ของการสร้างเมืองเชียงใหม่	- อนุสาวรีย์	พ.ศ. 2527

ตารางที่ 3 สรุปแหล่งศิลปกรรมในพื้นที่ศึกษา ประเภทวัด วัดร้าง ศาสนสถาน

2. สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภท วัด วัดร้าง ศาสนสถาน			
ชื่อแหล่งศิลปกรรม	ความเป็นมาความสำคัญ	อาคารสำคัญของแหล่งศิลปกรรม	ปีที่ก่อตั้ง
<p>T1 วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร</p> 	<p>สร้างในสมัยพญาผายู เดิมชื่อวัดลีเชียง ในสมัยพญาแสนเมืองมาได้อัญเชิญพระพุทธรูปศิหิงค์มาประดิษฐาน จากนั้นจึงเรียกว่าวัดพระสิงห์เรื่อยมา และได้รับการสถาปนาเป็นพระอารามชั้นเอก</p>	<ul style="list-style-type: none"> - พระอุโบสถ มีมุขโถงด้านหน้าและด้านหลัง หน้าต่างใหญ่ลูกกรงไม้ - หอไตร ตั้งอยู่บนฐานศิลาขาวสูง - วิหารลายคำ ชุ่มประตูปิดทอง - พระมหาเจดีย์ ทรงกลมแบบล้านนา ฐานช้างล้อม - วิหารหลวง ศิลปะทรงไทย ล้านนาสมัยครุบาศรีวิชัย 	<p>พ.ศ. 1888</p>
<p>T2 วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร</p> 	<p>พระอารามหลวงชั้นตรี สันนิษฐานว่าสร้างในรัชสมัยของพญาแสนเมืองมา และมีการบูรณะต่อมาหลายครั้ง ต่อมาได้เกิดแผ่นดินไหวทำให้ยอดพระเจดีย์หลวงพังทลายลงมา หลังจากนั้นจึงถูกทิ้งให้ร้าง ต่อมาในสมัยพระเจ้าอินทวิชายนนท์ ได้บูรณะหรือพระวิหารหลังเก่าและสร้างวิหารหลวงขึ้นใหม่</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เจดีย์หลวง ทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส สถาปัตยกรรมผสมระหว่างล้านนากับลังกาและรูปทรงเจดีย์แบบพุกามพม่า - เจดีย์ราย ตั้งอยู่ที่คเหนือและใต้ของวิหาร - วิหารหลวง สถาปัตยกรรมล้านนาแบบประยุกต์ - วิหารเสอาอินทพิล อาคารแบบจัตุรมุขมีหลังคา 2 ชั้น 	<p>พ.ศ. 1954</p>
<p>T3 วัดพันอ้น</p> 	<p>เดิมมีวัดข้างเคียงชื่อวัดเจดีย์ควัน ต่อมาได้รวมเป็นวัดเดียวกันเป็นวัดเจดีย์ควันพันอ้นแต่มักเรียกกันว่าวัดพันอ้น</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เจดีย์ ทรงปราสาทมีชุ่มพระทั้งสี่ด้าน - วิหารและโบสถ์ เป็นอาคารที่สร้างขึ้นใหม่ ศิลปะล้านนาและภาคกลาง 	<p>พ.ศ. 2044</p>
<p>T4 วัดสำเภา</p> 	<p>เป็นวัดที่มีการบูรณะให้มีสภาพดีตลอดมา แต่ไม่ปรากฏหลักฐานผู้สร้างเป็นลายลักษณ์อักษร</p>	<ul style="list-style-type: none"> - วิหาร ทรงแบบพื้นเมือง - อุโบสถ โครงสร้างส่วนบนเป็นไม้ ส่วนล่างก่ออิฐถือปูน - เจดีย์แบบพื้นเมืองล้านนา 	<p>พ.ศ. 2113</p>

ตารางที่ 3 สรุปแหล่งศิลปกรรมในพื้นที่ศึกษา ประเภทวัด วัดร้าง ศาสนสถาน (ต่อ)

ชื่อแหล่งศิลปกรรม	ความเป็นมาความสำคัญ	อาคารสำคัญของแหล่งศิลปกรรม	ปีที่ก่อตั้ง
T5 วัดพันเตา 	วัดพันเตามีอายุเก่าแก่ร่วมสมัยกับวัดเจติยหลวง ซึ่งมีการสันนิษฐานว่าสร้างขึ้นพร้อมกับวิหารของวัดเจติยหลวง	- วิหารพันเตา เคยเป็นหอคำของพระเจ้ามโหตรประเทศ สถาปัตยกรรมแบบเชียงแสน	พ.ศ. 2040
T6 วัดชัยพระเกียรติ 	เดิมชื่อวัด ผาเกียรติ สิ่งก่อสร้างเป็นของใหม่ทั้งหมด แต่มีศิลปะจารีกระบุว่าเป็นวัดของนครเชียงใหม่แต่โบราณ	- วิหารสร้างขึ้นใหม่ทดแทนของเดิมที่ผู้พังไป - เจติย์ ประกอบด้วยฐานเชิงสี่เหลี่ยม	พ.ศ. 2088
T7 วัดทุ่งยู 	เดิมชื่อว่าวัดตวยยูหรือวัดตวยยู ซึ่งเป็นวัดที่บูรณะสิ่งก่อสร้างใหม่ทั้งหมด	- อุโบสถ สร้างขึ้นใหม่ทดแทนของเดิมที่ผู้พังไป	พ.ศ. 2119
T8 วัดศรีเกิด 	เดิมชื่อ วัดปิตจารามหรือพัชจาราม นักประวัติศาสตร์เชื่อว่าวัดสร้างในสมัยอยุธยา	- วิหารสร้างขึ้นใหม่ทดแทนของเดิมที่ผู้พังไป	พ.ศ. 2030
T9 วัดพอนสร้อย 	เป็นวัดที่สร้างขึ้นตั้งแต่สมัยราชวงศ์มังรายแต่วัดได้ร้างไปจึงมีการสร้างใหม่ในสมัยรัตนโกสินทร์ โดยสร้างห่างจากวัดเดิมที่เคยร้างไป 10 เมตร	- ซากเจติยก้อน เจติยทรงกลม - วิหารขนาดเล็ก แบบล้านนา - เจติยทรงปราสาท - หอไตร พื้นเมือง 2 ชั้น	พ.ศ. 2031
T10 วัดเจ็ดลิน 	วัดเจ็ดลิน หรือวัดหนองจลิน ไม่ปรากฏหลักฐานหรือตำนานที่เกี่ยวข้องกับวัดนี้มีเพียงพบชื่อและที่ตั้งจากโคลงนิราศหริภุญไชย วัดเจ็ดลินเคยเป็นวัดร้าง ปัจจุบันมีการรื้อฟื้นวัดแห่งนี้ด้วยการสร้างวิหารหลังใหม่แทนที่หลังเดิม	- เจติย์ ทรงสี่เหลี่ยมผสมทรงกลม ทรงล้านนาตั้งอยู่บนฐานสูง	พ.ศ. 2547

ตารางที่ 3 สรุปแหล่งศิลปกรรมในพื้นที่ศึกษา ประเภทวัด วัดร้าง ศาสนสถาน (ต่อ)

ชื่อแหล่งศิลปกรรม	ความเป็นมาความสำคัญ	อาคารสำคัญของแหล่งศิลปกรรม	ปีที่ก่อตั้ง
T11 วัดหมื่นตุม 	เป็นวัดที่ได้รับการบูรณะมีรูปแบบศิลปะสมัยรัตนโกสินทร์ แต่มีหลักฐานว่าสร้างในสมัยราชวงศ์มังรายจากการมีชื่อวัดปรากฏอยู่ในโคลงนิราศหริภุญชัย	- วิหารสร้างขึ้นใหม่ทดแทนของเดิมที่ผุพังไป ศิลปะสมัยรัตนโกสินทร์	พ.ศ. 2200
T12 วัดช่างแต้ม 	เดิมชื่อวัดช่างต้อมแต้ม สร้างในสมัยพระเจ้าติโลกราช	- อาคารเสนาสนะประกอบด้วย วิหารทรงล้านนาไทย ภูมิสงฆ์ 2 หลัง ศาลาอเนกประสงค์ หอระฆัง	พ.ศ. 2038
T13 วัดดวงดี 	วัดดวงดีมีอีกชื่อหนึ่งคือวัดต้นนกเหนือ สร้างขึ้นหลังจากพญาเมืองรายสร้างเมืองเชียงใหม่แล้ว โดยไม่ปรากฏหลักฐานผู้สร้าง	- วิหาร แบบล้านนาสมัยรัตนโกสินทร์ - โบสถ์ แบบพื้นเมืองล้านนา - หอไตร แบบพื้นเมืองล้านนา - เจดีย์ ฐานสี่เหลี่ยมย่อเก็จมีช้างที่มุมทั้ง 4	พ.ศ. 1910
T14 วัดอินทิลลิตตือเมือง 	เป็นวัดที่ตั้งอยู่ใจกลางเมือง เคยเป็นวัดร้างเนื่องจากถนนตัดผ่านวัดออกเป็น 2 ส่วน ได้มีการสร้างวิหารหลวงพ่อกวางแทนของเดิมภายหลัง	- เจดีย์ ทรงกลมพื้นเมืองเชียงใหม่ - วิหารสร้างขึ้นภายหลังสถาปัตยกรรมแบบล้านนา	พ.ศ. 1893
T15 วัดแสนมาเมืองหลวง 	วัดแสนมาเมืองหลวงหรือวัดหัวข่วง เป็นวัดที่พญาเมืองแก้ว สร้างเพื่ออุทิศพระราชกุศลถวายแด่พญาแสนเมืองมา	- เจดีย์ทรงกลมแบบเชียงใหม่ สมัยปลายพุทธศตวรรษที่ 21 - วิหาร ศิลปะพื้นเมืองล้านนา สมัยปลายพุทธศตวรรษที่ 24	พ.ศ. 2063
T16 วัดเชียงมั่น 	มีศิลาจารึกบันทึกว่า กษัตริย์ทั้งสามพระองค์หลังจากทรงสร้างเมืองเสร็จสมบูรณ์ทรงโปรดให้ก่อเจดีย์ตรงที่นอนที่บ้านเชียงมั่น นับเป็นพระอารามหลวงแห่งแรกของเมืองเชียงใหม่	- เจดีย์สี่เหลี่ยมผสมทรงกลม ฐานช้างล้อม 16 เชือก - พระอุโบสถ เป็นที่ตั้งของศิลาจารึกวัดเชียงมั่นที่มีข้อความกล่าวถึงการสร้างเมืองเชียงใหม่	พ.ศ. 1839

ตารางที่ 3 สรุปแหล่งศิลปกรรมในพื้นที่ศึกษา ประเภทวัด วัดร้าง ศาสนสถาน (ต่อ)

ชื่อแหล่งศิลปกรรม	ความเป็นมาความสำคัญ	อาคารสำคัญของแหล่งศิลปกรรม	ปีที่ก่อตั้ง
T17 วัดบ้านปิง 	ชื่อวัดบ้านปิง มีความหมายถึง ภัยอันตรายจากอีกฟากของแม่น้ำปิง ไม่สามารถข้ามมาได้	- เจดีย์ทรงแบบล้านนาฝีมือช่างหลวง ประดิษฐานพระเพชรสิงหนึ่ง	พ.ศ. 2025
T18 วัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์ 	เดิมชื่อว่าวัดไผ่สับเอ็ดกอก หรือวัดเวฬุภักฐาราม เป็นวัดที่พญามังรายสร้างเพื่อถวายพระมหาเถรจันทร์	- เจดีย์ ทรงลังกา - วิหาร หน้าบันเป็นไม้แกะสลัก ลวดลาย - อุโบสถ ขนาดเล็กภายใน ประดิษฐานหลวงพ่อบรมโศก	พ.ศ. 1910
T19 วัดผ้าขาว 	เป็นวัดที่ใช้ประกอบพิธีสงฆ์ น้ำพุธาราภิเษก	- เจดีย์ ศิลปะถอบแบบมาจาก พระธาตุดอยสุเทพ - วิหาร	พ.ศ. 2391
T20 วัดพระเจ้าเม็งราย 	เดิมชื่อวัดคานคอดหรือบางคนเรียกวัดศรีสร้อยท่าแจ้ง ซึ่งได้เปลี่ยนชื่อตามพระพุทธรูปองค์สำคัญของวัด	- วิหารเล็ก ประดิษฐาน พระพุทธรูปค่าคิงพญามังราย	พ.ศ. 1839
T21 วัดหมื่นเงินกอง 	สร้างในสมัยราชวงศ์มังราย ซึ่งชื่อวัดคือมหาอมาตย์ท่านหนึ่งสร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์แก่ตนเอง	- วิหาร ทรงพื้นเมืองล้านนามี ลวดลายแกะสลัก - พระอุโบสถ ทรงพื้นเมือง - พระเจดีย์ ทรงปราสาท	พ.ศ. 2070
T22 วัดเมธัง 	เดิมชื่อวัดช่างลาน โดยเริ่มสร้างสลับก่อน แต่ร้างไป ต่อมาสามีภรรยา ชื่อหนานเมธังและนางแก้ว ได้บริจาคเงินเพื่อสร้างวัดใหม่	- อาคารเสนาสนะ ประกอบด้วย อุโบสถทรงล้านนา กุฏิสงฆ์ วิหาร ทรงล้านนาไทย และศาลาบำเพ็ญกุศล - เจดีย์ขนาดเล็ก เจดีย์แบบย่อมุม	พ.ศ. 2095

ตารางที่ 3 สรุปแหล่งศิลปกรรมในพื้นที่ศึกษา ประเภทวัด วัดร้าง ศาสนสถาน (ต่อ)

ชื่อแหล่งศิลปกรรม	ความเป็นมาความสำคัญ	อาคารสำคัญของแหล่งศิลปกรรม	ปีที่ก่อตั้ง
T23 วัดพวกแต้ม 	ชื่อวัดคำว่าพวกมาจากขุนนางระดับล่าง โดยเชื่อว่าทหารที่ไปทำสงครามชนะเมื่อได้รับปูนบำเหน็จรางวัลจะนำมาสร้างวัด	- เจดีย์ อิทธิพลศิลปะพม่า-มอญปนศรีวิชัย - วิหาร ทรงพื้นเมืองล้านนา ซ้อนกันหลายชั้น - พระอุโบสถ แกะสลักไม้	พ.ศ. 2060
T24 วัดพวกหงส์ 	ชื่อของวัดคำว่าพวกมาจากขุนนางระดับล่าง ซึ่งเป็นวัดที่สร้างโดยขุนนางระดับล่างที่ชื่อหงส์	- เจดีย์ทรงกลมซ้อนกันเจ็ดชั้น มีลักษณะแปลกกว่าเจดีย์องค์อื่นในเชียงใหม่	พ.ศ. 2060
T25 วัดผาบ่อง 	แต่เดิมเป็นวัดที่คู่กับวัดปราสาท สร้างโดยชาวไทยใหญ่ที่เคยอาศัยอยู่ในหมู่บ้านผาบ่อง	- เจดีย์ขนาดเล็กศิลปะแบบพื้นเมืองล้านนา - วิหารศิลปะแบบล้านนาผสมกับพม่า	พ.ศ. 2035
T26 วัดปราสาท 	เป็นวัดที่เจ้านายชั้นผู้ใหญ่สร้าง เป็นวัดที่ได้รับการบูรณะมาอย่างต่อเนื่องแม้คราวที่เชียงใหม่ตกอยู่ใต้อำนาจการปกครองของพม่าก็ ยังได้รับการทำนุบำรุงซ่อมแซม	- พระเจดีย์ ทรงผสมระหว่างทรงสี่เหลี่ยมศรีสีขนาลกับเจดีย์ทรงกลมแบบเชียงใหม่ - ซุ้มปราสาทหลังวิหารครุฑาศรีวิชัย - พระวิหาร ทรงล้านนาไทย	พ.ศ. 2035
T27 วัดดัดภัย 	เดิมชื่อวัดดภัย สมัยราชวงศ์มังราย รุ่งเรือง ไม่ปรากฏผู้สร้าง มีระบุงเพียงเป็นวัดที่สร้างต่ออายุพุทธศาสนาเขตชวรงค์ตระกูล	- เจดีย์ ทรงกลมแบบพื้นเมืองล้านนา - วิหาร ทรงพื้นเมือง หน้าบัน แกะสลักไม้ มีลวดลายปูนปั้น	พ.ศ. 2120
T28 วัดราชมณเฑียร 	มีหลักฐานว่าสร้างในสมัยพระเจ้าสามฝั่งแกน สมัยราชวงศ์มังราย ปัจจุบันวิหารและเจดีย์ภายในวัดได้รับการบูรณะใหม่หมด	- วิหารและเจดีย์ ได้รับการบูรณะใหม่หมด	พ.ศ. 1974

ตารางที่ 3 สรุปแหล่งศิลปกรรมในพื้นที่ศึกษา ประเภทวัด วัดร้าง ศาสนสถาน (ต่อ)

ชื่อแหล่งศิลปกรรม	ความเป็นมาความสำคัญ	อาคารสำคัญของแหล่งศิลปกรรม	ปีที่ก่อตั้ง
T29 วัดป่าพร้าวใน 	สร้างขึ้นในสมัยราชวงศ์มังราย ชื่อวัดป่าพร้าวใน เชื่อว่าเป็นวัดที่ต้นมะพร้าวขึ้นจำนวนมาก	- วิหารและเจดีย์ ได้รับการบูรณะใหม่หมด	พ.ศ. 2025
T30 วัดควนคำม้า 	เดิมชื่อวัดคุณคำม้า แต่เดิมเป็นพื้นที่เจ้าของสวนเลี้ยงม้าต่อมาม้าที่ตนเองรักได้ตายลงจึงยกที่ให้เป็นวัด	- วิหารและเจดีย์ ได้รับการบูรณะใหม่หมด	พ.ศ. 2035
T31 วัดหม้อคำตวง 	วัดนี้มีชื่อตามผู้สร้างคือ หมิ่นคำตวง	- อาคารและสิ่งปลูกสร้างเป็นศิลปะแบบใหม่ทั้งหมด	พ.ศ. 2019
T32 วัดทรายมูลเมือง 	สร้างขึ้นในสมัยพระเจ้าติโลกราช ชื่อวัดมาจากหนองทรายมูลที่เกิดจากการขุดดินไปสร้างกำแพงเมือง	- หอไตร ครึ่งปูนครึ่งไม้ ที่มีการวาดลวดลายโดยช่างชาวไทยและชาวพม่า	พ.ศ. 2030
T33 วัดทรายมูลพม่า 	เดิมชื่อวัดมูลมาน หรือวัดทรายมูลมาน สร้างขึ้นโดยแม่ทัพพม่า ที่ชื่อจำสั่ง ในสมัยพระมหาธรรมราชา	- เจดีย์ คู่ทรงระฆังคว่ำเลียนแบบเจดีย์ชเวดากอง ส่วนเจดีย์อ็องคัมมีลักษณะต่างกันออกไป - วิหาร ศิลปะแบบพม่า	พ.ศ. 2101
T34 วัดล้ามช้าง 	วัดล้ามช้างเป็นวัดที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์ แก่เวียงเชียงช้าง ที่เคยเป็นที่เลี้ยงช้างราชพาหนะ	- วิหารมีลักษณะสถาปัตยกรรมแบบล้านนาประยุกต์ - ซากเจดีย์โบราณ - เจดีย์ ทรงกรมย่อเก็จ มีรูปปั้นช้างประดับอยู่ทั้ง 4 ทิศ	พ.ศ. 1839
T35 วัดดอกคำ 	เดิมชื่อวัดช่างท้อคำ สร้างขึ้นในสมัยพระเจ้ากาวิละ สร้างขึ้นเป็นศูนย์กลางชุมชน	- วิหารและเจดีย์ ได้รับการบูรณะใหม่หมด	พ.ศ. 2326

ตารางที่ 3 สรุปแหล่งศิลปกรรมในพื้นที่ศึกษา ประเภทวัด วัดร้าง ศาสนสถาน (ต่อ)

ชื่อแหล่งศิลปกรรม	ความเป็นมาความสำคัญ	อาคารสำคัญของแหล่งศิลปกรรม	ปีที่ก่อตั้ง
T36 วัดดอกเอื้อง 	เดิมชื่อวัดนางเอื้อม เพราะนางเอื้อมเป็นผู้สร้าง	- เจดีย์ ทรงกลมแบบพื้นเมืองล้านนา - วิหาร ทรงพื้นเมือง - อุโบสถ ทรงพื้นเมืองมีมุขโถง	พ.ศ. 2219
T37 วัดหมื่นล้าน 	ถูกสร้างในสมัยพระเจ้าติโลกราช ผู้สร้างวัดคือ หมื่นโลกสามล้าน ขุนพลแก้ว เป็นการสร้างเพื่ออุทิศส่วนบุญส่วนกุศล แก่บรรดาแม่ทัพนายกองของล้านนาที่เสียชีวิตในสนามรบ	- เจดีย์ ศิลปะแบบพม่า - วิหาร ได้รับการบูรณะใหม่หมด	พ.ศ. 2002
T38 วัดพันแหวน 	สร้างในสมัยพระเจ้าติโลกราช ภายหลังถูกปล่อยให้ร้าง และได้รับการบูรณะใหม่ในช่วง พ.ศ. 2500	- เจดีย์ ศิลปะล้านนาผสมสุโขทัยและลพบุรี - วิหาร สถาปัตยกรรมแบบล้านนา	พ.ศ. 2040
T39 เจดีย์เก่า (ภายใน ร.ร. ยุพราชวิทยาลัย) 	สร้างขึ้นในสมัยพระเจ้าติโลกราช เดิมคือ วัดหมื่นคอง ปัจจุบันร้าง เหลือเพียงเจดีย์องค์เดียว	- เจดีย์ สถาปัตยกรรมแบบพม่า	ราวพุทธศตวรรษที่ 22-23
T40 เจดีย์เก่า (บริเวณศาลากลางเดิม) 	นับเป็นเจดีย์ยุคต้นๆของเชียงใหม่ซึ่งได้รับรูปแบบศิลปะแบบหริภุญไชย สร้างในสมัยพุทธศตวรรษที่19	- เจดีย์ ทรงแปดเหลี่ยม ศิลปะสมัยหริภุญชัย	ราวพุทธศตวรรษที่ 21
T41 เจดีย์วัดกิตติ(ร้าง) 	วัดกิตติเคยเป็นวัดที่มี ความสำคัญมากแห่งหนึ่ง เพราะมีหลักฐานระบุว่าเคยเป็นที่ถวายพระเพลิงและบรรจุพระอัฐิธาตุของพระมารดาพระเมืองแก้ว	- เจดีย์ ทรงกลมฐานสูง ศิลปะสมัยหริภุญชัย	ราวพุทธศตวรรษที่ 21

ตารางที่ 3 สรุปแหล่งศิลปกรรมในพื้นที่ศึกษา ประเภท วัด วัดร้าง ศาสนสถาน (ต่อ)

ชื่อแหล่งศิลปกรรม	ความเป็นมาความสำคัญ	อาคารสำคัญของแหล่งศิลปกรรม	ปีที่ก่อตั้ง
T42 เจดีย์วัดเชษฐา(ร้าง) 	สันนิษฐานว่าสร้างในสมัยพระไชยเชษฐาธิราชกษัตริย์ สร้างไว้เป็นอนุสรณ์ในการปกครองเมืองเชียงใหม่	- เจดีย์ เป็นรูปแบบที่นิยมสร้างในสมัยพญาเมืองแก้ว	ราวพุทธศตวรรษที่ 21-22

ตารางที่ 4 สรุปแหล่งศิลปกรรมในพื้นที่ศึกษา ประเภทพิพิธภัณฑสถานสถาปัตยกรรม พระราชวัง

3 สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภท พิพิธภัณฑสถานสถาปัตยกรรม พระราชวัง			
ชื่อแหล่งศิลปกรรม	ความเป็นมาความสำคัญ	อาคารสำคัญของแหล่งศิลปกรรม	ปีที่ก่อตั้ง
A1 อาคารยุพราช (ร.ร. ยุพราชวิทยาลัย) 	เดิมเป็นโรงเรียนประจำมณฑลพายัพ ซึ่งได้รับบริจาคโดยเจ้าหลวงอินทวโรธส เจ้าหลวงเชียงใหม่คนที่ 8 ที่เปลี่ยนจากโรงเรียนละครเป็นโรงเรียน	- อาคารสองชั้น สร้างตามสถาปัตยกรรมแบบตะวันตก	พ.ศ. 2432
A2 ศูนย์สถาปัตยกรรมล้านนา 	คุ้มหลังนี้อยู่ในครอบครองของ เจ้าชมชื่น ณ เชียงใหม่ และต่อมาได้มอบให้กับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ไว้เป็นที่ศึกษาความรู้ด้านสถาปัตยกรรมล้านนา	- อาคาร 2 ชั้น สถาปัตยกรรมผสมผสานตะวันตกและตะวันออก ชั้นบนเป็นเรือนไม้แบบเชียงใหม่ส่วนชั้นล่างเป็นรูปแบบผสมระหว่างเรือนมะนิลา กับสถาปัตยกรรมแบบโคโลเนียล	พ.ศ. 2432
A3 พิพิธภัณฑสถานพื้นถิ่นล้านนา (ศาลแขวงเดิม) 	เป็นพิพิธภัณฑสถานที่เพิ่งจัดทำขึ้นใหม่ โดยบูรณะอาคารซึ่งเดิมเป็นศาลแขวงเดิม	- อาคารสองชั้น สถาปัตยกรรมแบบนีโอคลาสสิก	พ.ศ. 2442
A4 หอศิลป์วัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่ 	อาคารเดิมเคยเป็นหอคำของเจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่ เป็นมรดกตกทอดมาจนถึงสมัย พระชายาเจ้าดารารัศมี	- อาคาร 2 ชั้น หลังคาทรงปั้นหยา สถาปัตยกรรมแบบตะวันตก ในแบบโคโลเนียลรูปแบบนิยมในสมัยยุคล่าอาณานิคม	พ.ศ. 2467

ตารางที่ 4 สรุปแหล่งศิลปกรรมในพื้นที่ศึกษา ประเภทพิพิธภัณฑ์ สถาปัตยกรรม พระราชวัง (ต่อ)

ชื่อแหล่งศิลปกรรม	ความเป็นมาความสำคัญ	อาคารสำคัญของแหล่งศิลปกรรม	ปีที่ก่อตั้ง
A5 ตลาดประตูเชียงใหม่ 	ตลาดขนาดใหญ่ มีอายุเก่าแก่กว่า 70 ปี ยุคแรกๆเหมือนตลาดทั่วไป คือมีชาวบ้านวางของขาย และได้เป็นตลาดถาวรขึ้นมา	- อาคาร 2 ชั้น ชั้นล่างส่วนของตลาดสดและสำนักงานชั้น 2 หลังคาประดับด้วยกาแล	พ.ศ. 2545

3.3.2 สถานการณ์ของการเกิดผลกระทบกับสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในพื้นที่ศึกษา

เนื่องจากเมืองเชียงใหม่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทำให้เมืองเชียงใหม่เป็นเมืองใหญ่ มีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจสูงมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว มีโอกาสในอาชีพการงานมากกว่าเมืองอื่น ทำให้เมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่เกิดปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม โดยปัจจัยที่เป็นปัญหาได้แก่ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสังคม และปัจจัยด้านผังเมือง การควบคุมอาคาร กฎหมายคุ้มครองเกี่ยวกับแหล่งศิลปกรรม โดยมีรายละเอียดแต่ละปัจจัย ดังนี้

3.2.1.1 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

ธุรกิจการท่องเที่ยวเป็นปัจจัยหลักที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้กับจังหวัดเชียงใหม่ จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559, ธันวาคม) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับธุรกิจการท่องเที่ยว โดยการปรับโครงสร้างพื้นฐานการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว ซึ่งการส่งเสริมการเดินทางนั้นหมายถึงการรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมากขึ้น โดยเฉพาะการรองรับนักท่องเที่ยวจากจีน ด้วยการเปิดเส้นทางการบินตรงจากประเทศจีนลงสู่ท่าอากาศยานเชียงใหม่ นอกจากนี้ยังมีการสนับสนุนให้จังหวัดเชียงใหม่เป็นศูนย์กลางทางการผลิต ธุรกิจด้านอาหารและสินค้าเพื่อสุขภาพ ศูนย์กลางด้านบริการทางการแพทย์และสุขภาพ การศึกษานานาชาติ จะเห็นได้ว่าเชียงใหม่จากที่เป็นศูนย์กลางของภาคเหนือและได้รับการสนับสนุนให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จากการกระตุ้นเศรษฐกิจอาจนำไปสู่การเกิดผลกระทบต่อเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่ได้ในอนาคต

จากการพัฒนาส่งผลให้เกิดการพัฒนาตามการผลักดันทางเศรษฐกิจ สังเกตได้จากห้างสรรพสินค้าชื่อดังเกิดขึ้นมารอบเมืองเชียงใหม่ ซึ่งเกิดย่านใหม่ๆที่ไว้สำหรับรองรับนักท่องเที่ยว

ซึ่งจากการคาดการณ์ เมื่อพื้นที่มีประชากรหนาแน่นขึ้น อาจมีการลงทุนเพื่อการสร้างศูนย์การค้ามากขึ้น นอกจากนี้ยังเกิดการพัฒนาเพื่อการอยู่อาศัย โดยมีโครงการอาคารสูงเพื่อการอยู่อาศัยเกิดขึ้น บริเวณรอบเมือง บริเวณทางทิศเหนือได้แก่ตำบลช้างเผือกและตามแนวถนนสุขุมวิทไฮเวย์ ที่เป็นเส้นทางเข้าสู่ตัวเมืองเชียงใหม่มีราคาที่ดินสูงขึ้น เมื่อประกอบกับการพิจารณาผลกระทบวงผังเมืองรวมแล้ว พื้นที่ย่านพาณิชย์กรรมเขตรอยต่อใกล้เขตเมืองเก่ามีอัตราการเติบโตของธุรกิจอย่างต่อเนื่องอาจส่งผลต่อรูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสม

ภายในตัวเมืองเก่าเองพบว่ามีการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการท่องเที่ยวมากขึ้น พื้นที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่ได้ถูกปรับเปลี่ยนให้เป็นสถานที่รองรับการท่องเที่ยว เช่น โรงแรม โฮสเทล แกลอรี ซึ่งสิ่งปลูกสร้างเหล่านี้หากอยู่ใกล้แหล่งศิลปกรรมอาจส่งผลกระทบต่อความเหมาะสมของกิจกรรม และอาจก่อให้เกิดผลกระทบทางสายตา หากมีรูปแบบอาคารที่ขัดแย้งหรือไม่เหมาะสมอาจส่งผลกระทบต่อคุณค่าความงามของแหล่งศิลปกรรมได้ ยกตัวอย่างเช่น อาคารโรงแรมติดกับวัดที่มีการออกแบบลักษณะภายนอกให้มีความโดดเด่นดึงดูดผู้เข้าพัก เมื่อมองทั้งแหล่งศิลปกรรมและอาคารโรงแรมโดยภาพรวม จะเป็นได้ว่าแหล่งศิลปกรรมนั้นถูกดึงดูดโดยโรงแรมด้านข้าง ทำให้การรับรู้ได้ถึงคุณค่าของแหล่งศิลปกรรมที่ลดลง

3.2.2 ปัจจัยด้านสังคม

จากการสำรวจประชากรเมืองของเทศบาลนครเชียงใหม่ ปี พ.ศ.2558 มีจำนวนประชากรตัวเลขอยู่ที่ 132,556 คน ซึ่งมาอัตราลดลง -2.4% จากปี พ.ศ.2555 และในปี พ.ศ.2561 จำนวนประชากรตัวเลขอยู่ที่ 129,536 ซึ่งมาอัตราลดลง -2.3% (กรมการปกครอง, 2561) จากข้อมูลแสดงให้เห็นว่าประชากรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยอาจสรุปได้ว่าประชากรที่เคยอยู่ในเขตเมืองได้ย้ายออกมายังพื้นที่รอบนอก ส่งผลให้พื้นที่ภายในเขตเมืองเก่ามีผู้คนที่ต้องถึ้นน้อยลง อาจมีเพียงนักท่องเที่ยวและผู้ทำธุรกิจ จากประเด็นดังกล่าวอาจส่งผลให้รูปแบบสังคมเปลี่ยนไป มีผลต่อแหล่งศิลปกรรมถึงการตระหนักในคุณค่าของแหล่งศิลปกรรมได้

3.2.3 ปัจจัยด้านมาตรการผังเมือง

จากการศึกษามาตรการต่างๆที่เกี่ยวข้อง โดยมาสารสรุปได้ 3 ประเด็นได้แก่ ด้านผังเมือง การควบคุมอาคาร กฎหมายคุ้มครองแหล่งศิลปกรรม ซึ่งมีรายละเอียดคือ ด้านผังเมือง จาก

แผนผังการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตเมืองเก่า (กระทรวงมหาดไทย, 2555, 21 พฤษภาคม) ได้กำหนดขอบเขตที่ดินประเภทอนุรักษ์เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมไทย ภายในเขตเมืองเก่าส่วนใหญ่ แต่ไม่ได้คำนึงถึงผลกระทบจากเขตที่ดินประเภทพาณิชย์กรรม ที่อยู่ระยะขอบติดกับเขตเมืองเก่า ทางด้านประตูเมืองทิศตะวันตกและทิศเหนือโดยขาดการควบคุมสภาพแวดล้อมโดยรอบ ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาผลกระทบสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมได้ ยกตัวอย่างเช่น ประตูเมืองมีการเปิดมุมมองที่กว้างสามารถมองเห็นทัศนียภาพโดยรอบได้แต่มุมมองทิศหันจากในเมืองออกไปเป็นอาคารพาณิชย์กรรมที่มีรูปแบบที่ขัดแย้งส่งผลต่อความสวยงามของประตูเมืองได้

การควบคุมอาคาร จากการศึกษากฎเทศบัญญัติเทศบาลนครเชียงใหม่ (เทศบาลนครเชียงใหม่, 2557) พบว่าในด้านการควบคุมอาคารมีการควบคุมความสูงอย่างชัดเจน คือไม่เกิน 12 เมตร มีการควบคุม รูปทรง สี หลังคา แต่ปัญหาคือพื้นที่บริเวณโดยรอบแหล่งศิลปกรรมไม่ได้รับการคุ้มครอง ก่อให้เกิดผลกระทบจากอาคารระยะประชิดแหล่งศิลปกรรมที่ไม่ได้รับการขึ้นทะเบียน ถึงแม้อาคารระยะประชิดนั้นจะได้รับการควบคุมความสูงแล้วแต่ก็ยังสามารถส่งผลกระทบต่อความงามและความสำคัญของแหล่งศิลปกรรม กฎหมายคุ้มครองแหล่งศิลปกรรม ที่เกี่ยวข้องได้แก่ พ.ร.บ.โบราณสถานฯ ใช้เป็นหลักในการกำหนดเขตโบราณสถาน แต่มีข้อจำกัดคือ กฎหมายควบคุมอย่างเข้มงวดในเขตโบราณสถานที่กำหนดเท่านั้น ซึ่งหากแหล่งศิลปกรรมใดที่ไม่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานจึงไม่ได้รับการคุ้มครอง ซึ่งบทลงโทษผู้ฝ่าฝืน พ.ร.บ.โบราณสถานฯ นั้น มีความรุนแรง ดังนั้นแหล่งศิลปกรรมที่คุณค่าไม่มากพอที่จะขึ้นทะเบียนโบราณสถานจึงไม่ได้รับการคุ้มครอง

3.3.3 สภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมของพื้นที่ศึกษา

ศึกษาและจำแนกลักษณะปัญหาที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม 2 กลุ่มหลักๆได้แก่ ปัญหาจากองค์ประกอบภายในสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมและปัญหาจากองค์ประกอบภายนอกแหล่งศิลปกรรม เมื่อทำการศึกษาปัญหานั้นจะนำไปวิเคราะห์สภาพปัญหาที่คล้ายกัน เพื่อเสนอแนวทางการบรรเทาผลกระทบทางสายตาให้เหมาะกับบริบทของพื้นที่ศึกษา

3.3.3.1 ปัญหาจากองค์ประกอบภายในแหล่งศิลปกรรม จากการลงพื้นที่สำรวจเก็บข้อมูลแต่ละแหล่งศิลปกรรมของพื้นที่ศึกษา โดยแบ่งตามประเภทของแหล่งศิลปกรรมดังนี้

1) สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภท อนุสาวรีย์ อนุสรณ์สถาน สถาน หลัก

เมือง มักไม่พบปัญหาจากองค์ประกอบภายในสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม มีเพียงปัญหาการจัดภูมิทัศน์ โดยรอบที่ยังไม่เหมาะสม และปัญหาการตั้งแผงลอย เนื่องจากตัวแหล่งศิลปกรรมเองมีเนื้อที่ไม่มาก เมื่อเทียบกับแหล่งศิลปกรรมประเภทอื่น หรืออาจได้รับการดูแลอย่างดีอยู่แล้วเนื่องจากมีความสำคัญมาก

ภาพที่ 23 ปัญหาการจัดภูมิทัศน์โดยรอบที่ยังไม่เหมาะสม

2) สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภท วัด วัดร้าง ศาสนสถาน โดยปัญหาที่

มักพบมาจากองค์ประกอบต่างๆที่อยู่ภายในวัดที่ทำให้เกิดผลกระทบ ได้แก่ ผลกระทบจากอาคารที่ทางวัดสร้างขึ้นใหม่ ผลกระทบจากการตั้งเต็นท์ ป้ายที่ทางวัดติดตั้งเช่น ป้ายงานบุญ ป้ายสั่งอำนวยความสะดวก เช่น ป้ายรถตรงเท้า ป้ายทางเข้าลานจอดรถ เป็นต้น ผลกระทบจากพืชพรรณที่ขาดการดูแล และผลกระทบจากลานจอดรถหรือลานกว้างพื้นลาดแข็ง โดยองค์ประกอบเหล่านี้ส่งผลให้เกิดสภาพปัญหาด้านภูมิทัศน์

ภาพที่ 24 กาจจอดรถในระยะประชิดแหล่งศิลปกรรม (ซ้าย)

ภาพที่ 25 การตั้งเต็นท์ภายในวัดบดบังอาคารสำคัญ (ขวา)

3) สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภท พิพิธภัณฑสถาน สถาปัตยกรรม พระราชวัง

เนื่องจากแหล่งศิลปกรรมกลุ่มนี้เป็นแหล่งศิลปกรรมเดี่ยวๆที่มักไม่มีอาคารอื่นมาประกอบทำให้ปัญหาที่พบบมีน้อย โดยมีผลกระทบได้แก่ การจัดภูมิทัศน์โดยรอบที่ยังไม่เหมาะสม และความไม่เป็นระเบียบของแผงลอยที่ล้นออกมาจากตลาด

3.3.3.2 ปัญหาจากองค์ประกอบภายนอกแหล่งศิลปกรรม จากการลงพื้นที่สำรวจ

เก็บข้อมูลแต่ละแหล่งศิลปกรรมของพื้นที่ศึกษามีองค์ประกอบได้แก่

1) สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภท อนุสาวรีย์ อนุสรณ์สถาน สถานหลัก

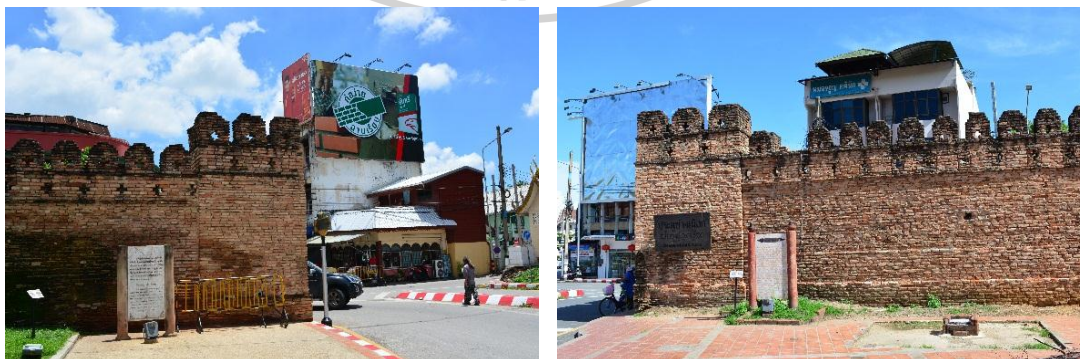
เมือง โดยปัญหาที่พบบ่อยกับแหล่งศิลปกรรมประเภทนี้ ได้แก่ ปัญหาขาดการดูแลตกแต่งภูมิทัศน์ การคุกคามจากอาคาร ป้าย เสาไฟ สายไฟ ความขัดแย้งจากอาคารรอบข้าง ความไม่เป็นระเบียบ (ดูภาพที่ 26 และ 27)

2) สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภท วัด วัดร้าง ศาสนสถาน โดยปัญหาที่

มักพบบมาจากองค์ประกอบต่างๆที่อยู่ภายนอกวัดที่ทำให้เกิดผลกระทบ ได้แก่ สาธารณูปโภค เช่น ป้าย เสาไฟฟ้า สายไฟ ผลกระทบอาคารรอบข้าง เช่น อาคารจากภายนอกอยู่ในระยะประชิด อาคารรอบข้างบดบังเหลือเพียงแต่ทางเข้า เป็นต้น ผลกระทบจากแผงร้านค้ารอบข้าง (ดูภาพที่ 28 และ 29)

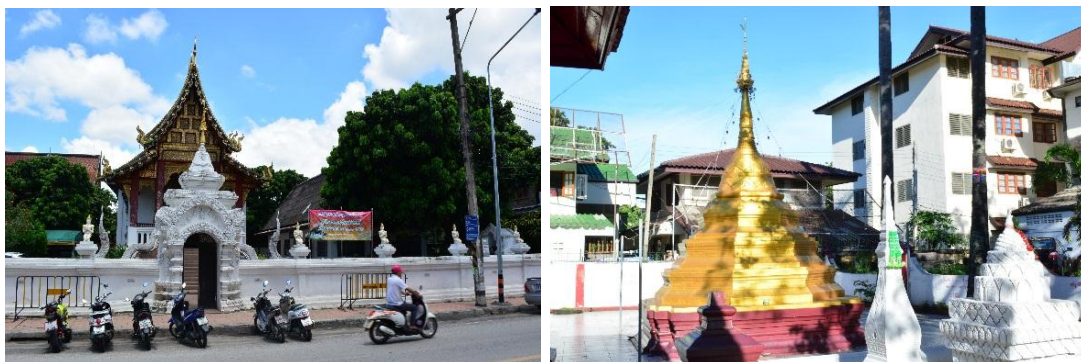
3) สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภท พิพิธภัณฑสถาน สถาปัตยกรรม พระราชวัง

โดยปัญหาที่พบบได้แก่ การรบกวนจากความสูงของอาคารรอบข้าง ผลกระทบจากป้าย เสาไฟฟ้า สายไฟอยู่ในระยะประชิด อาคารพาณิชย์รอบข้างที่ไม่เป็นระเบียบ จากป้ายโฆษณา (ดูภาพที่ 30 และ 31)

ภาพที่ 26 ปัญหาจากป้าย เสาไฟ และอาคารรอบข้าง (ซ้าย)

ภาพที่ 27 ปัญหาจากอาคารสูงโดยรอบแหล่งศิลปกรรม (ขวา)

ภาพที่ 28 ปัญหาจากการจอดรถจักรยานยนต์ไม่เป็นที่ (ซ้าย)

ภาพที่ 29 ปัญหาการคุกคามจากอาคารอื่นภายนอก (ขวา)

ภาพที่ 30 ปัญหาจากป้าย เสาไฟ และความไม่เป็นระเบียบ (ซ้าย)

ภาพที่ 31 อาคารจากภายนอกรบกวนมุมมอง (ขวา)

ตารางที่ 5 สรุปปัญหาสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภทอนุสาวรีย์ อนุสรณ์สถาน สถานที่หลักเมือง

1. สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภท อนุสาวรีย์ อนุสรณ์สถาน สถานที่หลักเมือง			
ชื่อแหล่งศิลปกรรม	ปัญหาจากองค์ประกอบภายในสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม	ปัญหาจากองค์ประกอบภายนอกสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม	รูปแบบผลกระทบด้านภูมิทัศน์
P1 กำแพง,คูเมืองเชียงใหม่ 	-	- ปัญหาขาดการจัดการภูมิทัศน์	- การรบกวน
P2 ประตูท่าแพ 	-	- ปัญหามุมมองสำคัญ - ปัญหาจากอาคารด้านหลัง	- ความแปลกแยก - การคุกคาม

ตารางที่ 5 สรุปปัญหาสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภทอนุสาวรีย์ อนุสรณ์สถาน สถาน หลักเมือง (ต่อ)

ชื่อแหล่งศิลปกรรม	ปัญหาจากองค์ประกอบภายในสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม	ปัญหาจากองค์ประกอบภายนอกสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม	รูปแบบผลกระทบด้านภูมิทัศน์
P3 ประตูช้างเผือก 	-	<ul style="list-style-type: none"> - การคุกคามจากป้ายโฆษณาที่มีขนาดใหญ่ - ความเป็นระเบียบ 	<ul style="list-style-type: none"> - การคุกคาม - การรบกวน
P4 ประตูสวนปรุง 	-	<ul style="list-style-type: none"> - อาคารรอบข้างที่มีลักษณะขัดแย้ง - ป้ายโฆษณา 	<ul style="list-style-type: none"> - ความแปลกแยก - การรบกวน
P5 ประตูเชียงใหม่ 	-	<ul style="list-style-type: none"> - การรบกวนจากสายไฟ - ความวุ่นวายและไม่เป็นระเบียบ 	<ul style="list-style-type: none"> - การรบกวน - การคุกคาม
P6 ประตูสวนดอก 	-	<ul style="list-style-type: none"> - ความแปลกแยกของอาคารรอบข้าง - การรบกวนจากเสาไฟในมุมมอง 	<ul style="list-style-type: none"> - การรบกวน - ความแปลกแยก
P7 ศาลหลักเมืองเชียงใหม่ 	- การตั้งแผงขายของ	- การบดบังจากไฟสัญญาณจราจร	<ul style="list-style-type: none"> - การรบกวน - การบดบัง
P8 อนุสาวรีย์สามกษัตริย์ 	- มีแผงขายเครื่องบูชาที่ต้องได้รับการควบคุม	- บางมุมมองของอนุสาวรีย์ มีรูปแบบอาคารที่ขัดแย้ง	<ul style="list-style-type: none"> - การรบกวน

ตารางที่ 6 สรุปปัญหาสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภทวัด วัดร้าง ศาสนสถาน

2. สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภท วัด วัดร้าง ศาสนสถาน			
ชื่อแหล่งศิลปกรรม	ปัญหาจากองค์ประกอบภายในสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม	ปัญหาจากองค์ประกอบภายนอกสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม	รูปแบบผลกระทบด้านภูมิทัศน์
T1 วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร 	<ul style="list-style-type: none"> - ป้ายประกาศจากทางวัดที่บดบังทัศนียภาพและอาคารสำคัญ 	<ul style="list-style-type: none"> - สิ่งตกแต่งที่ดูรกตา 	<ul style="list-style-type: none"> - การบดบัง - การรบกวน
T2 วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร 	<ul style="list-style-type: none"> - ร้านค้าภายในวัดมีรูปแบบแปลกแยก มีสิ่งตกแต่งที่ดูรกตา - การจัดพื้นที่จอดรถในมุมมองสำคัญ 	<ul style="list-style-type: none"> - ความแปลกแยกจากอาคารโดยรอบ 	<ul style="list-style-type: none"> - การรบกวน - ความแปลกแยก
T3 วัดพันอ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - การรบกวนจากป้ายที่วัดติดตั้งไว้ - ความแปลกแยกจากอาคารสร้างใหม่ของทางวัด 	<ul style="list-style-type: none"> - การรบกวนจากป้าย เสาไฟฟ้าและสายไฟ - มีร้านแผงลอยตามทางเท้า 	<ul style="list-style-type: none"> - ความแปลกแยก - การรบกวน
T4 วัดสำเภา 	<ul style="list-style-type: none"> - อาคารสร้างใหม่บริเวณทางเข้าบดบังพระอุโบสถ 	<ul style="list-style-type: none"> - การรบกวนจากป้าย เสาไฟฟ้าและสายไฟ - การรบกวนจากอาคารรอบข้าง 	<ul style="list-style-type: none"> - การบดบัง - การรบกวน
T5 วัดพันเตา 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการกางเต็นท์ตั้งร้านค้าภายในวัดบดบังอาคารสำคัญ 	<ul style="list-style-type: none"> - การรบกวนจากป้ายร้านค้าโดยรอบ - อาคารอยู่ในระยะประชิดอาคารสำคัญ - เสาไฟ สายไฟ ที่อยู่ประชิดแหล่งศิลปกรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - การบดบัง - การคุกคาม - การรบกวน
T6 วัดชัยพระเกียรติ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีอาคารใหม่รูปทรงแปลกแยก - มีการจัดพื้นที่จอดรถระยะประชิดตัวอาคารสำคัญ 	<ul style="list-style-type: none"> - การรบกวนจากป้าย เสาไฟฟ้าและสายไฟ 	<ul style="list-style-type: none"> - ความแปลกแยก - การรบกวน

ตารางที่ 6 สรุปปัญหาสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภทวัด วัดร้าง ศาสนสถาน (ต่อ)

ชื่อแหล่งศิลปกรรม	ปัญหาจากองค์ประกอบภายในสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม	ปัญหาจากองค์ประกอบภายนอกสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม	รูปแบบผลกระทบด้านภูมิทัศน์
T7 วัดหุงยู 	- การรบกวนจากการจอดรถในพื้นที่สำคัญของวัด	- การคุกคามจากอาคารสูงด้านข้าง	- การรบกวน - การคุกคาม
T8 วัดศรีเกิด 	- การรบกวนจากการจอดรถในพื้นที่สำคัญของวัด	- ป้ายประกาศที่ติดตั้งตามรั้วนอกวัด - การรบกวนจากป้าย เสาไฟฟ้าและสายไฟ	- การรบกวน
T9 วัดพอนสร้อย 	- การรบกวนจากอาคารสร้างใหม่	- การรบกวนจากป้าย เสาไฟฟ้าและสายไฟ - การตั้งแผงขายของข้างเจดีย์เก่า	- การรบกวน
T10 วัดเจ็ดลิน 	- มีการปรับที่ว่างภายในวัดให้เป็นพื้นลาดแข็ง เมื่อมองภาพรวมดูไม่สวยงาม - การบดบังจากพืชพรรณ	- การรบกวนจากป้าย เสาไฟฟ้าและสายไฟ	- การรบกวน - การบดบัง
T11 วัดหมื่นตุม 	- มีการจอดรถในมุมมองที่เห็นเจดีย์	- การรบกวนจากป้าย เสาไฟฟ้าและสายไฟ - การคุกคามจากอาคารพักอาศัยที่อยู่ในระยะประชิด	- การรบกวน - การคุกคาม
T12 วัดช่างแต้ม 	- ความแปลกแยกของอาคารสร้างใหม่ภายในวัด	- การคุกคามจากอาคารสูงด้านข้าง - การรบกวนจากป้าย เสาไฟฟ้าและสายไฟ	- ความแปลกแยก - การคุกคาม - การรบกวน
T13 วัดดวงดี 	- การรบกวนจากป้ายประกาศที่ทางวัดติดตั้ง	- การบดบังจากอาคารพาณิชย์เหลือเพียงทางเข้าของวัด	- การรบกวน - การบดบัง

ตารางที่ 6 สรุปปัญหาสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภทวัด วัดร้าง ศาสนสถาน (ต่อ)

ชื่อแหล่งศิลปกรรม	ปัญหาจากองค์ประกอบภายในสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม	ปัญหาจากองค์ประกอบภายนอกสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม	รูปแบบผลกระทบด้านภูมิทัศน์
T14 วัดอินทขิลสะดือเมือง 	<ul style="list-style-type: none"> - อาคารรอบข้างมีความแปลกแยก - การรบกวนจากแผงขายของที่ไม่น่าเป็นระเบียบ 	<ul style="list-style-type: none"> - การคุกคามจากการตัดถนนผ่าวัดออกเป็น2ส่วน โดยไม่มีการจัดการกับอาคารของวัดอย่างเหมาะสม 	<ul style="list-style-type: none"> - ความแปลกแยก - การคุกคาม
T15 วัดแสนมาเมืองหลวง 	<ul style="list-style-type: none"> - อาคารโดยรอบมีความแปลกแยก มีสีฉูดฉาด 	<ul style="list-style-type: none"> - อาคารพักอาศัยบดบังวัดเหลือให้เห็นเพียงทางเข้า 	<ul style="list-style-type: none"> - ความแปลกแยก - การบดบัง
T16 วัดเชียงมั่น 	<ul style="list-style-type: none"> - มีอาคารสร้างใหม่ที่ขัดแย้งกับ สถาปัตยกรรมของวัด 	<ul style="list-style-type: none"> - การรบกวนจากการจอดรถ - การรบกวนจากแผงขายของรอบทางเข้าวัด 	<ul style="list-style-type: none"> - การรบกวน
T17 วัดบ้านปิง 	<ul style="list-style-type: none"> - การรบกวนจากการจัดพื้นที่จอดรถในมุมมองทางเข้าวัด 	<ul style="list-style-type: none"> - การรบกวนจากอาคารรอบข้าง 	<ul style="list-style-type: none"> - การรบกวน
T18 วัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์ 	<ul style="list-style-type: none"> - การรบกวนจากป้ายต่างๆที่ทางวัดติดตั้ง - สิ่งตกแต่งที่มีรูปแบบขัดแย้งกับศิลปะสถาปัตยกรรม - การบดบังจากพืชพรรณ 	<ul style="list-style-type: none"> - ความแปลกแยกจากสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ที่อยู่ใกล้กับวัด 	<ul style="list-style-type: none"> - การรบกวน - การบดบัง
T19 วัดผ้าขาว 	<ul style="list-style-type: none"> - รูปแบบการตกแต่งภูมิทัศน์มีความขัดแย้ง 	<ul style="list-style-type: none"> - การรบกวนจากป้าย เสาไฟฟ้าและสายไฟ 	<ul style="list-style-type: none"> - การรบกวน

ตารางที่ 6 สรุปปัญหาสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภทวัด วัดร้าง ศาสนสถาน (ต่อ)

ชื่อแหล่งศิลปกรรม	ปัญหาจากองค์ประกอบภายในสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม	ปัญหาจากองค์ประกอบภายนอกสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม	รูปแบบผลกระทบด้านภูมิทัศน์
T20 วัดพระเจ้าเม็งราย 	- การบดบังจากอาคารใหม่ที่วัดสร้างขึ้น	- การบดบังจากอาคารภายนอกเหลือให้เห็นเพียงทางเข้าวัด	- การบดบัง
T21 วัดหมื่นเงินกอง 	- รูปแบบอาคารใหม่ภายในวัดแปลกแยก สะดุดตาในมุมมองสำคัญ - การตั้งเต็นท์ขายของ	- การรบกวนจากอาคารรอบข้าง - การรบกวนจากป้าย เสาไฟฟ้าและสายไฟ	- ความแปลกแยก - การรบกวน
T22 วัดเมธัง 	- การจัดพื้นที่ว่างภายในวัดให้เป็นพื้นที่ลาดแข็งขาดความสวยงาม	- การรบกวนจากอาคารรอบข้างที่มีความขัดแย้ง	- การรบกวน
T23 วัดพวกแต้ม 	- การบดบังจากป้ายประกาศที่ทางวัดติดตั้ง บดบังอาคารสำคัญ	- การรบกวนจากป้าย เสาไฟฟ้าและสายไฟ	- การบดบัง - การรบกวน
T24 วัดพวกหงส์ 	- สภาพภูมิทัศน์ภายในวัดขาดการดูแล	- ปัญหาการบดบังจากอาคารภายนอกทำให้เหลือเพียงแค่อุ้มทางเข้าวัด	- การรบกวน - การบดบัง
T25 วัดผาบ่อง 	- สภาพภูมิทัศน์ที่ไม่เหมาะสม มีความรกและบดบังพระอุโบสถ	- การคุกคามจากเสาไฟ สายไฟ ที่อยู่ประชิดแหล่งศิลปกรรม	- การบดบัง - การคุกคาม
T26 วัดปราสาท 	- อาคารใหม่ภายในวัดมีความขัดแย้ง - การกางเต็นท์บดบังอาคาร - การจัดให้มีพื้นที่จอดรถประชิดแหล่งศิลปกรรม	- การรบกวนจากป้าย เสาไฟฟ้าและสายไฟ	- การรบกวน - การบดบัง

ตารางที่ 6 สรุปปัญหาสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภทวัด วัดร้าง ศาสนสถาน (ต่อ)

ชื่อแหล่งศิลปกรรม	ปัญหาจากองค์ประกอบภายในสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม	ปัญหาจากองค์ประกอบภายนอกสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม	รูปแบบผลกระทบด้านภูมิทัศน์
T27 วัดดับภัย 	- ป้ายต่างๆที่ทางวัดติดตั้งบดบังแหล่งศิลปกรรม	- การคุกคามจากอาคารที่ติดกับแหล่งศิลปกรรม	- การบดบัง - การคุกคาม
T28 วัดราชมณเฑียร 	- สิ่งตกแต่งภายในวัด มีความแปลกแยกและสะดุดตา	- การบดบังจากสายไฟบริเวณหน้าทางเข้าวัด	- ความแปลกแยก - การบดบัง
T29 วัดป่าพร้าวใน 	- ป้ายต่างๆที่ทางวัดติดตั้งบดบังแหล่งศิลปกรรม	- การรบกวนจากสายไฟบริเวณหน้าทางเข้าวัด	- การบดบัง - การรบกวน
T30 วัดควรคำม้า 	- อาคารใหม่ภายในวัดมีรูปแบบที่ขัดแย้ง - การจอดรถประชิดอาคารสำคัญ	- การรบกวนจากสายไฟบริเวณหน้าทางเข้าวัด	- การรบกวน
T31 วัดหม้อคำดวง 	- อาคารใหม่มีศิลปะสถาปัตยกรรมที่ไม่เหมาะสม	- การรบกวนจากสายไฟบริเวณหน้าทางเข้าวัด - อาคารภายนอกอยู่ในฉากหลังของมุมมองทางเข้าวัด	- ความแปลกแยก - การรบกวน
T32 วัดทรายมูลเมือง 	- ป้ายต่างๆที่ทางวัดติดตั้งรบกวนแหล่งศิลปกรรม	- การคุกคามจากอาคารพาณิชย์ประชิดเขตแหล่งศิลปกรรม	- การรบกวน - การคุกคาม
T33 วัดทรายมูลพม่า 	- การพัฒนาพื้นที่ว่างให้เป็นลานลาดแข็ง - ขาดการดูแลรักษาภูมิทัศน์	- อาคารพาณิชย์ บดบังเหลือเพียงทางเข้าวัด - การคุกคามจากอาคารหอพักที่มีกิจกรรมขัดแย้ง	- การรบกวน - การบดบัง - การคุกคาม

ตารางที่ 6 สรุปปัญหาสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภทวัด วัดร้าง ศาสนสถาน (ต่อ)

ชื่อแหล่งศิลปกรรม	ปัญหาจากองค์ประกอบภายในสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม	ปัญหาจากองค์ประกอบภายนอกสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม	รูปแบบผลกระทบด้านภูมิทัศน์
T34 วัดลุ่มช้าง 	<ul style="list-style-type: none"> - การบดบังจากพืชพรรณ มีสภาพรก ไม่เป็นระเบียบ - การจอดรถประชิดอาคารสำคัญ 	<ul style="list-style-type: none"> - การรบกวนอาคารสมัยใหม่ภายนอกมีรูปแบบที่ขัดแย้ง 	<ul style="list-style-type: none"> - การบดบัง - ความแปลกแยก
T35 วัดดอกคำ 	<ul style="list-style-type: none"> - การจอดรถภายในแหล่งศิลปกรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - การรบกวนจากสายไฟบริเวณหน้าทางเข้าวัด - การรบกวนจากการจอดรถริมทาง 	<ul style="list-style-type: none"> - การรบกวน
T36 วัดดอกเอื้อง 	<ul style="list-style-type: none"> - การบดบังจากอาคารใหม่ภายในวัดที่มีรูปแบบอาคารสมัยใหม่ 	<ul style="list-style-type: none"> - การรบกวนจากสายไฟบริเวณหน้าทางเข้าวัด 	<ul style="list-style-type: none"> - การบดบัง - การรบกวน
T37 วัดหมื่นล้าน 	<ul style="list-style-type: none"> - การจอดรถภายในแหล่งศิลปกรรม - อาคารเก่าทรุดโทรมสลोक 	<ul style="list-style-type: none"> - อาคารอบข้างมีความขัดแย้ง 	<ul style="list-style-type: none"> - การรบกวน
T38 วัดพันแหวน 	<ul style="list-style-type: none"> - ความแปลกแยกจากการตกแต่งภูมิทัศน์ที่ไม่เหมาะสม 	<ul style="list-style-type: none"> - การรบกวนจากสายไฟบริเวณรอบวัด 	<ul style="list-style-type: none"> - ความแปลกแยก - การรบกวน
T39 เจดีย์เก่า (ภายใน ร.ร. ยุพราชวิทยาลัย) 	<ul style="list-style-type: none"> - มีที่จอดรถจักรยานยนต์ในระยะประชิดองค์เจดีย์ 	<ul style="list-style-type: none"> - 	<ul style="list-style-type: none"> - การรบกวน

ตารางที่ 6 สรุปปัญหาสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภทวัด วัดร้าง ศาสนสถาน (ต่อ)

ชื่อแหล่งศิลปกรรม	ปัญหาจากองค์ประกอบภายในสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม	ปัญหาจากองค์ประกอบภายนอกสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม	รูปแบบผลกระทบด้านภูมิทัศน์
T40 เจดีย์เก่า (บริเวณศาลากลางเดิม) 	- เจดีย์ถูกถนนแบ่งวัดออกเป็น 2 ฝั่ง จึงเป็นเจดีย์อยู่โดดๆ แต่มีการล้อมรั้วให้อยู่ในพื้นที่ของศาลากลางเดิม	- การรบกวนเสาไฟฟ้าและสายไฟ - รั้วได้บดบังความสวยงาม	- การคุกคาม - การรบกวน - การบดบัง
T41 เจดีย์วัดกิตติ(ร้าง) 	-	- การบดบังจากอาคารรอบข้าง	- การบดบัง
T42 เจดีย์วัดเชษฐา(ร้าง) 	-	- การบดบังจากสัญญาณไฟจราจร - การรบกวนจากเสาไฟฟ้าสายไฟ	- การบดบัง

ตารางที่ 7 สรุปปัญหาสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภทพิพิธภัณฑสถานปัตยกรรม พระราชวัง

3 สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภท พิพิธภัณฑสถานปัตยกรรม พระราชวัง			
ชื่อแหล่งศิลปกรรม	ปัญหาจากองค์ประกอบภายในสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม	ปัญหาจากองค์ประกอบภายนอกสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม	รูปแบบผลกระทบด้านภูมิทัศน์
A1 อาคารยุพราช (รร.ยุพราชวิทยาลัย) 	-	-	-

ตารางที่ 7 สรุปปัญหาสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภทพิพิธภัณฑ์ สถาปัตยกรรม พระราชวัง

ชื่อแหล่งศิลปกรรม	ปัญหาจากองค์ประกอบภายในสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม	ปัญหาจากองค์ประกอบภายนอกสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม	รูปแบบผลกระทบด้านภูมิทัศน์
A2 ศูนย์สถาปัตยกรรมล้านนา 	- ขาดการดูแลรักษาภูมิทัศน์เล็กน้อย	- การรบกวนจากอาคารสูงรอบข้าง	- การรบกวน
A3 พิพิธภัณฑ์พื้นถิ่นล้านนา(ศาลแขวงเดิม) 	-	- การบดบังจากป้ายโฆษณาของหน่วยงานทางราชการ	- การบดบัง
A4 หอศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่ 	-	-	-
A5 ตลาดประตูเชียงใหม่ 	- ความไม่เป็นระเบียบของแผงขายของ	- การคุกคามจาก สายไฟเสาไฟฟ้าที่อยู่ในระยะประชิด - อาคารพาณิชย์รอบข้างที่ไม่เป็นระเบียบ จากป้ายโฆษณา	- การรบกวน - การคุกคาม

หมายเหตุ : หมายถึง แหล่งศิลปกรรมที่ถูกเลือกให้เป็นภาพตัวแทนภูมิทัศน์ โดยรายละเอียดเกณฑ์การคัดเลือกจะอธิบายไว้ในบทที่4

3.4 ผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

การวิเคราะห์ผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ได้มาจากการศึกษาลงสำรวจพื้นที่ตำแหน่งที่ได้รับผลกระทบเพื่อนำมาวิเคราะห์ภาพรวมของผลกระทบด้านภูมิทัศน์และ

นำไปศึกษาต่อในส่วนของการหาแนวทางในการลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อม ศิลปกรรมในเขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่ต่อไป ซึ่งในหัวข้อนี้เป็นการสรุปผลกระทบด้านภูมิทัศน์ในรูปแบบต่างๆ

3.4.1 ผลกระทบด้านการรบกวน แบ่งออกเป็น 4 ลักษณะดังนี้ (ดูภาพที่ 32)

1) การรบกวนจากป้าย เสาไฟฟ้า สายไฟ พบมากในเขตเมืองเก่า ซึ่งทางเทศบาลนครเชียงใหม่ได้มีนโยบายจัดการเกี่ยวกับสายไฟลงสู่ใต้ดินแล้วบางส่วน ต่อไปอาจคงเหลือปัญหาเรื่องป้าย ทั้งการโฆษณา หรือการติดประกาศงานบุญของทางวัดที่มีรูปแบบไม่เหมาะสม สร้างความไม่เป็นระเบียบ ซึ่งพบกระจายทั่วไปตามแหล่งศิลปกรรมและสถานที่สำคัญ

2) การรบกวนจากอาคารใหม่ที่มีรูปแบบขัดแย้ง ลักษณะผลกระทบนี้มักเกิดอยู่ฝั่งตรงข้ามถนนกับแหล่งศิลปกรรมถึงจะไม่อยู่ในมุมมองสำคัญของตัวอาคารแหล่งศิลปกรรมแต่ก็ส่งผลต่อภาพรวม เช่น มุมมองจากถนนไปยังแหล่งศิลปกรรม อาคารที่มีลักษณะขัดแย้งดังกล่าว เช่น อาคารฝั่งตรงข้ามวัดเจดีย์หลวง (T2) ที่เปิดกิจการ Tattoo มีป้ายให้เห็นอย่างโจ่งแจ้ง

3) การรบกวนจากสิ่งตกแต่งที่ดูรกตา แผงขายของ และการตกแต่งภูมิทัศน์ที่ไม่เหมาะสม พบได้ทั่วไปในพื้นที่ศึกษาโดยกลุ่มที่พบมากได้แก่ บริเวณด้านหน้าวัดพระสิงห์ (T1) ริมฝั่งถนน วัดอินทิลลเสด็จเมือง (T14) แผงขายของที่ไม่เป็นระเบียบ ด้านหน้าวัดพันเตา (T3) และวัดเจดีย์หลวง (T2) ร้านค้าที่ไม่เป็นระเบียบ ตลาดประตูเชียงใหม่ (A5) แผงลอยขายข้างทางที่ล้นออกมาจากตลาด

4) การรบกวนจากการจอดรถ ซึ่งจากวัดที่ได้ลงพื้นที่สำรวจ มากกว่า 50% ของจำนวนวัดที่ลงสำรวจมักมีการจอดรถภายในบริเวณวัด ซึ่งมีทั้งวัดขนาดใหญ่ และวัดขนาดเล็กที่มีพื้นที่แคบมาก อาจเป็นผลมาจากการห้ามจอดรถริมถนนส่งผลให้มีการนำรถมาจอดในเขตวัดจำนวนมาก หรืออาจมาจากสถานที่ท่องเที่ยวหรือร้านอาหารที่ไม่มีที่จอดรถรองรับนักท่องเที่ยว แต่เมืองเชียงใหม่ได้มีการแก้ปัญหาด้วยการนำจักรยานสาธารณะมาใช้ผลตอบรับดี นักท่องเที่ยวนิยมใช้ แต่ก็ยังพบปัญหาการจอดรถในแหล่งศิลปกรรมอยู่

3.4.2 ผลกระทบด้านการบดบัง แบ่งเป็น 2 ลักษณะดังนี้ (ดูภาพที่ 33)

1) การบดบังที่เกิดขึ้นตามแนวถนน เพราะเป็นเส้นทางติดตั้งสาธารณูปโภค เช่น เสาไฟฟ้า สายไฟ เป็นต้น และยังเป็นทางเข้าสู่แหล่งศิลปกรรมนำไปสู่มุมมองสำคัญของแหล่งศิลปกรรม โดยปัญหาพบมากบริเวณแนวถนนราชดำเนิน ตัดกับถนนพระปกเกล้า และตามแนวถนนรอบคูเมือง นอกจากนี้ยังมีอาคารใหม่ที่ทางวัดสร้างขึ้นบดบังทัศนียภาพและอาคารสำคัญของแหล่งศิลปกรรม ได้แก่ วัดดวงดี (T13) วัดชัยพระเกียรติ (T6) และวัดพันอัน (T3)

2) อาคารภายนอกบดบัง ซึ่งอาคารภายนอกเป็นอาคารที่วัดสร้างขึ้นภายหลังไปบดบังแหล่งศิลปกรรมอีกแห่ง ได้แก่ อาคารใหม่ของวัดพันเตา (T2) ที่ไปบดบังพระเจดีย์ของวัดเจติยหลวงวรวิหาร (T2) บดบังมุมมองที่สามารถมองพระเจดีย์ได้จากแยกถนนราชดำเนินตัดกับถนนพระปกเกล้า

3.4.3 ผลกระทบด้านการคุกคาม (ดูภาพที่ 34)

ผลกระทบด้านการคุกคามในพื้นที่ศึกษาเกิดขึ้นจากอาคารใหม่ภายในแหล่งศิลปกรรมที่มีทั้งอยู่ในระยะประชิดได้แก่ วัดเจ็ดลิน (T10) และรูปแบบไม่เหมาะสมได้แก่วัดทรายมูลพม่า (T33) และวัดปราสาท (T26) โดยผลกระทบด้านการคุกคามที่เห็นได้ชัดคือ บริเวณประตูท่าแพ (P2) ซึ่งมีอาคารรูปทรงสมัยใหม่ตั้งอยู่ในมุมมองสำคัญของแหล่งศิลปกรรม ส่วนปัญหาการคุกคามจากป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ มักเกิดขึ้นบริเวณประตูเมือง

3.4.4 ผลกระทบด้านความแปลกแยก (ดูภาพที่ 35)

พบว่าภายในพื้นที่ศึกษาผลกระทบด้านความแปลกแยกนั้นพบได้น้อยเนื่องจากเบื้องต้นตามกฎหมายผังเมืองรวม และเทศบัญญัติได้กำหนดควบคุมลักษณะอาคารไว้แล้วทำให้ผลกระทบด้านความแปลกแยกมีน้อยลง อย่างไรก็ตามยังคงมีปัญหาที่เกิดขึ้นบางจุดได้แก่ ซึ่งภายในวัดยังคงพบการสร้างอาคารใหม่ที่ขาดการควบคุมรูปแบบศิลปะสถาปัตยกรรมที่เหมาะสม และนอกจากนั้นเป็นการจัดภูมิทัศน์ที่ยังไม่เหมาะสมซึ่งความรุนแรงของปัญหาจะเบาบางกว่า

3.5 สรุปผลการศึกษาพื้นที่ศึกษา

จากการศึกษาพื้นที่ศึกษาทำให้ทราบถึง ข้อมูลพื้นฐาน ความเป็นมาของแหล่งศิลปกรรมแต่ละแห่งภายในพื้นที่ศึกษา และสภาพผลกระทบด้านภูมิทัศน์สภาพต่างๆที่เกิดขึ้นภายในพื้นที่ศึกษา โดยจากการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 8 สรุปจำนวนผลกระทบของแหล่งศิลปกรรม

ผลกระทบด้านภูมิทัศน์	จำนวนที่พบ	รูปแบบของผลกระทบ	องค์ประกอบที่ทำให้เกิดผลกระทบ
การรบกวน	42 แห่ง	- การรบกวนจากสาธารณูปโภค	- ป้าย เสาไฟฟ้า สายไฟ
		- การรบกวนจากรูปแบบที่ขัดแย้ง	- อาคารสร้างใหม่ เต็นท์ ร้านค้า อาคารจากภายนอก
		- สิ่งตกแต่งที่ดูรกตาไม่เป็นระเบียบ	- แผงขายของ ของตกแต่ง
		- การตกแต่งภูมิทัศน์ที่ไม่เหมาะสม	- พืชพรรณที่ขาดการดูแล
		- การจอดรถใกล้แหล่งศิลปกรรม	- รถยนต์ ลานจอดรถ ลานดาดแข็ง
การบดบัง	23 แห่ง	- การบดบังจากสาธารณูปโภค	- ป้าย เสาไฟฟ้า สายไฟ
		- ขาดการจัดการภูมิทัศน์ที่เหมาะสม	- พืชพรรณที่รบกวนบดบัง
		- การบดบังจากสิ่งปลูกสร้าง	- อาคารสร้างใหม่ อาคารจากภายนอก
การคุกคาม	14 แห่ง	- มีรูปแบบที่ขัดแย้งอย่างรุนแรง	- อาคารสร้างใหม่
		- ตั้งอยู่ใกล้อาคารสำคัญมาก	- ลานจอดรถ
		- สาธารณูปโภคอยู่ในระยะประชิด	- ป้ายขนาดใหญ่ เสาไฟ สายไฟ
		- การคุกคามจากความสูง	- อาคารรอบข้าง เสาส่งสัญญาณ
ความแปลกแยก	13 แห่ง	- มีรูปแบบที่แปลกแยก	- ลักษณะ สี รูปทรง หน้าตาของสิ่งปลูกสร้าง
		- การจัดภูมิทัศน์ที่มีความแปลกแยก	- องค์ประกอบตกแต่งภูมิทัศน์ เช่น พืชพรรณ รูปปั้น ของตกแต่ง เป็นต้น

ภาพที่ 34 การศึกษาผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ด้านการคุกคาม

ภาพที่ 35 การศึกษาผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ด้านความแปลกแยก

บทที่ 4

วิธีดำเนินการวิจัย

จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและทฤษฎีการประเมินผลกระทบทางสายตานำมาสู่การกำหนดรายละเอียดของตัวแปรและวิธีการดำเนินการวิจัยตอบคำถามงานวิจัยด้วยวิธีการคาดการณ์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นและเป็นแนวทางในการเสนอแนะมาตรการในการบรรเทาผลกระทบทางสายตาที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมของพื้นที่ศึกษา

4.1 คำถามในการวิจัย

ผลกระทบทางสายตาที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในเขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่ได้แก่อะไรบ้าง และแนวทางการแก้ปัญหาทางกายภาพเพื่อลดผลกระทบทางสายตาที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในเขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่ควรเป็นอย่างไร

4.2 ตัวแปรในการวิจัย

จากการสรุปข้อมูลจาก การทบทวนวรรณกรรม การลงพื้นที่สำรวจสภาพปัญหา สามารถสรุปการกำหนดตัวแปรในการวิจัย และรายละเอียดของแต่ละตัวแปรได้ดังนี้

4.2.1 ตัวแปรอิสระ

1) **ระดับคุณค่าทางสายตาของแหล่งศิลปกรรม** จากการประเมินคุณค่าแหล่งศิลปกรรม ตามหลักการวิชาการและจากเกณฑ์การประเมินคุณค่าที่ได้มีการศึกษามาก่อน ได้แก่

- แหล่งศิลปกรรมคุณค่ามาก
- แหล่งศิลปกรรมคุณค่าปานกลาง
- แหล่งศิลปกรรมค่าน้อย

2) **ลักษณะผลกระทบด้านภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรม**

- ผลกระทบด้านการรบกวน
- ผลกระทบด้านการบดบัง
- ผลกระทบด้านการคุกคาม
- ผลกระทบด้านความแปลกแยก

3) ระดับความเข้มข้นของการลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์

- สภาพปัจจุบัน : ยังไม่มีการลดผลกระทบ ให้เป็นตัวแทนของภูมิทัศน์
สภาพปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรมที่มีผลกระทบด้านภูมิทัศน์ด้านต่างๆ ซึ่งคัดเลือกมาจากแหล่งศิลปกรรมประเภทต่างๆภายในพื้นที่ศึกษาที่มีผลกระทบด้านภูมิทัศน์ เพื่อใช้วัดทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถาม
- สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ : เสนอการลดผลกระทบเบื้องต้น ให้เป็นตัวแทนภูมิทัศน์ที่ได้รับการลดผลกระทบเบื้องต้น กล่าวคือ ลดผลกระทบตามสภาพที่เป็นไปได้ปรับใช้ได้จริง มาจากการจัดทำภาพซ้อน (Photomontage) จากภาพตัวแทนสภาพปัจจุบัน เพื่อใช้วัดทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถาม
- สภาพในอุดมคติ : เสนอการลดผลกระทบให้เหมาะสมที่สุด ให้เป็นตัวแทนภูมิทัศน์ที่ได้รับการลดผลกระทบในอุดมคติ กล่าวคือ ลดผลกระทบให้เหมาะสมที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้โดยยึดตามความงามที่ควรจะเป็น มาจากการจัดทำภาพซ้อน (Photomontage) จากภาพตัวแทนสภาพปัจจุบัน เพื่อใช้วัดทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามด้านความชอบ การยอมรับ และการให้ความสำคัญ โดยการกำหนดกลุ่มประชากรของผู้ตอบแบบสอบถามที่ประกอบไปด้วย กลุ่มคนเชียงใหม่และกลุ่มนักท่องเที่ยว เพื่อศึกษาทัศนคติของทั้ง 2 กลุ่ม

4.3 แหล่งศิลปกรรมตัวแทน

ในการเลือกแหล่งศิลปกรรมที่เป็นตัวแทนในการศึกษาผลกระทบนั้นจะคัดเลือกจากแหล่งศิลปกรรมประเภทต่างๆที่สำรวจพบในเขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกได้แก่ การประเมินคุณค่าในด้าน ประวัติความเป็นมา ศิลปะสถาปัตยกรรม และคุณค่าทางจิตใจ และจุดเด่นอื่นๆเพื่อทำการจัดทำภาพตัวแทนในการวิจัยต่อไป รายละเอียดของการเก็บข้อมูลและคัดเลือกแหล่งศิลปกรรมตัวแทน มีดังนี้

4.3.1 จำแนกประเภทสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

จากการศึกษาและลงพื้นที่สำรวจ พบว่าในพื้นที่เขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่มีแหล่งศิลปกรรมรวม 55 แห่ง โดยสามารถจำแนกประเภทของแหล่งศิลปกรรมในเขตเมืองเก่า ตามการจำแนกลักษณะและองค์ประกอบทางกายภาพของแหล่งศิลปกรรมได้เป็น 3 ประเภทดังนี้

4.3.1.1 สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภท อนุสาวรีย์ อนุสรณ์สถาน สถานที่หลักเมือง
จำนวน 8 แห่ง

ภาพที่ 36 สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภท อนุสาวรีย์ อนุสรณ์สถาน สถานที่หลักเมือง

4.3.1.2 สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภท วัด วัดร้าง ศาสนสถาน จำนวน 42 แห่ง

 <p>T4 วัดสำเภา</p>	 <p>T5 วัดพันเตา</p>	 <p>T6 วัดชัยพระเกียรติ</p>
 <p>T7 วัดทงยู</p>	 <p>T8 วัดศรีเกิด</p>	 <p>T9 วัดพอนสร้อย</p>
 <p>T10 วัดเจ็ดลิน</p>	 <p>T11 วัดหมื่นตุม</p>	 <p>T12 วัดช่างแต้ม</p>
 <p>T13 วัดดวงดี</p>	 <p>T14 วัดอินทิลลสะตือเมือง</p>	 <p>T15 วัดแสนมาเมืองหลวง</p>
 <p>T16 วัดเชียงมั่น</p>	 <p>T17 วัดบ้านปิง</p>	 <p>T18 วัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์</p>
 <p>T19 วัดผ้าขาว</p>	 <p>T20 วัดพระเจ้าเม็งราย</p>	 <p>T21 วัดหมื่นเงินกอง</p>

 <p>T22 วัดเม็ง</p>	 <p>T23 วัดพุกแต้ม</p>	 <p>T24 วัดพุกหงษ์</p>
 <p>T25 วัดผาบ่อง</p>	 <p>T26 วัดปราสาท</p>	 <p>T27 วัดดับถัย</p>
 <p>T28 วัดราชมณเฑียร</p>	 <p>T29 วัดป่าไร่ใน</p>	 <p>T30 วัดควรค้ำ</p>
 <p>T31 วัดหม้อคำตวง</p>	 <p>T32 วัดทรายมูลเมือง</p>	 <p>T33 วัดทรายมูลพม่า</p>
 <p>T34 วัดลำช้าง</p>	 <p>T35 วัดดอกคำ</p>	 <p>T36 วัดดอกเอื้อง</p>
 <p>T37 วัดหมื่นล้าน</p>	 <p>T38 วัดพันแหวน</p>	 <p>T39 เจดีย์เก่า (ร.ร.ยุพราช)</p>

ภาพที่ 37 สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภท วัด วัดร้าง ศาสนสถาน

4.3.1.3 สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภท พิพิธภัณฑสถานสถาปัตยกรรม พระราชวัง

จำนวน 5 แห่ง

ภาพที่ 38 สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภท พิพิธภัณฑสถานสถาปัตยกรรม พระราชวัง

4.3.2 เกณฑ์การประเมินคุณค่าทางสายตาของแหล่งศิลปกรรม

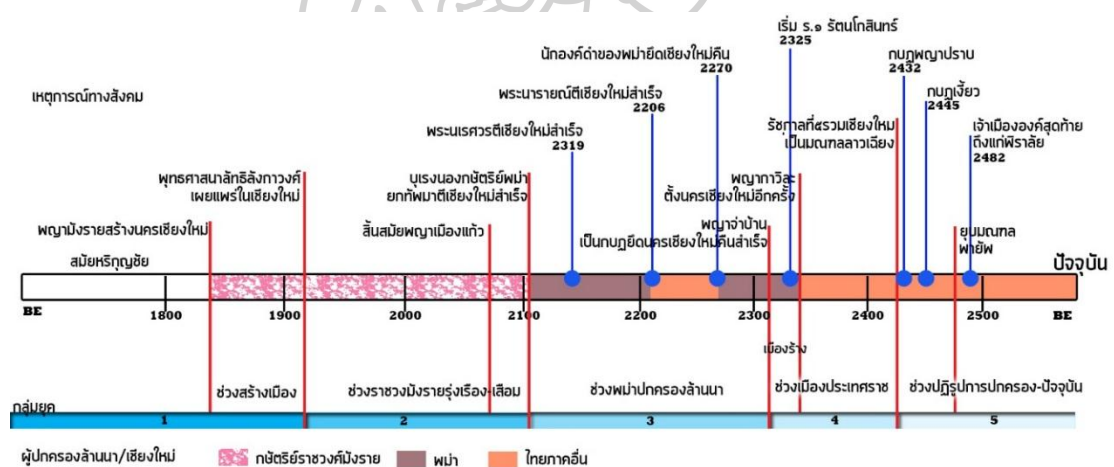
ขั้นตอนการประเมินใช้ในการเลือกแหล่งศิลปกรรมตัวแทน โดยเกณฑ์ในการประเมินคุณค่าทางสายตาของแหล่งศิลปกรรมได้แก่ หลักการประเมินคุณค่า 2 ด้านแรกคือ คุณค่าทางประวัติศาสตร์ และคุณค่าทางศิลปะสถาปัตยกรรม อ้างอิงจากเกณฑ์การประเมินคุณค่าของแหล่งศิลปกรรมจากโครงการศึกษาจัดทำแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม (คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2559ก : 3-7) และการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องคุณค่าความสำคัญของมรดกทางวัฒนธรรม ได้เพิ่มเติมหัวข้อในการประเมินความสำคัญอีก 1 หัวข้อได้แก่ คุณค่าด้านจิตใจ เนื่องจากเกี่ยวข้องกับสังคม รายละเอียดของเกณฑ์ทั้ง 3 ด้านมีดังนี้

4.3.2.1 เกณฑ์การประเมินคุณค่าด้านประวัติศาสตร์

การประเมินคุณค่าทางประวัติศาสตร์เป็นการศึกษาด้านประวัติศาสตร์ เพื่อเป็นการให้ค่าแก่แหล่งศิลปกรรมในด้านความเก่าแก่ และเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ โดยแบ่งเป็น 2 องค์ประกอบดังนี้

1) อายุความเก่าแก่ อายุหรือความเก่าแก่เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการประเมินคุณค่าแหล่งศิลปกรรม ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับยุคสมัยโดยต้องมีการศึกษาข้อมูลทางประวัติศาสตร์ เพื่อเป็นการแบ่งยุคสมัยของแหล่งศิลปกรรมได้อย่างเหมาะสม ซึ่งในงานวิจัยนี้การประเมินคุณค่าด้านประวัติศาสตร์ด้านอายุ เริ่มนับจาก แหล่งศิลปกรรมที่เก่าแก่ที่สุดตั้งแต่ยุคก่อสร้างนครเชียงใหม่

ภาพที่ 39 การลำดับเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ล้านนาและนครเชียงใหม่

ที่มา ปรับปรุงจาก : การศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการอนุรักษ์ในเขตกำแพงเมืองเชียงใหม่ (ปรานอม ต้นสุขานันท์, 2530 : 305)

จากการศึกษาข้อมูลทางประวัติศาสตร์สามารถสรุปยุคสมัยตามลำดับเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ล้านนาและนครเชียงใหม่ ที่ใช้ในการประเมินอายุ แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ 1) ช่วงสร้างเมือง (ช่วงราชวงศ์มังรายตอนต้น พ.ศ.1839-1897) สิ้นสุดยุคสร้างนคร รวมศาสนสถานแบบหริ

กฤษชัย และศาสนสถานแบบพื้นเมือง 2) ช่วงราชวงศ์มังรายรุ่งเรือง-เสื่อมถอย (พ.ศ.1898-2101) เมื่อสิ้นสุดสมัยพระยาเมืองแก้ว รวมศาสนสถานยุคต้นตัวทางศาสนา อิทธิพลพุกาม และศาสนสถาน อิทธิพลสุโขทัย 3) ช่วงพม่าปกครองล้านนา (พ.ศ.2102 - พ.ศ.2316) เมื่อพญาเจ้าบ้านเป็นกบฏยึดเมืองเชียงใหม่คืนมาได้ ระยะเวลานี้อาณาจักรล้านนาอยู่ในการปกครองของพม่าแต่ก็มีการผสมผสาน อิทธิพลศิลปกรรมจนเกิดเป็นแบบฉบับเฉพาะ 4) ช่วงเมืองประเทศราช (พ.ศ.2317-2426) สมัยรัชการที่5 เริ่มมีการเข้ามาควบคุมเชียงใหม่อย่างจริงจังคือการรวม ลำพูน ลำปาง เชียงใหม่เข้าเป็นมณฑลลาวเฉียง 5) ช่วงปฏิรูปการปกครอง (พ.ศ.2427-ปัจจุบัน) เป็นระยะเวลาที่มีการควบคุมหัวเมืองภาคเหนืออย่างจริงจังเป็นมณฑลพายัพ เมื่อถึงช่วงเปลี่ยนการปกครอง เชียงใหม่ได้รับฐานะเป็นจังหวัดหนึ่งในประเทศไทย

จากลำดับเหตุการณ์ที่กล่าวไปสามารถสรุปเกณฑ์ในการประเมินคุณค่าแหล่งศิลปกรรม ด้านอายุของแหล่งศิลปกรรมในเขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่โดยมีเกณฑ์การประเมินความสำคัญดังนี้

ตารางที่ 9 เกณฑ์การประเมินคุณค่าแหล่งศิลปกรรมด้านความเก่าแก่

ระดับคุณค่า	เกณฑ์วัดความเก่าแก่ (อายุ)
มากที่สุด (5)	ช่วงสร้างเมือง (ช่วงราชวงศ์มังรายตอนต้น พ.ศ.1839-1897)
มาก (4)	ช่วงราชวงศ์มังรายรุ่งเรือง-เสื่อมถอย (พ.ศ.1898-2101)
ปานกลาง (3)	ช่วงพม่าปกครองล้านนา (พ.ศ.2102 - พ.ศ.2316)
น้อย (2)	ช่วงเมืองประเทศราช (พ.ศ.2317-2426)
น้อยที่สุด (1)	ช่วงปฏิรูปการปกครอง (พ.ศ.2427-ปัจจุบัน)

2) ความสำคัญทางประวัติศาสตร์ เป็นการศึกษาจากเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ จากหลักฐาน และประวัติความเป็นมาของแหล่งศิลปกรรมที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ว่ามีความเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์มากน้อยเพียงใด ได้แก่ มีการจดบันทึกในพงศาวดาร เป็นเรื่องเล่าหรือเป็นตำนาน เพื่อเป็นการระลึกถึงเหตุการณ์ประวัติศาสตร์เหล่านั้น

ซึ่งหลักเกณฑ์ในการประเมินด้านความสำคัญทางประวัติศาสตร์ได้ใช้หลักเกณฑ์จาก โครงการศึกษาจัดทำแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมเพื่อลดผลกระทบด้าน

ภูมิทัศน์ ที่มีเกณฑ์การประเมินความสำคัญทางประวัติศาสตร์ดังนี้ (คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2559 ก : 3-7)

ตารางที่ 10 เกณฑ์การประเมินคุณค่าแหล่งศิลปกรรมด้านความสำคัญทางประวัติศาสตร์

ระดับคุณค่า	เกณฑ์วัดความสำคัญทางประวัติศาสตร์
มากที่สุด (5)	ได้แก่สถานที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ หรือลักษณะพิเศษทางประวัติศาสตร์หรือเป็นแบบอย่างของการดำรงชีวิต หรือเทคโนโลยีที่สำคัญในอดีต เช่น ผู้สร้างหรือผู้อาศัยเป็นพระมหากษัตริย์และมีเรื่องราวอยู่ในประวัติศาสตร์ พงศาวดาร หรือหลักฐานต่างๆ
มาก (4)	เช่นเดียวกับคุณค่าความสำคัญระดับ 5 แต่มีความสำคัญรองลงมา
ปานกลาง (3)	สถานที่ที่มีคุณค่าความสำคัญในระดับกลาง มีกล่าวถึงในพงศาวดาร ตำนาน หรือหลักฐานต่างๆ หรือผู้มียศถาบรรดาศักดิ์สมัยนั้นเป็นผู้สร้าง
น้อย (2)	มีคุณค่าความสำคัญค่อนข้างน้อยในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ ลักษณะพิเศษทางประวัติศาสตร์ตลอดจนแบบอย่างของการดำรงชีวิตและเทคโนโลยีในอดีตเช่นราษฎรเป็นผู้สร้างหรือมีชื่อเอ่ยถึงในพงศาวดาร
น้อยที่สุด (1)	ไม่มีหลักฐานแสดงความสำคัญใดๆ ทางประวัติศาสตร์แต่ก็ให้ค่าความสำคัญเท่ากับ 1 เพราะถือว่าเป็นสถานที่ที่ผ่านการถ่วงรอนด้านอายุแล้วมีความสำคัญทุกแห่ง

4.3.2.2 เกณฑ์การประเมินคุณค่าด้านศิลปะสถาปัตยกรรม

เป็นการประเมินค่าของตัวอาคารของแหล่งศิลปกรรม ในด้านการออกแบบ รูปแบบ รายละเอียด ความหายาก หรือเป็นงานชิ้นเอกของสถาปนิกคนสำคัญเป็นต้น โดยมีองค์ประกอบที่ใช้ประเมินความสำคัญด้านศิลปะสถาปัตยกรรม 2 องค์ประกอบดังนี้

1) **ลักษณะพิเศษ** เป็นการให้คุณค่าอาคารตามลักษณะพิเศษต่างๆ เช่น เป็นตัวอย่างที่ดีที่สุดของอาคารประเภทนั้นๆ ความหายาก เป็นอาคารหลังเดียวของอาคารประเภทนั้นๆ วิธีการก่อสร้างมีลักษณะพิเศษ เป็นผลงานชิ้นเอกของสถาปนิกคนสำคัญ หรือมีคุณค่าต่อการศึกษาด้านต่างๆ เป็นต้นโดยมีเกณฑ์การประเมินดังนี้

2) **รูปแบบสถาปัตยกรรม** เป็นการให้คุณค่าความงามของรูปแบบทางสถาปัตยกรรม เช่น การออกแบบที่ดี มีองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมที่งดงาม มีฝีมือช่างประณีต มี

ความสวยงามตามหลักสถาปัตยกรรม มีการวางผังที่ลงตัว สื่อถึงยุคสมัยที่สร้าง เป็นต้น โดยมีเกณฑ์การประเมินดังนี้

ตารางที่ 11 เกณฑ์การประเมินคุณค่าแหล่งศิลปกรรมด้านลักษณะพิเศษ

ระดับคุณค่า	เกณฑ์วัดลักษณะพิเศษ
มากที่สุด (5)	เป็นอาคารที่มีลักษณะพิเศษมาก เช่น เป็นตัวอย่างที่ดีแห่งเดียวของอาคารประเภทนั้น หายาก หรือมีวิธีการก่อสร้างที่พิเศษ หรือเป็นผลงานชิ้นเอกของสถาปนิกคนสำคัญ
มาก (4)	เช่นเดียวกับคุณค่าความสำคัญระดับ 5 แต่มีความสำคัญรองลงมา
ปานกลาง (3)	เป็นอาคารที่มีลักษณะพิเศษน้อย ภาพรวมมีความสวยงามตามหลักสถาปัตยกรรมไทย
น้อย (2)	ไม่มีลักษณะพิเศษ ภาพรวมมีความสวยงามตามหลักสถาปัตยกรรมไทย
น้อยที่สุด (1)	ไม่มีความสวยงามตามหลักสถาปัตยกรรมไทย

ตารางที่ 12 เกณฑ์การประเมินคุณค่าแหล่งศิลปกรรมด้านรูปแบบสถาปัตยกรรม

ระดับคุณค่า	เกณฑ์วัดคุณค่าด้านรูปแบบสถาปัตยกรรม
มากที่สุด (5)	เป็นตัวแทนรูปแบบสถาปัตยกรรมของยุคสมัย เป็นอาคารที่มีองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมที่งดงาม ฝีมือช่างประณีต
มาก (4)	เช่นเดียวกับคุณค่าความสำคัญระดับ 5 แต่มีความสำคัญรองลงมา
ปานกลาง (3)	ภาพรวมมีความสวยงาม การจัดวางภาพรวมยังคงระเบียบแบบแผน
น้อย (2)	ไม่มีความสวยงามแต่การจัดวางภาพรวมยังคงระเบียบแบบแผน
น้อยที่สุด (1)	ภาพรวมดูไม่มีระเบียบแบบแผน

4.3.2.3 เกณฑ์การประเมินคุณค่าทางจิตใจ

จากการศึกษา เรื่องคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรม ได้ทำการศึกษาเรื่องลักษณะสำคัญของมรดกทางวัฒนธรรม ที่หน่วยงานต่างๆ ได้แก่ สำนักงานสิ่งแวดล้อม, Australia ICOMOS, ทฤษฎีการอนุรักษ์เมืองของ Feilden และ Jokilehto พุดถึงคุณค่าที่เกี่ยวข้องกับคุณค่าทางจิตใจ โดยสรุปเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องได้แก่

1) คุณค่าเชิงสัญลักษณ์ คุณค่าเชิงสัญลักษณ์นั้นเป็นเหมือนสิ่งที่บอกความหมายบางอย่างแก่เราบางอย่าง โดยมีลักษณะคือ แสดงถึงสัญลักษณ์ในอดีตแสดงให้เห็นวิวัฒนาการ เป็นสัญลักษณ์แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่วัฒนธรรมความเป็นอยู่วิถีชีวิตหรือภูมิทัศน์วัฒนธรรม เป็นที่นึกถึงและจำได้ (Feilden & Jokilehto, 1998)

2) คุณค่าเชิงจิตวิญญาณ คุณค่าเชิงจิตวิญญาณเป็นเหมือนสิ่งที่แสดงออกในรูปแบบนามธรรม บ่งบอกถึงความเป็นชาติที่มีอารยธรรมเฉพาะของตนที่เกี่ยวข้องกับผู้คน โดยมีลักษณะที่แสดงออกเช่น เป็นสิ่งที่แสดงความเป็นปึกแผ่นของกลุ่มชนต่างๆ มีความสำคัญกับผู้คนในวงกว้าง มีความสำคัญในระดับชาติหรือชนกลุ่มน้อย เป็นศูนย์กลางทางจิตใจ เป็นที่นับถือ มีอิทธิพลต่อความคิดเช่นเป็นแรงบันดาลใจในงานศิลปะ เป็นต้น (Feilden & Jokilehto, 1998)

3) คุณค่าทางสังคม คุณค่าทางสังคมเป็นเหมือนการแสดงออกของมนุษย์ มีผลกับกลุ่มคนหรือผู้คนจำนวนมากเป็นวงกว้าง มีอิทธิพลต่อความคิด ความนิยมเกิดเป็นค่านิยมที่ทำตามกัน เป็นการแสดงให้เห็นถึงกิจกรรมของกลุ่มคนนั้นๆ เกิดค่านิยมทางสังคมที่ส่งผลให้สถานที่ที่มีคุณค่า (Australia ICOMOS, 1999)

ตารางที่ 13 เกณฑ์การประเมินคุณค่าแหล่งศิลปกรรมด้านคุณค่าทางจิตใจ

ระดับคุณค่า	เกณฑ์วัดคุณค่าทางจิตใจ
มากที่สุด (5)	มีประเพณีเกิดขึ้นที่สืบทอดมาจากอดีตที่โดดเด่น มีความสำคัญกับผู้คนในวงกว้าง มีอิทธิพลต่อความคิดและแรงบันดาลใจ เป็นที่นึกถึงและจำได้
มาก (4)	มีประเพณีเกิดขึ้นที่สืบทอดจากอดีต มีความสำคัญกับผู้คนในวงกว้างมีอิทธิพลต่อความคิดและแรงบันดาลใจ เป็นที่รู้จัก
ปานกลาง (3)	มีกิจกรรมเกี่ยวกับวิถีชีวิต มีความสำคัญกับผู้คนในวงกว้าง และเป็นที่ยอมรับ
น้อย (2)	ไม่มีกิจกรรมเกี่ยวกับวิถีชีวิต เป็นที่ยอมรับเฉพาะกลุ่มคน
น้อยที่สุด (1)	ไม่มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตหรืออาจน้อยมาก ไม่มีความสำคัญกับผู้คนในวงกว้าง ไม่ค่อยเป็นที่รู้จัก

4.3.3 การประเมินคุณค่าทางสายตาของแหล่งศิลปกรรมตามเกณฑ์ที่กำหนด

จากการศึกษาสามารถสรุปข้อมูลของแหล่งศิลปกรรมประเภทต่างๆในเขตเมืองเก่า จังหวัดเชียงใหม่ทั้ง 55 แห่งในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณค่าตามเกณฑ์การประเมินที่ศึกษามา ดังกล่าวข้างต้นในข้อ 4.3.2 ได้แก่ คุณค่าทางประวัติศาสตร์ คุณค่าทางศิลปะสถาปัตยกรรม และคุณค่าทางจิตใจสามารถสรุปข้อมูลได้ดัง ตารางที่ 4.6

ตารางที่ 14 การรวบรวมข้อมูลพื้นที่ศึกษาและประเมินคุณค่าของแหล่งศิลปกรรม

1. สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภท อนุสาวรีย์ อนุสรณ์สถาน สถาน หลักเมือง							
ชื่อแหล่งศิลปกรรม	คุณค่าทางประวัติศาสตร์		คุณค่าทางสถาปัตยกรรม		คุณค่าทางจิตใจ	รวมคะแนน	จุดเด่น
	อายุ	ความสำคัญ	ลักษณะพิเศษ	รูปแบบ			
P1 กำแพง,คูเมือง เชียงใหม่ 	มากที่สุด (5)	มากที่สุด (5)	มาก (4)	มาก (4)	มากที่สุด (5)	23	สร้างขึ้นพร้อมกับการสถาปนาอาณาจักรล้านนา ในรัชสมัยพญามังราย เพื่อเป็นเมืองหลวงของล้านนา อดีตเป็นคูเมืองที่ใช้ป้องกันข้าศึก
P2 ประตูท่าแพ 	น้อยที่สุด (1)	มากที่สุด (5)	มาก (4)	มาก (4)	มากที่สุด (5)	19	เป็นประตูเมืองที่มีความสำคัญด้านการติดต่อค้าขายเพราะอยู่ในทิศที่แม่น้ำปิงผ่าน
P3 ประตูช้างเผือก 	มากที่สุด (5)	มากที่สุด (5)	มาก (4)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	21	เป็นประตูเอกของเมืองใช้ในพระราชพิธีบรมราชาภิเษกของกษัตริย์ในอดีต
P4 ประตูสวนปรุง 	ปานกลาง (3)	มากที่สุด (5)	มาก (4)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	19	เชียงใหม่เชื่อว่าหากมีการเสียชีวิตภายในเขตกำแพงเมือง จะต้องนำศพออกจากตัวเมืองผ่านทางประตูนี้เท่านั้น

ตารางที่ 14 การรวบรวมข้อมูลพื้นที่ศึกษาและประเมินความสำคัญของแหล่งศิลปกรรม (ต่อ)

ชื่อแหล่งศิลปกรรม	คุณค่าทางประวัติศาสตร์		คุณค่าทางสถาปัตยกรรม		คุณค่าทางจิตใจ	รวมคะแนน	จุดเด่น
	อายุ	ความสำคัญ	ลักษณะพิเศษ	รูปแบบ			
P5 ประตูเชียงใหม่ 	มากที่สุด (5)	มากที่สุด (5)	มาก (4)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	21	- ในอดีตเป็นเส้นทางสำคัญระหว่างเชียงใหม่ไปเวียงกุมกามและลำพูน
P6 ประตูสวนดอก 	มากที่สุด (5)	มากที่สุด (5)	มาก (4)	มาก (4)	มาก (4)	22	ประตูด้านนี้เป็นทางออกไปสู่อุทยานของกษัตริย์ สร้างวัดบนพื้นที่อุทยานจึงเรียก วัดสวนดอก
P7 ศาลหลักเมืองเชียงใหม่ 	น้อย (2)	มากที่สุด (5)	มาก (4)	มาก (4)	มาก (4)	19	ศาลหลักเมืองใหม่ถูกสร้างขึ้นมาภายหลัง ส่วนเสาหลักเมืองหรือเสาอินทขิลถูกย้ายไปอยู่ในวัดเจดีย์หลวง
P8 อนุสาวรีย์สามกษัตริย์ 	น้อยที่สุด (1)	มาก (4)	มาก (4)	มาก (4)	มากที่สุด (5)	18	โดยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินมาประกอบพิธีเปิด
2. สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภท วัด วัดร้าง ศาสนสถาน							
T1 วัดพระสิงห์ วรมหาวิหาร 	มากที่สุด (5)	มากที่สุด (5)	มากที่สุด (5)	มากที่สุด (5)	มากที่สุด (5)	25	- พระอารามหลวงชั้นเอก - ประดิษฐานพระสิงห์ (พระพุทธรูป) พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์คู่เมืองเชียงใหม่ และแผ่นดินล้านนา

ตารางที่ 14 การรวบรวมข้อมูลพื้นที่ศึกษาและประเมินความสำคัญของแหล่งศิลปกรรม (ต่อ)

ชื่อแหล่งศิลปกรรม	คุณค่าทางประวัติศาสตร์		คุณค่าทางสถาปัตยกรรม		คุณค่าทางจิตใจ	รวมคะแนน	จุดเด่น
	อายุ	ความสำคัญ	ลักษณะพิเศษ	รูปแบบ			
T2 วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร 	มาก (4)	มากที่สุด (5)	มาก (4)	มาก (4)	มากที่สุด (5)	22	- พระอารามหลวงชั้นตรี - สร้างอยู่กลางใจเมืองเชียงใหม่ ซึ่งแต่เดิมถือว่าเป็นศูนย์กลางทางการปกครองของอาณาจักรล้านนา
T3 วัดพันอ้น 	มาก (4)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	ปานกลาง (3)	ปานกลาง (3)	15	- สร้างเมื่อสมัยพระยาเมืองแก้ว กษัตริย์ล้านนาองค์ที่13 หรือตรงกับสมัยกรุงศรีอยุธยา สมเด็จพระรามาธิบดีที่2 ราชวงศ์สุพรรณภูมิ
T4 วัดสำเภา 	ปานกลาง (3)	น้อยที่สุด (1)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	น้อย (2)	13	- เจดีย์แบบพื้นเมืองล้านนา
T5 วัดพันเตา 	มาก (4)	น้อย (2)	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	18	- มีหอคำอายุเก่าแก่ - ลักษณะสถาปัตยกรรมเป็นเอกลักษณ์ - เป็นที่ทำพิธีหล่อพระอัฐนารสในวิหารวัดเจดีย์หลวง
T6 วัดชัยพระเกียรติ 	มาก (4)	น้อย (2)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	น้อยที่สุด (1)	12	- มีอายุเก่าแก่ สร้างขึ้นเพื่อถวายสมเด็จพระชัยราชา เพื่อถวายให้ที่ไม่แยกทัพมาตีเมืองเชียงใหม่
T7 วัดทุ่งยู 	ปานกลาง (3)	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	น้อยที่สุด (1)	8	-

ตารางที่ 14 การรวบรวมข้อมูลพื้นที่ศึกษาและประเมินความสำคัญของแหล่งศิลปกรรม (ต่อ)

ชื่อแหล่งศิลปกรรม	คุณค่าทางประวัติศาสตร์		คุณค่าทางสถาปัตยกรรม		คุณค่าทางจิตใจ	รวมคะแนน	จุดเด่น
	อายุ	ความสำคัญ	ลักษณะพิเศษ	รูปแบบ			
T8 วัดศรีเกิด 	มาก (4)	น้อย (2)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	13	มีการบรรจุพระบรมสารีริกธาตุประดิษฐานในวิหาร - พระพุทธรูปศิลปะสมัยอุทอง
T9 วัดพ่อนสร้อย 	มาก (4)	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	น้อยที่สุด (1)	11	-
T10 วัดเจ็ดลิน 	น้อยที่สุด (1)	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	7	- เคยเป็นที่ประกอบพิธีสงฆ์ น้ำพุทธาภิเษกของกษัตริย์ในสมัยราชวงศ์มังราย
T11 วัดหมื่นตุม 	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	น้อยที่สุด (1)	11	- เป็นวัดที่กษัตริย์ในอดีตใช้ประกอบพิธีเสเดาะเคราะห์ก่อนทำพิธีสงฆ์น้ำพุทธาภิเษก
T12 วัดช่างแต้ม 	มาก (4)	น้อยที่สุด (1)	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	น้อย (2)	11	- ประดิษฐานพระพุทธรูปคูเมืองเชียงใหม่ พระเจ้าฝนนแสนท่า
T13 วัดดวงดี 	มากที่สุด (5)	ปานกลาง (3)	ปานกลาง (3)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	16	- ในอดีตเป็นสถานที่เล่าเรียนของลูกขุนนาง - เคยเป็นอาคารเรียนของโรงเรียนยุพราชวิทยาลัย - มีหอไตรเก่าแก่

ตารางที่ 14 การรวบรวมข้อมูลพื้นที่ศึกษาและประเมินความสำคัญของแหล่งศิลปกรรม (ต่อ)

ชื่อแหล่งศิลปกรรม	คุณค่าทางประวัติศาสตร์		คุณค่าทางสถาปัตยกรรม		คุณค่าทางจิตใจ	รวมคะแนน	จุดเด่น
	อายุ	ความสำคัญ	ลักษณะพิเศษ	รูปแบบ			
T14 วัดอินทิลลเสด็จเมือง 	มากที่สุด (5)	มากที่สุด (5)	มาก (4)	มาก (4)	น้อย (2)	20	- เป็นที่ตั้งของเสาหลักเมือง เดิมเป็นจุดศูนย์กลางของเมือง - เจดีย์ ทรงกลมพื้นเมือง เชียงใหม่
T15 วัดแสนมาเมืองหลวง 	มาก (4)	ปานกลาง (3)	ปานกลาง (3)	ปานกลาง (3)	ปานกลาง (3)	17	- เจดีย์ศิลปะแบบล้านนา ผสมสุโขทัย - วิหารสถาปัตยกรรมแบบ ล้านนา
T16 วัดเชียงมั่น 	มากที่สุด (5)	มากที่สุด (5)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	20	- มีประวัติศาสตร์ยาวนาน ปรากฏในตำนานพื้นเมือง เชียงใหม่ ว่าเคยเป็นพระ อารามหลวงแห่งแรกใน เชียงใหม่
T17 วัดบ้านปิง 	มาก (4)	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	น้อย (2)	น้อย (2)	11	- ศิลปะแบบล้านนา - มีเจดีย์ทรง12เหลี่ยม ประดิษฐานพระเพชรสิงห์หนึ่ง
T18 วัดอุโมงค์มหาเถร จันทร์ 	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	17	- วิหารเป็นสถาปัตยกรรม ท้องถิ่นแบบล้านนา - เป็นวัดที่สร้างโดยกษัตริย์ ผู้สร้างนครเชียงใหม่
T19 วัดผ้าขาว 	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	8	- เป็นวัดที่ใช้ประกอบพิธีสงฆ์ น้ำพุทธาภิเษก - เจดีย์ถอดแบบมาจากวัด พระธาตุดอยสุเทพ

ตารางที่ 14 การรวบรวมข้อมูลพื้นที่ศึกษาและประเมินความสำคัญของแหล่งศิลปกรรม (ต่อ)

ชื่อแหล่งศิลปกรรม	คุณค่าทางประวัติศาสตร์		คุณค่าทางสถาปัตยกรรม		คุณค่าทางจิตใจ	รวมคะแนน	จุดเด่น
	อายุ	ความสำคัญ	ลักษณะพิเศษ	รูปแบบ			
T20 วัดพระเจ้าเม็งราย 	มากที่สุด (5)	มากที่สุด (5)	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	14	- เป็นวัดที่พญาเม็งรายสร้างขึ้นเป็นอารามหลวงแห่งที่สาม - มีพระพุทธรูปไม้ปางเปิดโลกอายุเก่าแก่
T21 วัดหมื่นเงินกอง 	มาก (4)	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	น้อยที่สุด (1)	11	- วิหารโบราณสถาปัตยกรรมทรงพื้นเมืองล้านนา - เจดีย์ทรงสี่เหลี่ยมศรีสัชชาลัยผสมทรงกลม
T22 วัดเมธัง 	มาก (4)	น้อยที่สุด (1)	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	9	- อุโบสถทรงล้านนาวิหารทรงล้านนาไทย
T23 วัดพวงแฉ่ง 	มาก (4)	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	12	- อยู่บริเวณชุมชนช่างทำฉัตรพวงแฉ่งเป็นที่รวมผลงานท้องถิ่น - เจดีย์ศิลปะแบบพม่ามอญปนศรีวิชัย
T24 วัดพวงหงส์ 	มาก (4)	น้อยที่สุด (1)	มาก (4)	มาก (4)	น้อย (2)	15	- เจดีย์พวงหงส์มีลักษณะทรงกลมพบเพียงสามแห่งในเชียงใหม่
T25 วัดผาบ่อง 	มาก (4)	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	น้อยที่สุด (1)	12	- เจดีย์ขนาดเล็กศิลปะแบบพื้นเมืองล้านนา - วิหารศิลปะแบบล้านนาผสมกับพม่า

ตารางที่ 14 การรวบรวมข้อมูลพื้นที่ศึกษาและประเมินความสำคัญของแหล่งศิลปกรรม (ต่อ)

ชื่อแหล่งศิลปกรรม	คุณค่าทางประวัติศาสตร์		คุณค่าทางสถาปัตยกรรม		คุณค่าทางจิตใจ	รวมคะแนน	จุดเด่น
	อายุ	ความสำคัญ	ลักษณะพิเศษ	รูปแบบ			
T26 วัดปราสาท 	มาก (4)	น้อยที่สุด (1)	มากที่สุด (5)	มาก (4)	น้อย (2)	16	- มีความโดดเด่นในด้านสถาปัตยกรรม - ภายในมีจิตรกรรมฝาผนัง - มีซุ้มปราสาทที่ประดิษฐานพระประธาน
T27 วัดดับภัย 	ปานกลาง (3)	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	11	- พระดับภัยพระพุทธรูปศิลปะแบบล้านนาเชียงใหม่
T28 วัดราชมณเฑียร 	มาก (4)	น้อยที่สุด (1)	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	9	- สถาปัตยกรรมวิหารคำโตเด่น
T29 วัดป่าพร้าวใน 	มาก (4)	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	น้อย (2)	น้อย (2)	11	วิหารเป็นศิลปะแบบล้านนาประดับด้วยกระจกเล็กทั้งหลัง
T30 วัดควรคำม้า 	มาก (4)	น้อยที่สุด (1)	น้อยที่สุด (1)	ปานกลาง (3)	น้อยที่สุด (1)	10	-
T31 วัดหม้อคำตวง 	มาก (4)	น้อยที่สุด (1)	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	9	-

ตารางที่ 14 การรวบรวมข้อมูลพื้นที่ศึกษาและประเมินความสำคัญของแหล่งศิลปกรรม (ต่อ)

ชื่อแหล่งศิลปกรรม	คุณค่าทางประวัติศาสตร์		คุณค่าทางสถาปัตยกรรม		คุณค่าทางจิตใจ	รวมคะแนน	จุดเด่น
	อายุ	ความสำคัญ	ลักษณะพิเศษ	รูปแบบ			
T38 วัดพันแหวน 	มาก (4)	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	10	- เจดีย์ทรงระฆังแบบล้านนาผสมผสานกับเจดีย์ทรงระฆังอิทธิพลจากพม่า มีเอกลักษณ์เฉพาะแบบท้องถิ่น
T39 เจดีย์เก่า (ภายใน ร.ร.ยุพราชวิทยาลัย) 	ปานกลาง (3)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มาก (4)	น้อยที่สุด (1)	15	- เจดีย์ศิลปะแบบพม่า สร้างในพุทธศตวรรษที่ 22-23 ในสมัยที่พม่าเข้ามาปกครองลานนาไทย
T40 เจดีย์เก่า (บริเวณศาลากลางเดิม) 	มาก (4)	มากที่สุด (5)	มาก (4)	มาก (4)	น้อย (2)	18	- เป็นโบราณสถานที่ดีที่เคยเป็นใจกลางของเมืองเชียงใหม่
T41 เจดีย์วัดกิตติ(ร้าง) 	มาก (4)	น้อยที่สุด (5)	มาก (4)	มาก (4)	น้อย (2)	15	- เจดีย์ทรงระฆัง กลมขนาดใหญ่ รูปทรงแบบเดียวกับพระธาตุหริภุญชัย ก่อด้วยอิฐ หุ้มทอง
T42 เจดีย์วัดเชษฐา(ร้าง) 	มาก (4)	น้อยที่สุด (1)	มาก (4)	มาก (4)	น้อยที่สุด (1)	14	- เจดีย์ทรงระฆังแปดเหลี่ยมบนฐานสี่เหลี่ยมย่อเก็จ ลักษณะคล้ายเจดีย์วัดหัวข่วง และมีรูปทรงสถาปัตยกรรมอยู่ในกลุ่มเดียวกับพระธาตุ ดอยสุเทพ

ตารางที่ 14 การรวบรวมข้อมูลพื้นที่ศึกษาและประเมินความสำคัญของแหล่งศิลปกรรม (ต่อ)

3 สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภท พิพิธภัณฑสถานสถาปัตยกรรม พระราชวัง							
ชื่อแหล่งศิลปกรรม	คุณค่าทางประวัติศาสตร์		คุณค่าทางสถาปัตยกรรม		คุณค่าทางจิตใจ	รวมคะแนน	จุดเด่น
	อายุ	ความสำคัญ	ลักษณะพิเศษ	รูปแบบ			
A1 อาคารยุพราช (รร.ยุพราชวิทยาลัย) 	น้อยที่สุด (1)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มาก (4)	น้อย (2)	15	- ตึกยุพราชอาคารหลังแรกของโรงเรียน ปัจจุบันมีอายุครบ 114 ปี
A2 ศูนย์สถาปัตยกรรมล้านนา 	น้อยที่สุด (1)	ปานกลาง (3)	ปานกลาง (3)	ปานกลาง (3)	ปานกลาง (3)	13	- อาคารเก่าเป็นคฤหาสน์ฝ่ายเหนือที่เหลืออยู่ในเชียงใหม่ อาคารแบบผสมครึ่งปูนครึ่งไม้ รูปแบบผสมเรือนมินิกับสถาปัตยกรรมแบบโคโรเนียล
A3 พิพิธภัณฑสถานล้านนา(ศาลแขวงเดิม) 	น้อยที่สุด (1)	ปานกลาง (3)	มากที่สุด (5)	มาก (4)	น้อย (2)	15	- มีความสำคัญด้านสถาปัตยกรรม อดีตเคยเป็นคุ้มกลางเวียงต่อมาได้เปลี่ยนสภาพเป็นศาลแขวงจังหวัดเชียงใหม่ ปัจจุบันเป็นพิพิธภัณฑสถาน
A4 หอศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่ 	น้อยที่สุด (1)	ปานกลาง (3)	มากที่สุด (5)	มาก (4)	น้อย (2)	15	- เคยใช้เป็นหอคำ ศาลาว่าการรัฐบาลมณฑลพายัพ ศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่ อาคารตั้งอยู่บริเวณสะดือเมืองในอดีต
A5 ตลาดประตูเชียงใหม่ 	น้อยที่สุด (1)	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	ปานกลาง (3)	8	- อาคาร 2 ชั้น หลังคาประดับด้วยกาแล เดิมเคยเป็นตลาดแบบเปิดโล่ง

จากการประเมินคุณค่าทางสายตาของแหล่งศิลปกรรมสามารถเปรียบเทียบคะแนนได้ดังนี้ แหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่ามากที่สุดคือแหล่งศิลปกรรมประเภท อนุสรณ์สถาน สถาน หลักเมือง อนุสาวรีย์ รองลงมาคือแหล่งศิลปกรรมประเภท วัด วัดร้าง ศาสนสถาน และสุดท้ายคือ แหล่งศิลปกรรมประเภท สถาปัตยกรรม พิพิธภัณฑ์ พระราชวัง ซึ่งแหล่งศิลปกรรมกลุ่มสุดท้ายอยู่ในกลุ่มที่ได้คะแนนความสำคัญที่น้อยถึงน้อยที่สุด

ตารางที่ 15 สรุปคะแนนความสำคัญโดยรวมของแหล่งศิลปกรรม

ระดับคุณค่า	กลุ่มคะแนน	แหล่งศิลปกรรม	สรุปจำนวน
คุณค่าระดับมาก	กลุ่มที่ 4 มากที่สุด 25-21 คะแนน	กำแพงและคูเมืองเชียงใหม่/ ประตูช้างเผือก/ ประตูเชียงใหม่/ ประตูสวนดอก/ วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร/ วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร	6 แห่ง
คุณค่าระดับปานกลาง	กลุ่มที่ 3 มาก 20-16 คะแนน	ประตูท่าแพ/ ประตูสวนปรุง/ ศาลหลักเมืองเชียงใหม่/ อนุสาวรีย์สามกษัตริย์/ วัดพันเตา/ วัดดวงดี/วัดอินทิลสะตือเมือง(ร้าง)/ วัดแสนมาเมืองหลวง (วัดหัวข่วง)/ วัดเชียงมั่น/ วัดปราสาท/ เจดีย์เก่า (ภายใน ร.ร.ยุพราชวิทยาลัย)/ เจดีย์เก่า (บริเวณศาลากลางเดิม)	12 แห่ง
คุณค่าระดับน้อย	กลุ่มที่ 2 น้อย 15-11 คะแนน	วัดพันอัน/ วัดสำเภา/ วัดชัยพระเกียรติ/ วัดศรีเกิด/ วัดพ่อนสร้อย/ วัดหมื่นตุม/ วัดบ้านปิง/ วัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์/ วัดพระเจ้าเม็งราย/ วัดพวกแต่ม/ วัดพวกหงส์/ วัดผาบ่อง/ วัดดับภัย/ วัดป่าพร้าวใน/ วัดทรายมูลเมือง/ วัดทรายมูลพม่า/ วัดลุ่มช้าง/ วัดหมื่นล้าน/ เจดีย์วัดกิตติ(ร้าง)/เจดีย์วัดเชษฐา(ร้าง)/อาคารยุพราช (ร.ร.ยุพราชวิทยาลัย)/ ศูนย์สถาปัตยกรรมล้านนา/ พิพิธภัณฑ์พื้นถิ่นล้านนา(ศาลแขวงเดิม)/ หอศิลป์วัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่	37 แห่ง
	กลุ่มที่ 1 น้อยที่สุด 10-1 คะแนน	วัดทุ่งยู/ วัดเจ็ดลิน/ วัดช่างแต่ม/ วัดผ้าขาว/ วัดหมื่นเงินกอง/ วัดเมธัง/ วัดราชมณฑเียร/ วัดควรถ้าม้า/ วัดหม้อคำตวง/ วัดดอกคำ/ วัดดอกเอื้อง/ วัดพันแหวน/ ตลาดประตูเชียงใหม่	

4.3.4 สรุปแหล่งศิลปกรรมตัวแทน แหล่งศิลปกรรมตัวแทนจะคัดเลือกจากหลักเกณฑ์ 3 ประการดังนี้ และสามารถสรุปแหล่งศิลปกรรมได้ดังนี้

4.3.4.1 เป็นแหล่งศิลปกรรมที่มีระดับคุณค่าทางสายตา ตามที่ประเมินคุณค่าไว้ 3 ระดับได้แก่ ระดับคุณค่ามาก ระดับค่าปานกลาง และระดับค่าน้อยเพื่อเป็นการศึกษาความต่างของระดับความพึงพอใจ จากทัศนคติของกลุ่มเป้าหมาย

4.3.4.2 เป็นแหล่งศิลปกรรมมีแนวโน้มสูงที่จะได้รับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

4.3.4.3 เป็นแหล่งศิลปกรรมที่เกิดกลุ่มสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมที่หลากหลายเพื่อเป็นการเสนอมาตรการการป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมที่ครอบคลุมนำมาคัดเลือกภาพตัวแทน โดยคัดเลือกมาจากจุดควบคุมการมองวิกฤติ (Critical Visual Control Point) ซึ่งมาจากปัญหาที่เกิดขึ้นกับมุมมองที่สำคัญของแหล่งศิลปกรรม เกิดสภาพปัญหาขึ้นในภาพตัวแทน และสามารถอธิบายสภาพผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่เกิดขึ้นกับภาพตัวแทนนั้นได้โดยผลกระทบด้านภูมิทัศน์ได้แก่

1) ผลกระทบด้านการรบกวน ได้แก่ ปัญหาการรบกวนจากการจัดพื้นที่จอดรถใกล้อาคารสำคัญหรือมุมมองสำคัญของแหล่งศิลปกรรม ปัญหาการรบกวนจากความไม่เป็นระเบียบ เช่น การรบกวนจากป้ายโฆษณาเสาไฟฟ้าสายไฟ สิ่งตกแต่งที่ดูรกตา เช่น แผงขายของ ปัญหาการรบกวนจากองค์ประกอบรอบอาคารสำคัญมีรูปแบบที่ขัดแย้ง

2) ผลกระทบด้านการบดบัง ได้แก่ การบดบังจากป้ายโฆษณา เสาไฟฟ้า สายไฟ การบดบังจากพืชพรรณ เช่น ขาดการดูแลรักษาพืชพรรณที่เหมาะสม พืชพรรณอยู่ในตำแหน่งที่บดบังอาคารสำคัญของแหล่งศิลปกรรม อาคารใหม่ที่บดบังอาคารสำคัญของแหล่งศิลปกรรม

3) ผลกระทบด้านการคุกคาม ได้แก่ การคุกคามจากอาคารที่อยู่ในระยะประชิด รวมไปถึงสาธารณูปโภคเช่น เสาไฟฟ้า สายไฟ ที่อยู่ในระยะประชิด การคุกคามจากป้ายโฆษณา

4) ผลกระทบด้านความแปลกแยก ได้แก่ ความแปลกแยกจากอาคารที่สร้างขึ้นใหม่มีความแปลกแยกไปจากอาคารสำคัญของแหล่งศิลปกรรม ความแปลกแยกจากอาคารที่อยู่ในมุมมองสำคัญไม่ว่าจะเป็นภายในหรือภายนอกแหล่งศิลปกรรม

ตารางที่ 16 สรุปแหล่งศิลปกรรมตามหลักเกณฑ์การคัดเลือก

แหล่งศิลปกรรมที่เข้าข่าย	ระดับคุณค่า	มีแนวโน้มที่จะได้รับผลกระทบ	สภาพปัญหาที่หลากหลาย
P2 ประตูท่าแพ 	ปานกลาง	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นพื้นที่เปิดโล่งกว้างอาจส่งผลให้มีผลกระทบด้านภูมิทัศน์ได้ง่าย 	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดผลกระทบกับมุมมองสำคัญ - ลักษณะของอาคารด้านหลังมีรูปแบบที่ขัดแย้งกับแหล่งศิลปกรรม
P3 ประตูช้างเผือก 	มาก	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นพื้นที่เปิดโล่งกว้างอาจส่งผลให้มีผลกระทบด้านภูมิทัศน์ได้ง่าย - รอบแหล่งศิลปกรรมไม่ได้รับการควบคุมสิ่งก่อสร้าง 	<ul style="list-style-type: none"> - การคุกคามจากป้ายโฆษณาที่มีขนาดใหญ่ - ความไม่เป็นระเบียบ ได้แก่ เสาไฟฟ้า สายไฟ และอาคารโดยรอบ
T1 วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร 	มาก	<ul style="list-style-type: none"> - อยู่ในมุมมองวิภวูดี ที่ตรงกับถนนสายหลัก มีโอกาสที่จะรับรู้ถึงผลกระทบได้ง่าย 	<ul style="list-style-type: none"> - สิ่งตกแต่งที่ดูรกตา - ป้ายประกาศจากทางวัดที่บดบังทัศนียภาพและอาคารสำคัญ - การเลือกใช้พืชพรรณที่ไม่เหมาะสม
T2 วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร 	มาก	<ul style="list-style-type: none"> - แหล่งศิลปกรรมมีขนาดใหญ่ส่งผลให้มุมมองที่จะได้รับผลกระทบกว้างขึ้น เช่น หากมีอาคารสูงชันอยู่ในระยะไกลอาจส่งผลต่อมุมมองได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - อาคารโดยรอบมีรูปแบบที่ขัดแย้ง มีสิ่งตกแต่งที่ดูรกตา - การจัดพื้นที่จอดรถในมุมมองสำคัญ
T3 วัดพันอ้น 	น้อย	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นวัดที่มีนักท่องเที่ยวมาชมโดยเฉพาะวันเสาร์อาทิตย์อาจส่งผลให้วัดมีการพัฒนาเพื่อการท่องเที่ยว 	<ul style="list-style-type: none"> - ความแปลกแยกจากอาคารสร้างใหม่ของทางวัด - สิ่งอำนวยความสะดวกที่มีลักษณะขัดแย้ง

ตารางที่ 16 สรุปแหล่งศิลปกรรมตามหลักเกณฑ์การคัดเลือก (ต่อ)

แหล่งศิลปกรรมที่เข้าข่าย	ระดับคุณค่า	มีแนวโน้มที่จะได้รับผลกระทบ	สภาพปัญหาที่หลากหลาย
<p>T5 วัดพันเตา</p> 	ปานกลาง	<ul style="list-style-type: none"> - ที่ตั้งอยู่ในสี่แยกกลางเมืองที่มีถนนสายสำคัญตัดกัน มีความเสี่ยงต่อมุมมองที่มองเห็นวัด เพราะวัดตั้งอยู่ริมถนน 	<ul style="list-style-type: none"> - การคุกคามจากเสาไฟ สายไฟ โดยรอบในระยะประชิด - อาคารภายนอกอยู่ในระยะใกล้อาคารสำคัญ
<p>T10 วัดเจ็ดลิน</p> 	น้อย	<ul style="list-style-type: none"> - อาคารรอบข้างเจดีย์เก่ามีโอกาสที่จะพัฒนาโดยไร้การควบคุม - พื้นที่โล่งเหลือมากมีโอกาสที่วัดจะพัฒนาสร้างสิ่งปลูกสร้างขึ้นมาบดบังภายหลัง 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการปรับที่ว่างภายในวัดให้เป็นพื้นที่ลาดแข็ง เมื่อมองภาพรวมดูไม่สวยงาม - การบดบังจากพืชพรรณ
<p>T14 วัดอินทิลสะตือเมือง</p> 	ปานกลาง	<ul style="list-style-type: none"> - รอบข้างเป็นย่านค้าขาย มีความเสี่ยงที่แหล่งศิลปกรรมถูกรบกวน - มักมีแผนขายของตั้งข้างเจดีย์เก่า 	<ul style="list-style-type: none"> - อาคารรอบข้างมีความแปลกแยก - การรบกวนจากแผงขายของที่ไม่เป็นระเบียบ
<p>T18 วัดอุโมงค์มหาเศรษฐี</p> 	น้อย	<ul style="list-style-type: none"> - วัดมีขนาดเล็กแต่มีการจัดพื้นที่เพื่อรองรับการท่องเที่ยวส่วนใหญ่ เช่น การจัดพื้นที่วิปัสสนา 	<ul style="list-style-type: none"> - การรบกวนจากป้ายต่างๆที่ทางวัดติดตั้ง - สิ่งตกแต่งที่มีรูปแบบขัดแย้งกับศิลปะสถาปัตยกรรม - การรบกวนจากพืชพรรณ
<p>T26 วัดปราสาท</p> 	ปานกลาง	<ul style="list-style-type: none"> - มีพื้นที่เปิดโล่งขนาดใหญ่อาจส่งผลต่อการพัฒนาในอนาคต หากไม่ได้รับการควบคุม 	<ul style="list-style-type: none"> - การรบกวนจากองค์ประกอบอื่นๆเช่นที่กั้นถนน กรวยจราจร เป็นต้น - การจัดให้มีพื้นที่จอดรถประชิดแหล่งศิลปกรรม

4.4 ภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรม

เป็นภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมที่นำไปใช้ในการจัดทำแบบสอบถามเพื่อศึกษาทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมในลักษณะต่างๆ ภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมในงานวิจัยนี้แบ่งเป็น 3 ลักษณะได้แก่ ภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมตัวแทนในปัจจุบัน ภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมตัวแทนที่ลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์ และภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมตัวแทนในอนาคต การเลือกและจัดทำภาพตัวแทนมีรายละเอียดดังนี้

4.4.1 การคัดเลือกภาพตัวแทนจากการกำหนดจุดควบคุมการมอง

หลังจากที่ได้มีการคัดเลือกแหล่งศิลปกรรมตัวแทนแล้ว ขั้นตอนต่อไปเป็นการคัดเลือกภาพตัวแทนที่ใช้แสดงเป็นตัวแทนภูมิทัศน์สภาพต่างๆ โดยทำการกำหนดจุดควบคุมการมองที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบเชิงทัศนียภาพ ซึ่งในการคัดเลือกจุดควบคุมการมองนั้นคัดเลือกมาจากมุมมองที่มีความสำคัญของแหล่งศิลปกรรมนั้นๆ ที่เกิดผลกระทบเชิงทัศนียภาพ เช่น มุมมองที่มองเห็นอาคารสำคัญของแหล่งศิลปกรรม มุมมองจากถนนสายหลักที่ผ่านมายังที่ตั้งของแหล่งศิลปกรรมนั้นๆ มุมมองจากด้านหน้าแหล่งศิลปกรรม เป็นต้น นำมาทำการประเมินจุดควบคุมการมองวิกฤติเพื่อนำไปศึกษาอย่างละเอียดต่อไป โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกจุดควบคุมการมองวิกฤติดังนี้

ตารางที่ 17 เกณฑ์การคัดเลือกจุดควบคุมการมองวิกฤติ

1. ระดับความรุนแรงของผลกระทบเชิงทัศนียภาพ	
ระดับ	รายละเอียด
ระดับสูง (3)	มีลักษณะผลกระทบด้านภูมิทัศน์มากกว่า 1 ลักษณะและมีผลกระทบเกิดขึ้นหลายจุด
ระดับปานกลาง (2)	มีลักษณะผลกระทบด้านภูมิทัศน์อย่างน้อย 1 ลักษณะและมีผลกระทบเกิดขึ้นหลายจุด
ระดับต่ำ (1)	มีลักษณะผลกระทบด้านภูมิทัศน์อย่างน้อย 1 ลักษณะ
2. ความสำคัญของอาคารสำคัญ ภายในจุดควบคุมการมอง	
ระดับ	รายละเอียด
ระดับสูง (3)	มีองค์ประกอบของอาคารสำคัญภายในภาพมากกว่า 1 แห่ง เป็นมุมมองที่มองเห็นอาคารสำคัญของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าและความสำคัญระดับสูง
ระดับปานกลาง (2)	มีองค์ประกอบของอาคารสำคัญภายในภาพอย่างน้อย 1 แห่ง เป็นมุมมองที่มองเห็นอาคารสำคัญของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าและความสำคัญระดับปานกลาง
ระดับต่ำ (1)	มีองค์ประกอบของอาคารสำคัญภายในภาพอย่างน้อย 1 แห่ง เป็นมุมมองที่มองเห็นอาคารสำคัญของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าและความสำคัญระดับน้อย

ตารางที่ 17 เกณฑ์การคัดเลือกจุดควบคุมการมองวิกฤติ (ต่อ)

3. ความนิยมของผู้คนที่มิต่อจุดควบคุมการมอง	
ระดับ	รายละเอียด
ระดับสูง (3)	เป็นมุมมองที่ผู้คนนิยมถ่ายภาพ และเป็นที่รู้จักของคนหมู่มาก
ระดับปานกลาง (2)	เป็นมุมมองที่ผู้คนนิยมถ่ายภาพหรืออาจนิยมน้อยรองลงมา
ระดับต่ำ (1)	เป็นมุมมองที่ผู้คนไม่ค่อยนิยมถ่ายภาพ

ซึ่งจุดควบคุมการมองของแหล่งศิลปกรรมภายในพื้นที่ศึกษา ได้คัดเลือกมาจากมุมมองที่มีความสำคัญของแหล่งศิลปกรรม นำมาประเมินจุดควบคุมการมองวิกฤติที่และจะนำไปศึกษาอย่างละเอียดเฉพาะจุดควบคุมการมองวิกฤติต่อไป โดยจุดควบคุมการมองวิกฤติของแหล่งศิลปกรรมแต่ละแห่งมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 18 การคัดเลือกภาพตัวแทนภูมิทัศน์จากจุดควบคุมการมองวิกฤติ

จุดควบคุมการมอง	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ความสำคัญของอาคารสำคัญ	ความนิยมของผู้คน
P2 ประตูท่าแพ			
	P2_V1 : มุมมองที่มองจากฝั่งอาคาร HotelM ออกไปประตูด้านขวา		
	ผลกระทบ : การรบกวนจากสิ่งอำนวยความสะดวก		
	ระดับต่ำ (1)	ระดับปานกลาง (2)	ระดับปานกลาง (3)
	P2_V2 : มุมมองที่มองจากฝั่งอาคาร HotelM ออกไป		
	ผลกระทบ : การรบกวน จากสิ่งอำนวยความสะดวก		
	ระดับต่ำ (1)	ระดับปานกลาง (2)	ระดับสูง (3)
	P2_V3 : มุมมองที่มองจากด้านนอกประตูท่าแพเข้ามา		
	ผลกระทบ : ความแปลกแยกของอาคารรอบข้าง		
	ระดับปานกลาง (2)	ระดับปานกลาง (2)	ระดับสูง (3)

ตารางที่ 18 การคัดเลือกภาพตัวแทนภูมิทัศน์จากจุดควบคุมการมองวิกฤติ (ต่อ)

จุดควบคุมการมอง	ระดับความรุนแรง ของผลกระทบ	ความสำคัญของ อาคารสำคัญ	ความนิยมของ ผู้คน
P3 ประตูช้างเผือก			
	P3_V1 : มุมมองด้านนอกประตูช้างเผือกมองเข้ามา ผลกระทบ : การคุกคามจากป้ายและอาคารรอบข้าง และการ รบกวนจากเสาไฟ		
	ระดับสูง (3)	ระดับสูง (3)	ระดับปานกลาง (2)
	P3_V2 : มุมมองด้านนอกประตูช้างเผือก ประตูด้านขวา ผลกระทบ : การคุกคามจากอาคารรอบข้าง		
	ระดับปานกลาง (2)	ระดับปานกลาง (2)	ระดับต่ำ (1)
	P3_V3 : มุมมองจากถนนด้านนอกประตูช้างเผือก ประตู ด้านขวา		
	ผลกระทบ : การคุกคามจากอาคารสูง		
	ระดับปานกลาง (2)	ระดับปานกลาง (2)	ระดับต่ำ (1)
T1 วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร			
	T1_V1 : มุมมองด้านหน้าวิหาร ผลกระทบ : การรบกวนจากการจอดรถ		
	ระดับต่ำ (1)	ระดับสูง (3)	ระดับสูง (3)
	T1_V2 : มุมมองด้านข้างหอไตร ผลกระทบ : การรบกวนจากการจอดรถ		
	ระดับปานกลาง (2)	ระดับปานกลาง (2)	ระดับปานกลาง (2)

ตารางที่ 18 การคัดเลือกภาพตัวแทนภูมิทัศน์จากจุดควบคุมการมองวิกฤติ (ต่อ)

จุดควบคุมการมอง	ระดับความรุนแรง ของผลกระทบ	ความสำคัญของ อาคารสำคัญ	ความนิยมของ ผู้คน
	T1_V3 : มุมมองด้านหน้าทางเข้าวัด		
	ผลกระทบ : การบดบังจากป้าย การรบกวนจากสิ่งตกแต่งและพืชพรรณที่ไม่เหมาะสม		
	ระดับสูง (3)	ระดับสูง (3)	ระดับสูง (3)
T2 วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร			
	T2_V1 : มุมมองวิหาร และมหาเจดีย์		
	ผลกระทบ : การรบกวนจากการจอดรถ		
	ระดับต่ำ (1)	ระดับสูง (3)	ระดับสูง (3)
	T2_V2 : มุมมองวิหารบริเวณด้านหน้าทางเข้า		
	ผลกระทบ : การรบกวนจากองค์ประกอบรอบอาคารสำคัญ		
	ระดับปานกลาง (2)	ระดับสูง (3)	ระดับสูง (3)
	T2_V3 : มุมมองมหาเจดีย์บริเวณด้านข้างวิหาร		
	ผลกระทบ : การรบกวนจากสิ่งอำนวยความสะดวก		
	ระดับต่ำ (1)	ระดับสูง (3)	ระดับสูง (3)
T3 วัดพันอ้น			
	T3_V1 : มุมมองบริเวณอุโบสถ		
	ผลกระทบ : การรบกวนจากการจอดรถและของตกแต่งภูมิทัศน์		
	ระดับต่ำ (1)	ระดับปานกลาง (2)	ระดับต่ำ (1)

ตารางที่ 18 การคัดเลือกภาพตัวแทนภูมิทัศน์จากจุดควบคุมการมองวิกฤติ (ต่อ)

จุดควบคุมการมอง	ระดับความรุนแรง ของผลกระทบ	ความสำคัญของ อาคารสำคัญ	ความนิยมของ ผู้คน
	T3_V3 : มุมมองบริเวณเจดีย์		
	ผลกระทบ : ความแปลกแยกจากอาคารที่สร้างขึ้นภายหลังและ สิ่งอำนวยความสะดวก การบดบังจากพืชพรรณ		
	ระดับสูง (3)	ระดับปานกลาง (2)	ระดับสูง (3)
T5 วัดพันเตา			
	T5_V1 : มุมมองวิหารบริเวณด้านหน้าทางเข้า		
	ผลกระทบ : การคุกคามจากอาคาร เสาไฟ สายไฟในระยะ ประชิด		
	ระดับปานกลาง (2)	ระดับปานกลาง (2)	ระดับสูง (3)
	T5_V2 : มุมมองวิหารบริเวณด้านข้างติดกับร้านค้า		
	ผลกระทบ : การคุกคามจากอาคารด้านข้าง การรบกวนจาก ของตกแต่งที่ไม่เป็นระเบียบ การบดบังจากพืชพรรณ		
	ระดับสูง (3)	ระดับปานกลาง (2)	ระดับต่ำ (1)
T10 วัดเจ็ดลิน			
	T10_V1 : มุมมองบริเวณทางเข้า		
	ผลกระทบ : การบดบังจากพืชพรรณ		
	ระดับปานกลาง (2)	ระดับปานกลาง (2)	ระดับสูง (3)
	T10_V2 : มุมมองอุโบสถที่มองจากนอกวัด		
	ผลกระทบ : การรบกวนจากองค์ประกอบโดยรอบ		
	ระดับปานกลาง (2)	ระดับต่ำ (1)	ระดับต่ำ (1)

ตารางที่ 18 การคัดเลือกภาพตัวแทนภูมิทัศน์จากจุดควบคุมการมองวิกฤติ (ต่อ)

จุดควบคุมการมอง	ระดับความรุนแรง ของผลกระทบ	ความสำคัญของ อาคารสำคัญ	ความนิยมของ ผู้คน
T14 วัดอินทขิลสะเกีเมือง			
	T14_V1 : มุมมองบริเวณเจดีย์เก่า		
	ผลกระทบ : การรบกวนจากความเป็นระเบียบโดยรอบ		
	ระดับปานกลาง (2)	ระดับสูง (3)	ระดับสูง (3)
	T14_V2 : มุมมองบริเวณด้านหน้าวิหาร		
	ผลกระทบ : การรบกวนจากองค์ประกอบโดยรอบที่ขัดแย้ง		
	ระดับปานกลาง (2)	ระดับปานกลาง (2)	ระดับสูง (3)
	T14_V3 : มุมมองบริเวณด้านหลังวิหาร		
	ผลกระทบ : ความแปลกแยกของอาคารรอบข้าง		
	ระดับปานกลาง (2)	ระดับปานกลาง (2)	ระดับปานกลาง (2)
T18 วัดอุโมงค์มหาเศรษฐี			
	T18_V1 : มุมมองบริเวณเจดีย์ด้านหลังวิหาร		
	ผลกระทบ : การบดบังจากพืชพรรณ		
	ระดับปานกลาง (2)	ระดับปานกลาง (2)	ระดับต่ำ (1)
	T18_V2 : มุมมองบริเวณด้านหน้าเจดีย์เก่า ด้านข้างวิหาร		
	ผลกระทบ : การรบกวนจากสิ่งปลูกสร้างรอบข้าง		
	ระดับปานกลาง (2)	ระดับปานกลาง (2)	ระดับต่ำ (1)

ตารางที่ 18 การคัดเลือกภาพตัวแทนภูมิทัศน์จากจุดควบคุมการมองวิกฤติ (ต่อ)

จุดควบคุมการมอง	ระดับความรุนแรง ของผลกระทบ	ความสำคัญของ อาคารสำคัญ	ความนิยมของ ผู้คน
	T18_V3 : มุมมองบริเวณด้านหน้าวิหาร		
	ผลกระทบ : การรบกวนจากการตกแต่งภูมิทัศน์ที่ไม่เหมาะสม		
	ระดับปานกลาง (2)	ระดับปานกลาง (2)	ระดับปานกลาง (2)
T26 วัดปราสาท			
	T26_V1 : มุมมองบริเวณเจดีย์		
	ผลกระทบ : การคุกคามจากอาคารสูงภายนอก		
	ระดับปานกลาง (2)	ระดับปานกลาง (2)	ระดับสูง (3)
	T26_V2 : มุมมองบริเวณด้านหน้าวิหาร		
	ผลกระทบ : การรบกวนจากสิ่งอำนวยความสะดวก		
	ระดับต่ำ (1)	ระดับปานกลาง (2)	ระดับสูง (3)
	T26_V3 : มุมมองบริเวณซุ้มปราสาทด้านหลังวิหาร		
	ผลกระทบ : การรบกวนจากการจอดรถสิ่งอำนวยความสะดวก		
	ระดับปานกลาง (2)	ระดับสูง (3)	ระดับสูง (3)

หมายเหตุ : หมายถึง ภาพตัวแทนที่ถูกคัดเลือกเป็นจุดควบคุมการมองวิกฤติ

จะเห็นได้ว่าในจุดควบคุมการมองแต่ละจุดมีลักษณะผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่แตกต่างกันออกไปภายในแหล่งศิลปกรรมแห่งเดียว ซึ่งมีสาเหตุมาจากมุมมองสำคัญที่มองไปยังอาคารสำคัญของแหล่งศิลปกรรม มีความแตกต่างกันเมื่อมองต่างมุมอาจทำให้ลักษณะผลกระทบด้านภูมิทัศน์เปลี่ยนไปได้ ดังนั้นจึงต้องมีการเลือกศึกษาเฉพาะจุดควบคุมการมองวิกฤติ ที่เป็นมุมมองที่ความสำคัญซึ่งมี

ผลกระทบเชิงทัศนสูง ส่งผลต่อการรับรู้ทางทัศนียภาพกับคนทั่วไปที่มองเห็นอาคารสำคัญของแหล่งศิลปกรรมนั้นๆ ซึ่งในแต่ละจุดควบคุมการมองวิฤตินั้นจะเห็นได้ว่ามีลักษณะผลกระทบด้านภูมิทัศน์ด้านต่างๆ โดยในแต่ละจุดควบคุมการมองวิฤติ จะถูกใช้เป็นภาพตัวแทนของลักษณะผลกระทบด้านภูมิทัศน์นั้นๆ ที่ปรากฏเด่นชัดในภาพ โดยกรณีมีลักษณะผลกระทบด้านภูมิทัศน์หลายด้านภายในภาพ เดียวนั้น ทำการเลือกผลกระทบด้านภูมิทัศน์ด้านใดด้านหนึ่ง ที่มีองค์ประกอบของภาพที่แสดงให้เห็นชัดเจนที่สุด เช่น เกิดขึ้นกลางภาพ หรือจุดนำสายตา เป็นต้น ให้เป็นตัวแทนของผลกระทบลักษณะนั้น โดยรายละเอียดจุดควบคุมการมองวิฤติ มีดังนี้

1) P2 ประตูท่าแพ เนื่องจากเป็นมุมมองที่มองเห็นประตูท่าแพและแนวกำแพงอย่างชัดเจน และเป็นมุมมองที่กว้างอยู่ในพื้นที่เปิดโล่ง นอกจากนี้ยังเป็นแนวแกนที่มีมุมมองมาจากถนนสายสำคัญอย่างถนนท่าแพ บริเวณประตูท่าแพเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวจำนวนมาก สำหรับผลกระทบที่เห็นได้ชัดเจนคือ อาคารโรงแรมที่อยู่ในฉากหลังมีรูปแบบที่แปลกแยก นอกจากนี้ยังมีอาคารอื่นด้านมุมซ้ายที่มีลักษณะผลกระทบการคุกคาม จะเห็นได้ว่า ภายในจุดควบคุมการมองนี้ลักษณะผลกระทบด้านภูมิทัศน์เป็นไปได้ทั้งด้านความแปลกแยกและการคุกคาม แต่เนื่องจากบริเวณนี้เป็นพื้นที่เปิดโล่ง จึงมีโอกาสที่ผู้คนจะเห็นอาคารโรงแรมที่ขัดแย้งมากกว่าที่จะรู้สึกว้าสูงใหญ่หรือเข้าใกล้ตัวอาคารสำคัญมากเกินไปจากลักษณะการคุกคาม ดังนั้นลักษณะผลกระทบของจุดควบคุมการมองวิฤตินี้คือผลกระทบด้านความแปลกแยก

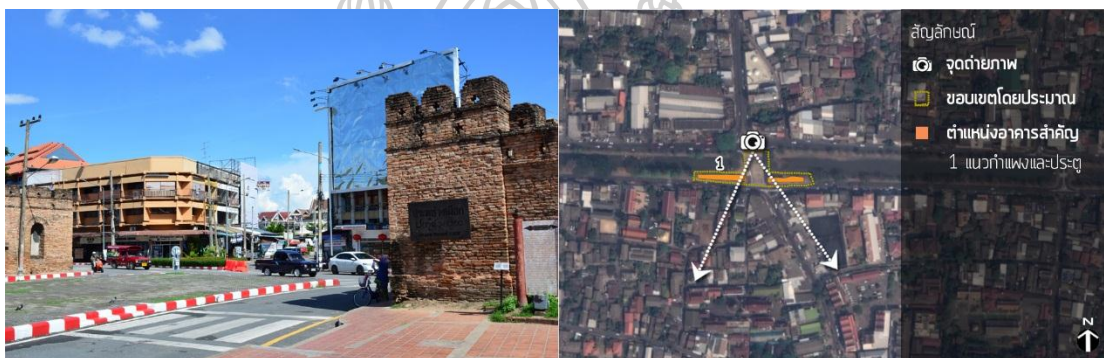

ภาพที่ 40 จุดควบคุมการมองวิฤติบริเวณประตูท่าแพ

ที่มา : ปรับปรุงจาก Google, Google Earth, เข้าถึงเมื่อ 6 มิถุนายน, เข้าถึงได้จาก

<https://www.google.co.th/intl/th/earth>

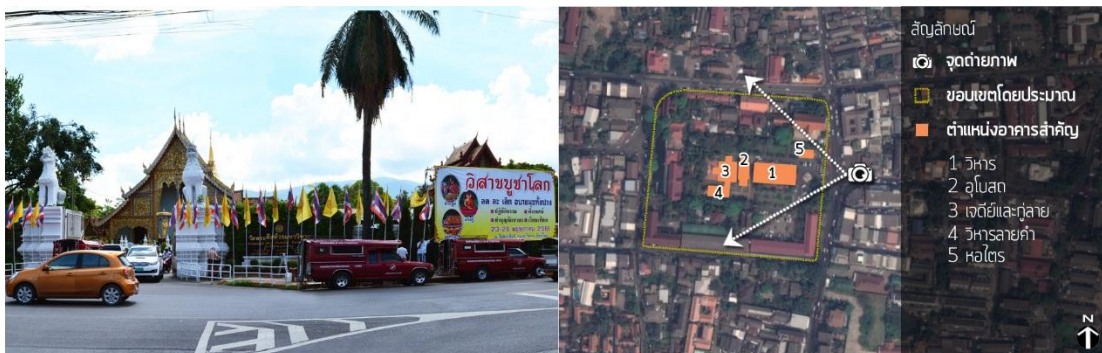
2) P3 ประตูช้างเผือก เป็นมุมมองที่มองจากด้านนอกเขตเมืองเก่ามองเข้ามามองเห็นลักษณะพื้นที่ภายในเมืองเก่า เป็นมุมมองที่มีความเปิดโล่งพอสมควรทำให้เห็นลักษณะผลกระทบได้ชัดเจน จากจุดควบคุมการมองนี้จะเห็นได้ว่ามีลักษณะผลกระทบด้านภูมิทัศน์เกิดขึ้นหลายจุด ได้แก่ การคุกคามจากป้ายโฆษณาที่มีขนาดใหญ่กว่าตัวอาคารสำคัญทำให้เห็นชัดเจนมากที่สุด รองลงมาคือ อาคารสีส้มที่มีความสูงที่ทำให้รู้สึกว่ายังมีความเด่นมากกว่าตัวอาคารสำคัญของแหล่งศิลปกรรม นอกจากนี้ยังมีปัญหาการรบกวนจากองค์ประกอบอื่นๆ ได้แก่ ความไม่เป็นระเบียบบริเวณโดยรอบการรบกวนจากเสาไฟ เป็นต้น ดังนั้นลักษณะผลกระทบที่เกิดขึ้นในจุดควบคุมการมองวิถุทัศน์นี้โดยภาพรวมและที่เห็นได้ชัดเจนคือผลกระทบด้านการคุกคาม

ภาพที่ 41 จุดควบคุมการมองวิถุทัศน์บริเวณประตูช้างเผือก

ที่มา : ปรับปรุงจาก Google, Google Earth, เข้าถึงเมื่อ 6 มิถุนายน, เข้าถึงได้จาก <https://www.google.co.th/intl/th/earth>

3) T1 วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร เนื่องจากจุดควบคุมการมองนี้เป็นมุมมองจากถนนสายหลักที่เป็นเหมือนแนวแกนของเมืองมองตรงเข้ามายังแหล่งศิลปกรรม ดังนั้นจึงมีความสำคัญมากกว่าจุดควบคุมการมองอื่นในระดับหนึ่ง และมุมมองนี้เป็นพื้นที่เปิดโล่งมากจึงมีความเสี่ยงที่จะได้รับผลกระทบด้านภูมิทัศน์มากกว่าจุดอื่น สำหรับลักษณะผลกระทบด้านภูมิทัศน์มีด้วยกันหลายจุด แต่ที่เห็นได้ชัดเจนคือผลกระทบด้านการบดบังจากป้ายโฆษณาที่ทางวัดติดประกาศซึ่งไปบดบังตัวอาคารหอไตรอยู่ นอกจากนี้คือ การรบกวนจากการเลือกใช้สีพชรณที่ไม่เหมาะสมอย่างต้นปาล์มที่มีความสูงใหญ่สร้างความขัดแย้งภาพในมุมมอง และการตกแต่งด้วยธงที่อยู่ในตำแหน่งที่ก่อให้เกิดการรบกวนต่อความงามของแหล่งศิลปกรรม

ภาพที่ 42 จุดควบคุมการมองวิฤทธิบริเวณวัดพระสิงวรมหาวิหาร

ที่มา : ปรับปรุงจาก Google, Google Earth, เข้าถึงเมื่อ 6 มิถุนายน, เข้าถึงได้จาก

<https://www.google.co.th/intl/th/earth>

อย่างไรก็ตามลักษณะผลกระทบในมุมมองนี้มีความกำกวมระหว่างการบดบังและการรบกวน จึงได้มีการพิจารณาผลกระทบที่เกิดขึ้นต่ออาคารสำคัญภายในมุมมองและผลกระทบที่เด่นชัดขึ้นมา คือ บ้ายที่บดบังอาคารหอไตร นอกจากนี้ยังมีรถยนต์ที่ขัดผ่านในมุมมองไม่ได้ถูกรวมอยู่ในผลกระทบด้วยแต่หากเกิดผลกระทบในลักษณะการจอตรถบริเวณดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อมุมมองได้เช่นกัน จะเห็นได้ว่ามีผลกระทบเกิดขึ้นในหลายลักษณะภายในจุดควบคุมการมองจุดเดียวสำหรับ องค์ประกอบผลกระทบที่มีความโดดเด่นที่สุดคือป้ายโฆษณา ดังนั้นจุดควบคุมการมองวิฤทธิของวัดพระสิงวรมหาวิหารมีลักษณะผลกระทบด้านการบดบังที่เห็นชัดสุด

4) T2 วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร เป็นมุมมองที่มองจากทางเข้าวัดมีความสำคัญคือเป็นมุมมองแรกๆที่ผู้เดินทางมายังวัดจะมองเห็น เป็นมุมมองที่เปิดโล่งมองเห็นทัศนียภาพโดยรอบ สำหรับลักษณะผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่เกิดขึ้นในจุดควบคุมการมองได้แก่ การรบกวนจากองค์ประกอบโดยรอบแหล่งศิลปกรรม ได้แก่ วงเวียนบริเวณหน้าวิหารที่ไม่มีการใช้ประโยชน์ที่เหมาะสมโดยเดิมที่เป็นที่ประดิษฐานองค์พระนอกรวิหารสำหรับสักการะแต่ในปัจจุบันไม่มีการตั้งองค์พระแล้วจาก องค์ประกอบดังกล่าวส่งผลต่อทัศนียภาพโดยรอบวิหารที่มีความขัดแย้งกัน และนอกจากนี้ยังมีอาคารรอบวิหารที่สร้างผลกระทบด้านการรบกวนต่อฉากหลังของเจดีย์รายด้านขวาของวิหาร หรือการรบกวนจากการจัดพื้นที่จอตรถยนต์ที่มองจากมุมมองนี้เข้ามาแล้วมีโอกาสที่จะมองเห็น ซึ่งจากผลกระทบดังกล่าวเป็นผลกระทบด้านการรบกวนทั้งหมดดังนั้นจึงสรุปได้ว่าจุดควบคุมการมองวิฤทธินี้มีลักษณะผลกระทบด้านการรบกวน

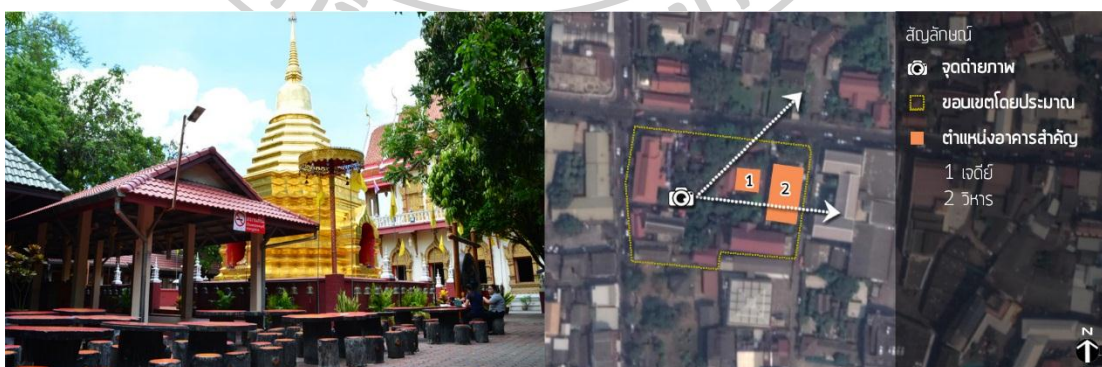

ภาพที่ 43 จุดควบคุมการมองวิฤติบริเวณวัดเจดีย์หลวงวรวิหาร

ที่มา : ปรับปรุงจาก Google, Google Earth, เข้าถึงเมื่อ 6 มิถุนายน, เข้าถึงได้จาก

<https://www.google.co.th/intl/th/earth>

5) T3 วัดพันอ้น เนื่องจากวัดพันอ้นมีองค์ประกอบจำนวนมากอยู่ติดกันและมีพื้นที่เปิดโล่งน้อยภายในพื้นที่วัดจึงส่งผลให้มุมมองของแหล่งศิลปกรรมนั้นแคบเมื่อมองไปยังอาคารสำคัญอาจเห็นองค์ประกอบอื่น ๆ ร่วมด้วย จากจุดควบคุมการมองมุมมองที่เห็นอาคารสำคัญโดดเด่นที่สุดคือ มุมมองที่มองเห็นเจดีย์ของวัดที่ตั้งอยู่กลางวัด สำหรับผลกระทบต่อด้านภูมิทัศน์ที่เกิดขึ้นในจุดควบคุมการมองนี้มีด้วยกันหลายลักษณะ โดยแบ่งออกเป็น ผลกระทบด้านความแปลกแยกจากสิ่งปลูกสร้างที่สร้างขึ้นภายหลังที่มีรูปแบบแปลกแยกไปจากศิลปะสถาปัตยกรรมของอาคารสำคัญ อย่างศาลาที่ใช้สำหรับบริการนักท่องเที่ยวซึ่งตั้งอยู่ในตำแหน่งกลางภาพในมุมมองที่มองเห็นเจดีย์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างม้านั่งที่ตั้งอยู่ทั่วบริเวณพื้นที่และยังมีผลกระทบต่อด้านการบินจากพืชพรรณที่บดบังวิหาร

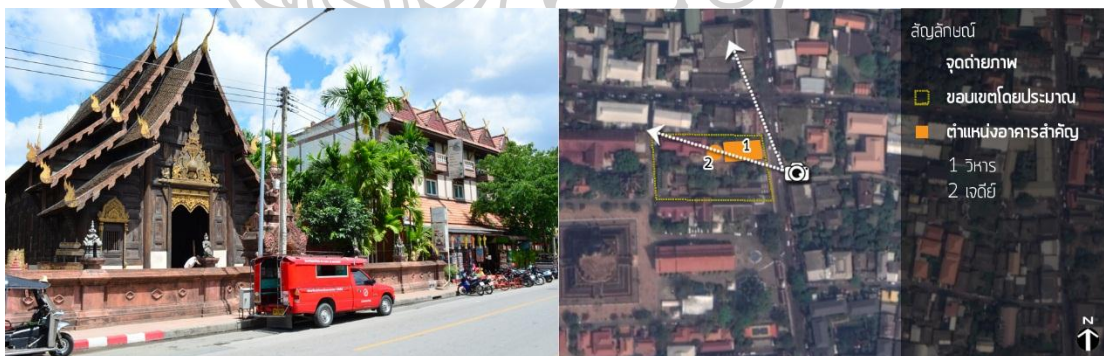
ภาพที่ 44 จุดควบคุมการมองวิฤติบริเวณวัดพันอ้น

ที่มา : ปรับปรุงจาก Google, Google Earth, เข้าถึงเมื่อ 6 มิถุนายน, เข้าถึงได้จาก

<https://www.google.co.th/intl/th/earth>

จากผลกระทบดังกล่าว ลักษณะผลกระทบที่ชัดเจนที่สุดคือผลกระทบด้านความแปลกแยกจากอาคารใหม่ที่มีความแปลกแยก เพราะตำแหน่งของผลกระทบอยู่กลางภาพและมองเห็นชัดเจนกว่าและยังเกิดขึ้นกับอาคารสำคัญหลักที่สื่อถึงภายในมุมมองนี้ ในขณะที่ผลกระทบด้านการบดบังเกิดขึ้นกับวิหารที่เป็นอาคารสำคัญองค์ประกอบของมุมมองนี้ ดังนั้นผลกระทบในจุดควบคุมการมองวิฤตินี้คือผลกระทบด้านความแปลกแยก

6) T5 วัดพันเตา จากจุดควบคุมการมองเป็นมุมมองที่มองจากด้านนอกไปยังอาคารสำคัญ เนื่องจากมองเห็นอาคารสำคัญได้ชัดเจนมากกว่ามุมมองอื่น และเป็นบริเวณแยกกลางเวียงซึ่งเป็นมุมมองที่บริเวณนั้นมีนักท่องเที่ยวพลุกพล่าน จึงมีความสำคัญที่จะถูกมองเห็นได้บ่อย สำหรับผลกระทบด้านภูมิทัศน์ของจุดควบคุมการมองนี้ได้แก่ ผลกระทบด้านการคุกคามจากอาคารด้านข้างที่อยู่ในระยะประชิดโดยอาคารที่อยู่ข้างวัดนั้นเป็นอาคารที่มีความสูงตามที่กฎหมายผังเมืองรวมและเทศบัญญัติกำหนดก็ตาม แต่จากระยะที่อยู่ใกล้แหล่งศิลปกรรมมากทำให้สามารถรับรู้ถึงผลกระทบดังกล่าว และยังมีการคุกคามจากเสาไฟฟ้าสายไฟที่อยู่ในระยะประชิดที่ตั้งอยู่ติดกับซุ้มประตูทางเข้าวัดและใกล้กับอาคารสำคัญมาก จากผลกระทบดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า จุดควบคุมการมองวิฤตินี้มีลักษณะผลกระทบด้านการคุกคาม

ภาพที่ 45 จุดควบคุมการมองวิฤติบริเวณวัดพันเตา

ที่มา : ปรับปรุงจาก Google, Google Earth, เข้าถึงเมื่อ 6 มิถุนายน, เข้าถึงได้จาก <https://www.google.co.th/intl/th/earth>

7) T10 วัดเจ็ดลิน เป็นจุดควบคุมการมองที่เป็นทางเข้าหลักมายังแหล่งศิลปกรรม ที่สามารถมองเห็นได้ทั้งเจดีย์เก่า วิหารที่สร้างใหม่ และบริเวณโดยรอบ โดยจุดควบคุมการมองที่คัดเลือกมานั้น เห็นตัวอาคารสำคัญที่ชัดเจนและเห็นองค์ประกอบอาคารสำคัญหลายองค์ประกอบ

และเป็นมุมมองที่เปิดโล่งที่เมื่อเกิดผลกระทบด้านภูมิทัศน์จึงมีแนวโน้มที่จะเห็นผลกระทบด้านภูมิทัศน์ได้ชัดเช่นกัน สำหรับลักษณะผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่พบภายในจุดควบคุมการมองได้แก่ ผลกระทบด้านการบดบังจากพืชพรรณ ที่มีทั้งพืชพรรณที่บดบังตัววิหารสร้างใหม่ และเจดีย์เก่า รวมถึงผลกระทบด้านการรบกวนจากของตกแต่งต่างบริเวณเจดีย์เก่า และการรบกวนจากการปรับพื้นที่เป็นลานลาดแข่งบริเวณกว้าง ซึ่งจากผลกระทบดังกล่าวเมื่อพิจารณาแล้ว พบว่า องค์ประกอบผลกระทบที่เด่นที่สุดคือการบดบังจากพืชพรรณที่เกิดขึ้นกับองค์ประกอบอาคารสำคัญทั้งสององค์ประกอบ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าจุดควบคุมการมองวิกฤตินี้คือผลกระทบด้านการบดบัง

ภาพที่ 46 จุดควบคุมการมองวิกฤติบริเวณวัดเจ็ดลิน

ที่มา : ปรับปรุงจาก Google, Google Earth, เข้าถึงเมื่อ 6 มิถุนายน, เข้าถึงได้จาก <https://www.google.co.th/intl/th/earth>

8) T14 วัดอินทขิลระดือเมือง เนื่องจากจุดควบคุมการมองนี้อยู่ในบริเวณที่มีนักท่องเที่ยวพลุกพล่านจึงเป็นมุมมองที่นักท่องเที่ยวนิยมถ่ายรูปจำนวนมาก และส่งผลถึงการมองเห็นอาคารสำคัญของแหล่งศิลปกรรมคือเจดีย์เก่าด้วย ซึ่งมีความสำคัญมากกว่ามุมมองอื่นเช่นมุมมองของวิหารหลวงพ่อขาวที่อดีตเป็นเพียงศาลาธรรมดาแต่ได้รับการปรับปรุงเป็นอาคารศิลปะแบบล้านนาภายหลัง สำหรับลักษณะผลกระทบด้านภูมิทัศน์ของจุดควบคุมการมองนี้ได้แก่ ผลกระทบด้านการรบกวนจากความไม่เป็นระเบียบที่เกิดจากองค์ประกอบต่างๆโดยรอบอาคารสำคัญ ได้แก่ การตั้งแผงขายของใกล้กับองค์เจดีย์ซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบหลักที่เกิดผลกระทบกับภาพโดยจากการประมวลภาพอื่นๆ มักจะเกิดผลกระทบในลักษณะนี้คล้ายๆกัน นอกจากนี้ยังมีการรบกวนจากร้านค้าบริเวณอาคารพาณิชย์ การติดป้ายโฆษณาตามอาคารเป็นต้น ซึ่งเมื่อพิจารณาผลกระทบที่เกิดขึ้นกับอาคารสำคัญแล้วจึงสรุปได้ว่า จุดควบคุมการมองวิกฤตินี้ผลกระทบด้านการรบกวนเห็นได้ชัดเจนมากที่สุด

ภาพที่ 47 จุดควบคุมการมองวิฤทธิบริเวณวัดอินทิลสะตือเมือง
ที่มา : ปรับปรุงจาก Google, Google Earth, เข้าถึงเมื่อ 6 มิถุนายน, เข้าถึงได้จาก
<https://www.google.co.th/intl/th/earth>

9) T18 วัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์

ภาพที่ 48 จุดควบคุมการมองวิฤทธิบริเวณวัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์
ที่มา : ปรับปรุงจาก Google, Google Earth, เข้าถึงเมื่อ 6 มิถุนายน, เข้าถึงได้จาก
<https://www.google.co.th/intl/th/earth>

เป็นมุมมองทางเข้าหลักของวัดที่เมื่อเข้ามาแล้วจะเห็นวิหารเป็นอันดับแรกจากมุมมองดังกล่าวจึงมีผลต่อมุมมองสำคัญเมื่อผู้คนผ่านไปมาสามารถมองเห็นได้ ซึ่งจุดควบคุมการมองนี้ยังมองเห็นองค์ประกอบอาคารสำคัญอื่นด้วยคือเจดีย์เก่าข้างวิหาร สำหรับลักษณะผลกระทบด้านภูมิทัศน์ในจุดควบคุมการมองนี้ได้แก่ ผลกระทบด้านการรบกวนจากการตกแต่งภูมิทัศน์ที่ไม่เหมาะสม โดย ได้แก่ การปรับพื้นที่ทางขึ้นวิหารให้เป็นพื้นที่หญ้าเทียมสำหรับรองรับนักท่องเที่ยวโดยมีสีสนิมดูฉูดฉาดและยังมีการต่อเติมราวจับบริเวณบันไดที่มีความขัดแย้งกับรูปแบบศิลปะสถาปัตยกรรมเกิดความไม่เหมาะสมต่อภาพรวมของวิหาร นอกจากนี้ยังมีการเลือกใช้พรรณไม้ที่ไม่

เหมาะสม เช่น ปาล์มที่ปลูกอยู่ในตำแหน่งที่สร้างการรบกวนต่ออาคารสำคัญรวมถึงยังบดบังอาคารสำคัญอย่างเจดีย์เก่าภายในมูมมอองอีกด้วย และยังมีผลกระทบการรบกวนจากป้ายบริการนักท่องเที่ยวที่ทางวัดนำมาติดตั้ง จากผลกระทบดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า จุดควบคุมการมองวิฤตินี้ ลักษณะผลกระทบที่เห็นได้ชัดเจนคือผลกระทบด้านการรบกวน

10) T26 วัดปราสาท สำหรับจุดควบคุมการมองของวัดปราสาทที่เป็นมูมมอองมาจากภายในพื้นที่บริเวณแหล่งศิลปกรรม โดยมองเห็นองค์ประกอบอาคารสำคัญได้มากกว่ามูมมอองอื่นได้แก่ บริเวณซุ้มปราสาทและวิหารครุบาศรีวิชัย รวมถึงยังเป็นมุมถ่ายรูปรูปที่นักท่องเที่ยวนิยมจากซุ้มปราสาทที่มีความโดดเด่นมากกว่าองค์ประกอบอื่น สำหรับลักษณะผลกระทบด้านภูมิทัศน์ในจุดควบคุมการมองได้แก่ ผลกระทบด้านการรบกวนจากการจัดพื้นที่จอดรถใกล้แหล่งศิลปกรรม และผลกระทบการรบกวนจากสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทางวัดติดตั้งเช่น กรวยจราจร ราวกันถนน ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ไปรบกวนทำให้ขาดความกลมกลืน จากผลกระทบดังกล่าวจึงสามารถสรุปได้ว่าจุดควบคุมการมองวิฤตินี้ลักษณะผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่เห็นได้ชัดเจนคือผลกระทบด้านการรบกวน

ภาพที่ 49 จุดควบคุมการมองวิฤติบริเวณวัดปราสาท

ที่มา : ปรับปรุงจาก Google, Google Earth, เข้าถึงเมื่อ 6 มิถุนายน, เข้าถึงได้จาก <https://www.google.co.th/intl/th/earth>

4.4.2 ภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมสภาพปัจจุบัน

ภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมสภาพปัจจุบันนี้ใช้ในการศึกษาทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมตัวแทนในปัจจุบันกับ ภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมตัวแทนที่เปลี่ยนแปลง เป็นภาพตัวแทนสภาพภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมตัวแทนที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยภาพตัวแทนดังกล่าวนี้จะคัดเลือกจากมูมมอองวิฤติของแหล่งศิลปกรรมตัวแทนนั้นๆ เช่น มูมมออง

จากถนนสายหลักที่ผ่านมายังที่ตั้งของแหล่งศิลปกรรมนั้นๆ มุมมองจากด้านหน้าแหล่งศิลปกรรม ฯลฯ นำมาเป็นตัวแทนของสภาพผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันกับแหล่งศิลปกรรม จากการสำรวจเก็บข้อมูลสามารถสรุปภาพตัวแทนของภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมตัวแทนในปัจจุบัน จากการคัดเลือกได้ภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมจำนวน 10 ภาพดังนี้

ตารางที่ 19 สรุปภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมสภาพปัจจุบัน

ผลกระทบด้านการรบกวน	
 <p>T26 วัดปราสาท ตัวแทนสภาพปัญหาการรบกวนจากการจอดรถใกล้อาคารสำคัญ</p>	 <p>T14 วัดอินทิลลสะตือเมือง ตัวแทนสภาพปัญหาการรบกวนจากความไม่เป็นระเบียบ</p>
 <p>T2 วัดเจติยหลวงวรวิหาร ตัวแทนสภาพปัญหาการรบกวนจากองค์ประกอบรอบอาคารสำคัญมีรูปแบบที่ขัดแย้ง</p>	 <p>T18 วัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์ ตัวแทนสภาพการรบกวนจากการตกแต่งภูมิทัศน์ที่ไม่เหมาะสม</p>
ผลกระทบด้านการบดบัง	
 <p>T1 วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร ตัวแทนสภาพปัญหาการบดบังจากป้ายโฆษณา</p>	 <p>T10 วัดเจ็ดลิน ตัวแทนสภาพปัญหาการบดบังจากพืชพรรณ</p>

ตารางที่ 19 สรุปภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมสภาพปัจจุบัน (ต่อ)

ผลกระทบด้านการคุกคาม	
 <p>T5 วัดพันเตา</p> <p>ตัวแทนสภาพปัญหาการคุกคามจากอาคารที่อยู่ในระยะประชิด</p>	 <p>P3 ประตูช้างเผือก</p> <p>ตัวแทนสภาพปัญหาการคุกคามจากป้ายโฆษณา</p>
ผลกระทบด้านความแปลกแยก	
 <p>T3 วัดพันอ้น</p> <p>ตัวแทนสภาพปัญหาอาคารที่สร้างขึ้นใหม่ที่มีความแปลกแยกจากอาคารสำคัญ</p>	 <p>P2 ประตูท่าแพ</p> <p>ตัวแทนสภาพปัญหาความแปลกแยกจากอาคารขนาดใหญ่ที่อยู่ในมุมมองสำคัญ</p>

4.4.3 ภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ

เป็นภาพตัวแทนของการจัดการลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์ตามแนวทางที่เป็นไปได้ที่สามารถนำมาปรับใช้ได้จริงตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากสภาพปัจจุบัน โดยสังเคราะห์จากหลักการแนวทางการจัดการที่ได้ศึกษามาในการทบทวนวรรณกรรมแล้วนำมาปรับใช้กับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับแหล่งศิลปกรรมในเขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามว่าเมื่อมีการเสนอแนะแนวทางการลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์แก่ภาพตัวแทนแล้วผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอย่างไร ต่อสภาพภูมิทัศน์ที่เปลี่ยนไป

ภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ เป็นการนำภาพถ่ายจากสถานที่จริงมาแต่งภาพ ด้วยหลักการแต่งภาพเชิงซ้อน (Photomontage) จำลองการลดผลกระทบที่เป็นไปได้ ตามหลักการความงามในสภาพแวดล้อม ซึ่งรายละเอียดภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ แบ่งตามประเภทผลกระทบด้านภูมิทัศน์ได้ดังนี้

4.4.3.1 แนวทางการลดผลกระทบด้านการรบกวน จากปัญหาผลกระทบด้านการรบกวนได้มีเสนอแนวทางการลดผลกระทบเบื้องต้น ดังนี้

1) การกำจัดองค์ประกอบที่รบกวนออกไป โดยองค์ประกอบการรบกวนที่มักพบ ได้แก่ รถยนต์ ป้าย เสาไฟ และสายไฟ สิ่งตกแต่งที่มีสีฉูดฉาดมีรูปแบบที่ขัดแย้ง เช่น การเปลี่ยนลักษณะหน้าร้านค้า กำจัดป้ายและสายไฟที่ไม่เป็นระเบียบ การยกเลิกสิ่งตกแต่งที่ไม่เป็นระเบียบ

2) การจัดตกแต่งภูมิทัศน์ใหม่ให้มีความเหมาะสม เป็นการตกแต่งภูมิทัศน์ให้เหมาะสมและสวยงาม รวมถึงภูมิทัศน์ที่ขาดการจัดการดูแลรักษาควรทำการตกแต่งให้มีความเรียบร้อยมากขึ้น เช่น การเลือกใช้พืชพรรณให้เหมาะสม การตัดแต่งดูแลรักษาไม้ยืนต้นไม่ให้รบกวนมุมมองสำคัญของแหล่งศิลปกรรม การเพิ่มสนามหญ้า การเพิ่มแนวไม้พุ่มรอบแหล่งศิลปกรรมช่วยสร้างขอบเขตให้กับแหล่งศิลปกรรม เป็นต้น

3) การลดความโดดเด่นขององค์ประกอบที่เป็นผลกระทบ เป็นการลดทอนความเด่นของอาคารที่รบกวน โดยการเปลี่ยนโทนสีของอาคารให้มีความเบาบางลงด้วยการใช้สี Earth Tone เป็นการใช้สีเพื่อให้อาคารที่รบกวนมีความเด่นน้อยกว่าแหล่งศิลปกรรม เช่น การปรับสีของอาคารที่อยู่ในมุมมองสำคัญของแหล่งศิลปกรรมให้ลดความเด่นลง

ตารางที่ 20 ภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบด้านการรบกวน

1) ผลกระทบด้านการรบกวน จากการจอดรถใกล้อาคารสำคัญ : T26 วัดปราสาท	
สภาพปัจจุบัน	สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ
	
2) ผลกระทบด้านการรบกวน จากความไม่เป็นระเบียบ : T14 วัดอินทิลลเสด็จเมือง	
สภาพปัจจุบัน	สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ
	
3) ผลกระทบด้านการรบกวน จากองค์ประกอบรอบอาคารสำคัญ : T2 วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร	
สภาพปัจจุบัน	สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ
	
4) ผลกระทบด้านการรบกวนจากการตกแต่งภูมิทัศน์ที่ไม่เหมาะสม : T18 วัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์	
สภาพปัจจุบัน	สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ
	

4.4.3.2 แนวทางการผลกระทบด้านการบดบัง จากปัญหาผลกระทบด้านการบดบัง ได้มีเสนอแนวทางการลดผลกระทบเบื้องต้นดังนี้

1) การกำจัดองค์ประกอบที่บดบังออกไป เช่น การบดบังจาก ป้าย เสาไฟ เสาไฟ เนื่องจากองค์ประกอบเหล่านี้เป็นองค์ประกอบที่จัดการได้ง่ายโดยการกำจัดองค์ประกอบเหล่านี้ ออกไปสำหรับการบดบังจากอาคารใหม่ ซึ่งในกรณีที่อาคารใหม่มีลักษณะรื้อถอนได้ง่าย เช่น ศาลา ร้านค้า หรืออาคารเล็กๆ อาคารที่สร้างจากไม้เป็นต้น โดยเสนอให้ลบองค์ประกอบที่บดบังออกไป สำหรับกรณีอาคารถาวรที่การรื้อถอนเป็นไปได้ยาก เสนอให้มีการใช้พืชพรรณเข้าช่วยลดองค์ประกอบที่บดบังหรือเปลี่ยนหน้าตาหรือลักษณะอาคารที่บดบังลดความเด่นของอาคารที่บดบังลง

2) การจัดตกแต่งภูมิทัศน์ใหม่ให้มีความเหมาะสม เป็นการจัดการลดผลกระทบการบดบังที่มาจากพืชพรรณด้วยการตกแต่งภูมิทัศน์ให้เหมาะสมและสวยงาม รวมถึงการจัดการดูแลรักษาทำการตกแต่งให้มีความเรียบร้อยมากขึ้น เช่น การตัดแต่งดูแลรักษาไม้ยืนต้นไม่ให้บดบังมุมมองสำคัญของแหล่งศิลปกรรม เป็นต้น และการวางแนวทางป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบการบดบังอีกในอนาคต เช่น การเลือกใช้พืชพรรณให้เหมาะสม เป็นต้น

ตารางที่ 21 ภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบด้านการบดบัง

1) ผลกระทบด้านการบดบัง ของป้ายโฆษณา เสาไฟฟ้า สายไฟ : T1 วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร	
สภาพปัจจุบัน	สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ
	
2) ผลกระทบด้านการบดบัง จากพืชพรรณ : T10 วัดเจ็ดลิน	
สภาพปัจจุบัน	สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ
	

4.4.3.3 แนวทางการผลกระทบด้านการคุกคาม จากปัญหาผลกระทบด้านการคุกคามได้มีเสนอแนวทางการลดผลกระทบเบื้องต้นดังนี้

1) การกำจัดองค์ประกอบที่คุกคามออกไป เป็นการกำจัดองค์ประกอบที่คุกคามกรณีที่ไม่ใช่สิ่งปลูกสร้างถาวร เช่น ป้าย เสาไฟฟ้า สายไฟ ที่คุกคามหรืออยู่ในระยะประชิดโดยการยกเลิกหรือถอนออกไป

2) การลดความโดดเด่นขององค์ประกอบที่เป็นผลกระทบ เป็นการลดทอนความเด่นของอาคารที่คุกคาม หรือสิ่งปลูกสร้างที่อยู่ในระยะประชิด โดยการเปลี่ยนโทนสีของอาคารให้มีความเบาบางลงด้วยการใช้สี Earth Tone เป็นการใช้สีเพื่อให้อาคารที่คุกคามมีความเด่นน้อยกว่าแหล่งศิลปกรรม เช่น การปรับสีของอาคารที่อยู่ในมุมมองสำคัญของแหล่งศิลปกรรมให้ลดความเด่นลง

ตารางที่ 22 ภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบด้านการคุกคาม

1) ผลกระทบด้านการคุกคามจากอาคารที่อยู่ในระยะประชิด : T5 วัดพันเตา	
สภาพปัจจุบัน	สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ
	
2) ผลกระทบด้านการคุกคามจากป้ายโฆษณา : P3 ประตูช้างเผือก	
สภาพปัจจุบัน	สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ
	

4.4.3.4 แนวทางการผลกระทบด้านความแปลกแยก จากปัญหาผลกระทบด้านความแปลกแยกได้มีเสนอแนวทางการลดผลกระทบเบื้องต้นดังนี้

1) การกำจัดองค์ประกอบที่แปลกแยกออกไป เป็นการกำจัดองค์ประกอบที่แปลกแยกกรณีที่ไม่ใช่สิ่งปลูกสร้างถาวร เช่น ศาลา ร้านค้าหรืออาคารเล็กๆ ของตึกแต่งในภูมิทัศน์ที่มีลักษณะแปลกตา เช่น รูปปั้นที่ทางวัดสร้างขึ้นเอง เป็นต้น โดยการยกเลิกและรื้อถอนออกไป

2) การลดความโดดเด่นขององค์ประกอบที่เป็นผลกระทบ ในกรณีที่ผลกระทบความแปลกแยกนั้นเป็นสิ่งปลูกสร้างถาวร ให้ทำการลดทอนความเด่นของอาคารที่มีลักษณะแปลกแยก โดยการเปลี่ยนโทนสีของอาคารให้มีความเบาบางลงด้วยการใช้สี Earth Tone เป็นการใช้สีเพื่อให้อาคารที่แปลกแยกมีความเด่นน้อยกว่าแหล่งศิลปกรรม เช่น การปรับสีของอาคารที่อยู่ในมุมมองสำคัญของแหล่งศิลปกรรมให้ลดความเด่นลง

ตารางที่ 23 ภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบด้านความแปลกแยก

1) ผลกระทบด้านความแปลกแยกจากอาคารที่สร้างขึ้นใหม่ : T3 วัดพันอ้น	
สภาพปัจจุบัน	สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ
	
2) ผลกระทบด้านความแปลกแยกจากอาคารขนาดใหญ่ที่อยู่ในมุมมองสำคัญ : P2 ประตูท่าแพ	
สภาพปัจจุบัน	สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ
	

4.4.4 ภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมสภาพในอุดมคติ

ภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมตัวแทนสภาพในอุดมคติในที่นี้ หมายถึง แหล่งศิลปกรรมตัวแทนที่ได้รับการแก้ปัญหาผลกระทบด้านภูมิทัศน์ เสนอให้มีปรับปรุงตามแนวทางการลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่เคยมีมา มาปรับใช้ให้เหมาะสมที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ กล่าวคือ การปรับเปลี่ยนโดยยึดตามความงามที่ควรจะเป็น โดยการเสนอสิ่งที่เป็นไปได้ยาก อย่างผลกระทบที่เกิดจากสิ่งปลูกสร้างถาวร มาทำการลดผลกระทบให้เห็นภาพชัดมากขึ้น ยกตัวอย่างเช่น การลดความสูงอาคาร หรือการลบอาคารออกไป ซึ่งตามหลักความเป็นจริงนั้นเป็นไปได้ยาก หากแนวทางที่เสนอนี้นำไปใช้จริงต้องมีมาตรการอื่นเพิ่มเติม เช่น มาตรการการลดผลกระทบในระยะยาวกรณีที่เป็นสิ่งปลูกสร้างถาวร หรือการควบคุมสิ่งก่อสร้างที่มีการควบคุมที่เข้มงวดกว่า เป็นต้น โดยภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมตัวแทนสภาพในอุดมคติเป็นการศึกษาทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อแนวทางที่เปลี่ยนไปในอุดมคติเปรียบเทียบกับ แนวทางที่ได้รับการลดผลกระทบ เป็นการศึกษถึงความพอดีของแนวทางที่จะเสนอเพื่อให้เหมาะกับบริบท

ซึ่งในการเสนอแนะแนวทางการลดผลกระทบในอุดมคติ ได้ยึดตามหลักการแนวทางการลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่เคยมีมา นำมาปรับใช้กับพื้นที่ศึกษา ซึ่งภาพตัวแทนที่ได้รับการลดผลกระทบในอุดมคติได้ใช้หลักการแต่งภาพเชิงซ้อน (Photomontage) จำลองแนวทางในอุดมคติที่เหมาะสมที่สุด ตามหลักการความงามในสภาพแวดล้อม ซึ่งเป็นการเสนอแนวทางการลดผลกระทบในทุกๆด้านที่ปรากฏในภาพตัวแทน เพื่อเพิ่มความสมบูรณ์ โดยภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมสภาพในอุดมคติมีรายละเอียดดังนี้

4.4.4.1 แนวทางการผลกระทบด้านการรบกวน จากปัญหาผลกระทบด้านการรบกวนได้มีเสนอแนวทางการลดผลกระทบในอุดมคติดังนี้

1) การกำจัดองค์ประกอบที่รบกวนออกไป โดยองค์ประกอบการรบกวนที่มักพบ ได้แก่ รถยนต์ ป้าย เสาไฟ และสายไฟ สิ่งตกแต่งที่มีสีฉูดฉาดมีรูปแบบที่ขัดแย้ง รวมไปถึงองค์ประกอบที่รบกวนที่เป็นสิ่งปลูกสร้างที่รบกวนแหล่งศิลปกรรมในบริเวณโดยรอบ ซึ่งการลดผลกระทบได้แก่ การเปลี่ยนลักษณะหน้าตาของร้านค้าที่ไม่เป็นระเบียบให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยมากขึ้น กำจัดป้ายและสายไฟที่ไม่เป็นระเบียบ การยกเลิกสิ่งตกแต่งหรือสิ่งปลูกสร้างรอบข้างที่รบกวนออกไป

2) การจัดตกแต่งภูมิทัศน์ใหม่ให้มีความเหมาะสม เป็นการตกแต่งภูมิทัศน์ให้เหมาะสมและสวยงาม รวมถึงภูมิทัศน์ที่ขาดการจัดการดูแลรักษาควรทำการตกแต่งให้มีความเรียบร้อยมากขึ้น เช่น การเลือกใช้พืชพรรณให้เหมาะสมด้วยการเปลี่ยนชนิดพืชพรรณ การตัดแต่งดูแลรักษาไม้ยืนต้นไม่ให้รบกวนมุมมองสำคัญของแหล่งศิลปกรรมด้วยการลททรงพุ่มให้เล็กลง เป็นต้น

3) การสร้างความโดดเด่นให้กับแหล่งศิลปกรรม ด้วยการพื้นที่สีเขียวเพื่อเป็นระยะแนวกันชนให้กับตัวอาคารสำคัญของแหล่งศิลปกรรม โดยการเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้เป็นวงกว้างมากขึ้นบริเวณรอบแหล่งศิลปกรรมเพื่อให้มีระยะเว้นห่างจากตัวอาคารสำคัญมากขึ้นนอกจากนี้ยังช่วยสร้างความเด่นชัดให้กับแหล่งศิลปกรรมอีกด้วย เช่น การเพิ่มสนามหญ้า การเพิ่มแนวไม้พุ่มรอบแหล่งศิลปกรรมช่วยสร้างขอบเขตให้กับแหล่งศิลปกรรม รวมไปถึงการเปลี่ยนลานลาดแข็งให้เป็นพื้นที่สีเขียว

ตารางที่ 24 ภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพในอุดมคติ ด้านการรบกวน

สภาพปัจจุบัน	สภาพในอุดมคติ
	
T26 วัดปราสาท	
ข้อเสนอแนะในอุดมคติ : เพิ่มแนวกันรอบแหล่งศิลปกรรม ลดพื้นลาดแข็ง เพิ่มพื้นที่สีเขียว	
สภาพปัจจุบัน	สภาพในอุดมคติ
	
T14 วัดอินทขิลสะดือเมือง	
ข้อเสนอแนะในอุดมคติ : ขยายทางเท้า ปรับเปลี่ยนหน้าตาอาคาร	

ตารางที่ 24 ภาพตัวแทนภูมิทัศน์สถาปัตยกรรมในอุดมคติ ด้านการรบกวน (ต่อ)

สภาพปัจจุบัน	สภาพในอุดมคติ
	
T2 วัดเจติยฺหหลวงวรวิหาร	
ข้อเสนอแนะในอุดมคติ : ตัดอาคารฉากหลังออก ตกแต่งลานพื้นเพิ่มความสวยงาม	
สภาพปัจจุบัน	สภาพในอุดมคติ
	
T18 วัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์	
ข้อเสนอแนะในอุดมคติ : ตัดอาคารฉากหลังอุโบสถออก	

4.4.4.2 แนวทางการผลกระทบด้านการรบกวน จากปัญหาผลกระทบด้านการรบกวน บังได้มีเสนอแนวทางการลดผลกระทบในอุดมคติดังนี้

1) การกำจัดองค์ประกอบที่บดบังออกไป เช่น การรบกวนจาก ป้าย เสาไฟ เสาไฟ สิ่งตกแต่งต่างๆ รวมไปถึงอาคาร หรือสิ่งปลูกสร้างถาวรที่การรบกวนเป็นไปได้ยาก เสนอให้มีการนำออกหรือรื้อถอนออกไป

2) การจัดตกแต่งภูมิทัศน์ใหม่ให้มีความเหมาะสม เป็นการจัดการลดผลกระทบการรบกวนที่มาจากพืชพรรณด้วยการ นำพืชพรรณที่บดบังออก รวมถึงการจัดการดูแลรักษา ทำการตกแต่งให้มีความเรียบร้อยมากขึ้น เช่น การตัดแต่งดูแลรักษาไม้ยืนต้นไม่ให้บดบังมุมมองสำคัญของแหล่งศิลปกรรมด้วยการลดทรงพุ่มให้มีขนาดเล็กลง เป็นต้น และการวางแนวทาบป้องกันไม่ให้

เกิดผลกระทบการบดบังอีกในอนาคต เช่น การเลือกใช้พืชพรรณให้เหมาะสมด้วยการเปลี่ยนชนิดพืชพรรณให้เหมาะสม เป็นต้น

3) การสร้างความโดดเด่นให้กับแหล่งศิลปกรรม การที่แหล่งศิลปกรรมที่เด่นชัดสามารถช่วยให้แหล่งศิลปกรรมเกิดคุณค่า เกิดความยั่งยืนต่อชุมชน และทำให้เห็นคุณค่าแก่การรักษา โดยทำการลอบองค์ประกอบรอบข้างที่บดบังอาคารสำคัญของแหล่งศิลปกรรมออกไปเพื่อให้แหล่งศิลปกรรมดูมีความโดดเด่นมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 25 ภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพในอุดมคติ ด้านการบดบัง

สภาพปัจจุบัน	สภาพในอุดมคติ
	
T1 วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร	
ข้อเสนอแนะในอุดมคติ : ลบรั้วที่ตกแต่งออก ตัดอาคารขวามือสุดออก เพื่อลดการรบกวนจากอาคารอื่น	
สภาพปัจจุบัน	สภาพในอุดมคติ
	
T10 วัดเจ็ทลิน	
ข้อเสนอแนะในอุดมคติ : ตัดแต่ทรงพุ่มไม้ยืนต้นให้เห็นเจดีย์ชัดเจนขึ้น ลบต้นไม้ออกเพื่อให้เห็นอาคาร	

4.4.4.3 แนวทางการผลกระทบด้านการคุกคาม จากปัญหาผลกระทบด้านการคุกคามได้มีเสนอแนวทางการลดผลกระทบในอุดมคติดังนี้

1) การกำจัดองค์ประกอบที่คุกคามออกไป เป็นการกำจัดองค์ประกอบที่คุกคามออกไป เช่น ป้าย เสาไฟฟ้า สายไฟที่คุกคามหรืออยู่ในระยะประชิด รวมไปถึงอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างถาวร โดยการยกเลิกหรือถอนออกไป

2) การลดความโดดเด่นขององค์ประกอบที่เป็นผลกระทบ เป็นการลดทอนความเด่นของอาคารที่คุกคาม หรือสิ่งปลูกสร้างที่อยู่ในระยะประชิด โดยการเปลี่ยนโทนสีของอาคารให้มีความเบาบางลงด้วยการใช้สี Earth Tone นอกจากนี้ยังใช้วิธีการลดความสูงของอาคารรอบข้างที่ส่งผลกระทบการคุกคาม

ตารางที่ 26 ภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพในอุดมคติ ด้านการคุกคาม

สภาพปัจจุบัน	สภาพในอุดมคติ
	
T5 วัดพันเตา	
ข้อเสนอแนะในอุดมคติ : ลดความสูงของอาคารข้างแหล่งศิลปกรรม	
สภาพปัจจุบัน	สภาพในอุดมคติ
	
P3 ประตูช้างเผือก	
ข้อเสนอแนะในอุดมคติ : ลดความสูงของอาคาร เปลี่ยนลักษณะหน้าตาของอาคารรอบข้าง	

4.4.4.4 แนวทางการผลกระทบด้านความแปลกแยก จากปัญหาผลกระทบด้านความแปลกแยกได้มีเสนอแนวทางการลดผลกระทบในอุดมคติดังนี้

1) การกำจัดองค์ประกอบที่แปลกแยกออกไป เป็นการกำจัดองค์ประกอบที่แปลกแยก เช่น ศาลา ร้านค้าหรืออาคารเล็กๆ ของตึกแต่งในภูมิทัศน์ที่มีลักษณะแปลกตา เช่น รูปปั้นที่ทางวัดสร้างขึ้นเอง เป็นต้น รวมไปถึงอาคาร หรือสิ่งปลูกสร้างที่มีลักษณะแปลกแยก โดยการยกเลิกและรื้อถอนออกไป

2) การจัดตกแต่งภูมิทัศน์ใหม่ให้มีความเหมาะสม ในกรณีที่ภูมิทัศน์โดยรอบสร้างความแปลกแยกให้กับแหล่งศิลปกรรม เช่น และการตกแต่งภูมิทัศน์ขัดแย้ง เสนอให้มีการจัดภูมิทัศน์ให้มีความเรียบร้อยมากขึ้น เช่น การใช้สนามหญ้าอย่างเดียวยุ่สำหรับแหล่งศิลปกรรมที่ต้องการเปิดมุมมองให้กว้างแสดงถึงความยิ่งใหญ่และคุณค่าของแหล่งศิลปกรรม การเลือกใช้พืชพรรณให้เหมาะสม การใช้ไม้ยืนต้นช่วยเป็นองค์ประกอบของมุมมองเพื่อเพิ่มความรู้สึกร่มรื่น เป็นต้น

ตารางที่ 27 ภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพในอุดมคติ ด้านความแปลกแยก

สภาพปัจจุบัน	สภาพในอุดมคติ
	
T3 วัดพันอ้น	
ข้อเสนอแนะในอุดมคติ : ตัดองค์ประกอบที่ไม่เป็นระเบียบ เพิ่มพื้นที่สีเขียว เอาต้นไม้ที่บดบังออก	
สภาพปัจจุบัน	สภาพในอุดมคติ
	
P2 ประตูท่าแพ	
ข้อเสนอแนะในอุดมคติ : ตัดอาคารที่เป็นผลกระทบด้านภูมิทัศน์ออกไป	

4.4.5 สรุปรูปภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรม

สำหรับภาพตัวแทนภูมิทัศน์ใช้ในการศึกษาทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมนั้นสามารถสรุปการเลือกและการจัดทำภาพตัวแทนดังนี้

ตารางที่ 28 สรุปรูปภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรม

ผลกระทบ	ภาพตัวแทน	สภาพปัญหา / แนวทางการลดผลกระทบ
T26 วัดปราสาท		
การ รบกวน		สภาพปัจจุบัน - การจัดให้มีพื้นที่จอดรถประชิดแหล่งศิลปกรรม - การรบกวนจากสิ่งอำนวยความสะดวกโดยรอบ
		สภาพได้รับการลดผลกระทบ - การกำจัดองค์ประกอบที่รบกวนออกไป - การลดความโดดเด่นขององค์ประกอบที่เป็นผลกระทบ - การจัดตกแต่งภูมิทัศน์ใหม่ให้มีความเหมาะสม
		สภาพในอุดมคติ - การกำจัดองค์ประกอบที่รบกวนออกไป - การจัดตกแต่งภูมิทัศน์ใหม่ให้มีความเหมาะสม - การสร้างความโดดเด่นให้กับแหล่งศิลปกรรม
T14 วัดอินทขิลสะดือเมือง		
การ รบกวน		สภาพปัจจุบัน - การรบกวนจากแผงขายของที่ไม่เป็นระเบียบ - อาคารรอบข้างมีความแปลกแยก - อาคารร้านค้ารอบข้างไม่เป็นระเบียบ
		สภาพได้รับการลดผลกระทบ - การกำจัดองค์ประกอบที่รบกวนออกไป - การจัดตกแต่งภูมิทัศน์ใหม่ให้มีความเหมาะสม
		สภาพในอุดมคติ - การกำจัดองค์ประกอบที่รบกวนออกไป - การสร้างความโดดเด่นให้กับแหล่งศิลปกรรม - การลดความโดดเด่นขององค์ประกอบที่เป็นผลกระทบ รวมถึงการเปลี่ยนหน้าตาอาคารรอบข้าง

ตารางที่ 28 สรุปภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรม (ต่อ)

ผลกระทบ	ภาพตัวแทน	สภาพปัญหา / แนวทางการลดผลกระทบ	
T2 วัดเจติยทัฬหะวรวิหาร			
การ รบกวน		สภาพปัจจุบัน - การรบกวนจากอาคารโดยรอบ - การจัดพื้นที่จอดรถในมุมมองสำคัญ - การรบกวนจากองค์ประกอบรอบวิหารมีรูปแบบที่ขัดแย้ง	
		สภาพได้รับการลดผลกระทบ - การลดความโดดเด่นขององค์ประกอบที่เป็นผลกระทบ - การจัดตกแต่งภูมิทัศน์ใหม่ให้มีความเหมาะสม	
		สภาพในอนาคต - การลดความโดดเด่นขององค์ประกอบที่เป็นผลกระทบ - การกำจัดองค์ประกอบที่รบกวนออกไป รวมถึงอาคารฉากหลัง - การจัดตกแต่งภูมิทัศน์ใหม่ให้มีความเหมาะสม	
	T18 วัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์		
	การ รบกวน		สภาพปัจจุบัน - การรบกวนจากป้ายต่างๆที่ทางวัดติดตั้ง - สิ่งตกแต่งที่มีรูปแบบขัดแย้งกับศิลปะสถาปัตยกรรม - การรบกวนจากพืชพรรณ
			สภาพได้รับการลดผลกระทบ - การจัดตกแต่งภูมิทัศน์ใหม่ให้มีความเหมาะสม - การกำจัดองค์ประกอบที่รบกวนออกไป
		สภาพในอนาคต - การจัดตกแต่งภูมิทัศน์ใหม่ให้มีความเหมาะสม - การกำจัดองค์ประกอบที่รบกวนออกไป รวมถึงอาคารฉากหลัง	
T1 วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร			
การรบกวน		สภาพปัจจุบัน - ป้ายประกาศจากทางวัดที่บดบังทัศนียภาพและอาคารสำคัญ - สิ่งตกแต่งที่ดูรกตา - อาคารสร้างใหม่ภายในวัดรบกวนมุมมอง	

ตารางที่ 28 สรุภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรม (ต่อ)

ผลกระทบ	ภาพตัวแทน	สภาพปัญหา / แนวทางการลดผลกระทบ
การบดบัง		สภาพได้รับการลดผลกระทบ
		- การกำจัดองค์ประกอบที่บดบังออกไป - การจัดตกแต่งภูมิทัศน์ใหม่ให้มีความเหมาะสม
		สภาพในอุดมคติ
		- การกำจัดองค์ประกอบที่บดบังออกไป - การจัดตกแต่งภูมิทัศน์ใหม่ให้มีความเหมาะสม - การกำจัดองค์ประกอบที่รบกวนออกไป
T10 วัดเจ็ดลิน		
การบดบัง		สภาพปัจจุบัน
		- มีการปรับที่ว่างภายในวัดให้เป็นพื้นลาดแข็ง เมื่อมองภาพรวมดูไม่สวยงาม - การบดบังจากพืชพรรณ
		สภาพได้รับการลดผลกระทบ
	- การกำจัดองค์ประกอบที่บดบังออกไป - การจัดตกแต่งภูมิทัศน์ใหม่ให้มีความเหมาะสม	
		สภาพในอุดมคติ
	- การกำจัดองค์ประกอบที่บดบังออกไป - การสร้างความโดดเด่นให้กับแหล่งศิลปกรรม	
T5 วัดพันเตา		
การคุกคาม		สภาพปัจจุบัน
		- อาคารอื่นอยู่ในระยะประชิดอาคารสำคัญ - เสไฟฟ้า สายไฟ ที่อยู่ประชิดแหล่งศิลปกรรม
		สภาพได้รับการลดผลกระทบ
	- การลดความโดดเด่นขององค์ประกอบที่เป็นผลกระทบ - การกำจัดเสไฟฟ้า สายไฟ ที่อยู่ในระยะประชิดออกไป	

ตารางที่ 28 สรุปภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรม (ต่อ)

ผลกระทบ	ภาพตัวแทน	สภาพปัญหา / แนวทางการลดผลกระทบ
การ คุกคาม		สภาพในอุดมคติ
		<ul style="list-style-type: none"> - การลดความโดดเด่นขององค์ประกอบที่เป็นผลกระทบด้วยการลดความสูงของอาคารที่คุกคาม - การกำจัดเสาไฟ สายไฟ ที่อยู่ในระยะประชิดออกไป
P3 ประตูช้างเผือก		
การ คุกคาม		สภาพปัจจุบัน
		<ul style="list-style-type: none"> - การคุกคามจากป้ายโฆษณาที่มีขนาดใหญ่ - ความขัดแย้งของอาคารรอบข้าง
		สภาพได้รับการลดผลกระทบ
		<ul style="list-style-type: none"> - การกำจัดป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ที่คุกคามออกไป - การลดความโดดเด่นขององค์ประกอบที่เป็นผลกระทบ
		สภาพในอุดมคติ
		<ul style="list-style-type: none"> - การกำจัดองค์ประกอบที่คุกคามออกไป - การลดความโดดเด่นขององค์ประกอบที่เป็นผลกระทบด้วยการลดความสูงของอาคารรอบข้าง
T3 วัดพันอ้น		
ความ แปลกแยก		สภาพปัจจุบัน
		<ul style="list-style-type: none"> - ความแปลกแยกจากอาคารสร้างใหม่ของทางวัด - ความขัดแย้งจากสิ่งอำนวยความสะดวก - การบดบังจากพืชพรรณ
		สภาพได้รับการลดผลกระทบ
		<ul style="list-style-type: none"> - การกำจัดอาคารสร้างใหม่ที่แปลกแยกออกไป
		สภาพในอุดมคติ
		<ul style="list-style-type: none"> - การกำจัดองค์ประกอบที่แปลกแยกออกไป - การสร้างความโดดเด่นให้กับแหล่งศิลปกรรม - การกำจัดองค์ประกอบที่บดบังออกไป

ตารางที่ 28 สรุปภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรม (ต่อ)

ผลกระทบ	ภาพตัวแทน	สภาพปัญหา / แนวทางการลดผลกระทบ
P2 ประดูท่าแพ		
ความ แปลกแยก		สภาพปัจจุบัน - เกิดผลกระทบกับมุมมองสำคัญ - ลักษณะของอาคารด้านหลังมีรูปแบบที่ขัดแย้งกับแหล่งศิลปกรรม
		สภาพได้รับการลดผลกระทบ - การลดความโดดเด่นขององค์ประกอบที่เป็นผลกระทบ
		สภาพในอนาคต - การกำจัดองค์ประกอบที่แปลกแยกออกไป - การสร้างความโดดเด่นให้กับแหล่งศิลปกรรม

4.5 กลุ่มของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มของผู้ตอบแบบสอบถามกำหนดขึ้นจาก ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล โดยมุ่งเน้น งามเพื่อให้ทราบถึงสถานะว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจัดอยู่ในกลุ่มใด ระหว่างกลุ่มคนเชียงใหม่ และกลุ่มนักท่องเที่ยวซึ่งคำถามที่เกี่ยวข้องได้แก่ ภูมิลำเนา ที่อยู่ปัจจุบัน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ที่เชียงใหม่ และวัตถุประสงค์ล่าสุดที่มาเชียงใหม่ (เฉพาะนักท่องเที่ยว) เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทัศนคติหาความแตกต่างของแต่ละกลุ่มบุคคล

4.5.1 การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษาได้แก่ กลุ่มคนเชียงใหม่ และกลุ่มนักท่องเที่ยว โดยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยเลือกถามแบบสอบถามตามแหล่งศิลปกรรม และสถานที่สำคัญในเมืองเชียงใหม่ กำหนดผู้ตอบแบบสอบถามไว้ 200 คน แบ่งออกเป็น คนเชียงใหม่ 100 และนักท่องเที่ยว 100 เนื่องจากการศึกษานี้ต้องการ การเปรียบเทียบทัศนคติ ดังนั้นจึงแบ่งสัดส่วนครึ่งหนึ่ง เมื่อทำการเก็บแบบสอบถามมีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 207 คน

4.5.2 การเก็บข้อมูล

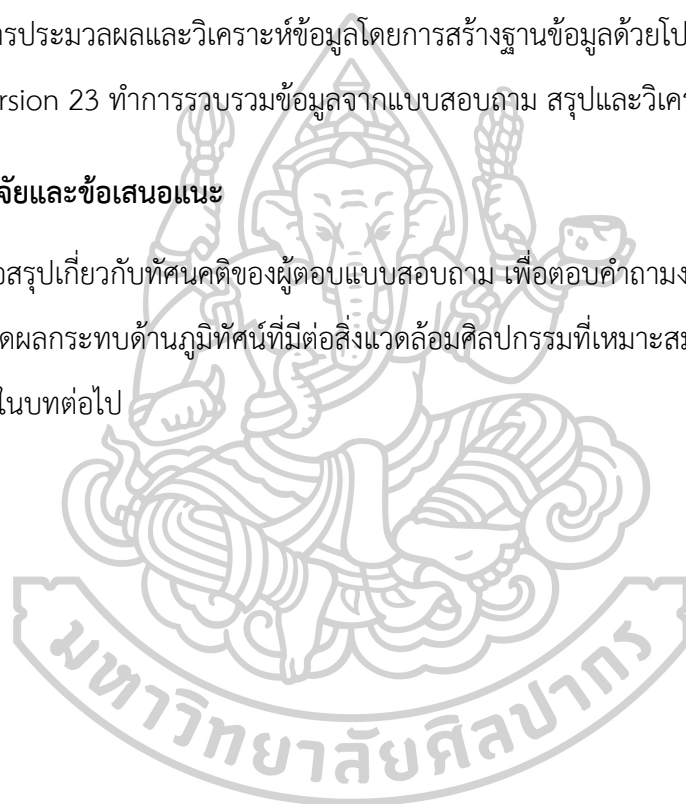
การดำเนินการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม ด้วยการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามประกอบรูปภาพ (Photo Questionnaire) ซึ่งการลงพื้นที่เก็บแบบสอบถามได้เลือกสถานที่ใช้เวลาในการทำแบบสอบถาม การเก็บแบบสอบถามใช้เวลาทั้งหมด 15 วัน ตั้งแต่วันที่ 23 มีนาคม 2562 – 6 เมษายน 2562

4.6 การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยการสร้างฐานข้อมูลด้วยโปรแกรม IBM SPSS Statistics Version 23 ทำการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม สรุปและวิเคราะห์ทางสถิติ

4.7 สรุปผลวิจัยและข้อเสนอแนะ

หาข้อสรุปเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อตอบคำถามวิจัย และเสนอแนะแนวทางการลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมที่เหมาะสมกับเมืองเชียงใหม่ โดยมีรายละเอียดในบทต่อไป

บทที่ 5

การวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม สรุปลงและวิเคราะห์ทางสถิติ โดยการเก็บแบบสอบถามจำนวน 207 ชุด สามารถสรุปข้อมูลแบบสอบถามประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในเขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่ได้ดังนี้

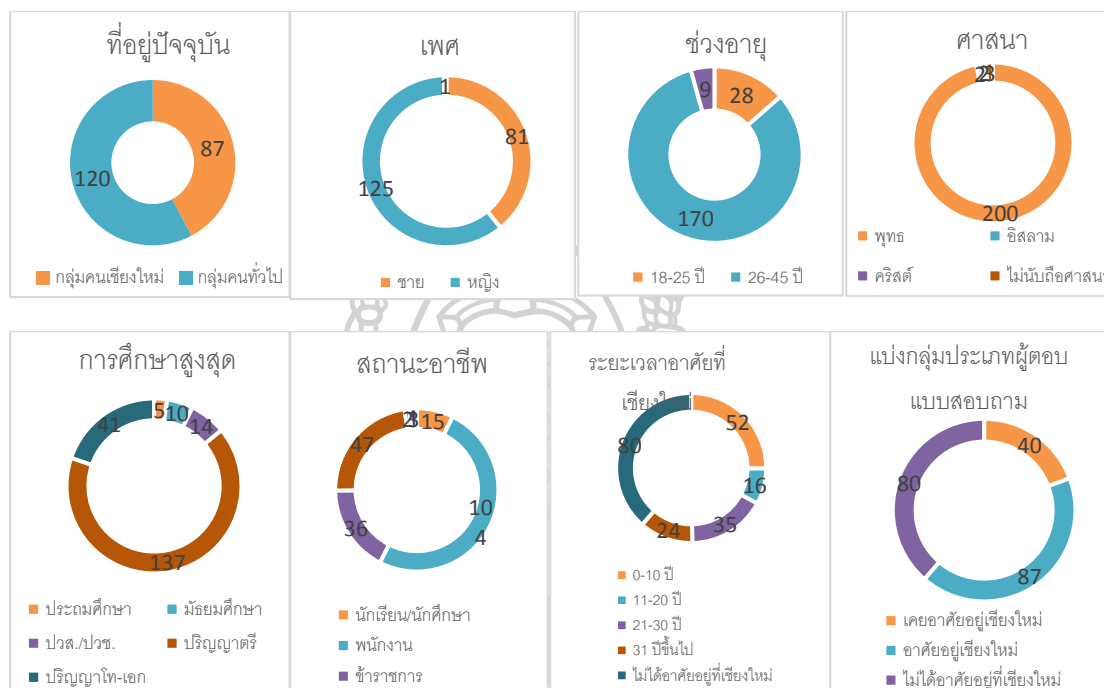
5.1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 207 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มคนเชียงใหม่ คือกลุ่มคนที่เกิดและอาศัยอยู่ที่เชียงใหม่ 42.0% (87คน) และกลุ่มนักท่องเที่ยว 58.0% (120คน) ซึ่งแบ่งเป็นผู้ที่เคยอยู่อาศัยที่เชียงใหม่ 19.3% (40คน) และผู้ที่ไม่เคยอยู่อาศัยเชียงใหม่ 38.6% (80คน) ผู้ตอบแบบสอบถามมีระยะเวลาการอาศัยอยู่ในเชียงใหม่ แบ่งเป็น อาศัยเป็นระยะเวลา 1-10 ปี 25.1% (52คน) อาศัยอยู่เชียงใหม่เป็นระยะเวลา 21-30 ปี 16.9% (35คน) อาศัยอยู่เชียงใหม่เป็นระยะเวลา 31 ปีขึ้นไป 11.6% (24คน) อาศัยอยู่เชียงใหม่เป็นระยะเวลา 11-20 ปี 7.7% (16คน) และผู้ที่ไม่เคยอยู่อาศัยเชียงใหม่ 38.6% (80คน)

จากการสำรวจแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งออกเป็น เพศหญิง 60.4% (125คน) เพศชาย 39.1% (81คน) และไม่ระบุ 0.5% (1คน) ช่วงอายุส่วนใหญ่ของผู้ตอบแบบสอบถามคือช่วงอายุ 26-45 ปี จำนวน 82.1% (170คน) ส่วนรองลงมาได้แก่ช่วงอายุ 18-25 ปี จำนวน 13.5% (28คน) และช่วงอายุ 46-65 ปี จำนวน 4.3% (9คน) การศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามมากกว่าครึ่ง มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็น 66.2% (137คน) รองลงมาได้แก่การศึกษาในระดับปริญญาโท-เอก คิดเป็น 19.8% (41คน) ปวส./ปวช. 6.8% (14คน) มัธยมศึกษา 4.8% (10คน) และประถมศึกษา 2.4% (5คน) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็น 96.6% (200คน) ไม่นับถือศาสนา คิดเป็น 1.4% (3คน) นับถือศาสนาอิสลาม และศาสนาคริสต์ อย่างละ 1.0% (2คน)

ผู้ตอบแบบสอบถามครึ่งหนึ่งคือกลุ่มอาชีพพนักงานได้แก่ พนักงานเอกชน พนักงานราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็น 50.2% (104คน) รองลงมาคือ กลุ่มอาชีพทำธุรกิจและอื่นๆ ได้แก่

เจ้าของกิจการ อาชีพอิสระ ค้าขาย รับจ้าง และพ่อบ้าน/แม่บ้าน คิดเป็น 22.7% (47คน) อาชีพรับราชการ คิดเป็น 17.4% (36คน) นักเรียน/นักศึกษา คิดเป็น 7.2% (15คน) กลุ่มที่ไม่ได้ทำงานได้แก่ เกษียณอายุ และว่างงาน คิดเป็น 1.4% (3คน) และกลุ่มทำอาชีพเกี่ยวกับการศึกษา ได้แก่ อาจารย์มหาวิทยาลัย นักวิจัยศึกษา คิดเป็น 1.0% (2คน)

ภาพที่ 50 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม ที่อยู่ปัจจุบัน เพศ ช่วงอายุ ศาสนา การศึกษาสูงสุด และสถานะอาชีพ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ที่เชียงใหม่ และประเภทกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม

5.2 การประมวลผลข้อมูลจากแบบสอบถาม

เป็นการรวมผลข้อมูลจากการเก็บแบบสอบถามจำนวน 207 ชุด โดยการสร้างฐานข้อมูลจากโปรแกรม IBM SPSS Statistics Version 23 แล้ววิเคราะห์ทางสถิติ โดยแบ่ง โดยวิธีการประมวลผลข้อมูลจากการให้คะแนน ความชอบ การยอมรับ และการให้ความสำคัญ เพื่อเป็นการศึกษาทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม แบ่งออกเป็น สภาพปัจจุบัน สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์ และสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์ในอุดมคติ โดยวิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อพิจารณาความแตกต่างในแต่ละกรณี

โดยการวิเคราะห์ความหมายของค่าเฉลี่ยใช้คะแนน Likert scale 5 ระดับ ในการวิเคราะห์ แบ่งออกเป็น ระดับคะแนนความชอบ ระดับคะแนนการยอมรับ และระดับคะแนนการให้ความสำคัญ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ระดับคะแนนความชอบ : ใช้วัดความชื่นชอบของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมที่มีลักษณะต่างๆ เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับคะแนนด้านอื่น

ระดับคะแนนการยอมรับ : ใช้วัดการยอมรับของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมที่มีลักษณะต่างๆ เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับคะแนนด้านอื่น

ระดับคะแนนการให้ความสำคัญ : ใช้วัดทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการเห็นถึงความสำคัญของแหล่งศิลปกรรมตามภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมที่มีลักษณะต่างๆ เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับคะแนนด้านอื่น

คะแนนทัศนคติ ด้านความชอบ	1 ไม่ชอบมาก	2 ไม่ชอบ	3 เฉยๆ	4 ชอบ	5 ชอบมาก
คะแนนทัศนคติ ด้านการยอมรับ	1 ยอมรับไม่ได้อย่างมาก	2 ยอมรับไม่ได้	3 เฉยๆ	4 ยอมรับได้	5 ยอมรับได้อย่างมาก
คะแนนทัศนคติ ด้านการให้ความสำคัญ	1 น้อยที่สุด	2 น้อย	3 เฉยๆ	4 มาก	5 มากที่สุด

ภาพที่ 51 ความหมายของระดับคะแนน ความชอบ การยอมรับ และการให้ความสำคัญตาม Likert Scale 5 ระดับ

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นการวิเคราะห์ทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของประเด็นด้านความชอบ การยอมรับ และการให้ความสำคัญ ที่มีต่อภาพสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม 3 ลักษณะได้แก่ สภาพปัจจุบัน สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์ และสภาพในอนาคต เพื่อสรุปแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในเขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่ต่อไป

ภาพตัวแทนมีทั้งหมด 30 ภาพ ประกอบด้วย แหล่งศิลปกรรม 2 ประเภท รวม 10 แห่ง โดยแหล่งศิลปกรรมแต่ละแห่งมีภาพตัวแทน 3 ภาพได้แก่ ภาพสภาพปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรม 1 ภาพ

ภาพที่ได้รับการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม 1 ภาพ และภาพที่ได้รับการแก้ปัญหาในอุดมคติ 1 ภาพ รวมเป็น 3 ภาพต่อ แหล่งศิลปกรรม

ตารางที่ 29 ภาพตัวแทนทั้งหมด 30 ภาพ

สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภท วัด วัดร้าง ศาสนสถาน			
ชื่อภาพ/แหล่งศิลปกรรม	สภาพปัจจุบัน	ได้รับการลดผลกระทบ	สภาพในอุดมคติ
ภาพ T26 วัดปราสาท			
ภาพ T14 วัดอินทขิลสะท้อนเมือง			
ภาพ T2 วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร			
ภาพ T18 วัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์			
ภาพ T1 วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร			
ภาพ T10 วัดเจ็ดลิน			
ภาพ T5 วัดพันเตา			
ภาพ T3 วัดพันอัน			

ตารางที่ 29 ภาพตัวแทนทั้งหมด 30 ภาพ (ต่อ)

สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภท อนุสาวรีย์ อนุสรณ์สถาน สถาน หลักเมือง			
ชื่อภาพ/แหล่งศิลปกรรม	สภาพปัจจุบัน	ได้รับการลดผลกระทบ	สภาพในอนาคต
ภาพ P3 ประตูช้างเผือก			
ภาพ P2 ประตูท่าแพ			

5.3.1 แนวทางการวิเคราะห์สถิติ เพื่อตอบคำถามงานวิจัย มีดังนี้

5.3.1.1 ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติด้านความชอบ การยอมรับ และการให้ความสำคัญอย่างไรบ้าง ต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าแตกต่างกัน

5.3.1.2 ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติด้านความชอบ การยอมรับ และการให้ความสำคัญอย่างไรบ้าง ต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมที่มีผลกระทบด้านภูมิทัศน์ในลักษณะที่แตกต่างกัน

5.3.1.3 ลักษณะเฉพาะบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามที่ต่างกันในด้านถิ่นที่อยู่อาศัย มีผลต่อทัศนคติหรือไม่ โดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความชอบ การยอมรับ และการให้ความสำคัญของกลุ่มคนเชียงใหม่และกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมในสภาพต่างๆ

5.3.2 การวิเคราะห์ทัศนคติด้านความชอบ การยอมรับ และการให้ความสำคัญที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน

การวิเคราะห์ทัศนคติความชอบ การยอมรับ และการให้ความสำคัญของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน นั้นจะวิเคราะห์ไปใน 4 ประเด็น ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ทัศนคติด้านความชอบที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพปัจจุบันของ

แหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน 2) การวิเคราะห์ทัศนคติด้านการยอมรับที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน 3) การวิเคราะห์ทัศนคติด้านการให้ความสำคัญที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน 4) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของทัศนคติด้านความชอบการยอมรับและการให้ความสำคัญ โดยวิเคราะห์จากค่าเฉลี่ยดังตารางที่ 30 และกราฟต่างๆประกอบกัน มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 30 ค่าเฉลี่ยภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพปัจจุบัน แบ่งตามระดับคุณค่าของแหล่งศิลปกรรม

ระดับคุณค่า	ผลกระทบ	ชื่อแหล่งศิลปกรรม	ค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อภาพตัวแทนสภาพปัจจุบัน		
			[ความชอบ]	[การยอมรับ]	[ให้ความสำคัญ]
มาก	การบดบัง	T1 วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร	2.30	2.40	2.97
	การรบกวน	T2 วัดเจติยหลวงวรวิหาร	2.84	2.91	3.21
	การคุกคาม	P3 ประตูช้างเผือก	2.40	2.46	2.86
ปานกลาง	การรบกวน	T14 วัดอินทขิลเสด็จเมือง	2.14	2.14	2.85
	ความแปลกแยก	P2 ประตูท่าแพ	2.72	2.78	3.14
	การคุกคาม	T5 วัดพันเตา	2.53	2.57	2.98
	การรบกวน	T26 วัดปราสาท	2.76	2.73	3.48
น้อย	การรบกวน	T18 วัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์	2.57	2.61	3.05
	ความแปลกแยก	T3 วัดพันอ้น	2.69	2.70	3.13
	การบดบัง	T10 วัดเจ็ดลิน	3.26	3.27	3.49

T1

T2

P3

T14

P2

T5

T26

T18

T3

T10

5.3.2.1 การวิเคราะห์ทัศนคติด้านความชอบที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพ

ปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน

จากการประมวลผลแบบสอบถามด้านการให้คะแนนความชอบที่มีต่อภาพตัวแทนสภาพปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน (ตารางที่ 30) ได้ผลสรุปดังนี้ สำหรับแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่ามาก ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความชอบอยู่ในระหว่าง ไม่ชอบ (2) ถึง เฉยๆ (3) โดยแหล่งศิลปกรรมที่ได้ค่าเฉลี่ยความชอบมากที่สุดในกลุ่มนี้คือ T2 วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร (2.84) สำหรับแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าปานกลาง ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความชอบอยู่ในระหว่าง ไม่ชอบ (2) ถึง เฉยๆ (3) โดยแหล่งศิลปกรรมที่ได้ค่าเฉลี่ยความชอบมากที่สุดในกลุ่มนี้คือ T26 วัดปราสาท (2.76) สำหรับแหล่งศิลปกรรมที่มีค่าน้อย ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความชอบอยู่ในระหว่าง ไม่ชอบ (2) ถึง ชอบ (4) โดยแหล่งศิลปกรรมที่ได้ค่าเฉลี่ยความชอบมากที่สุดในกลุ่มนี้คือ T10 วัดเจ็ดลิน (3.26) จะเห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติด้านความชอบต่อภาพตัวแทนสภาพปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน อยู่ในระดับเดียวกันเกือบทั้งหมด คือ ไม่ชอบ (2) ถึงเฉยๆ (3) มีเพียง T10 วัดเจ็ดลิน (แหล่งศิลปกรรมที่มีค่าน้อย) ที่ได้คะแนนความชอบอยู่ในระดับ เฉยๆ (3) ถึง ชอบ (4) แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติด้านความชอบในเชิงลบ (ค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 3.00) ต่อภาพตัวแทนสภาพปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรมเกือบทั้งหมด ซึ่งคัดเลือกมาจากแหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบด้านภูมิทัศน์อยู่แล้วในปัจจุบัน อาจสรุปได้ว่า ผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ส่งผลต่อทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามด้านความชอบที่มีต่อแหล่งศิลปกรรมในทุกระดับคุณค่า ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงทัศนคติด้านความชอบเป็นไปในเชิงลบ อยู่ในระดับไม่ชอบถึงเฉยๆ ต่อสภาพปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรมในทุกระดับคุณค่า

5.3.2.2 การวิเคราะห์ทัศนคติด้านการยอมรับที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพ

ปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน

จากการประมวลผลแบบสอบถามด้านการให้คะแนนการยอมรับที่มีต่อภาพตัวแทนสภาพปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน (ตารางที่ 30) ได้ผลสรุปดังนี้ สำหรับแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่ามาก ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงการยอมรับอยู่ในระหว่าง ยอมรับไม่ได้ (2) ถึง เฉยๆ (3) โดยแหล่งศิลปกรรมที่ได้ค่าเฉลี่ยการยอมรับมากที่สุดในกลุ่มนี้คือ T2 วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร (2.91) สำหรับแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าปานกลาง ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงการยอมรับอยู่ใน

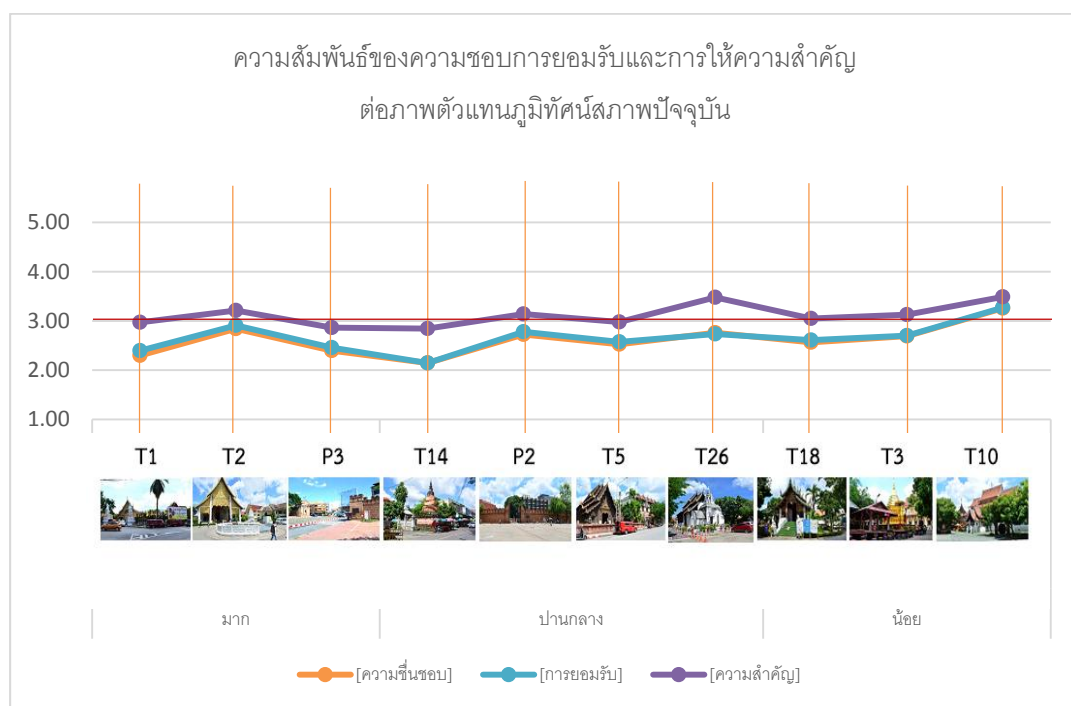
ระหว่าง ยอมรับไม่ได้ (2) ถึง เฉยๆ (3) โดยแหล่งศิลปกรรมที่ได้ค่าเฉลี่ยการยอมรับมากที่สุดในกลุ่มนี้คือ P2 ประตู่ท่าแพ (2.78) สำหรับแหล่งศิลปกรรมที่มีค่าน้อย ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงการยอมรับอยู่ในระหว่าง ยอมรับไม่ได้ (2) ถึง ยอมรับได้ (4) โดยแหล่งศิลปกรรมที่ได้ค่าเฉลี่ยการยอมรับมากที่สุดในกลุ่มนี้คือ T10 วัดเจ็ดลิน (3.27) จะเห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติด้านการยอมรับต่อภาพตัวแทนสภาพปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน อยู่ในระดับเดียวกันเกือบทั้งหมด คือ ยอมรับไม่ได้ (2) ถึงเฉยๆ (3) มีเพียง T10 วัดเจ็ดลิน (แหล่งศิลปกรรมที่มีค่าน้อย) ที่ได้คะแนนการยอมรับอยู่ในระดับ เฉยๆ (3) ยอมรับได้ (4) แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติด้านการยอมรับในเชิงลบ (ค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 3.00) ต่อภาพตัวแทนสภาพปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรมเกือบทั้งหมด ซึ่งคัดเลือกมาจากแหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบด้านภูมิทัศน์อยู่แล้วในปัจจุบัน อาจสรุปได้ว่า ผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ส่งผลต่อทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามด้านการยอมรับที่มีต่อแหล่งศิลปกรรมในทุกระดับคุณค่า ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงทัศนคติด้านการยอมรับเป็นไปในเชิงลบ อยู่ในระดับยอมรับไม่ได้ถึงเฉยๆ ต่อต่อสภาพปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรมในทุกระดับคุณค่า

5.3.2.3 การวิเคราะห์ทัศนคติด้านการให้ความสำคัญที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน

จากการประมวลผลแบบสอบถามด้านการให้คะแนนการให้ความสำคัญที่มีต่อภาพตัวแทนสภาพปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน (ตารางที่ 30) ได้ผลสรุปดังนี้ สำหรับแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่ามาก ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงการให้ความสำคัญอยู่ในระหว่าง น้อย (2) ถึง มาก (4) โดยแหล่งศิลปกรรมที่ได้ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญมากที่สุดในกลุ่มนี้คือ T2 วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร (3.21) สำหรับแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าปานกลาง ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงการให้ความสำคัญอยู่ในระหว่าง น้อย (2) ถึง มาก (4) โดยแหล่งศิลปกรรมที่ได้ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญมากที่สุดในกลุ่มนี้คือ T26 วัดปราสาท (3.48) สำหรับแหล่งศิลปกรรมที่มีค่าน้อย ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงการให้ความสำคัญอยู่ในระหว่าง เฉยๆ (3) ถึง มาก (4) โดยแหล่งศิลปกรรมที่ได้ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญมากที่สุดในกลุ่มนี้คือ T10 วัดเจ็ดลิน (3.49)

จะเห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติด้านการให้ความสำคัญต่อภาพตัวแทนสภาพปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าในระดับต่างๆ ค่อนข้างหลากหลาย (ตั้งแต่ระดับ น้อย (2)

จนถึงมาก (4) และไม่สัมพันธ์กับระดับคุณค่าที่ประเมินตามหลักวิชาการ กล่าวคือค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อแหล่งศิลปกรรมคุณค่ามากและปานกลางนั้น มีตั้งแต่ระดับน้อยถึงมาก และค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อแหล่งศิลปกรรมค่าน้อย มีตั้งแต่ระดับเฉยๆถึงมาก อาจสรุปได้ว่า **ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ได้มีทัศนคติในการให้ความสำคัญตามคุณค่าจริงของแหล่งศิลปกรรมนั้นๆ** และอาจมีปัจจัยอื่นส่งผลต่อการให้ความสำคัญ เช่น ลักษณะผลกระทบ ลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม ฯลฯ ซึ่งจะทำการวิเคราะห์ในลำดับถัดไป

ภาพที่ 52 ความสัมพันธ์ของความชอบ การยอมรับ และการให้ความสำคัญ ต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพปัจจุบัน

5.3.2.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของทัศนคติด้านความชอบการยอมรับและการให้ความสำคัญ

จากกราฟ (ภาพที่ 52) แสดงให้เห็นว่า **ทัศนคติด้านความชอบ การยอมรับ และการให้ความสำคัญของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อภาพตัวแทนสภาพปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรมนั้นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน** กล่าวคือ หากผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนความชอบต่อภาพตัวแทนของแหล่งศิลปกรรมใตุน้อย ก็มีแนวโน้มที่จะให้คะแนนการยอมรับและการให้ความสำคัญน้อยตามไปด้วย เช่นเดียวกันหากผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนความชอบต่อภาพตัวแทนของแหล่งศิลปกรรม

ใดๆในระดับคะแนนที่สูงขึ้น ก็มีแนวโน้มที่จะให้คะแนนการยอมรับและการให้ความสำคัญในระดับคะแนนที่สูงขึ้นตามไปด้วย โดยการให้คะแนนความชอบที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีต่อภาพตัวแทนสภาพปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรมทุกแห่งนั้นค่อนข้างใกล้เคียงกับคะแนนการยอมรับ ส่วนคะแนนด้านการให้ความสำคัญนั้นจะมีระดับคะแนนที่สูงกว่า

นอกจากนี้กราฟ (ภาพที่ 52) ยังแสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติในเชิงลบ (ค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 3.00) ทั้งในด้านความชอบและการยอมรับที่มีต่อภาพตัวแทนสภาพปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรมโดยส่วนใหญ่ (9 ภาพจาก 10 ภาพ) ในขณะที่ทัศนคติที่มีต่อการให้ความสำคัญนั้นมีภาพตัวแทนของแหล่งศิลปกรรมจำนวนเกินครึ่ง (6 ภาพจาก 10 ภาพ) ยังเป็นทัศนคติเชิงบวก (ค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.00) อาจกล่าวได้ว่า จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยความชอบ การยอมรับ และการให้ความสำคัญภาพตัวแทนสภาพปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรม ซึ่งเป็นแหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบด้านภูมิทัศน์อยู่แล้วนั้น แม้ผู้ตอบแบบสอบถามจะมีทัศนคติในด้านความชอบและการยอมรับในเชิงลบ ต่อสภาพปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบด้านภูมิทัศน์ แต่ก็ยังมีแนวโน้มที่จะให้ความสำคัญกับแหล่งศิลปกรรมอยู่

5.3.3 การวิเคราะห์ภาพรวมของทัศนคติด้านความชอบ การยอมรับ และการให้ความสำคัญที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ที่ได้รับการลดผลกระทบของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน

การวิเคราะห์ทัศนคติความชอบ การยอมรับ และการให้ความสำคัญของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน นั้นจะวิเคราะห์ไปใน 4 ประเด็น ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ทัศนคติด้านความชอบที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ที่ได้รับการลดผลกระทบของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกันและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของทัศนคติ 2) การวิเคราะห์ทัศนคติด้านการยอมรับที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ที่ได้รับการลดผลกระทบของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกันและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของทัศนคติ 3) การวิเคราะห์ทัศนคติด้านการให้ความสำคัญที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ที่ได้รับการลดผลกระทบของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกันและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของทัศนคติ 4) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของทัศนคติด้านความชอบการยอมรับและการให้ความสำคัญที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ที่ได้รับการลดผลกระทบของ

แหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกันและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของทัศนคติ โดยวิเคราะห์จากค่าเฉลี่ย
 ดังตารางที่ 31 และกราฟต่างๆประกอบกัน มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 31 ค่าเฉลี่ยภาพตัวแทนภูมิทัศน์ที่ได้รับการลดผลกระทบ แบ่งตามระดับคุณค่าของแหล่ง
 ศิลปกรรม

ระดับ คุณค่า	ผลกระทบ	ชื่อแหล่งศิลปกรรม	ค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อภาพตัวแทน สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ		
			[ความชอบ]	[การ ยอมรับ]	[ให้ความ สำคัญ]
มาก	การบดบัง	T1 วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร	3.38	3.36	3.61
	การรบกวน	T2 วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร	3.73	3.73	3.83
	การคุกคาม	P3 ประตูช้างเผือก	3.26	3.27	3.49
ปาน กลาง	การรบกวน	T14 วัดอินทขิลสะดือเมือง	3.47	3.48	3.68
	ความแปลกแยก	P2 ประตูท่าแพ	3.15	3.15	3.44
	การคุกคาม	T5 วัดพันเตา	3.36	3.34	3.52
	การรบกวน	T26 วัดปราสาท	3.67	3.66	3.79
น้อย	การรบกวน	T18 วัดอุโมงค์มหาเศรษฐี	3.75	3.71	3.84
	ความแปลกแยก	T3 วัดพันอ้น	3.25	3.23	3.49
	การบดบัง	T10 วัดเจ็ดลิน	3.93	3.93	4.01

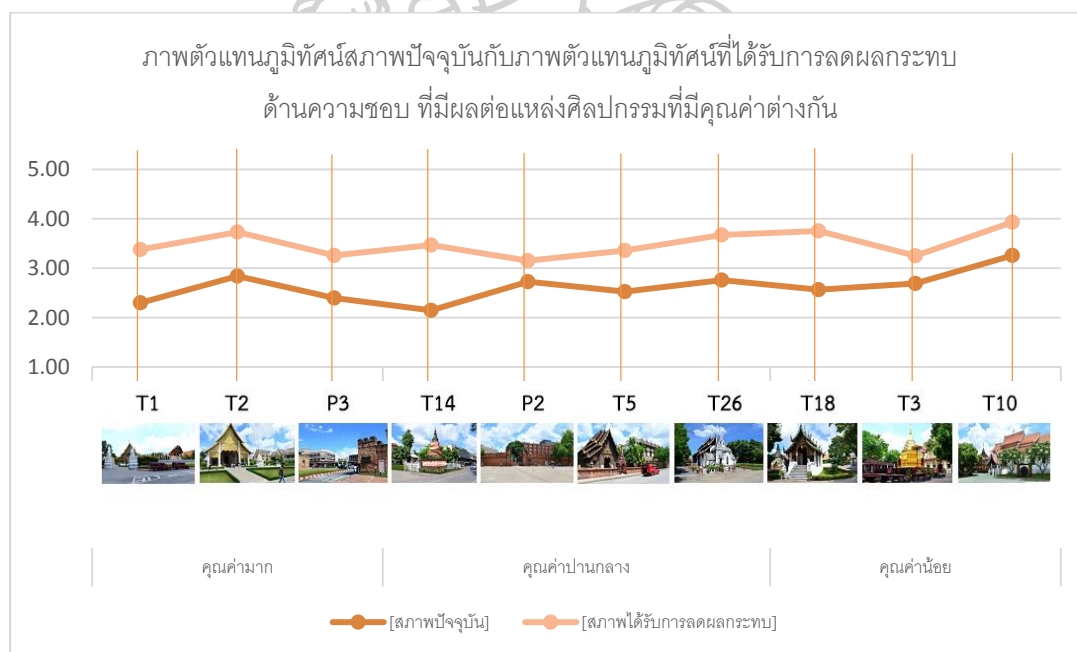
T1 T2 P3 T14 P2

T5 T26 T18 T3 T10

5.3.3.1 การวิเคราะห์ทัศนคติด้านความชอบที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ที่ได้รับ
 การลดผลกระทบของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกันและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของทัศนคติ
 จากการประมวลผลแบบสอบถามด้านการให้คะแนนความชอบที่มีต่อภาพตัวแทน
 ภูมิทัศน์ที่ได้รับการลดผลกระทบของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน (ตารางที่ 31) ได้ผลสรุปดังนี้
 สำหรับแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่ามาก ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความชอบอยู่ในระหว่าง เฉยๆ (3) ถึง

ชอบ (4) โดยแหล่งศิลปกรรมที่ได้ค่าเฉลี่ยความชอบมากที่สุดในกลุ่มนี้คือ T2 วัดเจติยหลวงวรวิหาร (3.73) สำหรับแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าปานกลาง ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความชอบอยู่ในระหว่าง เฉยๆ (3) ถึง ชอบ (4) โดยแหล่งศิลปกรรมที่ได้ค่าเฉลี่ยความชอบมากที่สุดในกลุ่มนี้คือ T26 วัดปราสาท (3.67) สำหรับแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าน้อย ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความชอบอยู่ในระหว่าง เฉยๆ (3) ถึง ชอบ (4) โดยแหล่งศิลปกรรมที่ได้ค่าเฉลี่ยความชอบมากที่สุดในกลุ่มนี้คือ T10 วัดเจ็ดลิน (3.93)

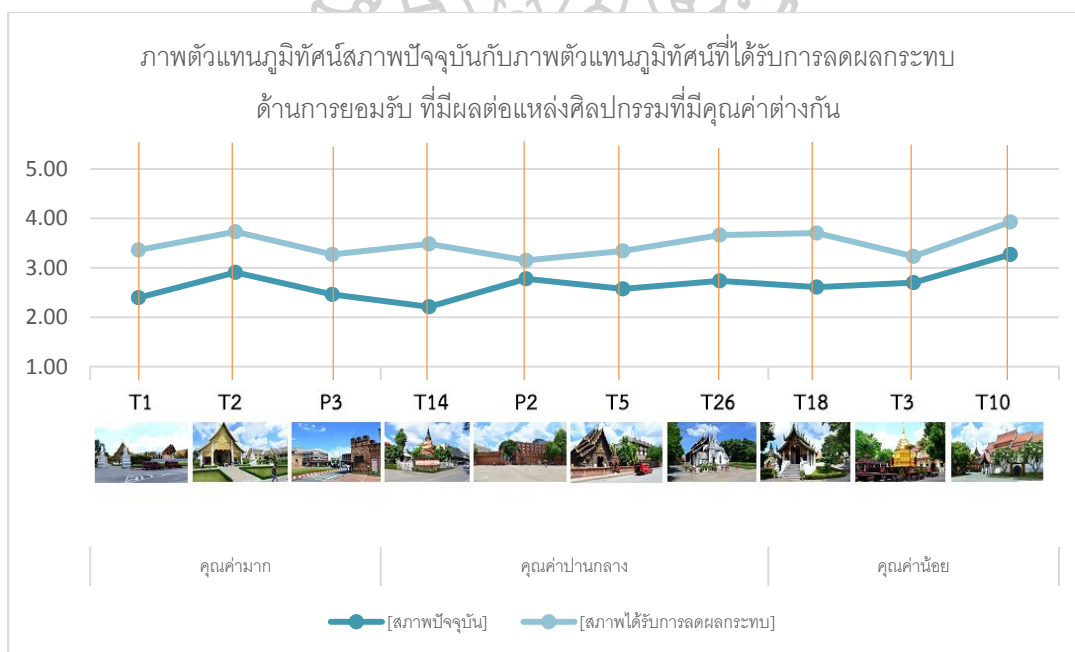
จากกราฟเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อภาพตัวแทนสภาพปัจจุบันกับสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน (ภาพที่ 53) จะเห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยความชอบสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบเพิ่มขึ้นจากค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อสภาพปัจจุบัน 1 ระดับ คือเพิ่มขึ้นจากไม่ชอบ (2) ถึงเฉยๆ (3) ไปเป็น เฉยๆ (3) ถึง ชอบ (4) แสดงว่าการปรับภูมิทัศน์ในเบื้องต้นตามรายละเอียดต่างๆที่แสดงในภาพตัวแทนสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบนั้น ส่งผลให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติด้านความชอบไปในทิศทางที่ดีขึ้น ประมาณ 1 ระดับ

ภาพที่ 53 การเปรียบเทียบภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพปัจจุบันกับภาพตัวแทนภูมิทัศน์ที่ได้รับการลดผลกระทบด้านความชอบ ที่มีผลต่อแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน

5.3.3.2 การวิเคราะห์ทัศนคติด้านการยอมรับที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ที่ได้รับการลดผลกระทบของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกันและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของทัศนคติ

จากการประมวลผลแบบสอบถามด้านการยอมรับที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ที่ได้รับการลดผลกระทบของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกันสรุปดังนี้ สำหรับแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่ามาก ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงการยอมรับอยู่ในระหว่าง เฉยๆ (3) ถึง ยอมรับได้ (4) โดยแหล่งศิลปกรรมค่าเฉลี่ยการยอมรับมากที่สุดในกลุ่มนี้คือ T2 วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร (3.73) สำหรับแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าปานกลาง ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงการยอมรับอยู่ในระหว่าง เฉยๆ (3) ถึง ยอมรับได้ (4) โดยแหล่งศิลปกรรมที่ได้ค่าเฉลี่ยการยอมรับมากที่สุดในกลุ่มนี้คือ T26 วัดปราสาท (3.66) สำหรับแหล่งศิลปกรรมที่มีค่าน้อย ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงการยอมรับอยู่ในระหว่าง เฉยๆ (3) ถึง ยอมรับได้ (4) โดยแหล่งศิลปกรรมที่ได้ค่าเฉลี่ยการยอมรับมากที่สุดในกลุ่มนี้คือ T10 วัดเจ็ดลิน (3.93)

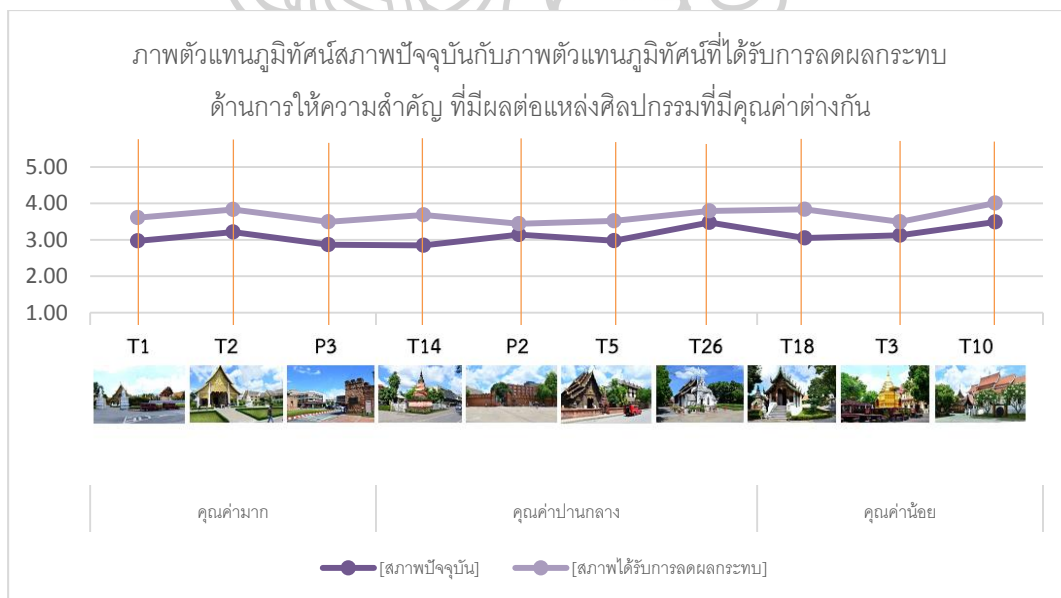
ภาพที่ 54 การเปรียบเทียบภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพปัจจุบันกับภาพตัวแทนภูมิทัศน์ที่ได้รับการลดผลกระทบด้านการยอมรับ ที่มีผลต่อแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน

จากกราฟเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อภาพตัวแทนสภาพปัจจุบันกับสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน (ภาพที่ 54) จะเห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยการยอมรับสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบเพิ่มขึ้นจากค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อสภาพปัจจุบัน 1 ระดับ คือเพิ่มขึ้นจากยอมรับไม่ได้ (2) ถึงเฉยๆ (3) ไปเป็น เฉยๆ (3) ถึง ยอมรับได้ (4) แสดงว่าการปรับปรุง

ทัศนียภาพเบื้องต้นตามรายละเอียดต่างๆที่แสดงในภาพตัวแทนสภาพที่ได้รับผลกระทบนั้น ส่งผลให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติด้านการยอมรับไปในทิศทางที่ดีขึ้น ประมาณ 1 ระดับ

5.3.3.3 การวิเคราะห์ทัศนคติด้านการให้ความสำคัญที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ที่ได้รับการลดผลกระทบของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกันและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของทัศนคติ

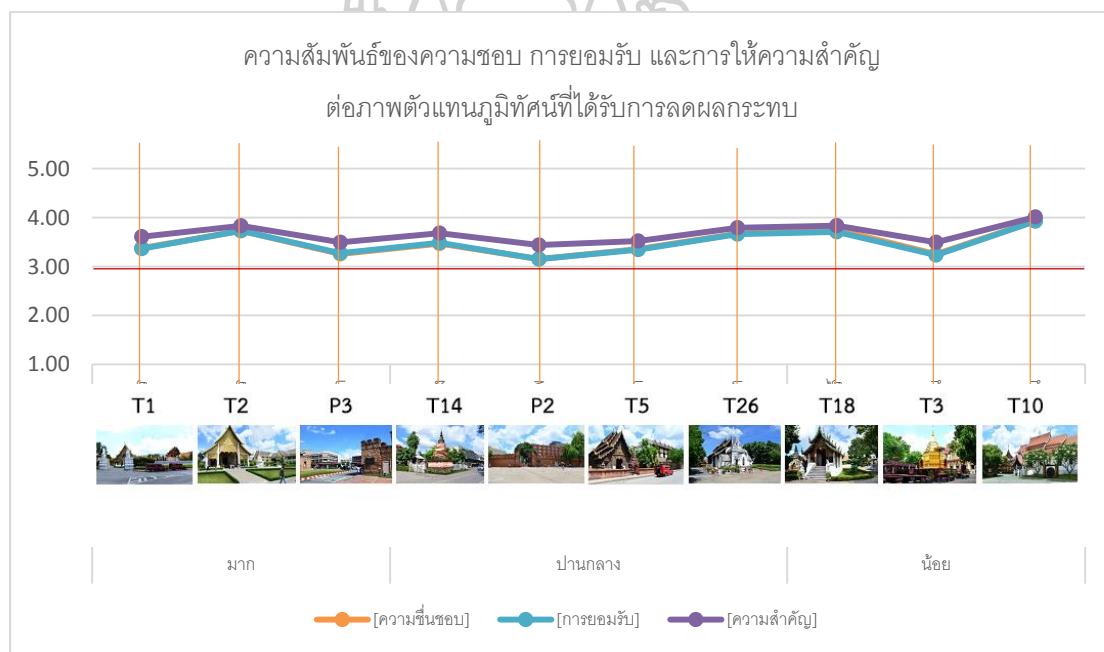
จากการประมวลผลแบบสอบถามด้านการให้คะแนนการให้ความสำคัญที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ที่ได้รับการลดผลกระทบของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน ได้ผลสรุปดังนี้ สำหรับแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่ามาก ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงการให้ความสำคัญอยู่ในระหว่าง เฉยๆ (3) ถึง มาก (4) โดยแหล่งศิลปกรรมที่ได้ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญมากที่สุดในกลุ่มนี้คือ T2 วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร (3.83) สำหรับแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าปานกลาง ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงการให้ความสำคัญอยู่ในระหว่าง เฉยๆ (3) ถึง มาก (4) โดยแหล่งศิลปกรรมที่ได้ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญมากที่สุดในกลุ่มนี้คือ T26 วัดปราสาท (3.79) สำหรับแหล่งศิลปกรรมที่มีค่าน้อย ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงการให้ความสำคัญอยู่ในระหว่าง เฉยๆ (3) ถึง มากที่สุด (5) โดยแหล่งศิลปกรรมที่ได้ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญมากที่สุดในกลุ่มนี้คือ T10 วัดเจ็ดลิน (4.01)

ภาพที่ 55 การเปรียบเทียบภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพปัจจุบันกับภาพตัวแทนภูมิทัศน์ที่ได้รับการลดผลกระทบด้านการให้ความสำคัญ ที่มีผลต่อแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน

จากกราฟเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อภาพตัวแทนสภาพปัจจุบัน กับสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน (ภาพที่ 55) จะเห็นได้ว่า ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบเพิ่มขึ้นจากค่าเฉลี่ยที่มีต่อสภาพปัจจุบัน 1 ระดับ คือเพิ่มขึ้นจากน้อย (2) ถึงเฉยๆ (3) ไปเป็น เฉยๆ (3) ถึง มาก (4) แสดงว่าการปรับภูมิทัศน์ในเบื้องต้นตามรายละเอียดต่างๆที่แสดงในภาพตัวแทนสภาพที่ได้รับผลกระทบนั้น ส่งผลให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติด้านการให้ความสำคัญไปในทิศทางที่ดีขึ้น ประมาณ 1 ระดับ

5.3.3.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของทัศนคติด้านความชอบการยอมรับและการให้ความสำคัญที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ที่ได้รับการลดผลกระทบของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกันและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของทัศนคติ

ภาพที่ 56 ความสัมพันธ์ของความชอบ การยอมรับ และการให้ความสำคัญ ต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ที่ได้รับการลดผลกระทบ

เมื่อนำค่าเฉลี่ยความชอบ การยอมรับ และการให้ความสำคัญมาเปรียบเทียบดัง (ภาพที่ 56) แสดงให้เห็นว่า **ทัศนคติด้านความชอบการยอมรับและการให้ความสำคัญของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ที่ได้รับการลดผลกระทบของแหล่งศิลปกรรมนั้นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน** กล่าวคือ หากผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนความชอบต่อภาพตัวแทนของแหล่งศิลปกรรมใตุน้อย ก็มีแนวโน้มที่จะให้คะแนนการยอมรับและการให้ความสำคัญน้อยตามไปด้วย

เช่นเดียวกันหากผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนความชอบต่อภาพตัวแทนของแหล่งศิลปกรรมใดๆ ในระดับคะแนนที่สูงขึ้น ก็มีแนวโน้มที่จะให้คะแนนการยอมรับและการให้ความสำคัญในระดับคะแนนที่สูงขึ้นตามไปด้วย โดยการให้คะแนนความชอบที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ที่ได้รับการลดผลกระทบของแหล่งศิลปกรรมทุกแห่งนั้น ชัดเจนใกล้เคียงกับคะแนนการยอมรับส่วนคะแนนด้านการให้ความสำคัญนั้นจะมีระดับคะแนนที่สูงกว่าแต่มีแนวโน้มใกล้เคียงกับคะแนนความชอบและการยอมรับมากขึ้น

5.3.4 การวิเคราะห์ภาพรวมของทัศนคติด้านความชอบ การยอมรับ และการให้ความสำคัญที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ในอุดมคติของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน

ตารางที่ 32 ค่าเฉลี่ยภาพตัวแทนภูมิทัศน์ในอุดมคติ แบ่งตามระดับคุณค่าของแหล่งศิลปกรรม

ระดับคุณค่า	ผลกระทบ	ชื่อแหล่งศิลปกรรม	ค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อภาพตัวแทนสภาพในอุดมคติ		
			[ความชื่นชอบ]	[การยอมรับ]	[ให้ความสำคัญ]
มาก	การบดบัง	T1 วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร	3.80	3.79	3.90
	การรบกวน	T2 วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร	4.15	4.11	4.17
	การคุกคาม	P3 ประตูช้างเผือก	3.65	3.69	3.75
ปานกลาง	การรบกวน	T14 วัดอินทขิลสะดือเมือง	3.97	3.98	4.04
	ความแปลกแยก	P2 ประตูท่าแพ	3.86	3.88	3.98
	การคุกคาม	T5 วัดพันเตา	3.62	3.60	3.72
	การรบกวน	T26 วัดปราสาท	4.16	4.14	4.19
น้อย	การรบกวน	T18 วัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์	4.03	3.99	4.03
	ความแปลกแยก	T3 วัดพันอ้น	4.16	4.14	4.15
	การบดบัง	T10 วัดเจ็ดลิน	3.47	3.47	3.64

T1

T2

P3

T14

P2

T5

T26

T18

T3

T10

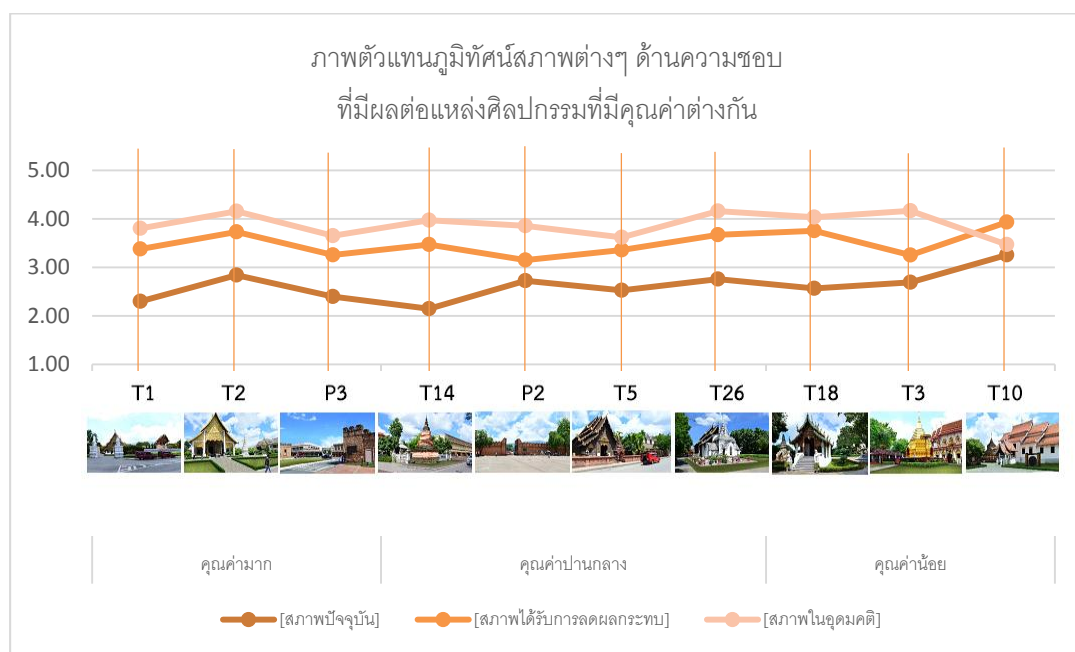
การวิเคราะห์ทัศนคติความชอบ การยอมรับ และการให้ความสำคัญของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน นั้นจะวิเคราะห์ไปใน 4 ประเด็น ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ทัศนคติความชอบที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ในอุดมคติของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกันและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของทัศนคติ 2) การวิเคราะห์ทัศนคติการยอมรับที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ในอุดมคติของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกันและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของทัศนคติ 3) การวิเคราะห์ทัศนคติการให้ความสำคัญที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ในอุดมคติของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกันและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของทัศนคติ 4) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของทัศนคติด้านความชอบยอมรับและการให้ความสำคัญที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ในอุดมคติของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกันและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของทัศนคติ โดยวิเคราะห์จากค่าเฉลี่ย (ดังตารางที่ 32) และกราฟต่างๆประกอบกัน มีรายละเอียดดังนี้

5.3.4.1 การวิเคราะห์ทัศนคติความชอบที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ในอุดมคติของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกันและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของทัศนคติ

จากการประมวลผลแบบสอบถามด้านการให้คะแนนความชอบที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ในอุดมคติของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน ได้ผลสรุปดังนี้ สำหรับแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่ามาก ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความชอบอยู่ในระหว่าง เฉยๆ (3) ถึง ชอบมาก (5) โดยแหล่งศิลปกรรมที่ได้ค่าเฉลี่ยความชอบมากที่สุดในกลุ่มนี้คือ T2 วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร (4.15) สำหรับแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าปานกลาง ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความชอบอยู่ในระหว่าง เฉยๆ (3) ถึง ชอบมาก (5) โดยแหล่งศิลปกรรมที่ได้ค่าเฉลี่ยความชอบมากที่สุดในกลุ่มนี้คือ T26 วัดปราสาท (4.16) สำหรับแหล่งศิลปกรรมที่มีค่าน้อย ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความชอบอยู่ในระหว่าง เฉยๆ (3) ถึง ชอบมาก (5) โดยแหล่งศิลปกรรมที่ได้ค่าเฉลี่ยความชอบมากที่สุดในกลุ่มนี้คือ T3 วัดพันอ้น (4.16)

จากกราฟเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อภาพตัวแทนสภาพปัจจุบัน สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ และสภาพในอุดมคติของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน (ภาพที่ 57) จะเห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยความชอบสภาพในอุดมคติเพิ่มขึ้นจากค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อสภาพปัจจุบัน 2 ระดับ คือ เพิ่มขึ้นจากไม่ชอบ (2) ถึงเฉยๆ (3) ไปเป็น ชอบ (4) ถึง ชอบมาก (5) และเพิ่มจากค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ ประมาณ 1 ระดับ คือ เพิ่มขึ้นจากเฉยๆ (3) ถึงชอบ (4) ไปเป็น ชอบ (4) ถึง ชอบมาก (5) แสดงว่า การลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์จนถึงระดับสภาพใน

อุดมคติ ส่งผลให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติด้านความชอบไปในทิศทางที่ดีขึ้น มากกว่าสภาพปัจจุบันและสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ (เบื้องต้น) ของแหล่งศิลปกรรมในทุกระดับคุณค่า อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตที่ T10 วัดเจ็ดลิน (แหล่งศิลปกรรมคุณค่าน้อย) เมื่อภูมิทัศน์ในภาพตัวแทนเปลี่ยนไปเป็นสภาพในอุดมคติแล้ว มีค่าเฉลี่ยความชอบลดลงอาจเนื่องมาจากรูปแบบการลดผลกระทบที่ตัดพืชพรรณที่ให้ร่มเงาออกไปหมด

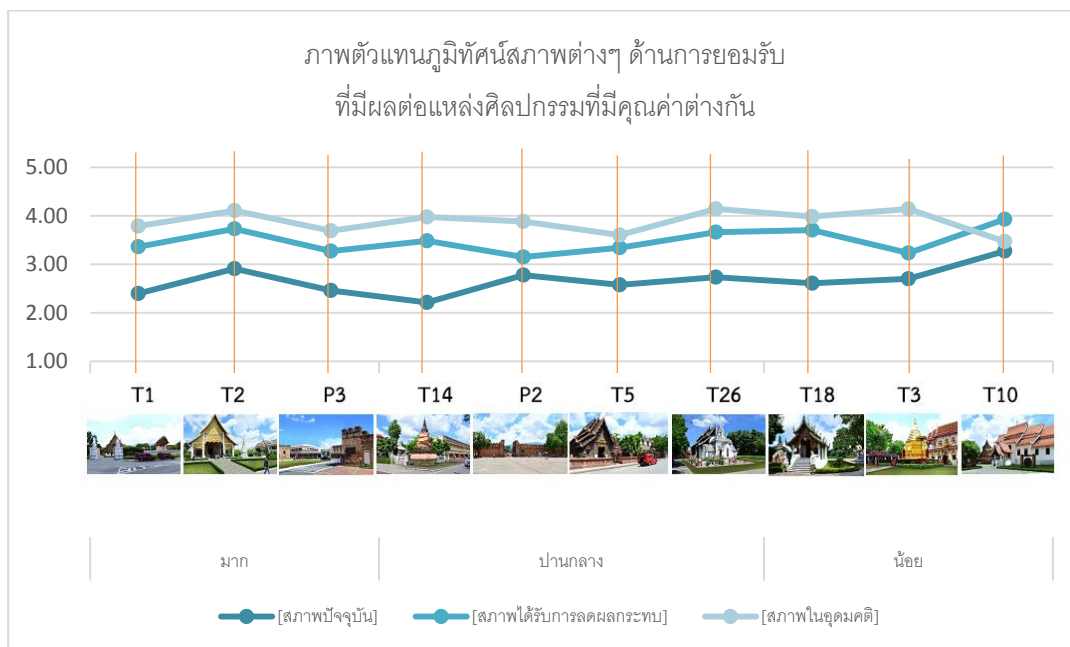

ภาพที่ 57 การเปรียบเทียบภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพต่างๆ ด้านความชอบที่มีผลต่อแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน

5.3.4.2 การวิเคราะห์ทัศนคติการยอมรับที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ในอุดมคติของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกันและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของทัศนคติ

จากการประมวลผลแบบสอบถามด้านการให้คะแนนการยอมรับที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ในอุดมคติของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน ได้ผลสรุปดังนี้ สำหรับแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่ามาก ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงการยอมรับอยู่ในระหว่าง เฉยๆ (3) ถึง ยอมรับได้อย่างมาก (5) โดยแหล่งศิลปกรรมที่ได้ค่าเฉลี่ยการยอมรับมากที่สุดในกลุ่มนี้คือ T2 วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร (4.17) สำหรับแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าปานกลาง ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงการยอมรับอยู่ในระหว่าง เฉยๆ (3) ถึง ยอมรับได้อย่างมาก (5) โดยแหล่งศิลปกรรมที่ได้ค่าเฉลี่ยการยอมรับมากที่สุดในกลุ่มนี้คือ T26 วัดปราสาท (4.14) สำหรับแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าน้อย ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงการยอมรับอยู่ใน

ระหว่าง เฉยๆ (3) ถึง ยอมรับได้อย่างมาก (5) โดยแหล่งศิลปกรรมที่ได้ค่าเฉลี่ยการยอมรับมากที่สุด ในกลุ่มนี้คือ T3 วัดพันอ้น (4.14)

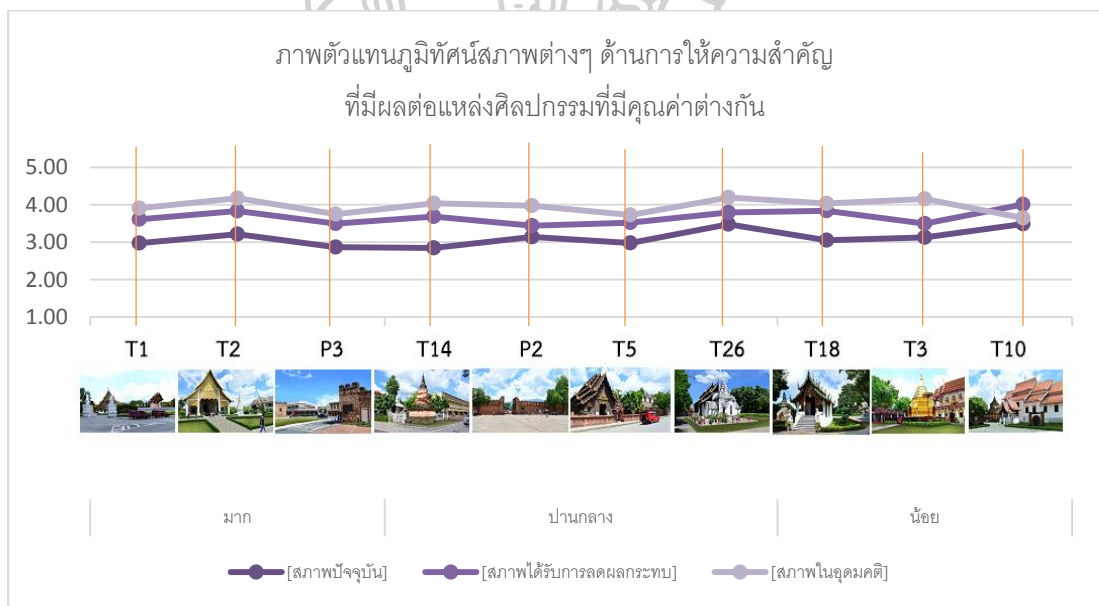

ภาพที่ 58 การเปรียบเทียบภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพต่างๆ ด้านการยอมรับที่มีผลต่อแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน

จากกราฟเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อภาพตัวแทนสภาพปัจจุบัน สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ และสภาพในอนาคตของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน (ภาพที่ 58) จะเห็นว่าค่าเฉลี่ยการยอมรับสภาพในอนาคตเพิ่มขึ้นจากค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อสภาพปัจจุบัน 2 ระดับ คือ เพิ่มขึ้นจากยอมรับไม่ได้ (2) ถึงเฉยๆ (3) ไปเป็น ยอมรับได้ (4) ถึง ยอมรับได้อย่างมาก (5) และเพิ่มจากค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ ประมาณ 1 ระดับ คือ เพิ่มขึ้นจากเฉยๆ (3) ถึงยอมรับได้ (4) ไปเป็น ยอมรับได้ (4) ถึง ยอมรับได้อย่างมาก (5) แสดงว่าการลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์จนถึงระดับสภาพในอนาคต ส่งผลให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติด้านการยอมรับไปในทิศทางที่ดีขึ้น มากกว่าสภาพปัจจุบันและสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ (เบื้องต้น) ของแหล่งศิลปกรรมในทุกระดับคุณค่า อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตที่ T10 วัดเจ็ดลิน (แหล่งศิลปกรรมคุณค่าน้อย) เมื่อภูมิทัศน์ในภาพตัวแทนเปลี่ยนไปเป็นสภาพในอนาคตแล้ว มีค่าเฉลี่ยการยอมรับลดลงอาจเนื่องมาจากรูปแบบการลดผลกระทบที่ตัดพืชพรรณที่ให้ร่มเงาออกไปหมด

5.3.4.3 การวิเคราะห์ทัศนคติการให้ความสำคัญที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ใน อุดมคติของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกันและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของทัศนคติ

จากการประมวลผลแบบสอบถามด้านการให้คะแนนการให้ความสำคัญที่มีต่อภาพ
ตัวแทนภูมิทัศน์ในอุดมคติของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน ได้ผลสรุปดังนี้ สำหรับแหล่ง
ศิลปกรรมที่มีคุณค่ามาก ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงการให้ความสำคัญอยู่ในระหว่าง เฉยๆ (3) ถึง มาก
ที่สุด (5) โดยแหล่งศิลปกรรมที่ได้ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญมากที่สุดในกลุ่มนี้คือ T2 วัดเจดีย์หลวง
วรวิหาร (4.17) สำหรับแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าปานกลาง ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงการให้
ความสำคัญอยู่ในระหว่าง เฉยๆ (3) ถึง มากที่สุด (5) โดยแหล่งศิลปกรรมที่ได้ค่าเฉลี่ยการให้
ความสำคัญมากที่สุดในกลุ่มนี้คือ T26 วัดปราสาท (4.19) สำหรับแหล่งศิลปกรรมที่มีค่าน้อย
ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงการให้ความสำคัญอยู่ในระหว่าง เฉยๆ (3) ถึง มากที่สุด (5) โดยแหล่ง
ศิลปกรรมที่ได้ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญมากที่สุดในกลุ่มนี้คือ T3 วัดพันอ้น (4.15)

ภาพที่ 59 การเปรียบเทียบภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพต่างๆ ด้านการให้ความสำคัญที่มีผลต่อแหล่ง
ศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน

จากกราฟเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อภาพตัวแทนสภาพปัจจุบัน
สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ และสภาพในอุดมคติของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน (ภาพที่
59) จะเห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญสภาพในอุดมคติเพิ่มขึ้นจากค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มี

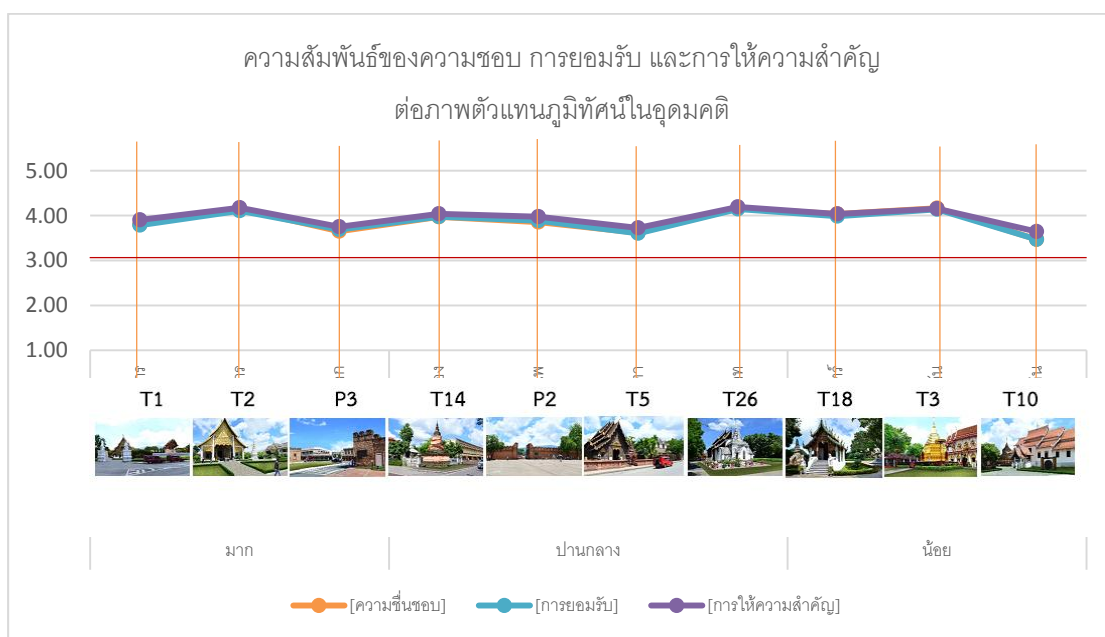
ต่อสภาพปัจจุบัน 2 ระดับ คือ เพิ่มขึ้นจากน้อย (2) ถึงเฉยๆ (3) ไปเป็น มาก (4) ถึง มากที่สุด (5) และเพิ่มจากค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ ประมาณ 1 ระดับ คือ เพิ่มขึ้นจากเฉยๆ (3) มาก (4) ไปเป็น มาก (4) ถึง มากที่สุด (5) แสดงว่าการลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์จนถึงระดับสภาพในอุดมคติ ส่งผลให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติด้านการให้ความสำคัญไปในทิศทางที่ดีขึ้น มากกว่าสภาพปัจจุบันและสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ (เบื้องต้น) ของแหล่งศิลปกรรมในทุกระดับคุณค่า อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตที่ T10 วัดเจ็ดลิน (แหล่งศิลปกรรมคุณค่าน้อย) เมื่อภูมิทัศน์ในภาพตัวแทนเปลี่ยนไปเป็นสภาพในอุดมคติแล้ว มีค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญลดลงอาจเนื่องมาจากรูปแบบการลดผลกระทบที่ตัดพืชพรรณที่ให้ร่มเงาออกไปหมด

5.3.4.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของทัศนคติด้านความชอบการยอมรับและการให้ความสำคัญที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ในอุดมคติของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกันและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของทัศนคติ

จะเห็นได้ว่าระดับคุณค่าของแหล่งศิลปกรรมไม่ได้แปรผันตรงกันกับระดับความชอบการยอมรับและการให้ความสำคัญที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีต่อสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบของแหล่งศิลปกรรม กล่าวคือแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่ามากไม่ได้ส่งผลให้ผู้ตอบแบบสอบถามรู้สึกชอบยอมรับหรือให้ความสำคัญภูมิทัศน์สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบของแหล่งศิลปกรรมนั้นๆ มากไปกว่าแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าปานกลางและคุณค่าน้อย อย่างไรก็ตามเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสูงสุดของในแต่ละกลุ่มระดับคุณค่า พบว่าระดับคุณค่าของแหล่งศิลปกรรมที่ได้ค่าเฉลี่ยความชอบการยอมรับและการให้ความสำคัญมากที่สุด คือแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าปานกลาง T26 วัดปราสาท และแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าน้อย T3 วัดพันอ้น มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดร่วมกัน และแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่ามาก T2 วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าไม่มากนัก อาจสรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนความชอบการยอมรับและการให้ความสำคัญ ที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ในอุดมคติของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน ไปในทิศทางที่สัมพันธ์กับระดับคุณค่าของแหล่งศิลปกรรม มากขึ้น

จากกราฟ (ภาพที่ 60) แสดงให้เห็นว่า ทัศนคติด้านความชอบการยอมรับและการให้ความสำคัญของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ที่ได้รับการลดผลกระทบของแหล่งศิลปกรรมนั้นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ หากผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนความชอบต่อภาพ

ตัวแทนของแหล่งศิลปกรรมใตุน้อย ก็มีแนวโน้มที่จะให้คะแนนการยอมรับและการให้ความสำคัญน้อยตามไปด้วย เช่นเดียวกันหากผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนความชอบต่อภาพตัวแทนของแหล่งศิลปกรรมใดๆในระดับคะแนนที่สูงขึ้น ก็มีแนวโน้มที่จะให้คะแนนการยอมรับและการให้ความสำคัญในระดับคะแนนที่สูงขึ้นตามไปด้วย โดยการให้คะแนนความชอบที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ที่ได้รับการลดผลกระทบของแหล่งศิลปกรรมทุกแห่งนั้น มีแนวโน้มใกล้เคียงกับคะแนนการยอมรับและการให้ความสำคัญมากขึ้น

ภาพที่ 60 ความสัมพันธ์ของความชอบ การยอมรับ และการให้ความสำคัญ ต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ในอุดมคติ

นอกจากนี้กราฟยังแสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติในเชิงบวก (ค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.00) ทั้งในด้านความชอบ การยอมรับ และการให้ความสำคัญ ที่มีต่อภาพตัวแทนสภาพในอุดมคติของแหล่งศิลปกรรม และมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นมากกว่าค่าเฉลี่ยความชอบ การยอมรับ และการให้ความสำคัญภาพตัวแทนสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบของแหล่งศิลปกรรม อาจกล่าวได้ว่า จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยความชอบ การยอมรับ และการให้ความสำคัญภาพตัวแทนของแหล่งศิลปกรรมนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติในด้านความชอบและการยอมรับและการให้ความสำคัญที่ดีขึ้น ต่อสภาพในอุดมคติของแหล่งศิลปกรรม จนมีแนวโน้มอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดทั้งหมด และสรุปได้ว่าการปรับปรุงทัศนคติของแหล่งศิลปกรรมเป็นสภาพในอุดมคติส่งผลต่อทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถาม

แนวโน้มทำให้ทัศนคติที่เปลี่ยนไปในเชิงบวกมากขึ้นมาก ต่อแหล่งศิลปกรรมในทุกระดับคุณค่า ยกเว้น เมื่อการลดผลกระทบนั้นเป็นการตัดองค์ประกอบด้านพีชพรรณออกไปมากเกินไป

5.3.5 การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของ แหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกันในสภาพต่างๆ

ตารางที่ 33 ค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรม

ระดับคุณค่า	ผลกระทบ	ชื่อแหล่งศิลปกรรม	ค่าเฉลี่ยทัศนคติด้านความชอบภาพตัวแทนในสภาพต่างๆ						
			[สภาพปัจจุบัน]	ค่าความต่าง*	อันดับ	[สภาพลดผลกระทบ]	ค่าความต่าง**	อันดับ	[สภาพในอุดมคติ]
มาก	การบดบัง	T1 วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร	2.30	1.08	3	3.38	1.50	2	3.80
	การรบกวน	T2 วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร	2.84	0.89	5	3.73	1.31	6	4.15
	การคุกคาม	P3 ประตูช้างเผือก	2.40	0.86	6	3.26	1.26	7	3.65
ปานกลาง	การรบกวน	T14 วัดอินทขิลระดือเมือง	2.14	1.32	1	3.47	1.83	1	3.97
	ความแปลกแยก	P2 ประตูท่าแพ	2.72	0.43	10	3.15	1.13	8	3.86
	การคุกคาม	T5 วัดพันเตา	2.53	0.83	7	3.36	1.09	9	3.62
	การรบกวน	T26 วัดปราสาท	2.76	0.91	4	3.67	1.40	5	4.16
น้อย	การรบกวน	T18 วัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์	2.57	1.19	2	3.75	1.46	4	4.03
	ความแปลกแยก	T3 วัดพันอ้น	2.69	0.56	9	3.25	1.47	3	4.16
	การบดบัง	T10 วัดเจ็ดลิน	3.26	0.68	8	3.93	0.21	10	3.47

T1

T2

P3

T14

P2

T5

T26

T18

T3

T10

หมายเหตุ : 1 หมายถึง อันดับมากที่สุด เรียงจากมากไปน้อย

* เป็นค่าความต่าง ของค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ

** เป็นค่าความต่าง ของค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับสภาพในอุดมคติ

5.3.5.1 การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับ

ค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบแล้ว เรียงลำดับค่าความต่างจากมากไปน้อยได้ดังนี้

อันดับ 1	คือ วัดอินทขิลสระตือเมือง (คุณค่าปานกลาง)	ค่าเฉลี่ยความชอบ เพิ่มขึ้น 1.32
อันดับ 2	คือ วัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์ (คุณค่าน้อย)	ค่าเฉลี่ยความชอบ เพิ่มขึ้น 1.19
อันดับ 3	คือ วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร (คุณค่ามาก)	ค่าเฉลี่ยความชอบ เพิ่มขึ้น 1.08
อันดับ 4	คือ วัดปราสาท (คุณค่าปานกลาง)	ค่าเฉลี่ยความชอบ เพิ่มขึ้น 0.91
อันดับ 5	คือ วัดเจติยหลวงวรวิหาร (คุณค่ามาก)	ค่าเฉลี่ยความชอบ เพิ่มขึ้น 0.89
อันดับ 6	คือ ประตู่ช้างเผือก (คุณค่ามาก)	ค่าเฉลี่ยความชอบ เพิ่มขึ้น 0.86
อันดับ 7	คือ วัดพันเตา (คุณค่าปานกลาง)	ค่าเฉลี่ยความชอบ เพิ่มขึ้น 0.83
อันดับ 8	คือ วัดเจ็ดลิน (คุณค่าน้อย)	ค่าเฉลี่ยความชอบ เพิ่มขึ้น 0.68
อันดับ 9	คือ วัดพันอ้น (คุณค่าน้อย)	ค่าเฉลี่ยความชอบ เพิ่มขึ้น 0.56
อันดับ 10	คือ ประตู่ท่าแพ (คุณค่าปานกลาง)	ค่าเฉลี่ยความชอบ เพิ่มขึ้น 0.43

จากการวิเคราะห์ความต่างของค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อสภาพปัจจุบัน กับค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบแล้ว พบว่า ในภาพรวมแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่ามากและปานกลาง จะมีความต่างของค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับต้นๆ ส่วนแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าน้อยจะมีความต่างของค่าเฉลี่ยในลำดับถัดมา กล่าวคือ หากเป็นแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่ามากและคุณค่าปานกลาง ที่ได้รับผลกระทบด้านภูมิทัศน์ในลักษณะต่างๆอยู่ในปัจจุบัน เมื่อทำการลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์แล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามจะมีทัศนคติความชอบเปลี่ยนแปลงไป มากกว่าแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าน้อย อาจสรุปได้ว่า **คุณค่าของแหล่งศิลปกรรมมีแนวโน้มส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านความชอบที่มีต่อภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรม** อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่า T18 วัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์ ซึ่งเป็นแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าน้อย แต่มีความต่างของค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ มากเป็นอันดับ 2 แสดงว่า นอกจากระดับคุณค่าของแหล่งศิลปกรรมแล้ว ยังมีปัจจัยอื่นที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านความชอบของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเมื่อพิจารณาปัจจัยด้านลักษณะผลกระทบ พบว่า วัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์ เป็นแหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบด้านภูมิทัศน์ในลักษณะการรบกวนเมื่อได้รับการลดผลกระทบแล้วจึงอาจเห็นความเปลี่ยนแปลงของภูมิทัศน์มากเพียงพอ ที่ทำให้ทัศนคติเปลี่ยนไปใน

ทางบวกมาก นอกจากนี้ P2 ประตุท่าแพ ซึ่งเป็นแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าปานกลาง แต่มีค่าเฉลี่ยความชอบเป็นอันดับสุดท้าย อาจเป็นเพราะสภาพปัจจุบันที่ได้รับผลกระทบในระดับความแปลกแยก ทำให้เมื่อลดผลกระทบแล้วยังไม่เพียงพอที่จะทำให้ทัศนคติเปลี่ยนไปได้มาก ฉะนั้นอาจกล่าวได้ว่า **ลักษณะของผลกระทบอาจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านความชอบของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมในสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบเช่นกัน** ซึ่งจะทำการอธิบายในลำดับถัดไป (ข้อ 5.3.8)

5.3.5.2 การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับ

ค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อสภาพในอุดมคติ เรียงลำดับค่าความต่างจากมากไปน้อยได้ดังนี้

อันดับ 1	คือ วัดอินทขิลสระคูเมือง (คุณค่าปานกลาง)	ค่าเฉลี่ยความชอบ เพิ่มขึ้น 1.83
อันดับ 2	คือ วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร (คุณค่ามาก)	ค่าเฉลี่ยความชอบ เพิ่มขึ้น 1.50
อันดับ 3	คือ วัดพันอ้น (คุณค่าน้อย)	ค่าเฉลี่ยความชอบ เพิ่มขึ้น 1.47
อันดับ 4	คือ วัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์ (คุณค่าน้อย)	ค่าเฉลี่ยความชอบ เพิ่มขึ้น 1.46
อันดับ 5	คือ วัดปราสาท (คุณค่าปานกลาง)	ค่าเฉลี่ยความชอบ เพิ่มขึ้น 1.40
อันดับ 6	คือ วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร (คุณค่ามาก)	ค่าเฉลี่ยความชอบ เพิ่มขึ้น 1.31
อันดับ 7	คือ ประตูช้างเผือก (คุณค่ามาก)	ค่าเฉลี่ยความชอบ เพิ่มขึ้น 1.26
อันดับ 8	คือ ประตูท่าแพ (คุณค่าปานกลาง)	ค่าเฉลี่ยความชอบ เพิ่มขึ้น 1.13
อันดับ 9	คือ วัดพันเตา (คุณค่าปานกลาง)	ค่าเฉลี่ยความชอบ เพิ่มขึ้น 1.09
อันดับ 10	คือ วัดเจ็ดลิน (คุณค่าน้อย)	ค่าเฉลี่ยความชอบ เพิ่มขึ้น 0.21

จากการจัดอันดับความต่างของค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อสภาพปัจจุบัน กับค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อสภาพในอุดมคติ นั้นแสดงให้เห็นว่า ไม่มีรูปแบบที่สัมพันธ์กับระดับคุณค่าของแหล่งศิลปกรรมนัก กล่าวคือในการจัดอันดับมีแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่ามาก ปานกลาง น้อยคละกันไป จึงอาจสรุปได้เบื้องต้นว่า **คุณค่าของแหล่งศิลปกรรมมีแนวโน้มว่าจะไม่ได้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านความชอบที่มีต่อสภาพตัวแทนสภาพปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรมเมื่อเปลี่ยนแปลงไปเป็นสภาพในอุดมคติ** มีข้อสังเกตเกี่ยวกับแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าน้อย แต่มีความต่างของค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อสภาพในอุดมคติ อยู่ในอันดับ 3 และ 4 คือ T3 วัดพันอ้น และ T18 วัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาแล้วอาจมีปัจจัยอื่นที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านความชอบของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเมื่อพิจารณาปัจจัยด้านลักษณะ

ผลกระทบ พบว่า T3 วัดพันอ้น เป็นแหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบด้านภูมิทัศน์ในลักษณะความแปลกแยก และ T18 วัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์ เป็นแหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบด้านภูมิทัศน์ในลักษณะการรบกวน เมื่อได้รับการลดผลกระทบแล้วจึงอาจเห็นความเปลี่ยนแปลงของภูมิทัศน์มากเพียงพอ ที่ทำให้ทัศนคติเปลี่ยนไปในทางบวก ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า **ลักษณะของผลกระทบอาจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านความชอบของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมสภาพในอุดมคติ** โดยมีรายละเอียดศึกษาด้านผลกระทบต่อไป (ข้อ 5.3.8)

5.3.6 การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อสภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน ในสภาพต่างๆ

5.3.6.1 การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ เรียงลำดับค่าความต่างจากมากไปน้อยได้ดังนี้

อันดับ 1	คือ วัดอินทขิลสะดือเมือง (คุณค่าปานกลาง)	ค่าเฉลี่ยการยอมรับ เพิ่มขึ้น 1.27
อันดับ 2	คือ วัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์ (คุณค่าน้อย)	ค่าเฉลี่ยการยอมรับ เพิ่มขึ้น 1.10
อันดับ 3	คือ วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร (คุณค่ามาก)	ค่าเฉลี่ยการยอมรับ เพิ่มขึ้น 0.97
อันดับ 4	คือ วัดปราสาท (คุณค่าปานกลาง)	ค่าเฉลี่ยการยอมรับ เพิ่มขึ้น 0.93
อันดับ 5	คือ วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร (คุณค่ามาก)	ค่าเฉลี่ยการยอมรับ เพิ่มขึ้น 0.82
อันดับ 6	คือ ประตูช้างเผือก (คุณค่ามาก)	ค่าเฉลี่ยการยอมรับ เพิ่มขึ้น 0.81
อันดับ 7	คือ วัดพันเตา (คุณค่าปานกลาง)	ค่าเฉลี่ยการยอมรับ เพิ่มขึ้น 0.77
อันดับ 8	คือ วัดเจ็ดลิน (คุณค่าน้อย)	ค่าเฉลี่ยการยอมรับ เพิ่มขึ้น 0.66
อันดับ 9	คือ วัดพันอ้น (คุณค่าน้อย)	ค่าเฉลี่ยการยอมรับ เพิ่มขึ้น 0.53
อันดับ 10	คือ ประตูท่าแพ (คุณค่าปานกลาง)	ค่าเฉลี่ยการยอมรับ เพิ่มขึ้น 0.37

จากการวิเคราะห์ความต่างของค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อสภาพปัจจุบัน กับค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ พบว่า ในภาพรวมแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่ามากและปานกลาง จะมีความต่างของค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับต้นๆ ส่วนแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าน้อยจะมีความต่างของค่าเฉลี่ยในลำดับถัดมา กล่าวคือ หากเป็นแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่ามากและคุณค่าปานกลาง ที่ได้รับผลกระทบด้านภูมิทัศน์ในลักษณะต่างๆอยู่ในปัจจุบัน เมื่อทำการลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์แล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามจะมีทัศนคติการยอมรับเปลี่ยนแปลงไป มากกว่าแหล่งศิลปกรรมที่มี

คุณค่าน้อย อาจสรุปได้ว่า คุณค่าของแหล่งศิลปกรรมมีแนวโน้มส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ
ด้านการยอมรับที่มีต่อภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรม

ตารางที่ 34 ค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรม

ระดับ คุณค่า	ผลกระทบ	ชื่อแหล่งศิลปกรรม	ค่าเฉลี่ยทัศนคติด้านการยอมรับภาพตัวแทนในสภาพต่างๆ						
			[สภาพ ปัจจุบัน]	ค่า ความ ต่าง*	อัน ดับ	[สภาพ ลดผล กระทบ]	ค่า ความ ต่าง**	อัน ดับ	[สภาพ ในอุดม คติ]
มาก	การบดบัง	T1 วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร	2.40	0.97	3	3.36	1.39	4	3.79
	การรบกวน	T2 วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร	2.91	0.82	5	3.73	1.20	7	4.11
	การคุกคาม	P3 ประตูช้างเผือก	2.46	0.81	6	3.27	1.23	6	3.69
ปาน กลาง	การรบกวน	T14 วัดอินทขิลสะดือเมือง	2.21	1.27	1	3.48	1.76	1	3.98
	ความแปลกแยก	P2 ประตูท่าแพ	2.78	0.37	10	3.15	1.11	8	3.88
	การคุกคาม	T5 วัดพันเตา	2.57	0.77	7	3.34	1.03	9	3.60
	การรบกวน	T26 วัดปราสาท	2.73	0.93	4	3.66	1.41	3	4.14
น้อย	การรบกวน	T18 วัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์	2.61	1.10	2	3.71	1.38	5	3.99
	ความแปลกแยก	T3 วัดพันอ้น	2.70	0.53	9	3.23	1.44	2	4.14
	การบดบัง	T10 วัดเจ็ดลิน	3.27	0.66	8	3.93	0.20	10	3.47

T1

T2

P3

T14

P2

T5

T26

T18

T3

T10

หมายเหตุ : 1 หมายถึง อันดับมากที่สุด เรียงจากมากไปน้อย

* เป็นค่าความต่าง ของค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ

** เป็นค่าความต่าง ของค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับสภาพในอุดมคติ

มีข้อสังเกตว่า T18 วัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์ ซึ่งเป็นแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าน้อย
แต่มีความต่างของค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ มากเป็น

อันดับ 2 แสดงว่านอกจากระดับคุณค่าของแหล่งศิลปกรรมแล้ว อาจยังมีปัจจัยอื่นที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านการยอมรับของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเมื่อพิจารณาปัจจัยด้านลักษณะผลกระทบ พบว่า วัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์ เป็นแหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบด้านภูมิทัศน์ในลักษณะการรบกวน เมื่อได้รับการลดผลกระทบแล้วจึงอาจเห็นความเปลี่ยนแปลงของภูมิทัศน์มากเพียงพอ ที่ทำให้ทัศนคติเปลี่ยนไปในทางบวกเพิ่มขึ้น ในขณะที่ P2 ประตุท่าแพ ซึ่งเป็นแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าปานกลาง แต่มีความต่างของค่าเฉลี่ยการยอมรับเป็นอันดับสุดท้าย อาจเป็นเพราะสภาพปัจจุบันที่ได้รับผลกระทบในระดับความแปลกแยก ทำให้เมื่อลดผลกระทบแล้วยังไม่เพียงพอที่จะทำให้ทัศนคติเปลี่ยนไปได้มาก ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า **ลักษณะของผลกระทบอาจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านการยอมรับของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมในสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบเช่นกัน** ซึ่งจะทำการอธิบายในลำดับถัดไป (ข้อ 5.3.9)

5.3.6.2 การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อสภาพปัจจุบัน กับค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อสภาพในอดีต

เรียงลำดับค่าความต่างจากมากไปน้อยได้ดังนี้

อันดับ 1	คือ วัดอินทขิลสะดือเมือง (คุณค่าปานกลาง)	ค่าเฉลี่ยการยอมรับ เพิ่มขึ้น 1.76
อันดับ 2	คือ วัดพันอ้น (ค่าน้อย)	ค่าเฉลี่ยการยอมรับ เพิ่มขึ้น 1.44
อันดับ 3	คือ วัดปราสาท (คุณค่าปานกลาง)	ค่าเฉลี่ยการยอมรับ เพิ่มขึ้น 1.41
อันดับ 4	คือ วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร (คุณค่ามาก)	ค่าเฉลี่ยการยอมรับ เพิ่มขึ้น 1.39
อันดับ 5	คือ วัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์ (ค่าน้อย)	ค่าเฉลี่ยการยอมรับ เพิ่มขึ้น 1.38
อันดับ 6	คือ ประตุข้างฝือก (คุณค่ามาก)	ค่าเฉลี่ยการยอมรับ เพิ่มขึ้น 1.23
อันดับ 7	คือ วัดเจติยหลวงวรวิหาร (คุณค่ามาก)	ค่าเฉลี่ยการยอมรับ เพิ่มขึ้น 1.20
อันดับ 8	คือ ประตุท่าแพ (คุณค่าปานกลาง)	ค่าเฉลี่ยการยอมรับ เพิ่มขึ้น 1.11
อันดับ 9	คือ วัดพันเตา (คุณค่าปานกลาง)	ค่าเฉลี่ยการยอมรับ เพิ่มขึ้น 1.03
อันดับ 10	คือ วัดเจ็ดลิน (ค่าน้อย)	ค่าเฉลี่ยการยอมรับ เพิ่มขึ้น 0.20

จากการจัดอันดับความต่างของค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อสภาพปัจจุบัน กับค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อสภาพในอดีต นั้นแสดงให้เห็นว่า ไม่มีรูปแบบที่สัมพันธ์กับระดับคุณค่าของแหล่งศิลปกรรมนัก กล่าวคือในการจัดอันดับมีแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่ามาก ปานกลาง น้อยคละกันไป จึงอาจสรุปได้เบื้องต้นว่า **คุณค่าของแหล่งศิลปกรรมมีแนวโน้มว่าจะไม่ได้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง**

ทัศนคติด้านการยอมรับที่มีต่อภาพตัวแทนสภาพปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรมเมื่อเปลี่ยนแปลงไป เป็นสภาพในอุดมคติ

มีข้อสังเกตเกี่ยวกับแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าน้อย แต่มีความต่างของค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อสภาพในอุดมคติ อยู่ในอันดับ 2 คือ T3 วัดพันอ้น และในอันดับ 5 คือ T18 วัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์ เมื่อพิจารณาแล้วอาจมีปัจจัยอื่นที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านการยอมรับของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเมื่อพิจารณาปัจจัยด้านลักษณะผลกระทบ พบว่า T3 วัดพันอ้น เป็นแหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบด้านภูมิทัศน์ในลักษณะความแปลกแยก และ T18 วัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์ เป็นแหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบด้านภูมิทัศน์ในลักษณะการรบกวน เมื่อได้รับการลดผลกระทบแล้วจึงอาจเห็นความเปลี่ยนแปลงของภูมิทัศน์มากเพียงพอ ที่ทำให้ทัศนคติเปลี่ยนไปในทางบวก ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า ลักษณะของผลกระทบอาจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านการยอมรับของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมสภาพในอุดมคติ โดยมีรายละเอียดศึกษาด้านผลกระทบต่อไป (ข้อ 5.3.9)

5.3.7 การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกันในสภาพต่างๆ

5.3.7.1 การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ เรียงลำดับค่าความต่างจากมากไปน้อยได้ดังนี้

อันดับ 1 คือ วัดอินทขิลสระตือเมือง (คุณค่าปานกลาง)	ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญ เพิ่มขึ้น 0.84
อันดับ 2 คือ วัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์ (คุณค่าน้อย)	ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญ เพิ่มขึ้น 0.79
อันดับ 3 คือ วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร (คุณค่ามาก)	ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญ เพิ่มขึ้น 0.64
อันดับ 4 คือ ประตูช้างเผือก (คุณค่ามาก)	ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญ เพิ่มขึ้น 0.63
อันดับ 5 คือ วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร (คุณค่ามาก)	ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญ เพิ่มขึ้น 0.62
อันดับ 6 คือ วัดพันเตา (คุณค่าปานกลาง)	ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญ เพิ่มขึ้น 0.55
อันดับ 7 คือ วัดเจ็ดลิน (คุณค่าน้อย)	ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญ เพิ่มขึ้น 0.52
อันดับ 8 คือ วัดพันอ้น (คุณค่าน้อย)	ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญ เพิ่มขึ้น 0.37
อันดับ 9 คือ วัดปราสาท (คุณค่าปานกลาง)	ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญ เพิ่มขึ้น 0.31
อันดับ 10 คือ ประตูท่าแพ (คุณค่าปานกลาง)	ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญ เพิ่มขึ้น 0.30

ตารางที่ 35 ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าต่างกัน

ระดับคุณค่า	ผลกระทบ	ชื่อแหล่งศิลปกรรม	ค่าเฉลี่ยทัศนคติด้านการให้ความสำคัญภาพตัวแทนในสภาพต่างๆ						
			[สภาพปัจจุบัน]	ค่าความต่าง*	อันดับ	[สภาพลดผลกระทบ]	ค่าความต่าง**	อันดับ	[สภาพในอนาคต]
มาก	การบดบัง	T1 วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร	2.97	0.64	3	3.61	0.93	5	3.90
	การรบกวน	T2 วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร	3.21	0.62	5	3.83	0.96	4	4.17
	การคุกคาม	P3 ประตูช้างเผือก	2.86	0.63	4	3.49	0.88	6	3.75
ปานกลาง	การรบกวน	T14 วัดอินทขิลระดือเมือง	2.85	0.84	1	3.68	1.19	1	4.04
	ความแปลกแยก	P2 ประตูท่าแพ	3.14	0.30	10	3.44	0.84	7	3.98
	การคุกคาม	T5 วัดพันเตา	2.98	0.55	6	3.52	0.75	8	3.72
	การรบกวน	T26 วัดปราสาท	3.48	0.31	9	3.79	0.71	9	4.19
น้อย	การรบกวน	T18 วัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์	3.05	0.79	2	3.84	0.99	3	4.03
	ความแปลกแยก	T3 วัดพันอ้น	3.13	0.37	8	3.49	1.03	2	4.15
	การบดบัง	T10 วัดเจ็ดลิน	3.49	0.52	7	4.01	0.15	10	3.64

T1

T2

P3

T14

P2

T5

T26

T18

T3

T10

หมายเหตุ : 1 หมายถึง อันดับมากที่สุด เรียงจากมากไปน้อย

* เป็นค่าความต่างค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ

** เป็นค่าความต่าง ของค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับสภาพในอนาคต

จากการวิเคราะห์ความต่างของค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อสภาพปัจจุบัน กับค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบแล้ว พบว่า ในภาพรวมแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่ามากและปานกลาง จะมีความต่างของค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับต้นๆ ส่วนแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่า

น้อยจะมีความต่างของค่าเฉลี่ยในลำดับถัดมา กล่าวคือ หากเป็นแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่ามากและคุณค่าปานกลาง ที่ได้รับผลกระทบด้านภูมิทัศน์ในลักษณะต่างๆอยู่ในปัจจุบัน เมื่อทำการลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์แล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามจะมีทัศนคติให้ความสำคัญเปลี่ยนแปลงไป มากกว่าแหล่งศิลปกรรมที่มีค่าน้อย อาจสรุปได้ว่า **คุณค่าของแหล่งศิลปกรรมมีแนวโน้มส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านการให้ความสำคัญที่มีต่อภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรม** อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่า T18 วัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์ ซึ่งเป็นแหล่งศิลปกรรมที่มีค่าน้อย แต่มีความต่างของค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ มากเป็นอันดับ 2 แสดงว่านอกจากระดับคุณค่าของแหล่งศิลปกรรมแล้ว ยังมีปัจจัยอื่นที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านการให้ความสำคัญของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเมื่อพิจารณาปัจจัยด้านลักษณะผลกระทบพบว่า T18 วัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์ เป็นแหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบด้านภูมิทัศน์ในลักษณะการรบกวน เมื่อได้รับการลดผลกระทบแล้วจึงอาจเห็นความเปลี่ยนแปลงของภูมิทัศน์มากเพียงพอ ที่ทำให้ทัศนคติเปลี่ยนไปในทางบวกเพิ่มขึ้น ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า **ลักษณะของผลกระทบอาจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านการให้ความสำคัญของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมในสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบเช่นกัน** ซึ่งจะทำการอธิบายในลำดับถัดไป (ข้อ 5.3.10)

5.3.7.2 การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อสภาพในอดีต เรียงลำดับค่าความต่างจากมากไปน้อยได้ดังนี้

อันดับ 1	คือ วัดอินทิลลสะตือเมือง (คุณค่าปานกลาง)	ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญ เพิ่มขึ้น 1.19
อันดับ 2	คือ วัดพันอ้น (ค่าน้อย)	ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญ เพิ่มขึ้น 1.03
อันดับ 3	คือ วัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์ (ค่าน้อย)	ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญ เพิ่มขึ้น 0.99
อันดับ 4	คือ วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร (คุณค่ามาก)	ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญ เพิ่มขึ้น 0.96
อันดับ 5	คือ วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร (คุณค่ามาก)	ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญ เพิ่มขึ้น 0.93
อันดับ 6	คือ ประตู่ช้างเผือก (คุณค่ามาก)	ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญ เพิ่มขึ้น 0.88
อันดับ 7	คือ ประตู่ท่าแพ (คุณค่าปานกลาง)	ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญ เพิ่มขึ้น 0.84
อันดับ 8	คือ วัดพันเตา (คุณค่าปานกลาง)	ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญ เพิ่มขึ้น 0.75
อันดับ 9	คือ วัดปราสาท (คุณค่าปานกลาง)	ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญ เพิ่มขึ้น 0.71
อันดับ 10	คือ วัดเจ็ดลิน (ค่าน้อย)	ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญ เพิ่มขึ้น 0.15

จากการจัดอันดับความต่างของค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อสภาพปัจจุบัน กับค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อสภาพในอนาคต นั้นแสดงให้เห็นว่า ไม่มีรูปแบบที่สัมพันธ์กับระดับคุณค่าของแหล่งศิลปกรรมนัก กล่าวคือในการจัดอันดับมีแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่ามาก ปานกลาง น้อยคละกันไป จึงอาจสรุปได้เบื้องต้นว่า **คุณค่าของแหล่งศิลปกรรมมีแนวโน้มว่าจะไม่ได้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านการให้ความสำคัญที่มีต่อภาพตัวแทนสภาพปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรมเมื่อเปลี่ยนแปลงไปเป็นสภาพในอนาคต**

มีข้อสังเกตเกี่ยวกับแหล่งศิลปกรรมที่มีค่าน้อยแต่มีความต่างของค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อสภาพในอนาคต อยู่ในอันดับ 2 คือ T3 วัดพันอ้น และในอันดับ 3 คือ T18 วัดอุโมงค์มหาเศรษฐี เมื่อพิจารณาแล้วอาจมีปัจจัยอื่นที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านการให้ความสำคัญของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเมื่อพิจารณาปัจจัยด้านลักษณะผลกระทบ พบว่า T3 วัดพันอ้น เป็นแหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบด้านภูมิทัศน์ในลักษณะความแปลกแยก และ T18 วัดอุโมงค์มหาเศรษฐี เป็นแหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบด้านภูมิทัศน์ในลักษณะการรบกวน เมื่อได้รับการลดผลกระทบแล้วจึงอาจเห็นความเปลี่ยนแปลงของภูมิทัศน์มากเพียงพอ ที่ทำให้ทัศนคติเปลี่ยนไปในทางบวก ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า **ลักษณะของผลกระทบอาจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านการให้ความสำคัญของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมสภาพในอนาคต** โดยมีรายละเอียดศึกษาด้านผลกระทบต่อไป (ข้อ 5.3.10)

5.3.8 การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมที่มีผลกระทบด้านภูมิทัศน์ต่างกันในสภาพต่างๆ

ตารางที่ 36 ค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมที่มีผลกระทบต่างๆ

ผลกระทบ	ระดับคุณค่า	ชื่อแหล่งศิลปกรรม	ค่าเฉลี่ยทัศนคติด้านความชอบภาพตัวแทนในสภาพต่างๆ						
			[สภาพปัจจุบัน]	ค่าความต่าง*	อันดับ	[สภาพลดผลกระทบ]	ค่าความต่าง**	อันดับ	[สภาพในอนาคต]
การรบกวน	ปานกลาง	T26 วัดปราสาท	2.76	0.91	4	3.67	1.40	5	4.16
	ปานกลาง	T14 วัดอินทิลสือเมือง	2.14	1.32	1	3.47	1.83	1	3.97
	มาก	T2 วัดเจติยหลวงวรวิหาร	2.84	0.89	5	3.73	1.31	6	4.15
	น้อย	T18 วัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์	2.57	1.19	2	3.75	1.46	4	4.03
การบดบัง	มาก	T1 วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร	2.30	1.08	3	3.38	1.50	2	3.80
	น้อย	T10 วัดเจ็ทลิน	3.26	0.68	8	3.93	0.21	10	3.47
การคุกคาม	ปานกลาง	T5 วัดพันเตา	2.53	0.83	7	3.36	1.09	9	3.62
	มาก	P3 ประตูช้างเผือก	2.40	0.86	6	3.26	1.26	7	3.65
ความแปลกแยก	น้อย	T3 วัดพันอ้น	2.69	0.56	9	3.25	1.47	3	4.16
	ปานกลาง	P2 ประตูท่าแพ	2.72	0.43	10	3.15	1.13	8	3.86

หมายเหตุ : 1 หมายถึง อันดับมากที่สุด เรียงจากมากไปน้อย

* เป็นค่าความต่าง ของค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ

** เป็นค่าความต่าง ของค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับสภาพในอนาคต

5.3.8.1 การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับ

ค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบแล้ว เรียงลำดับค่าความต่างจากมากไปน้อยได้ดังนี้

อันดับ 1	คือ วัดอินทขิลระตูเมือง (การรบกวน)	ค่าเฉลี่ยความชอบ เพิ่มขึ้น 1.32
อันดับ 2	คือ วัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์ (การรบกวน)	ค่าเฉลี่ยความชอบ เพิ่มขึ้น 1.19
อันดับ 3	คือ วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร (การบดบัง)	ค่าเฉลี่ยความชอบ เพิ่มขึ้น 1.08
อันดับ 4	คือ วัดปราสาท (การรบกวน)	ค่าเฉลี่ยความชอบ เพิ่มขึ้น 0.91
อันดับ 5	คือ วัดเจติยหลวงวรวิหาร (การรบกวน)	ค่าเฉลี่ยความชอบ เพิ่มขึ้น 0.89
อันดับ 6	คือ ประตู่ช้างเผือก (การคุกคาม)	ค่าเฉลี่ยความชอบ เพิ่มขึ้น 0.86
อันดับ 7	คือ วัดพันเตา (การคุกคาม)	ค่าเฉลี่ยความชอบ เพิ่มขึ้น 0.83
อันดับ 8	คือ วัดเจ็ดลิน (การบดบัง)	ค่าเฉลี่ยความชอบ เพิ่มขึ้น 0.68
อันดับ 9	คือ วัดพันอ้น (ความแปลกแยก)	ค่าเฉลี่ยความชอบ เพิ่มขึ้น 0.56
อันดับ 10	คือ ประตู่ท่าแพ (ความแปลกแยก)	ค่าเฉลี่ยความชอบ เพิ่มขึ้น 0.43

จากการวิเคราะห์ความต่างของค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อสภาพปัจจุบัน กับค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ พบว่า ในภาพรวมแหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบด้านการรบกวน มีความต่างของค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับต้นๆ ส่วนแหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบด้านการบดบัง การคุกคาม และความแปลกแยก จะมีความต่างของค่าเฉลี่ยน้อยลงตามลำดับ กล่าวคือ หากแหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบด้านการรบกวนในสภาพปัจจุบัน ได้รับการลดผลกระทบแล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามจะมีทัศนคติด้านความชอบเพิ่มมากขึ้นมากที่สุดรองลงมาคือการลดผลกระทบด้านการบดบัง การคุกคาม และความแปลกแยก ตามลำดับ อาจสรุปได้ว่า สำหรับการปรับปรุงภูมิทัศน์ในระดับเบื้องต้น (ภาพตัวแทนสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ) ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติด้านความชอบเปลี่ยนแปลงไปมากเมื่อเป็นการปรับปรุงภูมิทัศน์เพื่อลดผลกระทบในด้านการรบกวน และการบดบังทั้งอาจมาจากลักษณะผลกระทบดังกล่าวมีความรุนแรงและส่งผลกระทบต่อความงามน้อยกว่าผลกระทบในลักษณะการคุกคามและความแปลกแยก รวมทั้งลักษณะรบกวนและบดบังที่ปรากฏในภาพตัวแทนสภาพปัจจุบันส่วนใหญ่เกิดจากองค์ประกอบที่ไม่ถาวร เช่น ป้าย เสาไฟฟ้า ลานจอดรถ ทำให้สามารถปรับแก้ได้ง่ายในระดับการลดผลกระทบเบื้องต้น จึงเห็นความเปลี่ยนแปลงได้ชัดเจนกว่า อาจสรุปได้ว่า ลักษณะผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีระดับความรุนแรง

ต่างกันเมื่อได้ทำการปรับภูมิทัศน์เพื่อลดผลกระทบดังกล่าวแล้วจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านความชอบของผู้ตอบแบบสอบถามในระดับที่แตกต่างกัน

5.3.8.2 การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับ

ค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อสภาพในอุดมคติ เรียงลำดับค่าความต่างจากมากไปน้อยได้ดังนี้

อันดับ 1	คือ วัดอินทขิลสะดือเมือง (การรบกวน)	ค่าเฉลี่ยความชอบ เพิ่มขึ้น 1.83
อันดับ 2	คือ วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร (การบดบัง)	ค่าเฉลี่ยความชอบ เพิ่มขึ้น 1.50
อันดับ 3	คือ วัดพันอ้น (ความแปลกแยก)	ค่าเฉลี่ยความชอบ เพิ่มขึ้น 1.47
อันดับ 4	คือ วัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์ (การรบกวน)	ค่าเฉลี่ยความชอบ เพิ่มขึ้น 1.46
อันดับ 5	คือ วัดปราสาท (การรบกวน)	ค่าเฉลี่ยความชอบ เพิ่มขึ้น 1.40
อันดับ 6	คือ วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร (การรบกวน)	ค่าเฉลี่ยความชอบ เพิ่มขึ้น 1.31
อันดับ 7	คือ ประตูช้างเผือก (การคุกคาม)	ค่าเฉลี่ยความชอบ เพิ่มขึ้น 1.26
อันดับ 8	คือ ประตูท่าแพ (ความแปลกแยก)	ค่าเฉลี่ยความชอบ เพิ่มขึ้น 1.13
อันดับ 9	คือ วัดพันเตา (การคุกคาม)	ค่าเฉลี่ยความชอบ เพิ่มขึ้น 1.09
อันดับ 10	คือ วัดเจ็ทลิน (การบดบัง)	ค่าเฉลี่ยความชอบ เพิ่มขึ้น 0.21

จากการวิเคราะห์ความต่างของค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อสภาพปัจจุบัน กับค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อสภาพในอุดมคติ พบว่า ในภาพรวมแหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบด้านการรบกวน มีความต่างของค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับต้นๆ ส่วนแหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบด้านการบดบัง การคุกคาม และความแปลกแยก จะมีความต่างของค่าเฉลี่ยน้อยลงตามลำดับ กล่าวคือ หากแหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบด้านการรบกวนในสภาพปัจจุบัน ได้รับการลดผลกระทบในอุดมคติแล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามจะมีทัศนคติด้านความชอบเปลี่ยนไปในทางบวกมาก ส่วนแหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบด้านการบดบัง การคุกคาม และความแปลกแยก ผู้ตอบแบบสอบถามก็มีทัศนคติด้านความชอบเปลี่ยนไปในทางบวกเช่นกันแต่อาจเปลี่ยนแปลงไปน้อยลงตามลำดับ อาจสรุปได้ว่า ลักษณะผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีระดับความรุนแรงต่างกันเมื่อได้ทำการปรับภูมิทัศน์เพื่อลดผลกระทบดังกล่าวแล้วจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านความชอบของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อสภาพในอุดมคติในระดับที่แตกต่างกัน

5.3.8.3 ข้อสังเกตเกี่ยวกับการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติด้านความชอบ

มีข้อสังเกตเกี่ยวกับ T3 วัดพันอัน (ดูตารางที่ 37) ซึ่งเป็นแหล่งศิลปกรรมที่มีผลกระทบด้านความแปลกแยก เมื่อทำการปรับภูมิทัศน์เป็นดังภาพตัวแทนในสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ มีความต่างของค่าเฉลี่ยความชอบต่อภาพตัวแทนสภาพปัจจุบันกับภาพตัวแทนสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ อยู่ในอันดับ 9 แต่เมื่อทำการปรับภูมิทัศน์เป็นดังภาพตัวแทนสภาพในอุดมคติแล้ว มีความต่างของค่าเฉลี่ยความชอบของภาพตัวแทนสภาพปัจจุบันกับภาพตัวแทนสภาพในอุดมคติขึ้นมาอยู่ในอันดับ 3 ซึ่งแสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านความชอบในทางบวกได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังมีข้อสังเกตในลักษณะเดียวกันกับ P2 ประตู่ท่าแพ (ดูตารางที่ 37) ซึ่งเป็นแหล่งศิลปกรรมที่มีผลกระทบด้านความแปลกแยก แต่มีความต่างของค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อสภาพในอุดมคติอยู่ในอันดับ 8 จากการพิจารณาเปรียบเทียบอันดับระหว่างสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ P2 ประตู่ท่าแพ มีค่าความต่างจากสภาพปัจจุบัน อยู่ในอันดับที่ 10 ในขณะที่เปรียบเทียบอันดับสภาพในอุดมคติ P2 ประตู่ท่าแพ มีค่าความต่างจากสภาพปัจจุบัน อยู่ในอันดับที่ 8 (เพิ่มขึ้น 2 อันดับ) กล่าวคือ ผลกระทบด้านความแปลกแยก เมื่อได้รับการลดผลกระทบในขั้นเบื้องต้น ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติความชอบน้อยกว่าเมื่อได้รับการลดผลกระทบในขั้นอุดมคติ อาจสรุปได้ว่า ลักษณะผลกระทบที่มีความรุนแรง เห็นผลกระทบได้ชัดเจน และไม่สามารถปรับภูมิทัศน์ได้โดยง่าย เช่น เป็นโครงสร้างถาวร จำเป็นต้องปรับภูมิทัศน์ไปเป็นสภาพในอุดมคติจึงจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านความชอบของผู้ตอบแบบสอบถามได้อย่างชัดเจน

นอกจากนี้ยังมีข้อสังเกตเกี่ยวกับ T10 วัดเจ็ดลิน (ดูตารางที่ 37) ซึ่งเป็นแหล่งศิลปกรรมที่มีผลกระทบด้านการบดบัง แต่มีความต่างของค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อสภาพในอุดมคติอยู่ในอันดับ 10 จากการพิจารณาเปรียบเทียบอันดับระหว่างสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ T10 วัดเจ็ดลิน มีค่าความต่างจากสภาพปัจจุบัน อยู่ในอันดับที่ 8 ในขณะที่เปรียบเทียบอันดับสภาพในอุดมคติ T10 วัดเจ็ดลิน มีค่าความต่างจากสภาพปัจจุบัน อยู่ในอันดับที่ 10 (ลดลง 2 อันดับ) กล่าวคือ เมื่อภูมิทัศน์ในภาพตัวแทนเปลี่ยนไปเป็นสภาพในอุดมคติแล้ว มีค่าเฉลี่ยความชอบลดลงอาจเนื่องมาจากรูปแบบการลดผลกระทบที่ตัดพืชพรรณที่ให้ร่มเงาออกไปหมด ส่งผลต่อทัศนคติความชอบของผู้ตอบแบบสอบถามในแง่ลบ อาจสรุปได้ว่า การปรับภูมิ

ทัศนคติของแหล่งศิลปกรรมเป็นสภาพในอุดมคติส่งผลต่อทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามมีแนวโน้ม ทำให้ทัศนคติที่เปลี่ยนไปในเชิงบวกมากขึ้นมาก ต่อแหล่งศิลปกรรมในทุกระดับคุณค่า ยกเว้นเมื่อ การลดผลกระทบนั้นเป็นการตัดองค์ประกอบด้านพืชพรรณออกไปมากเกินไป

ตารางที่ 37 ข้อสังเกตเกี่ยวกับการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติด้านความชอบ

สภาพของภาพ ตัวแทนภูมิทัศน์	ภาพตัวแทนภูมิทัศน์	ค่าเฉลี่ย ความชอบ	ค่าความต่าง	อันดับความ ต่าง
T3 วัดพันอ้น (ผลกระทบด้านความแปลกแยก)				
สภาพปัจจุบัน		2.69	-	-
สภาพที่ได้รับการลด ผลกระทบ		3.25	0.56*	9
สภาพในอุดมคติ		4.16	1.47**	3
P2 ประตูท่าแพ (ผลกระทบด้านความแปลกแยก)				
สภาพปัจจุบัน		2.72	-	-

หมายเหตุ : * เป็นความต่างค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ

** เป็นความต่าง ของค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับสภาพในอุดมคติ

ตารางที่ 37 ข้อสังเกตเกี่ยวกับการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติด้านความชอบ (ต่อ)

สภาพของภาพ ตัวแทนภูมิทัศน์	ภาพตัวแทนภูมิทัศน์	ค่าเฉลี่ย ความชอบ	ค่าความต่าง	อันดับความ ต่าง
สภาพที่ได้รับการ ลด ผลกระทบ		3.15	0.43*	10
สภาพในอุดมคติ		3.86	1.13**	8
T10 วัดเจ็ดลิน (ผลกระทบด้านการบดบัง)				
สภาพปัจจุบัน		3.26	-	-
สภาพที่ได้รับการ ลด ผลกระทบ		3.93	0.68*	8
สภาพในอุดมคติ		3.47	0.21**	10

หมายเหตุ : * เป็นความต่างค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ

** เป็นความต่าง ของค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับสภาพในอุดมคติ

5.3.9 การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมที่มีผลกระทบด้านภูมิทัศน์ต่างกันในสภาพต่างๆ

ตารางที่ 38 ค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมที่มีผลกระทบต่างๆ

ผลกระทบ	ระดับคุณค่า	ชื่อแหล่งศิลปกรรม	ค่าเฉลี่ยทัศนคติด้านการยอมรับภาพตัวแทนในสภาพต่างๆ						
			[สภาพปัจจุบัน]	ค่าความต่าง*	อันดับ	[สภาพลดผลกระทบ]	ค่าความต่าง**	อันดับ	[สภาพในอุดมคติ]
การรบกวน	ปานกลาง	T26 วัดปราสาท	2.73	0.93	4	3.66	1.41	3	4.14
	ปานกลาง	T14 วัดอินทิลสือเมือง	2.21	1.27	1	3.48	1.76	1	3.98
	มาก	T2 วัดเจติยหลวงวรวิหาร	2.91	0.82	5	3.73	1.20	7	4.11
	น้อย	T18 วัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์	2.61	1.10	2	3.71	1.38	5	3.99
การบดบัง	มาก	T1 วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร	2.40	0.97	3	3.36	1.39	4	3.79
	น้อย	T10 วัดเจ็ทลิน	3.27	0.66	8	3.93	0.20	10	3.47
การคุกคาม	ปานกลาง	T5 วัดพันเตา	2.57	0.77	7	3.34	1.03	9	3.60
	มาก	P3 ประตูช้างเผือก	2.46	0.81	6	3.27	1.23	6	3.69
ความแปลกแยก	น้อย	T3 วัดพันอัน	2.70	0.53	9	3.23	1.44	2	4.14
	ปานกลาง	P2 ประตูท่าแพ	2.78	0.37	10	3.15	1.11	8	3.88

T26 T14 T2 T18 T1

T10 T5 P3 T3 P2

หมายเหตุ : 1 หมายถึง อันดับมากที่สุด เรียงจากมากไปน้อย

* เป็นค่าความต่าง ของค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ

** เป็นค่าความต่าง ของค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับสภาพในอุดมคติ

5.3.9.1 การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อสภาพปัจจุบัน

กับค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ เรียงลำดับค่าความต่างจากมากไปน้อย ได้ดังนี้

อันดับ 1	คือ วัดอินทิลลสะตือเมือง (การรบกวน)	ค่าเฉลี่ยการยอมรับ เพิ่มขึ้น 1.27
อันดับ 2	คือ วัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์ (การรบกวน)	ค่าเฉลี่ยการยอมรับ เพิ่มขึ้น 1.10
อันดับ 3	คือ วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร (การบดบัง)	ค่าเฉลี่ยการยอมรับ เพิ่มขึ้น 0.97
อันดับ 4	คือ วัดปราสาท (การรบกวน)	ค่าเฉลี่ยการยอมรับ เพิ่มขึ้น 0.93
อันดับ 5	คือ วัดเจติยหลวงวรวิหาร (การรบกวน)	ค่าเฉลี่ยการยอมรับ เพิ่มขึ้น 0.82
อันดับ 6	คือ ประตู่ช้างเผือก (การคุกคาม)	ค่าเฉลี่ยการยอมรับ เพิ่มขึ้น 0.81
อันดับ 7	คือ วัดพันเตา (การคุกคาม)	ค่าเฉลี่ยการยอมรับ เพิ่มขึ้น 0.77
อันดับ 8	คือ วัดเจ็ดลิน (การบดบัง)	ค่าเฉลี่ยการยอมรับ เพิ่มขึ้น 0.66
อันดับ 9	คือ วัดพันอ้น (ความแปลกแยก)	ค่าเฉลี่ยการยอมรับ เพิ่มขึ้น 0.53
อันดับ 10	คือ ประตู่ท่าแพ (ความแปลกแยก)	ค่าเฉลี่ยการยอมรับ เพิ่มขึ้น 0.37

จากการวิเคราะห์ความต่างของค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อสภาพปัจจุบัน กับค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ พบว่า ในภาพรวมแหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบด้านการรบกวน มีความต่างของค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับต้นๆ ส่วนแหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบด้านการบดบัง การคุกคาม และความแปลกแยก จะมีความต่างของค่าเฉลี่ยน้อยลงตามลำดับ กล่าวคือ หากแหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบด้านการรบกวนในสภาพปัจจุบัน ได้รับการลดผลกระทบแล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามจะมีทัศนคติด้านการยอมรับเปลี่ยนไปในทางบวก ในขณะที่แหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบด้านการบดบัง การคุกคาม และความแปลกแยก ผู้ตอบแบบสอบถามจะมีทัศนคติด้านการยอมรับเปลี่ยนไปตามลำดับ ตามลักษณะของผลกระทบด้านภูมิทัศน์ อาจสรุปได้ว่า สำหรับการปรับปรุงภูมิทัศน์ในระดับเบื้องต้น (ภาพตัวแทนสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ) ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติด้านการยอมรับเปลี่ยนแปลงไปมากเมื่อเป็นการปรับปรุงภูมิทัศน์เพื่อลดผลกระทบในด้านการรบกวนและการบดบังทั้งอาจมาจากลักษณะผลกระทบดังกล่าวมีความรุนแรงและส่งผลกระทบต่อความงามน้อยกว่าผลกระทบในลักษณะการคุกคามและความแปลกแยก รวมทั้งลักษณะรบกวนและบดบังที่ปรากฏในภาพตัวแทนสภาพปัจจุบันส่วนใหญ่เกิดจากองค์ประกอบที่ไม่ถาวร เช่น ป้าย เสาไฟฟ้า ลานจอดรถ ทำให้สามารถปรับแก้ได้ง่ายในระดับการลดผลกระทบ

เบื้องต้น จึงเห็นความเปลี่ยนแปลงได้ชัดเจนกว่า อาจสรุปได้ว่า ลักษณะผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีระดับความรุนแรงต่างกันเมื่อได้ทำการปรับภูมิทัศน์เพื่อลดผลกระทบดังกล่าวแล้วจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านการยอมรับของผู้ตอบแบบสอบถามในระดับที่แตกต่างกัน

5.3.9.2 การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อสภาพปัจจุบัน

กับค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อสภาพในอุดมคติ เรียงลำดับค่าความต่างจากมากไปน้อยได้ดังนี้

อันดับ 1	คือ วัดอินทขิลสะดือเมือง (การรบกวน)	ค่าเฉลี่ยการยอมรับ เพิ่มขึ้น 1.76
อันดับ 2	คือ วัดพันอ้น (ความแปลกแยก)	ค่าเฉลี่ยการยอมรับ เพิ่มขึ้น 1.44
อันดับ 3	คือ วัดปราสาท (การรบกวน)	ค่าเฉลี่ยการยอมรับ เพิ่มขึ้น 1.41
อันดับ 4	คือ วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร (การรบกวน)	ค่าเฉลี่ยการยอมรับ เพิ่มขึ้น 1.39
อันดับ 5	คือ วัดอุโมงค์มหาเศรษฐี (การรบกวน)	ค่าเฉลี่ยการยอมรับ เพิ่มขึ้น 1.38
อันดับ 6	คือ ประตู่ช้างเผือก (การคุกคาม)	ค่าเฉลี่ยการยอมรับ เพิ่มขึ้น 1.23
อันดับ 7	คือ วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร (การรบกวน)	ค่าเฉลี่ยการยอมรับ เพิ่มขึ้น 1.20
อันดับ 8	คือ ประตู่ท่าแพ (ความแปลกแยก)	ค่าเฉลี่ยการยอมรับ เพิ่มขึ้น 1.11
อันดับ 9	คือ วัดพันเตา (การคุกคาม)	ค่าเฉลี่ยการยอมรับ เพิ่มขึ้น 1.03
อันดับ 10	คือ วัดเจ็ดลิน (การรบกวน)	ค่าเฉลี่ยการยอมรับ เพิ่มขึ้น 0.20

จากการวิเคราะห์ความต่างของค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อสภาพปัจจุบัน กับค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อสภาพในอุดมคติ พบว่า ในภาพรวมแหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบด้านการรบกวน มีความต่างของค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับต้นๆ ส่วนแหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบด้านการรบกวน การคุกคาม และความแปลกแยก จะมีความต่างของค่าเฉลี่ยน้อยลงตามลำดับ กล่าวคือ หากแหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบด้านการรบกวนในสภาพปัจจุบัน ได้รับการลดผลกระทบในอุดมคติแล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามจะมีทัศนคติด้านการยอมรับเปลี่ยนไปในทางบวกมาก ส่วนแหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบด้านการรบกวน การคุกคาม และความแปลกแยก ผู้ตอบแบบสอบถามก็มีทัศนคติด้านการยอมรับเปลี่ยนไปในทางบวกเช่นกันแต่อาจเปลี่ยนแปลงไปน้อยลงตามลำดับ อาจสรุปได้ว่า ลักษณะผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีระดับความรุนแรงต่างกันเมื่อได้ทำการปรับภูมิทัศน์เพื่อลดผลกระทบดังกล่าวแล้วจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านการยอมรับของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อสภาพในอุดมคติในระดับที่แตกต่างกัน

5.3.9.3 ข้อสังเกตเกี่ยวกับการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติด้านการยอมรับ

มีข้อสังเกตเกี่ยวกับ T3 วัดพันอัน (ดูตารางที่ 39) ซึ่งเป็นแหล่งศิลปกรรมที่มีผลกระทบด้านความแปลกแยก เมื่อทำการปรับภูมิทัศน์เป็นดังภาพตัวแทนในสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ มีความต่างของค่าเฉลี่ยการยอมรับต่อภาพตัวแทนสภาพปัจจุบันกับภาพตัวแทนสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ อยู่ในอันดับ 9 แต่เมื่อทำการปรับภูมิทัศน์เป็นดังภาพตัวแทนสภาพในอุดมคติแล้ว มีความต่างของค่าเฉลี่ยการยอมรับของภาพตัวแทนสภาพปัจจุบันกับภาพตัวแทนสภาพในอุดมคติขึ้นมาอยู่ในอันดับ 3 ซึ่งแสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านการยอมรับในทางบวกได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังมีข้อสังเกตในลักษณะเดียวกันกับ P2 ประตู่ท่าแพ (ดูตารางที่ 39) ซึ่งเป็นแหล่งศิลปกรรมที่มีผลกระทบด้านความแปลกแยก แต่มีความต่างของค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อสภาพในอุดมคติอยู่ในอันดับ 8 จากการพิจารณาเปรียบเทียบอันดับระหว่างสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ มีค่าความต่างจากสภาพปัจจุบัน อยู่ในอันดับที่ 10 ในขณะที่เปรียบเทียบอันดับสภาพในอุดมคติ มีค่าความต่างจากสภาพปัจจุบัน อยู่ในอันดับที่ 8 (เพิ่มขึ้น 2 อันดับ) กล่าวคือ ผลกระทบด้านความแปลกแยก เมื่อได้รับการลดผลกระทบในขั้นเบื้องต้น ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติการยอมรับน้อยกว่าเมื่อได้รับการลดผลกระทบในขั้นอุดมคติ อาจสรุปได้ว่า ลักษณะผลกระทบที่มีความรุนแรง เห็นผลกระทบได้ชัดเจน และไม่สามารถปรับภูมิทัศน์ได้ง่าย เช่น เป็นโครงสร้างถาวร จำเป็นต้องปรับภูมิทัศน์ไปเป็นสภาพในอุดมคติจึงจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านการยอมรับของผู้ตอบแบบสอบถามได้อย่างชัดเจน

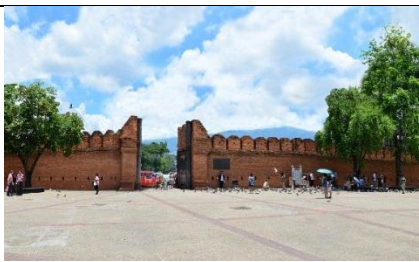

นอกจากนี้ยังมีข้อสังเกตเกี่ยวกับ T10 วัดเจ็ดลิน (ดูตารางที่ 39) ซึ่งเป็นแหล่งศิลปกรรมที่มีผลกระทบด้านการบดบัง แต่มีความต่างของค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อสภาพในอุดมคติอยู่ในอันดับ 10 จากการพิจารณาเปรียบเทียบอันดับระหว่างสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ มีค่าความต่างจากสภาพปัจจุบัน อยู่ในอันดับที่ 8 ในขณะที่เปรียบเทียบอันดับสภาพในอุดมคติ มีค่าความต่างจากสภาพปัจจุบัน อยู่ในอันดับที่ 10 (ลดลง 2 อันดับ) กล่าวคือ เมื่อภูมิทัศน์ในภาพตัวแทนเปลี่ยนไปเป็นสภาพในอุดมคติแล้ว มีค่าเฉลี่ยการยอมรับลดลง อาจเนื่องมาจากรูปแบบการลดผลกระทบที่ตัดพืชพรรณที่ให้ร่มเงาออกไปหมดส่งผลต่อทัศนคติการยอมรับของผู้ตอบแบบสอบถามในแง่ลบ อาจสรุปได้ว่า การปรับภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมเป็นสภาพในอุดมคติส่งผลต่อทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามมีแนวโน้มทำให้ทัศนคติที่เปลี่ยนไป

ในเชิงบวกมากขึ้นมาก ต่อแหล่งศิลปกรรมในทุกระดับคุณค่า ยกเว้นเมื่อการลดผลกระทบนั้นเป็นการตัดองค์ประกอบด้านพืชพรรณออกไปมากเกินไป

ตารางที่ 39 ข้อสังเกตเกี่ยวกับการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติด้านการยอมรับ

สภาพของภาพ ตัวแทนภูมิทัศน์	ภาพตัวแทนภูมิทัศน์	ค่าเฉลี่ยการ ยอมรับ	ค่าความต่าง	อันดับความ ต่าง
T3 วัดพันอ้น (ผลกระทบด้านความแปลกแยก)				
สภาพปัจจุบัน		2.70	-	-
สภาพที่ได้รับ การลด ผลกระทบ		3.23	0.53*	9
สภาพในอุดมคติ		4.14	1.44**	2
P2 ประตูท่าแพ (ผลกระทบด้านความแปลกแยก)				
สภาพปัจจุบัน		2.78	-	-
สภาพที่ได้รับ การลด ผลกระทบ		3.15	0.37*	10

ตารางที่ 39 ข้อสังเกตเกี่ยวกับการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติด้านการยอมรับ (ต่อ)

สภาพของภาพ ตัวแทนภูมิทัศน์	ภาพตัวแทนภูมิทัศน์	ค่าเฉลี่ย การยอมรับ	ค่าความต่าง	อันดับความ ต่าง
สภาพในอุดมคติ		3.86	1.13**	8
T10 วัดเจ็ดลิน (ผลกระทบด้านการบดบัง)				
สภาพปัจจุบัน		3.27	-	-
สภาพที่ได้รับการลด ผลกระทบ		3.93	0.66*	8
สภาพในอุดมคติ		3.47	0.20**	10

หมายเหตุ : *เป็นความต่างค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ

**เป็นความต่าง ของค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับสภาพในอุดมคติ

5.3.10 การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อภาพ

ตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมที่มีผลกระทบด้านภูมิทัศน์ต่างกันในสภาพต่างๆ

ตารางที่ 40 ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมที่มีผลกระทบต่างกัน

ผลกระทบ	ระดับคุณค่า	ชื่อแหล่งศิลปกรรม	ค่าเฉลี่ยทัศนคติด้านการให้ความสำคัญกับภาพตัวแทนในสภาพต่างๆ						
			[สภาพปัจจุบัน]	ค่าความต่าง*	อันดับ	[สภาพลดผลกระทบ]	ค่าความต่าง**	อันดับ	[สภาพในอนาคต]
การรบกวน	ปานกลาง	T26 วัดปราสาท	3.48	0.31	9	3.79	0.71	9	4.19
	ปานกลาง	T14 วัดอินทิลลเสด็จเมือง	2.85	0.84	1	3.68	1.19	1	4.04
	มาก	T2 วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร	3.21	0.62	5	3.83	0.96	4	4.17
	น้อย	T18 วัดอุโมงค์มหาเศรษฐี	3.05	0.79	2	3.84	0.99	3	4.03
การบดบัง	มาก	T1 วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร	2.97	0.64	4	3.61	0.93	5	3.90
	น้อย	T10 วัดเจ็ดลิน	3.49	0.52	7	4.01	0.15	10	3.64
การคุกคาม	ปานกลาง	T5 วัดพันเตา	2.98	0.55	6	3.52	0.75	8	3.72
	มาก	P3 ประตูช้างเผือก	2.86	0.63	3	3.49	0.88	6	3.75
ความแปลกแยก	น้อย	T3 วัดพันอ้น	3.13	0.37	8	3.49	1.03	2	4.15
	ปานกลาง	P2 ประตูท่าแพ	3.14	0.30	10	3.44	0.84	7	3.98

หมายเหตุ : 1 หมายถึง อันดับมากที่สุด เรียงจากมากไปน้อย

* เป็นความต่าง ของค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ

** เป็นค่าความต่าง ของค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับสภาพในอนาคต

5.3.10.1 การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อสภาพ

ปัจจุบันกับค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ เรียงลำดับค่าความต่างจากมากไปน้อยได้ดังนี้

อันดับ 1	คือ วัดอินทิลลสะตือเมือง (การรบกวน)	ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญ เพิ่มขึ้น 0.84
อันดับ 2	คือ วัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์ (การรบกวน)	ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญ เพิ่มขึ้น 0.79
อันดับ 3	คือ ประตูช้างเผือก (การคุกคาม)	ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญ เพิ่มขึ้น 0.63
อันดับ 4	คือ วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร (การรบกวน)	ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญ เพิ่มขึ้น 0.64
อันดับ 5	คือ วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร (การรบกวน)	ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญ เพิ่มขึ้น 0.62
อันดับ 6	คือ วัดพันเตา (การคุกคาม)	ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญ เพิ่มขึ้น 0.55
อันดับ 7	คือ วัดเจ็ดลิน (การรบกวน)	ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญ เพิ่มขึ้น 0.52
อันดับ 8	คือ วัดพันอ้น (ความแปลกแยก)	ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญ เพิ่มขึ้น 0.37
อันดับ 9	คือ วัดปราสาท (การรบกวน)	ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญ เพิ่มขึ้น 0.31
อันดับ 10	คือ ประตูท่าแพ (ความแปลกแยก)	ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญ เพิ่มขึ้น 0.30

จากการวิเคราะห์ความต่างของค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อสภาพปัจจุบัน กับค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ พบว่า ในภาพรวมแหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบด้านการรบกวน มีความต่างของค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับต้นๆ ส่วนแหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบด้านการรบกวน การคุกคาม และความแปลกแยก จะมีความต่างของค่าเฉลี่ยน้อยลงตามลำดับ กล่าวคือ หากแหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบด้านการรบกวนในสภาพปัจจุบัน ได้รับการลดผลกระทบแล้วผู้ตอบแบบสอบถามจะมีทัศนคติด้านการให้ความสำคัญเปลี่ยนไปในทางบวก ในขณะที่แหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบด้านการรบกวน การคุกคาม และความแปลกแยก ผู้ตอบแบบสอบถามจะมีทัศนคติด้านการให้ความสำคัญเปลี่ยนไปตามลำดับ ตามลักษณะของผลกระทบด้านภูมิทัศน์ อาจสรุปได้ว่า สำหรับการปรับปรุงภูมิทัศน์ในระดับเบื้องต้น (ภาพตัวแทนสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ) ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติด้านการให้ความสำคัญเปลี่ยนแปลงไปมากเมื่อเป็นการปรับปรุงภูมิทัศน์เพื่อลดผลกระทบในด้านการรบกวนและการรบกวนทั้งอาจมาจากลักษณะผลกระทบดังกล่าวมีความรุนแรงและส่งผลกระทบต่อความงามน้อยกว่าผลกระทบในลักษณะการคุกคามและความแปลกแยก รวมทั้งลักษณะรบกวนและรบกวนที่ปรากฏในภาพตัวแทนสภาพปัจจุบันส่วนใหญ่เกิดจากองค์ประกอบที่ไม่ถาวร เช่น ป้าย เสาไฟฟ้า ลานจอดรถ ทำให้สามารถ

ปรับแก้ได้ง่ายในระดับการลดผลกระทบเบื้องต้น จึงเห็นความเปลี่ยนแปลงได้ชัดเจนกว่า อาจสรุปได้ว่า ลักษณะผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีระดับความรุนแรงต่างกันเมื่อได้ทำการปรับภูมิทัศน์เพื่อลดผลกระทบดังกล่าวแล้วจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านการให้ความสำคัญของผู้ตอบแบบสอบถามในระดับที่แตกต่างกัน

มีข้อสังเกตเกี่ยวกับ P3 ประตู่ช้างเผือก ซึ่งเป็นแหล่งศิลปกรรมที่มีผลกระทบด้านการคุกคาม แต่มีความต่างของค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ มากเป็นอันดับ 3 อาจเป็นผลมาจาก ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นถึงความแตกต่าง จึงมีทัศนคติด้านการให้ความสำคัญเพิ่มขึ้น ในขณะที่ T26 วัดปราสาท ซึ่งเป็นแหล่งศิลปกรรมที่มีผลกระทบด้านการรบกวน แต่มีความต่างของค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ อยู่ในอันดับ 9 อาจเป็นผลมาจาก ผู้ตอบแบบสอบถามไม่เห็นถึงความแตกต่าง จึงมีทัศนคติด้านการให้ความสำคัญน้อยกว่า อาจสรุปได้ว่า **สภาพผลกระทบด้านภูมิทัศน์มีผลต่อทัศนคติด้านการให้ความสำคัญของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ**

5.3.10.2 การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อสภาพในอดีต เรียงลำดับค่าความต่างจากมากไปน้อยได้ดังนี้

อันดับ 1	คือ วัดอินทขิลระตูเมือง (การรบกวน)	ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญ เพิ่มขึ้น 1.19
อันดับ 2	คือ วัดพันอ้น (ความแปลกแยก)	ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญ เพิ่มขึ้น 1.03
อันดับ 3	คือ วัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์ (การรบกวน)	ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญ เพิ่มขึ้น 0.99
อันดับ 4	คือ วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร (การรบกวน)	ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญ เพิ่มขึ้น 0.96
อันดับ 5	คือ วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร (การบดบัง)	ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญ เพิ่มขึ้น 0.93
อันดับ 6	คือ ประตู่ช้างเผือก (การคุกคาม)	ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญ เพิ่มขึ้น 0.88
อันดับ 7	คือ ประตู่ท่าแพ (ความแปลกแยก)	ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญ เพิ่มขึ้น 0.84
อันดับ 8	คือ วัดพันเตา (การคุกคาม)	ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญ เพิ่มขึ้น 0.75
อันดับ 9	คือ วัดปราสาท (การรบกวน)	ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญ เพิ่มขึ้น 0.71
อันดับ 10	คือ วัดเจ็ดลิน (การบดบัง)	ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญ เพิ่มขึ้น 0.15

จากการวิเคราะห์ความต่างของค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อสภาพปัจจุบัน กับสภาพอุดมคติ พบว่า ในภาพรวมแหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบด้านการบวมน มีความต่างของค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับต้นๆ ส่วนแหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบด้านการบดบัง การคุกคาม และความแปลกแยก จะมีความต่างของค่าเฉลี่ยน้อยลงตามลำดับ กล่าวคือ หากแหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบด้านการบวมนในสภาพปัจจุบันได้รับการลดผลกระทบแล้วผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติด้านการให้ความสำคัญเปลี่ยนไปในทางบวกมาก ส่วนแหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบด้านการบดบัง การคุกคาม และความแปลกแยก ผู้ตอบแบบสอบถามก็มีทัศนคติด้านการให้ความสำคัญเปลี่ยนไปในทางบวกเช่นกัน แต่อาจเปลี่ยนแปลงไปน้อยลงตามลำดับ อาจสรุปได้ว่า **ลักษณะผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีระดับความรุนแรงต่างกันเมื่อได้ทำการปรับภูมิทัศน์เพื่อลดผลกระทบดังกล่าวแล้วจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านการให้ความสำคัญของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อสภาพในอุดมคติในระดับที่แตกต่างกัน**

5.3.10.3 ข้อสังเกตเกี่ยวกับการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติด้านการให้ความสำคัญ

มีข้อสังเกตเกี่ยวกับ T3 วัดพันอ้น (ดูตารางที่ 41) ซึ่งเป็นแหล่งศิลปกรรมที่มีผลกระทบด้านความแปลกแยก เมื่อทำการปรับภูมิทัศน์เป็นดังภาพตัวแทนในสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ มีความต่างของค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญต่อภาพตัวแทนสภาพปัจจุบันกับภาพตัวแทนสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ อยู่ในอันดับ 9 แต่เมื่อทำการปรับภูมิทัศน์เป็นดังภาพตัวแทนสภาพในอุดมคติแล้วมีความต่างอยู่ในอันดับ 3 ซึ่งแสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านการให้ความสำคัญในทางบวกได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังมีข้อสังเกตในลักษณะเดียวกันกับ P2 ประตูท่าแพ (ดูตารางที่ 41) ซึ่งเป็นแหล่งศิลปกรรมที่มีผลกระทบด้านความแปลกแยก แต่มีความต่างของค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับสภาพในอุดมคติอยู่ในอันดับ 7 จากการพิจารณาเปรียบเทียบอันดับระหว่างสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ มีค่าความต่างจากสภาพปัจจุบัน อยู่ในอันดับที่ 10 ในขณะที่เปรียบเทียบอันดับสภาพในอุดมคติ มีค่าความต่าง อยู่ในอันดับที่ 7 (เพิ่มขึ้น 3 อันดับ) กล่าวคือ ผลกระทบด้านความแปลกแยก เมื่อได้รับการลดผลกระทบในขั้นเบื้องต้น ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติการให้ความสำคัญน้อยกว่าเมื่อได้รับการลดผลกระทบในขั้นอุดมคติ อาจสรุปได้ว่า **ลักษณะผลกระทบที่มีความรุนแรง เห็นผลกระทบได้ชัดเจน และไม่สามารถปรับภูมิทัศน์ได้**

โดยง่าย เช่น เป็นโครงสร้างถาวร จำเป็นต้องปรับภูมิทัศน์ไปเป็นสภาพในอุดมคติจึงจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านการให้ความสำคัญของผู้ตอบแบบสอบถามได้อย่างชัดเจน

นอกจากนี้ยังมีข้อสังเกตเกี่ยวกับ T10 วัดเจ็ดลิน (ดูตารางที่ 41) ซึ่งเป็นแหล่งศิลปกรรมที่มีผลกระทบด้านการบดบัง แต่มีความต่างของค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับสภาพในอุดมคติอยู่ในอันดับ 10 จากการพิจารณาเปรียบเทียบอันดับระหว่างสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ มีค่าความต่างจากสภาพปัจจุบัน อยู่ในอันดับที่ 7 ในขณะที่เปรียบเทียบอันดับสภาพในอุดมคติ มีค่าความต่าง อยู่ในอันดับที่ 10 (ลดลง 3 อันดับ) กล่าวคือ เมื่อภูมิทัศน์ในภาพตัวแทนเปลี่ยนไปเป็นสภาพในอุดมคติแล้ว มีค่าเฉลี่ยให้ความสำคัญลดลงอาจเนื่องมาจากรูปแบบการลดผลกระทบที่ตัดพืชพรรณที่ให้ร่มเงาออกไปหมดส่งผลต่อทัศนคติการให้ความสำคัญของผู้ตอบแบบสอบถามในแง่ลบ อาจสรุปได้ว่า การปรับภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมเป็นสภาพในอุดมคติส่งผลต่อทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามมีแนวโน้มทำให้ทัศนคติที่เปลี่ยนไปในเชิงบวกมากขึ้น ยกเว้นเมื่อการลดผลกระทบนั้นเป็นการตัดองค์ประกอบด้านพืชพรรณออกไปมากเกินไป

ตารางที่ 41 ข้อสังเกตเกี่ยวกับการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติด้านการให้ความสำคัญ

สภาพของภาพตัวแทนภูมิทัศน์	ภาพตัวแทนภูมิทัศน์	ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญ	ค่าความต่าง	อันดับความต่าง
T3 วัดพันอ้น (ผลกระทบด้านความแปลกแยก)				
สภาพปัจจุบัน		3.13	-	-
สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ		3.49	0.37*	8
สภาพในอุดมคติ		4.15	1.03**	2

ตารางที่ 41 ข้อสังเกตเกี่ยวกับการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติด้านการให้ความสำคัญ (ต่อ)

สภาพของภาพ ตัวแทนภูมิทัศน์	ภาพตัวแทนภูมิทัศน์	ค่าเฉลี่ยการให้ ความสำคัญ	ค่าความต่าง	อันดับความ ต่าง
P2 ประตูท่าแพ (ผลกระทบด้านความแปลกแยก)				
สภาพปัจจุบัน		3.14	-	-
สภาพที่ได้รับการลด ผลกระทบ		3.44	0.30*	10
สภาพในอนาคต		3.98	0.84**	7
T10 วัดเจ็ทลิน (ผลกระทบด้านการบดบัง)				
สภาพปัจจุบัน		3.49	-	-
สภาพที่ได้รับการลด ผลกระทบ		4.01	0.52*	7
สภาพในอนาคต		3.64	0.15**	10

หมายเหตุ : *เป็นค่าความต่าง ของค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ

**เป็นค่าความต่าง ของค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับสภาพในอนาคต

5.3.11 วิเคราะห์ลักษณะบุคคลที่ต่างกันมีผลต่อทัศนคติด้านความชอบ

ตารางที่ 42 ค่าเฉลี่ยด้านความชอบเปรียบเทียบลักษณะบุคคลที่ต่างกัน

ผล กระทบ	ชื่อแหล่งศิลปกรรม	ลักษณะผู้ตอบ	ค่าเฉลี่ยทัศนคติด้านความชอบภาพตัวแทน							
			[สภาพ ปัจจุบัน]	อันดับ	[สภาพ ลดผล กระทบ]	เปรียบเทียบ*		[สภาพใน อุดมคติ]	เปรียบเทียบ**	
						ความ ต่าง	อันดับ		ความ ต่าง	อันดับ
การรบกวน	T26 วัดปราสาท	คนเชียงใหม่	2.84	1	3.63	0.79	2	4.20	1.36	2
		นักท่องเที่ยว	2.70	2	3.70	1.00	1	4.13	1.43	1
	T14 วัดอินทขิล สะดือเมือง	คนเชียงใหม่	2.13	2	3.46	1.33	1	3.94	1.82	2
		นักท่องเที่ยว	2.16	1	3.48	1.32	2	3.99	1.83	1
	T2 วัดเจดีย์หลวง วรวิหาร	คนเชียงใหม่	2.94	1	3.66	0.71	2	4.17	1.23	2
		นักท่องเที่ยว	2.77	2	3.78	1.02	1	4.14	1.38	1
	T18 วัดอุโมงค์มหา เถรจันทร์	คนเชียงใหม่	2.59	1	3.76	1.17	2	4.02	1.44	2
		นักท่องเที่ยว	2.55	2	3.75	1.20	1	4.04	1.49	1
การบดบัง	T1 วัดพระสิงห์ รวมหาวิหาร	คนเชียงใหม่	2.28	2	3.29	1.01	2	3.72	1.45	2
		นักท่องเที่ยว	2.32	1	3.44	1.13	1	3.86	1.54	1
	T10 วัดเจ็ดลิน	คนเชียงใหม่	3.40	1	3.91	0.51	2	3.48	0.08	2
		นักท่องเที่ยว	3.15	2	3.95	0.80	1	3.46	0.31	1
การคุกคาม	T5 วัดพันเตา	คนเชียงใหม่	2.529	1	3.29	0.76	2	3.52	0.99	2
		นักท่องเที่ยว	2.525	2	3.41	0.88	1	3.69	1.17	1
	P3 ประตูช้างเผือก	คนเชียงใหม่	2.47	1	3.29	0.82	2	3.77	1.30	1
		นักท่องเที่ยว	2.34	2	3.23	0.89	1	3.57	1.23	2
ความแปลกแยก	T3 วัดพันอัน	คนเชียงใหม่	2.690	2	3.14	0.45	2	4.16	1.47	2
		นักท่องเที่ยว	2.692	1	3.33	0.64	1	4.17	1.48	1
	P2 ประตูท่าแพ	คนเชียงใหม่	2.70	2	3.05	0.34	2	3.80	1.10	2
		นักท่องเที่ยว	2.74	1	3.23	0.48	1	3.89	1.15	1

หมายเหตุ : 1 หมายถึง อันดับมากที่สุด เรียงจากมากไปน้อย

□ หมายถึง กรณีมีนัยสำคัญทางสถิติ (Significance Level น้อยกว่าหรือ เท่ากับ 0.1)

* เป็นค่าความต่าง ของค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ

** เป็นค่าความต่าง ของค่าเฉลี่ยความชอบที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับสภาพในอุดมคติ

จากการประมวลผลแบบสอบถามด้านการให้คะแนนความชอบที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์
สภาพปัจจุบัน ตามลักษณะบุคคลที่ต่างกัน ได้ผลสรุปดังนี้ ค่าเฉลี่ยความชอบที่ผู้ตอบแบบสอบถามที่
เป็นกลุ่มคนเชียงใหม่มีต่อภาพตัวแทนสภาพปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรมอยู่ในระดับ ไม่ชอบ (2) ถึง

เฉยๆ (3) ส่วนค่าเฉลี่ยความชอบที่ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวมีต่อภาพตัวแทนสภาพปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรมอยู่ในระดับ ไม่ชอบ (2) ถึง เฉยๆ (3) เช่นกัน โดยเมื่อเปรียบเทียบกับอันดับความชอบภาพตัวแทนของแหล่งศิลปกรรมสภาพปัจจุบัน ซึ่งกลุ่มคนเชียงใหม่มีอันดับความชอบมากกว่า 6 แห่ง ในขณะที่กลุ่มนักท่องเที่ยวมีอันดับความชอบมากกว่า 4 แห่ง กล่าวคือ ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มคนเชียงใหม่ มีความชอบภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพปัจจุบัน มากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยว อาจเป็นผลมาจากความเคยชินในสภาพแวดล้อมของกลุ่มคนเชียงใหม่ ฉะนั้นสรุปได้ว่า ผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรม มีผลต่อทัศนคติด้านความชอบของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่ม ทำให้มีทัศนคติด้านความชอบในเชิงลบ (ค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 3.00) โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวจะมีทัศนคติด้านความชอบเชิงลบมากกว่ากลุ่มคนเชียงใหม่ จึงสรุปได้ว่า ความคุ้นเคยในสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรมมีผลต่อทัศนคติความชอบของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อ ภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบ

จากการประมวลผลแบบสอบถามเปรียบเทียบการให้คะแนนด้านความชอบที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพปัจจุบันกับภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ ตามลักษณะบุคคลที่ต่างกัน ได้ผลสรุปดังนี้ เมื่อเปรียบเทียบอันดับจากค่าเฉลี่ยความต่างระหว่างภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพปัจจุบันกับภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบแล้วพบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวมีอันดับความชอบมากกว่า 9 แห่ง ขณะที่กลุ่มคนเชียงใหม่มีอันดับความชอบมากกว่า 1 แห่ง กล่าวคือ ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มนักท่องเที่ยว มีความชอบภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ มากกว่ากลุ่มคนเชียงใหม่ อาจรับรู้ถึงความเปลี่ยนแปลงได้มากกว่ากลุ่มคนเชียงใหม่ หรืออาจกล่าวได้ว่า การปรับปรุงภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมไปเป็นสภาพที่ได้รับผลกระทบแล้ว มีผลต่อทัศนคติด้านความชอบของนักท่องเที่ยวมากกว่าคนเชียงใหม่

จากการประมวลผลแบบสอบถามเปรียบเทียบการให้คะแนนด้านความชอบที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพปัจจุบันกับภาพตัวแทนภูมิทัศน์ที่สภาพในอุดมคติ ตามลักษณะบุคคลที่ต่างกัน ได้ผลสรุปดังนี้เมื่อเปรียบเทียบอันดับจากค่าเฉลี่ยความต่างระหว่างภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพปัจจุบันกับภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพในอุดมคติแล้วพบว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวมีอันดับความชอบมากกว่า 9 แห่ง ขณะที่กลุ่มคนเชียงใหม่มีอันดับความชอบมากกว่า 1 แห่ง กล่าวคือ ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่ม

นักท่องเที่ยวมีความชอบภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพในอุดมคติมากกว่ากลุ่มคนเชียงใหม่ อาจรับรู้ถึงความเปลี่ยนแปลงได้มากกว่า อาจกล่าวได้ว่าการปรับปรุงภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมไปเป็นสภาพในอุดมคติมีผลต่อทัศนคติด้านความชอบของนักท่องเที่ยวมากกว่าคนเชียงใหม่

5.3.12 วิเคราะห์ลักษณะบุคคลที่ต่างกันมีผลต่อทัศนคติด้านการยอมรับ

ตารางที่ 43 ค่าเฉลี่ยด้านการยอมรับเปรียบเทียบลักษณะบุคคลที่ต่างกัน

ผล กระทบ	ชื่อแหล่งศิลปกรรม	ลักษณะ ผู้ตอบ	ค่าเฉลี่ยทัศนคติด้านการยอมรับภาพตัวแทน							
			[สภาพ ปัจจุบัน]	อันดับ	[สภาพ ผล กระทบ]	เปรียบเทียบ*		[สภาพ ในอุดม คติ]	เปรียบเทียบ**	
						ความ ต่าง	อันดับ		ความ ต่าง	อันดับ
การรับชม	T26 วัดปราสาท	คนเชียงใหม่	2.78	1	3.62	0.84	2	4.16	1.38	2
		นักท่องเที่ยว	2.70	2	3.69	0.99	1	4.13	1.43	1
	T14 วัดอินทขิล สะดือเมือง	คนเชียงใหม่	2.20	2	3.46	1.26	2	3.95	1.76	2
		นักท่องเที่ยว	2.23	1	3.50	1.28	1	3.99	1.77	1
	T2 วัดเจดีย์หลวง วรวิหาร	คนเชียงใหม่	2.97	1	3.63	0.67	2	4.09	1.13	2
		นักท่องเที่ยว	2.87	2	3.80	0.93	1	4.12	1.25	1
	T18 วัดอุโมงค์มหา เถรจันทร์	คนเชียงใหม่	2.60	2	3.67	1.07	2	3.98	1.379	1
		นักท่องเที่ยว	2.62	1	3.73	1.12	1	3.99	1.375	2
การขับขาน	T1 วัดพระสิงห์ วรมหาวิหาร	คนเชียงใหม่	2.43	1	3.25	0.83	2	3.69	1.26	2
		นักท่องเที่ยว	2.38	2	3.44	1.07	1	3.86	1.48	1
	T10 วัดเจ็ดลิน	คนเชียงใหม่	3.38	1	3.86	0.48	2	3.45	0.07	2
		นักท่องเที่ยว	3.19	2	3.98	0.78	1	3.48	0.29	1
การดูความ	T5 วัดพันเตา	คนเชียงใหม่	2.59	1	3.26	0.68	2	3.51	0.92	2
		นักท่องเที่ยว	2.57	2	3.40	0.83	1	3.68	1.11	1
	P3 ประตูช้างเผือก	คนเชียงใหม่	2.56	1	3.31	0.75	2	3.80	1.24	1
		นักท่องเที่ยว	2.38	2	3.24	0.86	1	3.61	1.23	2
ความแปลกแยก	T3 วัดพันอ้น	คนเชียงใหม่	2.67	2	3.11	0.45	2	4.11	1.45	1
		นักท่องเที่ยว	2.73	1	3.32	0.59	1	4.16	1.43	2
	P2 ประตูท่าแพ	คนเชียงใหม่	2.80	1	3.05	0.24	2	3.84	1.03	2
		นักท่องเที่ยว	2.76	2	3.23	0.47	1	3.92	1.16	1

หมายเหตุ : 1 หมายถึง อันดับมากที่สุด เรียงจากมากไปน้อย

□ หมายถึง กรณีนัยสำคัญทางสถิติ (Significance Level น้อยกว่าหรือ เท่ากับ 0.1)

* เป็นค่าความต่าง ของค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ

** เป็นค่าความต่าง ของค่าเฉลี่ยการยอมรับที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับสภาพในอุดมคติ

จากการประมวลผลแบบสอบถามด้านการให้คะแนนการยอมรับที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพปัจจุบัน ตามลักษณะบุคคลที่ต่างกัน ได้ผลสรุปดังนี้ ค่าเฉลี่ยการยอมรับที่ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มคนเชียงใหม่มีต่อภาพตัวแทนสภาพปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรมอยู่ในระดับ ยอมรับไม่ได้ (2) ถึงเฉยๆ (3) ส่วนค่าเฉลี่ยการยอมรับที่ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวมีต่อภาพตัวแทนสภาพปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรมอยู่ในระดับ ยอมรับไม่ได้ (2) ถึง เฉยๆ (3) เช่นกัน โดยเมื่อเปรียบเทียบจากอันดับการยอมรับภาพตัวแทนของแหล่งศิลปกรรมสภาพปัจจุบัน ซึ่งกลุ่มคนเชียงใหม่มีอันดับการยอมรับมากกว่า 7 แห่ง ในขณะที่กลุ่มนักท่องเที่ยวมีอันดับการยอมรับมากกว่า 3 แห่ง กล่าวคือ ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มคนเชียงใหม่ มีการยอมรับภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพปัจจุบันมากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยว อาจเป็นผลมาจากความเคยชินในสภาพแวดล้อมของกลุ่มคนเชียงใหม่ ฉะนั้นสรุปได้ว่า ผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรม มีผลต่อทัศนคติด้านการยอมรับของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่ม ทำให้มีทัศนคติด้านการยอมรับในเชิงลบ (ค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 3.00) โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวจะมีทัศนคติด้านการยอมรับเชิงลบมากกว่ากลุ่มคนเชียงใหม่ จึงสรุปได้ว่า ความคุ้นเคยในสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรมมีผลต่อทัศนคติการยอมรับของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบ

จากการประมวลผลแบบสอบถามเปรียบเทียบการให้คะแนนด้านการยอมรับที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพปัจจุบันกับภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ ตามลักษณะบุคคลที่ต่างกัน ได้ผลสรุปดังนี้ เมื่อเปรียบเทียบอันดับจากค่าเฉลี่ยความต่างระหว่างภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพปัจจุบันกับภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มนักท่องเที่ยว มีการยอมรับภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ มากกว่ากลุ่มคนเชียงใหม่ อาจรับรู้ถึงความเปลี่ยนแปลงได้มากกว่ากลุ่มคนเชียงใหม่ หรืออาจกล่าวได้ว่าการปรับปรุงภูมิทัศน์เป็นสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบแล้ว มีผลต่อทัศนคติด้านการยอมรับที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพที่รับการลดผลกระทบของนักท่องเที่ยวมากกว่าคนเชียงใหม่

จากการประมวลผลแบบสอบถามเปรียบเทียบการให้คะแนนด้านการยอมรับที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพปัจจุบันกับภาพตัวแทนภูมิทัศน์ที่สภาพในอุดมคติ ตามลักษณะบุคคลที่ต่างกัน ได้ผลสรุปดังนี้ เมื่อเปรียบเทียบอันดับจากค่าเฉลี่ยความต่างระหว่างภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพ

ปัจจุบันกับภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพในอุดมคติแล้วพบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวมีอันดับการยอมรับมากกว่า 7 แห่ง ขณะที่กลุ่มคนเชียงใหม่มีอันดับการยอมรับมากกว่า 3 แห่ง กล่าวคือ ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มนักท่องเที่ยว มีการยอมรับภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพในอุดมคติ มากกว่ากลุ่มคนเชียงใหม่ **อาจารย์รู้ถึงความเปลี่ยนแปลงได้มากกว่ากลุ่มคนเชียงใหม่หรืออาจกล่าวได้ว่า การปรับปรุงภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมไปเป็นสภาพในอุดมคติ มีผลต่อทัศนคติด้านการยอมรับที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพในอุดมคติของนักท่องเที่ยวมากกว่าคนเชียงใหม่ และจะเห็นได้ว่ากลุ่มคนเชียงใหม่มีทัศนคติการยอมรับเพิ่มขึ้นจากการลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์ในอุดมคติ จากเดิมที่สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์ ไม่มีอันดับที่มากกว่า เมื่อเปลี่ยนเป็นสภาพในอุดมคติกลุ่มคนเชียงใหม่มีทัศนคติการยอมรับมากกว่าเพิ่มขึ้น 3 แห่ง อาจกล่าวได้ว่า การลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์ในอุดมคติมีผลให้ทัศนคติด้านการยอมรับของกลุ่มคนเชียงใหม่มีแนวโน้มดีขึ้น**

5.3.13 วิเคราะห์ลักษณะบุคคลที่ต่างกันมีผลต่อทัศนคติด้านการให้ความสำคัญ

จากการประมวลผลแบบสอบถามด้านการให้คะแนนการให้ความสำคัญที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพปัจจุบัน ตามลักษณะบุคคลที่ต่างกัน ได้ผลสรุปดังนี้ ค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มคนเชียงใหม่มีต่อภาพตัวแทนสภาพปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรมอยู่ในระดับน้อย (2) ถึงเฉยๆ (3) ส่วนค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวมีต่อภาพตัวแทนสภาพปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรมอยู่ในระดับ น้อย (2) ถึง เฉยๆ (3) เช่นกัน โดยเมื่อเปรียบเทียบจากอันดับการให้ความสำคัญภาพตัวแทนของแหล่งศิลปกรรมสภาพปัจจุบัน ซึ่งกลุ่มนักท่องเที่ยวมีอันดับการให้ความสำคัญมากกว่า 7 แห่ง ในขณะที่กลุ่มคนเชียงใหม่มีอันดับการให้ความสำคัญมากกว่า 3 แห่ง กล่าวคือ ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มนักท่องเที่ยว มีการให้ความสำคัญภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพปัจจุบันที่มีผลกระทบด้านภูมิทัศน์ มากกว่ากลุ่มคนเชียงใหม่ อาจเป็นผลมาจากแหล่งศิลปกรรมเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวรู้จักและมีความคาดหวังต่อการท่องเที่ยวจึงส่งผลให้นักท่องเที่ยวมีทัศนคติการให้ความสำคัญต่อภาพตัวแทนสภาพปัจจุบันมากกว่ากลุ่มคนเชียงใหม่ ในขณะที่กลุ่มคนเชียงใหม่มีความเคยชินกับสภาพแวดล้อมส่งผลให้ทัศนคติด้านการให้ความสำคัญน้อยกว่านักท่องเที่ยว ฉะนั้นสรุปได้ว่า **ผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรม มีผลต่อทัศนคติด้านการให้ความสำคัญของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่ม ทำให้มีทัศนคติด้านการให้ความสำคัญในเชิงลบ (ค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 3.00) โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่ม**

นักท่องเที่ยวจะมีทัศนคติด้านการให้ความสำคัญเชิงลบมากกว่ากลุ่มคนเชียงใหม่ จึงสรุปได้ว่า
ความคุ้นเคยในสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของแหล่งศิลปกรรมมีผลต่อทัศนคติการให้
ความสำคัญของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบ

ตารางที่ 44 ค่าเฉลี่ยด้านการให้ความสำคัญเปรียบเทียบลักษณะบุคคลที่ต่างกัน

ผล กระทบ	ชื่อแหล่งศิลปกรรม	ลักษณะผู้ตอบ	ค่าเฉลี่ยทัศนคติด้านการให้ความสำคัญภาพตัวแทน							
			[สภาพ ปัจจุบัน]	อัน ดับ	[สภาพ ลดผล กระทบ]	เปรียบเทียบ*		[สภาพใน อุดมคติ]	เปรียบเทียบ**	
						ความ ต่าง	อัน ดับ		ความ ต่าง	อัน ดับ
การรบกวน	T26 วัดปราสาท	คนเชียงใหม่	3.44	2	3.76	0.32	1	4.14	0.70	2
		นักท่องเที่ยว	3.51	1	3.82	0.31	2	4.23	0.72	1
	T14 วัดอินทขิลสระดี เมือง	คนเชียงใหม่	2.71	2	3.67	0.95	1	4.00	1.29	1
		นักท่องเที่ยว	2.94	1	3.69	0.75	2	4.07	1.13	2
	T2 วัดเจดีย์หลวง วรวิหาร	คนเชียงใหม่	3.22	1	3.78	0.56	2	4.17	0.95	2
		นักท่องเที่ยว	3.21	2	3.87	0.66	1	4.18	0.97	1
	T18 วัดอุโมงค์มหาเถร จันทร์	คนเชียงใหม่	2.99	2	3.82	0.83	1	4.01	1.02	1
		นักท่องเที่ยว	3.09	1	3.85	0.76	2	4.05	0.96	2
การบดบัง	T1 วัดพระสิงห์ วรมหาวิหาร	คนเชียงใหม่	2.95	2	3.53	0.57	2	3.82	0.86	2
		นักท่องเที่ยว	2.98	1	3.67	0.68	1	3.97	0.98	1
	T10 วัดเจ็ดลิน	คนเชียงใหม่	3.56	1	3.97	0.40	2	3.67	0.10	2
		นักท่องเที่ยว	3.43	2	4.04	0.61	1	3.63	0.19	1
การคุกคาม ความแปลกแยก	T5 วัดพันเตา	คนเชียงใหม่	2.95	2	3.45	0.49	2	3.63	0.68	2
		นักท่องเที่ยว	2.99	1	3.58	0.58	1	3.79	0.80	1
	P3 ประตูช้างเผือก	คนเชียงใหม่	2.91	1	3.48	0.57	2	3.80	0.90	1
		นักท่องเที่ยว	2.83	2	3.50	0.67	1	3.71	0.87	2
	T3 วัดพันอ้น	คนเชียงใหม่	3.05	2	3.31	0.26	2	4.14	1.09	1
		นักท่องเที่ยว	3.18	1	3.63	0.44	1	4.17	0.98	2
	P2 ประตูท่าแพ	คนเชียงใหม่	3.138	2	3.33	0.20	2	3.94	0.80	2
		นักท่องเที่ยว	3.142	1	3.52	0.38	1	4.00	0.86	1

หมายเหตุ : 1 หมายถึง อันดับมากที่สุด เรียงจากมากไปน้อย

□ หมายถึง กรณีมีนัยสำคัญทางสถิติ (Significance Level น้อยกว่าหรือ เท่ากับ 0.1)

* เป็นความต่าง ของค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ

** เป็นค่าความต่าง ของค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญที่มีต่อสภาพปัจจุบันกับสภาพในอุดมคติ

จากการประมวลผลแบบสอบถามเปรียบเทียบการให้คะแนนด้านการให้ความสำคัญที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพปัจจุบันกับภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ ตามลักษณะบุคคลที่ต่างกัน ได้ผลสรุปดังนี้ เมื่อเปรียบเทียบอันดับจากค่าเฉลี่ยความต่างระหว่างภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพปัจจุบันกับภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบแล้วพบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวมีอันดับการให้ความสำคัญมากกว่า 7 แห่ง ขณะที่กลุ่มคนเชียงใหม่มีอันดับการให้ความสำคัญมากกว่า 3 แห่ง กล่าวคือ ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มนักท่องเที่ยว มีการให้ความสำคัญภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ มากกว่ากลุ่มคนเชียงใหม่ **อาจรับรู้ถึงความเปลี่ยนแปลงได้มากกว่ากลุ่มคนเชียงใหม่ หรืออาจกล่าวได้ว่าการปรับปรุงภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมไปเป็นสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบแล้ว มีผลต่อทัศนคติด้านการให้ความสำคัญที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพที่รับการลดผลกระทบของนักท่องเที่ยวมากกว่าคนเชียงใหม่**

จากการประมวลผลแบบสอบถามเปรียบเทียบการให้คะแนนด้านการให้ความสำคัญที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพปัจจุบันกับภาพตัวแทนภูมิทัศน์ที่สภาพในอุดมคติ ตามลักษณะบุคคลที่ต่างกัน ได้ผลสรุปดังนี้ เมื่อเปรียบเทียบอันดับจากค่าเฉลี่ยความต่างระหว่างภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพปัจจุบันกับภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพในอุดมคติแล้วพบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวมีอันดับการให้ความสำคัญมากกว่า 6 แห่ง ขณะที่กลุ่มคนเชียงใหม่มีอันดับการให้ความสำคัญมากกว่า 4 แห่ง กล่าวคือ ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มนักท่องเที่ยว มีการให้ความสำคัญภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพในอุดมคติ มากกว่ากลุ่มคนเชียงใหม่ **อาจมาจากการรับรู้ถึงความเปลี่ยนแปลงได้มากกว่ากลุ่มคนเชียงใหม่ หรืออาจกล่าวได้ว่า การปรับปรุงภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมไปเป็นสภาพในอุดมคติ มีผลต่อทัศนคติด้านการให้ความสำคัญที่มีต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์สภาพในอุดมคติของนักท่องเที่ยวมากกว่าคนเชียงใหม่**

บทที่ 6

สรุปผลวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาของงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาทัศนคติเพื่อหาข้อสรุปเกี่ยวกับแนวทางการลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม เพื่อเป็นการเสนอแนวทางที่สามารถนำไปปรับใช้กับบริบทเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่ โดยการสรุปผลวิจัย และข้อเสนอแนะ ดังนี้

6.1 สรุปผลวิจัย

จากการศึกษาทัศนคติของบุคคลที่มีต่อแนวทางการลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์ตามหลักการลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่เคยมีมา สามารถสรุปประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีต่อแหล่งศิลปกรรมในเขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่ได้ว่า ผลกระทบด้านภูมิทัศน์ในทุกลักษณะอันได้แก่ การรบกวน การบดบัง การคุกคาม และความแปลกแยก มีผลกระทบในทางลบต่อแหล่งศิลปกรรมในทุกระดับคุณค่าทั้งแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่ามาก แหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าปานกลาง และแหล่งศิลปกรรมที่มีค่าน้อย ปัจจัยต่างๆที่เป็นตัวแปรในการวิจัยมีความสัมพันธ์กับทัศนคติของบุคคลในระดับที่ต่างกันโดยปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติของบุคคลที่มีผลต่อผลกระทบด้านภูมิทัศน์และแนวทางการลดผลกระทบมากที่สุดคือลักษณะผลกระทบด้านภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรม รองลงมา คือ ระดับความเข้มข้นการลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์ และปัจจัยที่มีผลน้อยที่สุด คือ ลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังนี้

6.1.1 ลักษณะผลกระทบด้านภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรม

ลักษณะผลกระทบด้านภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรม เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของบุคคลที่มีต่อแนวทางการลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมในเขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่มากที่สุด ผลการศึกษาเบื้องต้นพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนความชอบ การยอมรับ และการให้ความสำคัญ กับการปรับภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบในลักษณะการรบกวน และการบดบัง มากกว่าการปรับภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบในลักษณะการคุกคาม และความแปลกแยก ดังนั้นสรุปได้ว่า แหล่งศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบด้านภูมิทัศน์อยู่ในปัจจุบัน หากได้รับผลกระทบในลักษณะคล้ายกันและมีระดับความรุนแรงของผลกระทบใกล้เคียง

กัน หากได้รับการปรับภูมิทัศน์เพื่อลดผลกระทบ ผู้ตอบแบบสอบถามจะให้คะแนนความชอบ การยอมรับ และการให้ความสำคัญในระดับใกล้เคียงกัน

อย่างไรก็ตามลักษณะของผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่เกิดขึ้นกับภาพตัวแทนภูมิทัศน์นั้นได้คัดเลือกมาจากมุมมองสำคัญของแหล่งศิลปกรรมโดยเป็นจุดควบคุมการมองวิถุติ ที่แสดงถึงตัวแทนของลักษณะผลกระทบด้านภูมิทัศน์โดยไม่ได้หมายถึงผลกระทบโดยรวมภายในแหล่งศิลปกรรมซึ่งเป็นผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งในภาพและสถานที่จริง ดังนั้นผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่นำเสนอถึงผลกระทบภายในภาพตัวแทนมาจากมุมมองสำคัญที่เกิดผลกระทบต่างๆ โดยที่ยังมีมุมมองอื่นๆอีกเมื่อถ้ามองจากมุมมองอื่นอาจส่งผลให้รูปแบบของลักษณะผลกระทบด้านภูมิทัศน์อาจเปลี่ยนไปเป็นลักษณะอื่นได้ ในการนำมาปรับใช้จึงควรมีการพิจารณาสภาพผลกระทบด้านภูมิทัศน์กับบริบทของแหล่งศิลปกรรมเพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับแหล่งศิลปกรรมแต่ละแห่งไป

6.1.2 ระดับความเข้มข้นการลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์

ระดับการลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของบุคคลที่มีต่อแนวทางการลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมในเขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่รองลงมาเป็นอันดับ 2 เนื่องจากระดับการลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์นั้นมีความสัมพันธ์กับลักษณะของผลกระทบด้านภูมิทัศน์โดยส่วนใหญ่ลักษณะของผลกระทบด้านภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมตัวแทนในเขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่ที่เลือกมานั้น หากเป็นผลกระทบในลักษณะของการรบกวนการบดบังมักเกิดขึ้นจากองค์ประกอบที่ไม่ถาวรเช่น บ้าย เส้าไฟ สายไฟ ลานจอดรถ ซึ่งสามารถทำการปรับภูมิทัศน์ หรือจัดการควบคุมให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยมากขึ้นได้ง่ายกว่าผลกระทบในลักษณะการคุกคาม และความแปลกแยก ที่มักจะเกิดจากองค์ประกอบถาวร หรือกึ่งถาวร ทั้งภายในบริเวณของแหล่งศิลปกรรมและภายนอกซึ่งจัดการได้ยากกว่า และบางส่วนอาจเป็นพื้นที่ดินของเอกชน ผลจากการศึกษาเบื้องต้นพบว่า สำหรับผลกระทบในลักษณะการรบกวนและการบดบัง ระดับการลดผลกระทบที่เพียงพอที่จะทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติเปลี่ยนแปลงไปในทางบวกได้มาก คือ การลดผลกระทบในระดับเบื้องต้น ดังภาพตัวแทนสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ ส่วนผลกระทบในลักษณะการคุกคามและความแปลกแยก ระดับการลดผลกระทบที่เพียงพอ ที่จะทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติเปลี่ยนแปลงไปในทางบวกมาก คือ การลดผลกระทบจนเกิดเป็นสภาพในอุดมคติ และอาจกล่าวได้ว่า สำหรับการจัดทำแนวทางการลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีต่อแหล่ง

ศิลปกรรมในเขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่ ควรมีระดับความเข้มข้นของการลดผลกระทบ ให้เหมาะสมกับความรุนแรงของผลกระทบ เพื่อให้สัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติไปในเชิงบวก ในระดับที่เพียงพอในแต่ละกรณี ซึ่งระดับความเข้มข้นของการลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์มีส่วนช่วยในการประกอบการตัดสินใจเลือกปรับปรุงลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์และเป็นข้อสนับสนุนในการแก้ปัญหาผลกระทบด้านภูมิทัศน์ว่าควรจะไปถึงระดับใดที่เกิดความเหมาะสม

6.1.3 ลักษณะเฉพาะบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะเฉพาะบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามที่นำมาวิเคราะห์ คือ ความแตกต่างด้านถิ่นที่อยู่อาศัยเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของบุคคลที่มีต่อแนวทางการลดผลกระทบของแหล่งศิลปกรรมในเขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากผลการศึกษาเบื้องต้นพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มคนเชียงใหม่และกลุ่มนักท่องเที่ยวมีทัศนคติด้านความชอบ การยอมรับและการให้ความสำคัญที่มีต่อภาพตัวแทนแหล่งศิลปกรรมในสภาพต่างๆไปในทิศทางเดียวกันทั้งหมด อย่างไรก็ตาม สำหรับทัศนคติที่มีต่อภาพตัวแทนสภาพปัจจุบันนั้น

ซึ่งนักท่องเที่ยวมีผลในเชิงลบมากกว่าคนเชียงใหม่ อาจเป็นผลมาจากระดับความคุ้นเคยในสภาพแวดล้อม ในขณะที่นักท่องเที่ยวมีความคาดหวังต่อการท่องเที่ยว ต้องการที่จะเห็นสิ่งสวยงาม ภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมทั้งสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบและสภาพในอุดมคติ กลุ่มนักท่องเที่ยวมีทัศนคติด้านความชอบ การยอมรับ และการให้ความสำคัญในเชิงบวก และมากกว่ากลุ่มคนเชียงใหม่ อย่างไรก็ตามกลุ่มคนเชียงใหม่มีทัศนคติต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมทั้งสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบและสภาพในอุดมคติ ในเชิงบวกเช่นกันแต่น้อยกว่านักท่องเที่ยว จึงอาจกล่าวได้ว่า ประสบการณ์ในอดีตและการให้คุณค่า มีผลต่อทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการผลกระทบด้านภูมิทัศน์ของแหล่งศิลปกรรมในเขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่

6.1.4 สรุปการตอบคำถามในการศึกษา

จากคำถามงานวิจัย ผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในเขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่ได้แก่อะไรบ้าง จึงได้ทำการสรุปผลกระทบที่มาจากสภาพผลกระทบที่พบบ่อยมีดังนี้

ตารางที่ 45 ผลกระทบด้านภูมิทัศน์ในพื้นที่ศึกษา

ผลกระทบด้านภูมิทัศน์	จำนวนที่พบ	รูปแบบของผลกระทบ	องค์ประกอบที่ทำให้เกิดผลกระทบ
การรบกวน	42 แห่ง	- การรบกวนจากสาธารณูปโภค	- ป้าย เสาไฟฟ้า สายไฟ
		- การรบกวนจากรูปแบบที่ขัดแย้ง	- อาคารสร้างใหม่ เต็นท์ ร้านค้า อาคารจากภายนอก
		- สิ่งตกแต่งที่ดูรกตาไม่เป็นระเบียบ	- แผงขายของ ของตกแต่ง
		- การตกแต่งภูมิทัศน์ที่ไม่เหมาะสม	- พืชพรรณที่ขาดการดูแล
		- การจอดรถใกล้แหล่งศิลปกรรม	- รถยนต์ ลานจอดรถ ลานลาดแข็ง
การบดบัง	23 แห่ง	- การบดบังจากสาธารณูปโภค	- ป้าย เสาไฟฟ้า สายไฟ
		- ขาดการจัดการภูมิทัศน์ที่เหมาะสม	- พืชพรรณที่รกบดบัง
		- การบดบังจากสิ่งปลูกสร้าง	- อาคารสร้างใหม่ อาคารจากภายนอก
การคุกคาม	14 แห่ง	- มีรูปแบบที่ขัดแย้งอย่างรุนแรง	- อาคารสร้างใหม่
		- ตั้งอยู่ใกล้อาคารสำคัญมาก	- ลานจอดรถ
		- สาธารณูปโภคอยู่ในระยะประชิด	- ป้ายขนาดใหญ่ เสาไฟ สายไฟ
		- การคุกคามจากความสูง	- อาคารรอบข้าง เสาส่งสัญญาณ
ความแปลกแยก	13 แห่ง	- มีรูปแบบที่แปลกแยก	- ลักษณะ สี รูปทรง หน้าตาของสิ่งปลูกสร้าง
		- การจัดภูมิทัศน์ที่มีความแปลกแยก	- องค์ประกอบตกแต่งภูมิทัศน์ เช่น พืชพรรณ รูปปั้น ของตกแต่ง เป็นต้น

6.2 ข้อเสนอแนะ

เป็นการนำสรุปข้อมูลที่ได้ศึกษามาเสนอเป็นแนวทางการลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมให้เหมาะกับบริบทเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่ สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำหรับเจ้าของหรือผู้ครอบครองดูแลแหล่งศิลปกรรม และสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

6.2.1 ข้อเสนอแนะการลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีต่อแหล่งศิลปกรรมในเขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่

เป็นข้อเสนอแนะสำหรับแหล่งศิลปกรรม 2 ประเภท จำนวน 10 แห่ง ที่ได้รับผลกระทบในระดับหรือในลักษณะที่แตกต่างกัน โดยเป็นข้อเสนอแนะเพื่อลดผลกระทบในแต่ละลักษณะที่เห็น

เด่นชัดในมุมมองวิฤติของแต่ละแห่ง เพื่อให้นำมาปรับใช้ให้เกิดความเหมาะสมกับบริบทของแหล่งศิลปกรรมแต่ละแห่งโดยมีรายละเอียดข้อเสนอแนะดังนี้

6.2.1.1 ข้อเสนอแนะสำหรับ T26 วัดปราสาท แหล่งศิลปกรรมประเภท วัด วัดร้าง ศาสนสถาน ภาพตัวแทนภูมิทัศน์ผลกระทบด้านการรบกวน โดยองค์ประกอบของผลกระทบเกิดจากการจอตลอดไกลแหล่งศิลปกรรมและการรบกวนจากองค์ประกอบอื่น ๆ ที่เป็นสิ่งอำนวยความสะดวก จากการศึกษาทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถาม ในสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบเบื้องต้น ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ในทางบวก เมื่อทำการปรับภูมิทัศน์เป็นสภาพในอุดมคติผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติในทางบวกเช่นกัน อย่างไรก็ตามสำหรับแนวทางการลดผลกระทบได้เสนอแนวทางจัดการลดผลกระทบได้ง่ายและมีความเป็นไปได้มากกว่าคือการลดผลกระทบเบื้องต้น โดยในการปรับปรุงลดผลกระทบเบื้องต้นมีรายละเอียดประกอบด้วย การกำจัดองค์ประกอบที่รบกวนออกไป โดยการนำรถยนต์ที่จอดใกล้อาคารสำคัญออกไป และนำองค์ประกอบอื่นๆที่รบกวนออกไป เช่น รวากันถนน และกรวยจราจร เพื่อเป็นการสร้างความเป็นระเบียบมากขึ้น นอกจากนี้ได้ทำการเพิ่มเติมพื้นที่สีเขียวและจัดตกแต่งภูมิทัศน์ด้านข้างของแหล่งศิลปกรรมเพื่อเพิ่มความสวยงามให้กับทัศนียภาพของมุมมองนี้

ภาพปัจจุบัน ■ ผลกระทบภายในมุมมอง

ภาพที่ได้รับการลดผลกระทบเบื้องต้น

ภาพที่ 61 ข้อเสนอแนะสำหรับภาพตัวแทนภูมิทัศน์ วัดปราสาท

6.2.1.2 ข้อเสนอแนะสำหรับ T14 วัดอินทิลลิตะตือเมือง แหล่งศิลปกรรมประเภท วัด วัดร้าง ศาสนสถาน ภาพตัวแทนภูมิทัศน์ผลกระทบด้านการรบกวน โดยองค์ประกอบของผลกระทบเกิดจากความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยประกอบด้วย การตั้งแผงขายของใกล้กับแหล่งศิลปกรรม ความไม่เป็นระเบียบจากร้านค้าและป้ายบริเวณอาคารพาณิชย์ข้างแหล่งศิลปกรรม และ

การรบกวนจากสายไฟและรั้วจระจร จากการศึกษาทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งในสภาพที่ ได้รับการลดผลกระทบเบื้องต้นผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ในทางบวก เมื่อ ทำการปรับภูมิทัศน์เป็นสภาพในอุดมคติผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติในทางบวกเช่นกัน อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ตาม สำหรับการลดผลกระทบได้เสนอการลดผลกระทบที่จัดการได้ง่ายและมีความเป็นไปได้ มากกว่าคือการลดผลกระทบเบื้องต้น โดยในการปรับปรุงลดผลกระทบเบื้องต้นมีรายละเอียด ประกอบด้วย การกำจัดองค์ประกอบที่รบกวนออกไปโดยการลกละเลาะการตั้งแผงขายของเป็นการช่วย เปิดมุมมองให้เห็นองค์เจดียมากยิ่งขึ้น การจัดระเบียบบริเวณด้านหน้าร้านค้าที่อาคารพาณิชย์ให้มีความ เป็นระเบียบมากขึ้น และยกเลิกสายไฟที่ไม่เป็นระเบียบและรั้วจระจรที่กั้นถนนเอาไว้ นอกจากนี้ยังได้ ทำการเพิ่มพื้นที่ระยะแนวขอบเป็นพื้นที่สีเขียวให้กับองค์เจดียเพื่อให้อาคารสำคัญมีขอบเขตที่ชัดเจน มากขึ้นและทำการตกแต่งภูมิทัศน์ให้มีความเหมาะสม

สภาพปัจจุบัน

■ ผลกระทบภายในมุมมอง

สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบเบื้องต้น

ภาพที่ 62 ข้อเสนอแนะสำหรับภาพตัวแทนภูมิทัศน์ วัดอินทิลลิตะตือเมือง

6.2.1.3 ข้อเสนอแนะสำหรับ T2 วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร แหล่งศิลปกรรมประเภท

วัด วัดร้าง ศาสนสถาน ภาพตัวแทนภูมิทัศน์ผลกระทบด้านการรบกวน โดยผลกระทบเกิดจาก องค์ประกอบโดยรอบแหล่งศิลปกรรมที่มีความขัดแย้งกับรูปแบบของศิลปะสถาปัตยกรรม โดย ประกอบด้วย วงเวียนบริเวณด้านหน้าวิหารที่มีรูปแบบที่ขัดแย้งกับวิหารและมีการใช้ประโยชน์ที่ไม่ เหมาะสม อาคารฉากหลังบริเวณเจดีย์รายที่มีโทนสีเด่นขึ้นมาทำให้เกิดความขัดแย้ง การจอดรถยนต์ ในพื้นที่ทำให้รบกวนมุมมองสำคัญ และการรบกวนเสาส่งสัญญาณ จากการศึกษาทัศนคติของผู้ตอบ แบบสอบถาม ซึ่งในสภาพที่ ได้รับการลดผลกระทบเบื้องต้นผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติต่อภาพ ตัวแทนภูมิทัศน์ในทางบวกแล้ว เมื่อทำการปรับภูมิทัศน์เป็นสภาพในอุดมคติผู้ตอบแบบสอบถามมี ทัศนคติในทางบวกเช่นกัน แต่ไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปมากนักจึงเสนอปรับภูมิทัศน์เพียงแค่สภาพที่ได้รับการลด

ผลกระทบเบื้องต้นก็เพียงพอแล้ว โดยในการปรับปรุงลดผลกระทบเบื้องต้นมีรายละเอียดประกอบด้วย การกำจัดองค์ประกอบที่รบกวนออกไปกรณีเป็นสิ่งปลูกสร้างที่การรื้อถอนเป็นไปได้ง่ายซึ่งในส่วนนี้คือ วงเวียนบริเวณด้านหน้าวิหาร ได้ทำการยกเลิกออกและเปลี่ยนให้เป็นพื้นที่ทางเดินที่นำสายตาเข้าไปสู่ วิหาร สำหรับการรบกวนจากสิ่งปลูกสร้างกรณีเป็นอาคารขนาดใหญ่ที่การรื้อถอนเป็นไปได้ยากนั้นใน กรณีนี้คืออาคารฉากหลังของเจดีย์ราย ได้ทำการปรับโทนสีของหลังคาให้มีความเด่นน้อยลง ทำการ ยกเลิกเสาส่งสัญญาณและพื้นที่จอดรถที่อยู่ในมุมมองสำคัญออกไป นอกจากนี้ยังได้ทำการเพิ่มพื้นที่สีเขียวและตกแต่งภูมิทัศน์โดยรอบที่ช่วยสร้างความโดดเด่นให้กับอาคารสำคัญของแหล่งศิลปกรรม

สภาพปัจจุบัน

■ ผลกระทบภายในมุมมอง

สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบเบื้องต้น

ภาพที่ 63 ข้อเสนอแนะสำหรับภาพตัวแทนภูมิทัศน์ วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร

6.2.1.4 ข้อเสนอแนะสำหรับ T18 วัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์ แหล่งศิลปกรรม

ประเภท วัด วัดร้าง ศาสนสถาน ภาพตัวแทนภูมิทัศน์ผลกระทบด้านการรบกวน โดยองค์ประกอบของผลกระทบเกิดจากการจัดตกแต่งภูมิทัศน์โดยรอบที่ไม่เหมาะสม ส่งผลให้เกิดการรบกวนทางสายตาที่ประกอบด้วย การรบกวนจากการปรับพื้นที่ทางเดินขึ้นบันได้บริเวณหน้าวิหารโดยการติดตั้งพื้นหญ้าเทียมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวโดยขาดการคำนึงถึงคุณค่าความงามของวิหารในรูปแบบที่เหมาะสม การนำป้ายที่ขาดการควบคุมรูปแบบที่เหมาะสมมาตั้งบริเวณด้านหน้าวิหาร การเลือกใช้พืชพรรณตกแต่งภูมิทัศน์โดยรอบที่มีลักษณะรบกวนทัศนียภาพโดยรอบ จากการศึกษาทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งในสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบเบื้องต้นผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ในทางบวกแล้ว เมื่อทำการปรับภูมิทัศน์เป็นสภาพในอุดมคติผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติในทางบวกเช่นกัน แต่ไม่ได้เปลี่ยนไปมากนักจึงเสนอปรับภูมิทัศน์เพียงแค่อสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบเบื้องต้นก็เพียงพอแล้ว โดยในการปรับปรุงลดผลกระทบเบื้องต้นมีรายละเอียดประกอบด้วย การกำจัดองค์ประกอบที่รบกวนออกไป สำหรับพื้นที่ด้านหน้าวิหารทำ

การปรับให้เป็นพื้นที่สีขาวตามความเหมาะสม ยกเลิกราวบันไดที่มีความขัดแย้งกับรูปแบบศิลปะสถาปัตยกรรมที่ควรจะเป็น ทำการยกเลิกป้ายด้านหน้าวิหารที่รบกวนมุมมอง นอกจากนี้ยังทำการปรับเปลี่ยนชนิดพืชพรรณที่ใช้ตกแต่งภูมิทัศน์ให้มีความเหมาะสม ลดจำนวนการใช้พืชพรรณเพื่อไม่ให้เกิดความรกตาและยังช่วยเปิดมุมมองทำให้เห็นเจดีย์ด้านข้างของวิหารมากขึ้น

ภาพที่ 64 ข้อเสนอแนะสำหรับภาพตัวแทนภูมิทัศน์ วัดอุโมงค์มหาเถรจันทร์

6.2.1.5 ข้อเสนอแนะสำหรับ T1 วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร แหล่งศิลปกรรม

ประเภท วัด วัดร้าง ศาสนสถาน ภาพตัวแทนภูมิทัศน์ผลกระทบด้านการบดบัง โดยองค์ประกอบของผลกระทบเกิดจากการบดบังจากป้ายโฆษณาที่ทางวัดติดตั้งที่บดบังหอไตรที่มองมาจากมุมมองสำคัญภายนอกแหล่งศิลปกรรม และนอกจากนี้ยังมีผลกระทบอื่นร่วมด้วยคือ การรบกวนจากสิ่งตกแต่งอย่างธงที่ทางวัดนำมาติดตั้งในตำแหน่งที่สร้างความรบกวน ต้นปาล์มที่มีขนาดใหญ่ก่อให้เกิดความไม่สมดุลในมุมมอง การรบกวนจากสายไฟที่อยู่ริมถนนที่รบกวนมุมมองที่มองมาจากถนน อย่างไรก็ตามลักษณะผลกระทบในมุมมองนี้มีความกำกวมระหว่างการบดบังและการรบกวน จึงได้มีการพิจารณาผลกระทบที่เกิดขึ้นต่ออาคารสำคัญภายในมุมมองและผลกระทบที่เด่นชัดขึ้นมาคือ ป้ายที่บดบังอาคารหอไตร นอกจากนี้ยังมีรถยนต์ที่ขัดผ่านในมุมมองไม่ได้ถูกรวมอยู่ในผลกระทบด้วยแต่หากเกิดผลกระทบในลักษณะการจอตลอดบริเวณดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อมุมมองได้เช่นกัน ดังนั้นในการลดผลกระทบจึงได้ทำการยกเลิกรถยนต์ด้วย จากการศึกษาทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งในสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบเบื้องต้นผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ในทางบวกแล้วเมื่อทำการปรับภูมิทัศน์เป็นสภาพในอุดมคติผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติในทางบวกเช่นกัน แต่ไม่ได้เปลี่ยนแปลงมากนักจึงเสนอปรับภูมิทัศน์เพียงแค่สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบเบื้องต้นก็เพียงพอแล้ว

โดยในการปรับปรุงลดผลกระทบเบื้องต้นมีรายละเอียดประกอบด้วย การกำจัดองค์ประกอบที่บดบัง ออกไปโดยการยกเลิกป้ายโฆษณาที่ทางวัดติดตั้ง และจัดการองค์ประกอบผลกระทบอื่นๆ ประกอบด้วย การย้ายตำแหน่งที่ติดตั้งธงประดับของทางวัดไม่ให้เกิดการรบกวน การยกเลิกต้นปาล์ม และสายไฟที่รบกวนออก

สภาพปัจจุบัน

■ ผลกระทบภายในมุมมอง

สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบเบื้องต้น

ภาพที่ 65 ข้อเสนอแนะสำหรับภาพตัวแทนภูมิทัศน์ วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร

6.2.1.6 ข้อเสนอแนะสำหรับ T10 วัดเจ็ดลิน แหล่งศิลปกรรมประเภท วัด วัดร้าง

ศาสนสถาน ภาพตัวแทนภูมิทัศน์ผลกระทบด้านการบดบัง โดยองค์ประกอบของผลกระทบเกิดจากการบดบังจากพืชพรรณที่มีลักษณะทรงพุ่มทึบที่บดบังตัววิหาร นอกจากนี้ยังมีผลกระทบการรบกวนจากของตกแต่งอื่นๆและการปรับพื้นที่ภายในวัดให้เป็นลานลาดแข็งมากเกินไป

สภาพปัจจุบัน

■ ผลกระทบภายในมุมมอง

สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบเบื้องต้น

ภาพที่ 66 ข้อเสนอแนะสำหรับภาพตัวแทนภูมิทัศน์ วัดเจ็ดลิน

จากการศึกษาทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถาม ในสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบเบื้องต้นผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ในทางบวกแล้ว เมื่อทำการปรับภูมิทัศน์

เป็นสภาพในอุดมคติผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติในทางบวกเช่นกัน แต่มีค่าความต่างน้อยกว่าสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบเบื้องต้นจึงเสนอปรับภูมิทัศน์เพียงแค่สภาพที่ได้รับการลดผลกระทบเบื้องต้นก็เพียงพอแล้ว โดยในการปรับปรุงลดผลกระทบเบื้องต้นมีรายละเอียดประกอบด้วย การปรับเปลี่ยนการเลือกใช้พืชพรรณให้เหมาะสมมากขึ้น โดยการเปลี่ยนจากต้นไม้ที่มีทรงพุ่มทึบเป็นต้นไม้ที่มีทรงพุ่มโล่งเพื่อให้มองเห็นอาคารสำคัญของแหล่งศิลปกรรมได้บางส่วน นอกจากนี้ได้ทำการยกเล็กรองค์ประกอบอื่นๆที่รบกวน และเพิ่มพื้นที่สีเขียวบริเวณที่ติดกับอาคารสำคัญเพื่อเป็นการเว้นระยะและช่วยสร้างอาณาเขตให้กับตัวอาคารสำคัญ

6.2.1.7 ข้อเสนอแนะสำหรับ T5 วัดพันเตา แหล่งศิลปกรรมประเภท วัด วัดร้าง

ศาสนสถาน ภาพตัวแทนภูมิทัศน์ผลกระทบด้านการคุกคาม โดยองค์ประกอบของผลกระทบเกิดจากการคุกคามของอาคารที่อยู่ใกล้แหล่งศิลปกรรม เนื่องจากวัดพันเตาเป็นวัดที่มีพื้นที่น้อยและมีที่แคบมากดังนั้นอาคารสำคัญของวัดจึงมีโอกาสที่จะไปตั้งอยู่ริมขอบเขตพื้นที่ได้ จากที่ตั้งของอาคารสำคัญส่งผลให้พื้นที่รอบนอกของแหล่งศิลปกรรมก่อให้เกิดผลกระทบได้โดยกรณีนี้คืออาคารพาณิชย์ที่อยู่ข้างแหล่งศิลปกรรมตั้งอยู่ใกล้อาคารสำคัญ เมื่อมองจากมุมมองภายนอกมองไปยังทางเข้าของวัดจึงเกิดเป็นมุมมองวิกฤติที่ส่งผลกระทบการคุกคามจากอาคารข้างแหล่งศิลปกรรม นอกจากนี้ยังมีการคุกคามจากเสาไฟและสายไฟที่ตั้งอยู่ในระยะประชิด

ภาพที่ 67 ข้อเสนอแนะสำหรับภาพตัวแทนภูมิทัศน์ วัดพันเตา

จากการศึกษาทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถาม ในสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบเบื้องต้นผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ในทางบวกแล้ว แต่เมื่อทำการปรับภูมิทัศน์เป็นสภาพในอุดมคติผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติในทางบวกเช่นกันแต่ไม่ได้เปลี่ยนไปมากนัก

อย่างไรก็ตามการลดผลกระทบเป็นสภาพในอุดมคติเป็นอีกทางเลือกที่ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติในทิศทางที่ดีขึ้น โดยแนวทางการลดผลกระทบประกอบด้วย การลดการคุกคามของอาคารรอบข้าง แหล่งศิลปกรรม โดยจากการศึกษาปัจจัยด้านกลไกในการป้องกันและควบคุม กฎหมายที่กำหนดควบคุมความสูงนั้นมีข้อจำกัด ดังนั้นจึงได้มีการลดความสูงจากเดิม จากอาคาร 3 ชั้น (ความสูงไม่เกิน 12 เมตร) เหลือเพียงอาคาร 2 ชั้น (ความสูงไม่เกิน 8 เมตร) ในบริเวณรอบข้างแหล่งศิลปกรรมเพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบการคุกคามที่เกิดจากอาคารที่อยู่ใกล้แหล่งศิลปกรรม และการกำจัดเสาไฟฟ้าสายไฟที่คุกคามออกไป

6.2.1.8 ข้อเสนอแนะสำหรับ P3 ประตูช้างเผือก แหล่งศิลปกรรมประเภท

อนุสาวรีย์ อนุสรณ์สถาน สถาน หลักเมือง ภาพตัวแทนภูมิทัศน์ผลกระทบด้านการคุกคาม ซึ่งเกิดจากองค์ประกอบรวมที่อยู่ในมุมมองสำคัญของแหล่งศิลปกรรมโดยประกอบด้วย การคุกคามจากป้ายโฆษณาที่มีขนาดสูงใหญ่กว่าตัวอาคารสำคัญ และอาคารโดยรอบแหล่งศิลปกรรมที่มีความสูงมากกว่าอาคารสำคัญรวมถึงความไม่เป็นระเบียบโดยรอบ

สภาพปัจจุบัน ผลกระทบภายในมุมมอง

สภาพในอุดมคติ

ภาพที่ 68 ข้อเสนอแนะสำหรับภาพตัวแทนภูมิทัศน์ ประตูช้างเผือก

จากการศึกษาทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถาม ในสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบเบื้องต้นผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ในทางบวกแล้ว แต่เมื่อทำการปรับภูมิทัศน์เป็นสภาพในอุดมคติผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติในทางบวกเช่นกันแต่ไม่ได้เปลี่ยนไปมากนัก อย่างไรก็ตามการลดผลกระทบเป็นสภาพในอุดมคติเป็นอีกทางเลือกที่ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติในทิศทางที่ดีขึ้น โดยแนวทางการลดผลกระทบนี้ประกอบด้วย การกำจัดองค์ประกอบที่คุกคามออกไป โดยการยกเลิกป้ายโฆษณาที่มีขนาดสูงใหญ่ออกไป สำหรับตัวอาคารได้ทำการลดความสูง

โดยจากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเรื่องปัจจัยด้านกลไกในการป้องกันและควบคุม พบว่าการควบคุมความสูงของอาคารภายในเขตเมืองเก่านั้นในบริเวณรอบแหล่งศิลปกรรมความสูงที่ กฎหมายผังเมืองรวมและเทศบัญญัติกำหนด ยังคงส่งผลกระทบต่อแหล่งศิลปกรรมอยู่ ซึ่ง สำหรับแนวทางในอุดมคติจึงได้มีการปรับลดความสูงของอาคารดังกล่าวลง 4 เมตร จาก อาคาร 3 ชั้นลดลงเหลือเพียง 2 ชั้น เพื่อไม่ให้ความสูงไปสร้างการคุกคามต่อมุมมองสำคัญของแหล่ง ศิลปกรรม และยังทำการปรับโทนสีของอาคารให้มีความเรียบขึ้นไม่ให้ดึงดูดสายตามากเกินไป นอกจากนี้ได้เพิ่มพื้นที่สีเขียวให้กับเกาะกลางถนน และปรับโทนสีของขอบถนนไม่ให้สะดุดตา

6.2.1.9 ข้อเสนอแนะสำหรับ T3 วัดพันอ้น แหล่งศิลปกรรมประเภท วัด วัดร้าง

ศาสนสถาน ภาพตัวแทนภูมิทัศน์ผลกระทบด้านความแปลกแยก โดยองค์ประกอบของผลกระทบเกิด จากอาคารสร้างใหม่ที่มีรูปแบบแปลกแยกไปจากลักษณะของอาคารสำคัญ ซึ่งสำหรับวัดพันอ้นเป็น แหล่งศิลปกรรมอีกแห่งที่มีพื้นที่ภายในวัดที่แคบและมีการใช้ประโยชน์พื้นที่ภายในวัดมาก โดยการใช้ ประโยชน์มักมาจากอาคารสร้างใหม่โดยส่วนใหญ่เพื่อเป็นการบริการนักท่องเที่ยว ก่อให้เกิด ผลกระทบความแปลกแยกจากอาคารสร้างใหม่เหล่านี้ขึ้น และมีม้านั่งที่เป็นสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่เมื่อมองในมุมมองสำคัญแล้วทำให้เกิดความรู้สึกแปลกแยกเช่นกัน นอกจากนี้ยังมีลักษณะผลกระทบอื่นร่วมด้วยคือ การบดบังจากต้นไม้ด้านข้าง

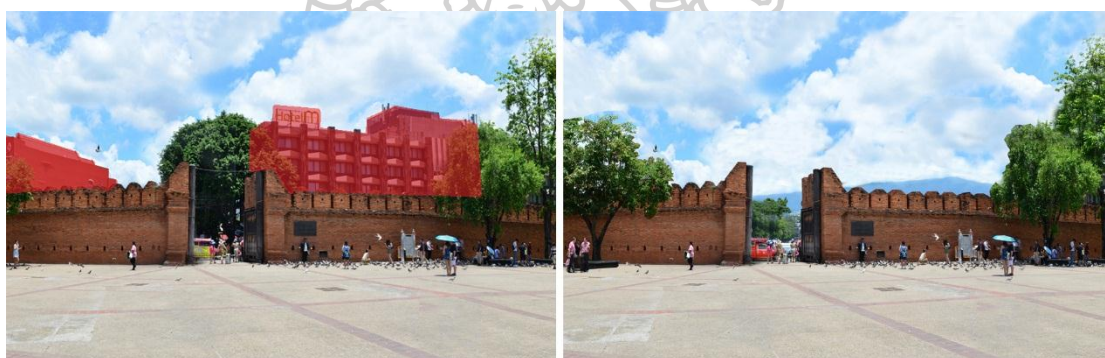
ภาพที่ 69 ข้อเสนอแนะสำหรับภาพตัวแทนภูมิทัศน์ วัดพันอ้น

จากการศึกษาทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งในสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ เบื้องต้นผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ในทางบวก เมื่อทำการปรับภูมิทัศน์เป็น สภาพในอุดมคติผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติในทางบวกเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด จึงได้เสนอแนวทาง

ปรับปรุงลดผลกระทบในชั้นอุดมคติ โดยในการปรับปรุงลดผลกระทบเป็นสภาพในอุดมคติมี รายละเอียดประกอบด้วย การกำจัดองค์ประกอบที่สร้างความแปลกแยกออกไป โดยกรณีนี้ได้ยกเลิก ทั้งศาลาที่เป็นอาคารสร้างใหม่และม้านั่งที่มีลักษณะแปลกแยก และการกำจัดองค์ประกอบที่บดบัง จากพีชพรรณออกไป นอกจากนี้ได้ทำการเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้กับแหล่งศิลปกรรมและจัดตกแต่งภูมิ ทัศน์โดยรอบให้มีความเหมาะสม เพื่อเป็นการสร้างแนวระยะป้องกันให้กับอาคารสำคัญและยังเป็ นการสร้างพื้นที่เปิดโล่งภายในแหล่งศิลปกรรมอีกด้วย

6.2.1.10 ข้อเสนอแนะสำหรับ P2 ประตูท่าแพ แหล่งศิลปกรรมประเภท

อนุสาวรีย์ อนุสรณ์สถาน สถาน หลักเมือง ภาพตัวแทนภูมิทัศน์ผลกระทบด้านความแปลกแยก ซึ่ง เกิดจากองค์ประกอบของอาคารฉากหลังที่เป็นอาคารขนาดใหญ่ซึ่งมีรูปแบบที่ขัดแย้งกับอาคาร สำคัญของแหล่งศิลปกรรม

สภาพปัจจุบัน

■ ผลกระทบภายในมุมมอง

สภาพในอุดมคติ

ภาพที่ 70 ข้อเสนอแนะสำหรับภาพตัวแทนภูมิทัศน์ ประตูท่าแพ

จากการศึกษาทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งในสภาพที่ได้รับการลดผลกระทบ เบื้องต้นผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติต่อภาพตัวแทนภูมิทัศน์ในทางบวกแล้ว เมื่อทำการปรับภูมิทัศน์ เป็นสภาพในอุดมคติผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติในทางบวกเช่นกัน อย่างไรก็ตามการลดผลกระทบ เป็นสภาพในอุดมคติเป็นอีกทางเลือกที่ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติในทิศทางที่ดีขึ้น โดยการ ปรับปรุงลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์ให้เป็นดังสภาพในอุดมคติประกอบด้วย การกำจัดองค์ประกอบที่ เกิดผลกระทบความแปลกแยกออกไปโดยการลบอาคารฉากหลังออกทั้งสองอาคาร และนอกจากนี้ได้ ทำการลบต้นไม้ที่อยู่ในมุมมองประตูออกถึงต้นไม้ดังกล่าวจะไม่ได้ถูกนับรวมให้อยู่ในผลกระทบแต่ใน การนำออกนี้เป็นการเปิดมุมมองเพื่อสร้างจุดนำสายตาให้เห็นพื้นที่แนวแกนภายในเมืองและยังช่วยให้

ประตูเมืองมีความโดดเด่นเพิ่มขึ้นตั้งนั้นการนำออกจึงเห็นผลที่ดีกว่า สำหรับการเพิ่มองประกอบให้ มุมมองมีความกลมกลืนมากขึ้นคือการเพิ่มไม้ยืนต้นมุมซ้ายที่ช่วยสร้างความสมดุลให้กับมุมมองของ ภาพตัวแทน

จากข้อเสนอแนะของแหล่งศิลปกรรมตัวแทนแต่ละแห่งสามารถสรุปข้อเสนอแนะที่เป็น ตัวอย่างเพื่อสามารถนำไปทดลองปรับใช้ให้เหมาะกับลักษณะผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่เกิดขึ้นกับ มุมมองสำคัญของแหล่งศิลปกรรมอื่นที่มีบริบทคล้ายกันได้ โดยมีรายละเอียดประกอบด้วย ข้อเสนอแนะระดับการควบคุม เป็นการเสนอตามแต่ละสภาพผลกระทบเพื่อให้สามารถนำไปปรับใช้ ให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่เกิดขึ้น และข้อเสนอมาตรการระยะแรก-ระยะ ยาว สำหรับใช้ในการจัดการแนวทางการลดผลกระทบตามลักษณะของผลกระทบและระยะเวลาที่ใช้ ในการดำเนินการเพื่อลดผลกระทบ

ตารางที่ 46 ข้อเสนอแนะด้านการลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์

ผล กระท ทบ	ระดับความ เข้มข้น	รายละเอียด	มาตรการ		ความเหมาะสมของ การกำหนดแนวทาง
			ระยะ เร่ง ด่วน	ระยะ ยาว	
การรบกวน	เข้มข้นน้อย (การลด ผลกระทบ เบื้องต้น)	สภาพปัญหาการรบกวนจากการจอดรถใกล้อาคารสำคัญ			
		ยกเลิกพื้นที่จอดรถใกล้แหล่ง ศิลปกรรม โดยจัดพื้นที่จอดรถที่ไม่ รบกวนมุมมองสำคัญของแหล่ง ศิลปกรรม		✓	- ระยะยาว : การจัดให้มีพื้นที่ จอดรถยนต์นอกเขตเมืองเก่า มี บริการขนส่งสาธารณะและให้ใช้ จักรยาน
		การเพิ่มพื้นที่สีเขียว รอบข้างเพื่อ เป็นระยะแนวกันชนให้กับตัวอาคาร สำคัญของแหล่งศิลปกรรม รวมถึง การเปลี่ยนลานลาดแข็งเป็นพื้นที่สี เขียว		✓	- ระยะยาว : จัดทำออกแบบวาง ผังและปรับปรุงภูมิทัศน์ กำหนด ขอบเขตป้องกันการเกิดผล กระทบ
		สภาพปัญหาการรบกวนจากความไม่เป็นระเบียบ			
		การกำจัดองค์ประกอบที่รบกวน ออกไป เช่น บ้าย เส้าไฟฟ้า สายไฟ เต็นท์ ร้านค้า แผงขายของ ของ ตกแต่งเป็นต้น		✓	- ระยะยาว : ออกกฎหมาย ควบคุมลักษณะป้าย ร้านค้า การจัดระเบียบทางเท้า ห้ามตั้ง แผงขายของเป็นต้น

ตารางที่ 46 ข้อเสนอแนะด้านการลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์ (ต่อ)

ผลกระทบ	ระดับความเข้มข้น	รายละเอียด	มาตรการ		ความเหมาะสมของการกำหนดแนวทาง
			ระยะเร่งด่วน	ระยะยาว	
การรบกวน	เข้มข้นน้อย (การลดผลกระทบเบื้องต้น)	สภาพปัญหาการรบกวนจากองค์ประกอบรอบอาคารสำคัญมีรูปแบบที่ขัดแย้ง			
		การเปลี่ยนสีหรือวัสดุขององค์ประกอบที่รบกวนเป็นสี Earth Tone ทำให้สะดุดตาน้อยลง		✓	- ระยะยาว : การออกข้อกำหนดโทนสีควบคุม
การรบกวน	เข้มข้นน้อย (การลดผลกระทบเบื้องต้น)	สภาพการรบกวนจากการตกแต่งภูมิทัศน์ที่ไม่เหมาะสม			
		การกำจัดองค์ประกอบที่รบกวนออกไป เช่น ของตกแต่งในภูมิทัศน์ สิ่งอำนวยความสะดวกที่ทำให้เกิดการรบกวน		✓	- ระยะยาว : การกำหนดรูปแบบสิ่งตกแต่งและสิ่งอำนวยความสะดวกให้มีรูปแบบที่เหมาะสม เช่น ควรมีการกำหนดลักษณะ สี และขนาดที่ไม่สะดุดตาเกินไป
การรบกวน	เข้มข้นน้อย (การลดผลกระทบเบื้องต้น)	สภาพปัญหาการรบกวนจากป้ายโฆษณา			
		การกำจัดองค์ประกอบที่บดบังออกไป		✓	- ระยะยาว : การออกข้อกำหนดควบคุมลักษณะและขนาดของป้ายที่ไม่ใหญ่เกินไป
การรบกวน	เข้มข้นน้อย (การลดผลกระทบเบื้องต้น)	สภาพปัญหาการรบกวนจากพืชพรรณ			
		การตกแต่งภูมิทัศน์โดยรอบให้สวยงาม และการเพิ่มพื้นที่สีเขียวรอบข้างเพื่อเว้นระยะให้กับตัวอาคารสำคัญ		✓	- ระยะยาว : การเลือกใช้พืชพรรณ เช่น การเลือกใช้พืชพรรณที่มีทรงพุ่มโปร่งเพื่อให้เห็นตัวอาคารสำคัญ
การรบกวน	เข้มข้นน้อย (การลดผลกระทบเบื้องต้น)	สภาพปัญหาการรบกวนจากป้ายโฆษณา			
		กำจัดองค์ประกอบที่รบกวน กรณิ เป็นป้ายขนาดใหญ่ เสาส่งสัญญาณ เสาไฟฟ้าหรือสายไฟที่อยู่ในระยะประชิด		✓	- ระยะยาว : ออกกฎหมายควบคุมการติดตั้งป้ายและเสาทั้งภายในเมืองเก่า และเขตรอยต่อโดยรอบเมืองเก่า
การรบกวน	เข้มข้นน้อย (การลดผลกระทบเบื้องต้น)	สภาพปัญหาการรบกวนจากอาคารที่อยู่ในระยะประชิด			
		การเว้นระยะห่างรอบแหล่งศิลปกรรม เป็นพื้นที่สีเขียว เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้มากขึ้นและป้องกันการรบกวนจากบริเวณโดยรอบ		✓	- ระยะยาว : การกำหนดขอบเขตห้ามสร้างสิ่งปลูกสร้างใกล้เคียงแหล่งศิลปกรรม

ตารางที่ 46 ข้อเสนอแนะด้านการลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์ (ต่อ)

ผลกระทบ	ระดับความเข้มข้น	รายละเอียด	มาตรการ		ความเหมาะสมของการกำหนดแนวทาง
			ระยะเร่งด่วน	ระยะยาว	
การคุกคาม	เข้มข้นมาก (การลดผลกระทบสภาพในอุดมคติ)	การเปลี่ยนหน้าตาอาคารรอบข้าง โดยให้ความเรียบ เป็นระเบียบ และไม่สะดุดตาเกินไป	✓	✓	- ระยะเร่งด่วน : ใช้การปรับโทนสีของหน้าตาอาคาร - ระยะยาว : ออกกฎหมายควบคุมลักษณะหน้าตาอาคาร สี รูปทรง
		การกำจัดองค์ประกอบที่คุกคามออกไป กรณีเป็นอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างถาวร	✓	✓	- ระยะเร่งด่วน : การปลูกต้นไม้ในบริเวณมุมมองที่เห็นอาคารที่คุกคามเป็นการช่วยลดผลกระทบเบื้องต้น - ระยะยาว : ควรมีการออกกฎหมายควบคุมการก่อสร้างและการจำกัดความสูงอาคารโดยรอบแหล่งศิลปกรรมที่ เพื่อป้องกันไม่ให้มีอาคารใหม่ที่ก่อให้เกิดผลกระทบการคุกคาม
ความแปลกแยก	เข้มข้นน้อย (การลดผลกระทบเบื้องต้น)	สภาพปัญหาอาคารที่สร้างขึ้นใหม่ที่มีความแปลกแยกจากอาคารสำคัญ			
		การจัดภูมิทัศน์ให้มีสภาพที่เหมาะสมเน้นให้แหล่งศิลปกรรมมีความโดดเด่น		✓	- ระยะยาว : การออกแบบวางผังเลือกใช้พืชพรรณที่ดูแลรักษาง่าย
	การกำจัดองค์ประกอบที่แปลกแยกออกไป กรณีเป็นสิ่งปลูกสร้างชั่วคราวหรือจัดการรื้อถอนได้ง่าย		✓	- ระยะยาว : การออกกฎหมายควบคุมลักษณะหน้าตา สี รูปทรงของสิ่งปลูกสร้างชั่วคราว	
	เข้มข้นมาก (การลดผลกระทบสภาพในอุดมคติ)	สภาพปัญหาความแปลกแยกจากอาคารขนาดใหญ่ที่อยู่ในมุมมองสำคัญ			
		การกำจัดองค์ประกอบที่แปลกแยกออกไป กรณีเป็นอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างถาวรหรือการรื้อถอนเป็นไปได้ยาก	✓	✓	- ระยะเร่งด่วน : การใช้ไม้ยืนต้นช่วยบังมุมมองบริเวณที่เห็นอาคารที่แปลกแยกเพื่อช่วยลดผลกระทบเบื้องต้น - ระยะยาว : ควรมีการออกกฎหมายควบคุมการก่อสร้างโดยรอบแหล่งศิลปกรรม ควรมีการกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อไม่ให้เกิดกิจกรรมที่แปลกแยก

6.2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ เทศบาลนครเชียงใหม่ เสนอให้มีการจัดทำผังเมืองเฉพาะ เพื่อเป็นการออกกฎในการควบคุมสิ่งปลูกสร้าง กำหนดประเภท ความสูง ลักษณะภายนอกที่เหมาะสมกับบริบทเมืองเชียงใหม่ เช่น สถาปัตยกรรมทรงล้านนา และมีการกำหนดลักษณะดังกล่าวที่เข้มขันว่าในบริเวณรอบแหล่งศิลปกรรม สำหรับแหล่งศิลปกรรมมีการเกาะกลุ่มกันควรมีการจัดทำเส้นทางที่เชื่อมโยงกันให้เป็นบริเวณที่มีความต่อเนื่อง เช่น การจัดทำโครงข่ายสีเขียว ที่ช่วยส่งเสริมทัศนียภาพเมืองเก่า เป็นต้น นอกจากนี้หากมีการวางแผนเพื่อทำการปรับปรุงลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์แล้ว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีพิจารณาในการนำข้อเสนอแนะไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับการแก้ไขผลกระทบด้านภูมิทัศน์ในสถานที่จริง เช่น เลือกแก้ไขปัญหาผลกระทบด้านภูมิทัศน์เฉพาะในมุมมองสำคัญอาจไม่จำเป็นต้องแก้ไขทั้งโครงการ เป็นต้น

6.2.3 ข้อเสนอแนะสำหรับเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งศิลปกรรม

สำหรับผู้ครอบครองแหล่งศิลปกรรมได้แก่ ผู้ครอบครองวัด เช่น เจ้าอาวาส หรือสำนักงานพุทธศาสนาที่ดูแลวัด เป็นต้น และเจ้าของสถาปัตยกรรมที่สำคัญ ควรหลีกเลี่ยงการต่อเติมดัดแปลงสิ่งก่อสร้างภายในแหล่งศิลปกรรมเพื่อเป็นการร่วมมือในการลดผลกระทบ หรือหากมีความจำเป็นต้องสร้างสิ่งปลูกสร้างควรได้รับการพิจารณาจากหน่วยงานภายนอกที่มีความรู้หลักการประเมินผลกระทบทางสายตาเพื่อป้องกันการทำลายทัศนียภาพต่อแหล่งศิลปกรรม ซึ่งผู้ครอบครองแหล่งศิลปกรรมมีส่วนให้ผลกระทบน้อยลงได้ นอกจากนี้ผู้ครอบครองแหล่งศิลปกรรมควรปลูกฝังความรู้แก่คนในชุมชนหรือนักท่องเที่ยวให้เห็นถึงคุณค่าความสำคัญของแหล่งศิลปกรรมด้วยการให้ข้อมูลความรู้ ช่วยให้คนในสังคมเห็นคุณค่าและปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์แหล่งศิลปกรรม

6.2.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาผลกระทบด้านภูมิทัศน์ของงานวิจัยนี้ยังสามารถลงลึกถึงรายละเอียดของแหล่งศิลปกรรมได้อีก โดยแหล่งศิลปกรรมที่นำเสนอยังมีมุมมองสำคัญอื่นอีกที่ผลกระทบด้านภูมิทัศน์ซึ่งมีความแตกต่างของบริบทของแหล่งศิลปกรรมอาจส่งผลต่อทัศนคติหากมีการศึกษาถึงมุมมองในแต่ละบริบทอาจได้แนวทางที่ช่วยส่งเสริมให้คุณค่ากับแหล่งศิลปกรรมได้มากขึ้น

นอกจากนี้การศึกษาผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมนี้เป็นการศึกษาพื้นที่ส่วนหนึ่งของเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่เท่านั้น ยังมีพื้นที่เมืองเก่ารอบนอกคูเมือง ตามประกาศของคณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์และเมืองเก่า ที่มีขอบเขตพื้นที่เป็นแนวกำแพงดินหรือกำแพงเมืองชั้นนอก ซึ่งมีแหล่งศิลปกรรมที่สำคัญอีกมากที่มีลักษณะผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่คล้ายกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือแนวกำแพงดินที่มีสภาพทรุดโทรมและมีการบุกรุกจากผู้ที่อยู่อาศัยในเขตกำแพงเมืองชั้นนอกที่ควรได้รับการอนุรักษ์ต่อไป

ภาคผนวก

แบบสอบถามฉบับภาษาไทย

แบบสอบถามประเมินผลกระทบลี้่วงแวดล้อมศิลปกรรมในเขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่

หัวข้อวิจัย การศึกษาผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม กรณีศึกษา เขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่
 หลักสูตรภูมิสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

หน้า

ส่วนที่ 1 : ประเมินคุณภาพของภูมิทัศน์และระดับผลกระทบทางสายตา

NO.

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย ลงบนช่อง ที่ตรงกับความเห็น

1)

ท่านมีความชื่นชอบสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

ไม่ชอบมาก ไม่ชอบ เฉยๆ ชอบ ชอบมาก

ท่านยอมรับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพได้มากน้อยเพียงใด

ยอมรับไม่ได้มาก ยอมรับไม่ได้ เฉยๆ ยอมรับได้ ยอมรับได้มาก

ท่านให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

น้อยที่สุด น้อย เฉยๆ มาก มากที่สุด

2)

ท่านมีความชื่นชอบสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

ไม่ชอบมาก ไม่ชอบ เฉยๆ ชอบ ชอบมาก

ท่านยอมรับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพได้มากน้อยเพียงใด

ยอมรับไม่ได้มาก ยอมรับไม่ได้ เฉยๆ ยอมรับได้ ยอมรับได้มาก

ท่านให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

น้อยที่สุด น้อย เฉยๆ มาก มากที่สุด

3)

ท่านมีความชื่นชอบสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

ไม่ชอบมาก ไม่ชอบ เฉยๆ ชอบ ชอบมาก

ท่านยอมรับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพได้มากน้อยเพียงใด

ยอมรับไม่ได้มาก ยอมรับไม่ได้ เฉยๆ ยอมรับได้ ยอมรับได้มาก

ท่านให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

น้อยที่สุด น้อย เฉยๆ มาก มากที่สุด

แบบสอบถามประเมินผลกระทบลิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในเขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่

หน้า 2

หัวข้อวิจัย การศึกษาผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม กรณีศึกษา เขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่
 หลักสูตรภูมิสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

4)

ท่านมีความชื่นชอบสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

ไม่ชอบมาก
 ไม่ชอบ
 เฉยๆ
 ชอบ
 ชอบมาก

ท่านยอมรับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพได้มากน้อยเพียงใด

ยอมรับไม่ได้มาก
 ยอมรับไม่ได้
 เฉยๆ
 ยอมรับได้
 ยอมรับได้มาก

ท่านให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

น้อยที่สุด
 น้อย
 เฉยๆ
 มาก
 มากที่สุด

5)

ท่านมีความชื่นชอบสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

ไม่ชอบมาก
 ไม่ชอบ
 เฉยๆ
 ชอบ
 ชอบมาก

ท่านยอมรับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพได้มากน้อยเพียงใด

ยอมรับไม่ได้มาก
 ยอมรับไม่ได้
 เฉยๆ
 ยอมรับได้
 ยอมรับได้มาก

ท่านให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

น้อยที่สุด
 น้อย
 เฉยๆ
 มาก
 มากที่สุด

6)

ท่านมีความชื่นชอบสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

ไม่ชอบมาก
 ไม่ชอบ
 เฉยๆ
 ชอบ
 ชอบมาก

ท่านยอมรับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพได้มากน้อยเพียงใด

ยอมรับไม่ได้มาก
 ยอมรับไม่ได้
 เฉยๆ
 ยอมรับได้
 ยอมรับได้มาก

ท่านให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

น้อยที่สุด
 น้อย
 เฉยๆ
 มาก
 มากที่สุด

แบบสอบถามประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในเขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่

หัวข้อวิจัย การศึกษาผลกระทบต่อด้านภูมิทัศน์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม กรณีศึกษา เขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่
 หลักสูตรภูมิสถาปัตย์ ภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

หน้า 3

7)

ท่านมีความชื่นชอบสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

ไม่ชอบมาก ไม่ชอบ เฉยๆ ชอบ ชอบมาก

ท่านยอมรับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพได้มากน้อยเพียงใด

ยอมรับไม่ได้มาก ยอมรับไม่ได้ เฉยๆ ยอมรับได้ ยอมรับได้มาก

ท่านให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

น้อยที่สุด น้อย เฉยๆ มาก มากที่สุด

8)

ท่านมีความชื่นชอบสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

ไม่ชอบมาก ไม่ชอบ เฉยๆ ชอบ ชอบมาก

ท่านยอมรับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพได้มากน้อยเพียงใด

ยอมรับไม่ได้มาก ยอมรับไม่ได้ เฉยๆ ยอมรับได้ ยอมรับได้มาก

ท่านให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

น้อยที่สุด น้อย เฉยๆ มาก มากที่สุด

9)

ท่านมีความชื่นชอบสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

ไม่ชอบมาก ไม่ชอบ เฉยๆ ชอบ ชอบมาก

ท่านยอมรับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพได้มากน้อยเพียงใด

ยอมรับไม่ได้มาก ยอมรับไม่ได้ เฉยๆ ยอมรับได้ ยอมรับได้มาก

ท่านให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

น้อยที่สุด น้อย เฉยๆ มาก มากที่สุด

แบบสอบถามประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในเขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่

หน้า 4

หัวข้อวิจัย การศึกษาผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม กรณีศึกษา เขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่
 หลักสูตรภูมิสถาปัตย์โดยกรมศาสตรมหาบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ท่านมีความชื่นชอบสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

ไม่ชอบมาก ไม่ชอบ เฉยๆ ชอบ ชอบมาก

ท่านยอมรับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพได้มากน้อยเพียงใด

ยอมรับไม่ได้มาก ยอมรับไม่ได้ เฉยๆ ยอมรับได้ ยอมรับได้มาก

ท่านให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

น้อยที่สุด น้อย เฉยๆ มาก มากที่สุด

ท่านมีความชื่นชอบสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

ไม่ชอบมาก ไม่ชอบ เฉยๆ ชอบ ชอบมาก

ท่านยอมรับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพได้มากน้อยเพียงใด

ยอมรับไม่ได้มาก ยอมรับไม่ได้ เฉยๆ ยอมรับได้ ยอมรับได้มาก

ท่านให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

น้อยที่สุด น้อย เฉยๆ มาก มากที่สุด

ท่านมีความชื่นชอบสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

ไม่ชอบมาก ไม่ชอบ เฉยๆ ชอบ ชอบมาก

ท่านยอมรับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพได้มากน้อยเพียงใด

ยอมรับไม่ได้มาก ยอมรับไม่ได้ เฉยๆ ยอมรับได้ ยอมรับได้มาก

ท่านให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

น้อยที่สุด น้อย เฉยๆ มาก มากที่สุด

แบบสอบถามประเมินผลกระทบลี้่วงแวดลอมศิลปกรรมในเขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่

หน้า 5

หัวข้อวิจัย การศึกษาผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม กรณีศึกษา เขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่
 หลักสูตรภูมิสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

13)

ท่านมีความชื่นชอบสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด				
☐	☐	☐	☐	☐
ไม่ชอบมาก	ไม่ชอบ	เฉยๆ	ชอบ	ชอบมาก
ท่านยอมรับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพได้มากน้อยเพียงใด				
☐	☐	☐	☐	☐
ยอมรับไม่ได้มาก	ยอมรับไม่ได้	เฉยๆ	ยอมรับได้	ยอมรับได้มาก
ท่านให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด				
☐	☐	☐	☐	☐
น้อยที่สุด	น้อย	เฉยๆ	มาก	มากที่สุด

14)

ท่านมีความชื่นชอบสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด				
☐	☐	☐	☐	☐
ไม่ชอบมาก	ไม่ชอบ	เฉยๆ	ชอบ	ชอบมาก
ท่านยอมรับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพได้มากน้อยเพียงใด				
☐	☐	☐	☐	☐
ยอมรับไม่ได้มาก	ยอมรับไม่ได้	เฉยๆ	ยอมรับได้	ยอมรับได้มาก
ท่านให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด				
☐	☐	☐	☐	☐
น้อยที่สุด	น้อย	เฉยๆ	มาก	มากที่สุด

15)

ท่านมีความชื่นชอบสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด				
☐	☐	☐	☐	☐
ไม่ชอบมาก	ไม่ชอบ	เฉยๆ	ชอบ	ชอบมาก
ท่านยอมรับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพได้มากน้อยเพียงใด				
☐	☐	☐	☐	☐
ยอมรับไม่ได้มาก	ยอมรับไม่ได้	เฉยๆ	ยอมรับได้	ยอมรับได้มาก
ท่านให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด				
☐	☐	☐	☐	☐
น้อยที่สุด	น้อย	เฉยๆ	มาก	มากที่สุด

แบบสอบถามประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในเขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่

หน้า 6

หัวข้อวิจัย การศึกษาผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม กรณีศึกษา เขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่
 หลักสูตรภูมิสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

16)

ท่านมีความชื่นชอบสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

ไม่ชอบมาก ไม่ชอบ เฉยๆ ชอบ ชอบมาก

ท่านยอมรับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพได้มากน้อยเพียงใด

ยอมรับไม่ได้มาก ยอมรับไม่ได้ เฉยๆ ยอมรับได้ ยอมรับได้มาก

ท่านให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

น้อยที่สุด น้อย เฉยๆ มาก มากที่สุด

17)

ท่านมีความชื่นชอบสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

ไม่ชอบมาก ไม่ชอบ เฉยๆ ชอบ ชอบมาก

ท่านยอมรับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพได้มากน้อยเพียงใด

ยอมรับไม่ได้มาก ยอมรับไม่ได้ เฉยๆ ยอมรับได้ ยอมรับได้มาก

ท่านให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

น้อยที่สุด น้อย เฉยๆ มาก มากที่สุด

18)

ท่านมีความชื่นชอบสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

ไม่ชอบมาก ไม่ชอบ เฉยๆ ชอบ ชอบมาก

ท่านยอมรับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพได้มากน้อยเพียงใด

ยอมรับไม่ได้มาก ยอมรับไม่ได้ เฉยๆ ยอมรับได้ ยอมรับได้มาก

ท่านให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

น้อยที่สุด น้อย เฉยๆ มาก มากที่สุด

แบบสอบถามประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในเขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่

หน้า 7

หัวข้อวิจัย การศึกษาผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม กรณีศึกษา เขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่
 หลักสูตรภูมิสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

19)

ท่านมีความชื่นชอบสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

ไม่ชอบมาก ไม่ชอบ เฉยๆ ชอบ ชอบมาก

ท่านยอมรับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพได้มากน้อยเพียงใด

ยอมรับไม่ได้มาก ยอมรับไม่ได้ เฉยๆ ยอมรับได้ ยอมรับได้มาก

ท่านให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

น้อยที่สุด น้อย เฉยๆ มาก มากที่สุด

20)

ท่านมีความชื่นชอบสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

ไม่ชอบมาก ไม่ชอบ เฉยๆ ชอบ ชอบมาก

ท่านยอมรับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพได้มากน้อยเพียงใด

ยอมรับไม่ได้มาก ยอมรับไม่ได้ เฉยๆ ยอมรับได้ ยอมรับได้มาก

ท่านให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

น้อยที่สุด น้อย เฉยๆ มาก มากที่สุด

21)

ท่านมีความชื่นชอบสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

ไม่ชอบมาก ไม่ชอบ เฉยๆ ชอบ ชอบมาก

ท่านยอมรับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพได้มากน้อยเพียงใด

ยอมรับไม่ได้มาก ยอมรับไม่ได้ เฉยๆ ยอมรับได้ ยอมรับได้มาก

ท่านให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

น้อยที่สุด น้อย เฉยๆ มาก มากที่สุด

แบบสอบถามประเมินผลกระทบลิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในเขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่

หัวข้อวิจัย การศึกษาผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม กรณีศึกษา เขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่
 หลักสูตรภูมิสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

22)

ท่านมีความชื่นชอบสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

☐	☐	☐	☐	☐
ไม่ชอบมาก	ไม่ชอบ	เฉยๆ	ชอบ	ชอบมาก

ท่านยอมรับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพได้มากน้อยเพียงใด

☐	☐	☐	☐	☐
ยอมรับไม่ได้มาก	ยอมรับไม่ได้	เฉยๆ	ยอมรับได้	ยอมรับได้มาก

ท่านให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

☐	☐	☐	☐	☐
น้อยที่สุด	น้อย	เฉยๆ	มาก	มากที่สุด

23)

ท่านมีความชื่นชอบสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

☐	☐	☐	☐	☐
ไม่ชอบมาก	ไม่ชอบ	เฉยๆ	ชอบ	ชอบมาก

ท่านยอมรับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพได้มากน้อยเพียงใด

☐	☐	☐	☐	☐
ยอมรับไม่ได้มาก	ยอมรับไม่ได้	เฉยๆ	ยอมรับได้	ยอมรับได้มาก

ท่านให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

☐	☐	☐	☐	☐
น้อยที่สุด	น้อย	เฉยๆ	มาก	มากที่สุด

24)

ท่านมีความชื่นชอบสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

☐	☐	☐	☐	☐
ไม่ชอบมาก	ไม่ชอบ	เฉยๆ	ชอบ	ชอบมาก

ท่านยอมรับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพได้มากน้อยเพียงใด

☐	☐	☐	☐	☐
ยอมรับไม่ได้มาก	ยอมรับไม่ได้	เฉยๆ	ยอมรับได้	ยอมรับได้มาก

ท่านให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

☐	☐	☐	☐	☐
น้อยที่สุด	น้อย	เฉยๆ	มาก	มากที่สุด

แบบสอบถามประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในเขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่

หน้า 9

หัวข้อวิจัย การศึกษาผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม กรณีศึกษา เขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่
 หลักสูตรภูมิสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

25)

ท่านมีความชื่นชอบสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

ไม่ชอบมาก ไม่ชอบ เฉยๆ ชอบ ชอบมาก

ท่านยอมรับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพได้มากน้อยเพียงใด

ยอมรับไม่ได้มาก ยอมรับไม่ได้ เฉยๆ ยอมรับได้ ยอมรับได้มาก

ท่านให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

น้อยที่สุด น้อย เฉยๆ มาก มากที่สุด

26)

ท่านมีความชื่นชอบสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

ไม่ชอบมาก ไม่ชอบ เฉยๆ ชอบ ชอบมาก

ท่านยอมรับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพได้มากน้อยเพียงใด

ยอมรับไม่ได้มาก ยอมรับไม่ได้ เฉยๆ ยอมรับได้ ยอมรับได้มาก

ท่านให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

น้อยที่สุด น้อย เฉยๆ มาก มากที่สุด

27)

ท่านมีความชื่นชอบสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

ไม่ชอบมาก ไม่ชอบ เฉยๆ ชอบ ชอบมาก

ท่านยอมรับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพได้มากน้อยเพียงใด

ยอมรับไม่ได้มาก ยอมรับไม่ได้ เฉยๆ ยอมรับได้ ยอมรับได้มาก

ท่านให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

น้อยที่สุด น้อย เฉยๆ มาก มากที่สุด

แบบสอบถามประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในเขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่

หน้า 10

หัวข้อวิจัย การศึกษาผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม กรณีศึกษา เขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่
 หลักสูตรภูมิสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

28)

ท่านมีความชื่นชอบสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

ไม่ชอบมาก ไม่ชอบ เฉยๆ ชอบ ชอบมาก

ท่านยอมรับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพได้มากน้อยเพียงใด

ยอมรับไม่ได้มาก ยอมรับไม่ได้ เฉยๆ ยอมรับได้ ยอมรับได้มาก

ท่านให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

น้อยที่สุด น้อย เฉยๆ มาก มากที่สุด

29)

ท่านมีความชื่นชอบสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

ไม่ชอบมาก ไม่ชอบ เฉยๆ ชอบ ชอบมาก

ท่านยอมรับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพได้มากน้อยเพียงใด

ยอมรับไม่ได้มาก ยอมรับไม่ได้ เฉยๆ ยอมรับได้ ยอมรับได้มาก

ท่านให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

น้อยที่สุด น้อย เฉยๆ มาก มากที่สุด

30)

ท่านมีความชื่นชอบสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

ไม่ชอบมาก ไม่ชอบ เฉยๆ ชอบ ชอบมาก

ท่านยอมรับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพได้มากน้อยเพียงใด

ยอมรับไม่ได้มาก ยอมรับไม่ได้ เฉยๆ ยอมรับได้ ยอมรับได้มาก

ท่านให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในภาพมากน้อยเพียงใด

น้อยที่สุด น้อย เฉยๆ มาก มากที่สุด

	แบบสอบถามประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในเขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่	หน้า 11
หัวข้อวิจัย การศึกษาผลกระทบด้านภูมิทัศน์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม กรณีศึกษา เขตเมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่ หลักสูตรภูมิสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร		
ส่วนที่ 2 : ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม		NO. <input type="text"/>
คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย ☒ ลงบนช่อง ☐ ที่ตรงกับความเห็น		เฉพาะจนท.
1. เพศ		GENDER
1) ☐ หญิง 2) ☐ ชาย		<input type="text"/>
2. อายุ		AGE
1) ☐ 18-25 ปี 2) ☐ 26-45 ปี 3) ☐ 46-65 ปี 4) ☐ มากกว่า 65 ปี		<input type="text"/>
3. การศึกษาสูงสุด		EDU
1) ☐ ประถมศึกษา 2) ☐ มัธยมศึกษา 3) ☐ ปวส./ปวช. 4) ☐ ปริญญาตรี 5) ☐ ปริญญาโท-เอก 6) ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		<input type="text"/>
4. ศาสนา		RLGN
1) ☐ พุทธ 2) ☐ อิสลาม 3) ☐ คริสต์ 4) ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		<input type="text"/>
5. สถานะ/อาชีพ		INC
1) ☐ นักเรียน/นักศึกษา 2) ☐ พนักงานเอกชน 3) ☐ ข้าราชการ 4) ☐ อาชีพอิสระ 5) ☐ เจ้าของกิจการ 6) ☐ ค้าขาย 7) ☐ แม่บ้าน/พ่อบ้าน 8) ☐ เกษียณอายุ 10) ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		OCCU
6. ภูมิลำเนา		HMTN
1) ☐ เชียงใหม่ 2) ☐ ต่างจังหวัด (โปรดระบุ.....)		<input type="text"/>
7. ที่อยู่ปัจจุบัน		ADS
1) ☐ เชียงใหม่ 2) ☐ ต่างจังหวัด (โปรดระบุ.....)		<input type="text"/>
8. ระยะเวลาอยู่อาศัยที่เชียงใหม่ (กรณีไม่ได้อาศัยที่เชียงใหม่ให้ตอบข้อ 5)		HLT
1) ☐ 0-10 ปี 2) ☐ 11-20 ปี 3) ☐ 21-30 ปี 4) ☐ 31 ปีขึ้นไป 5) ☐ ไม่ได้อาศัยอยู่ที่เชียงใหม่		<input type="text"/>
9. หากท่านไม่ได้อาศัยอยู่ที่เชียงใหม่จุดประสงค์ล่าสุดของท่านคืออะไร		OBJT
1) ☐ ท่องเที่ยว 2) ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		<input type="text"/>

แบบสอบถามฉบับภาษาอังกฤษ

The Study of Visual Impacts to Cultural Environment Casestudy : Chiangmai
 An Independent Study for the Degree Master of Landscape Architecture Program
 Department of Urban Design and Planning, Graduate School, Silpakorn University

Page1

Part 1 : Visual Impact Assessment of the proposed building.

NO.

Explanation : Please express your preferences and options on the scenes as shown by the pictures

1)

How much do you like the scene in this picture?

Dislike very much Dislike Indifferent Like Like very much

The level of acceptance you may have towards the scene in this picture.

Most unacceptable Unacceptable Indifferent Acceptable Most acceptable

How much do you value to the cultural environment of the scene in this picture?

Lowest Low Indifferent High Highest

2)

How much do you like the scene in this picture?

Dislike very much Dislike Indifferent Like Like very much

The level of acceptance you may have towards the scene in this picture.

Most unacceptable Unacceptable Indifferent Acceptable Most acceptable

How much do you value to the cultural environment of the scene in this picture?

Lowest Low Indifferent High Highest

3)

How much do you like the scene in this picture?

Dislike very much Dislike Indifferent Like Like very much

The level of acceptance you may have towards the scene in this picture.

Most unacceptable Unacceptable Indifferent Acceptable Most acceptable

How much do you value to the cultural environment of the scene in this picture?

Lowest Low Indifferent High Highest

ภาพที่ 82 แบบสอบถาม ส่วนที่ 1 หน้าที่ 1 (ภาษาอังกฤษ)

The Study of Visual Impacts to Cultural Environment Casestudy : Chiangmai

An Independent Study for the Degree Master of Landscape Architecture Program
 Department of Urban Design and Planning, Graduate School, Silpakorn University

4)

How much do you like the scene in this picture?

Dislike very much Dislike Indifferent Like Like very much

The level of acceptance you may have towards the scene in this picture.

Most unacceptable Unacceptable Indifferent Acceptable Most acceptable

How much do you value to the cultural environment of the scene in this picture?

Lowest Low Indifferent High Highest

5)

How much do you like the scene in this picture?

Dislike very much Dislike Indifferent Like Like very much

The level of acceptance you may have towards the scene in this picture.

Most unacceptable Unacceptable Indifferent Acceptable Most acceptable

How much do you value to the cultural environment of the scene in this picture?

Lowest Low Indifferent High Highest

6)

How much do you like the scene in this picture?

Dislike very much Dislike Indifferent Like Like very much

The level of acceptance you may have towards the scene in this picture.

Most unacceptable Unacceptable Indifferent Acceptable Most acceptable

How much do you value to the cultural environment of the scene in this picture?

Lowest Low Indifferent High Highest

ภาพที่ 83 แบบสอบถาม ส่วนที่ 1 หน้าที่ 2 (ภาษาอังกฤษ)

The Study of Visual Impacts to Cultural Environment Casestudy : Chiangmai

An Independent Study for the Degree Master of Landscape Architecture Program
Department of Urban Design and Planning, Graduate School, Silpakorn University

7)

How much do you like the scene in this picture?

Dislike very much Dislike Indifferent Like Like very much

The level of acceptance you may have towards the scene in this picture.

Most unacceptable Unacceptable Indifferent Acceptable Most acceptable

How much do you value to the cultural environment of the scene in this picture?

Lowest Low Indifferent High Highest

8)

How much do you like the scene in this picture?

Dislike very much Dislike Indifferent Like Like very much

The level of acceptance you may have towards the scene in this picture.

Most unacceptable Unacceptable Indifferent Acceptable Most acceptable

How much do you value to the cultural environment of the scene in this picture?

Lowest Low Indifferent High Highest

9)

How much do you like the scene in this picture?

Dislike very much Dislike Indifferent Like Like very much

The level of acceptance you may have towards the scene in this picture.

Most unacceptable Unacceptable Indifferent Acceptable Most acceptable

How much do you value to the cultural environment of the scene in this picture?

Lowest Low Indifferent High Highest

ภาพที่ 84 แบบสอบถาม ส่วนที่ 1 หน้าที่ 3 (ภาษาอังกฤษ)

The Study of Visual Impacts to Cultural Environment Casestudy : Chiangmai

An Independent Study for the Degree Master of Landscape Architecture Program
 Department of Urban Design and Planning, Graduate School, Silpakorn University

10)

How much do you like the scene in this picture?

Dislike very much Dislike Indifferent Like Like very much

The level of acceptance you may have towards the scene in this picture.

Most unacceptable Unacceptable Indifferent Acceptable Most acceptable

How much do you value to the cultural environment of the scene in this picture?

Lowest Low Indifferent High Highest

11)

How much do you like the scene in this picture?

Dislike very much Dislike Indifferent Like Like very much

The level of acceptance you may have towards the scene in this picture.

Most unacceptable Unacceptable Indifferent Acceptable Most acceptable

How much do you value to the cultural environment of the scene in this picture?

Lowest Low Indifferent High Highest

12)

How much do you like the scene in this picture?

Dislike very much Dislike Indifferent Like Like very much

The level of acceptance you may have towards the scene in this picture.

Most unacceptable Unacceptable Indifferent Acceptable Most acceptable

How much do you value to the cultural environment of the scene in this picture?

Lowest Low Indifferent High Highest

ภาพที่ 85 แบบสอบถาม ส่วนที่ 1 หน้าที่ 4 (ภาษาอังกฤษ)

The Study of Visual Impacts to Cultural Environment Casestudy : Chiangmai

An Independent Study for the Degree Master of Landscape Architecture Program
Department of Urban Design and Planning, Graduate School, Silpakorn University

13)

How much do you like the scene in this picture?

Dislike very much Dislike Indifferent Like Like very much

The level of acceptance you may have towards the scene in this picture.

Most unacceptable Unacceptable Indifferent Acceptable Most acceptable

How much do you value to the cultural environment of the scene in this picture?

Lowest Low Indifferent High Highest

14)

How much do you like the scene in this picture?

Dislike very much Dislike Indifferent Like Like very much

The level of acceptance you may have towards the scene in this picture.

Most unacceptable Unacceptable Indifferent Acceptable Most acceptable

How much do you value to the cultural environment of the scene in this picture?

Lowest Low Indifferent High Highest

15)

How much do you like the scene in this picture?

Dislike very much Dislike Indifferent Like Like very much

The level of acceptance you may have towards the scene in this picture.

Most unacceptable Unacceptable Indifferent Acceptable Most acceptable

How much do you value to the cultural environment of the scene in this picture?

Lowest Low Indifferent High Highest

ภาพที่ 86 แบบสอบถาม ส่วนที่ 1 หน้าที่ 5 (ภาษาอังกฤษ)

The Study of Visual Impacts to Cultural Environment Casestudy : Chiangmai

An Independent Study for the Degree Master of Landscape Architecture Program
Department of Urban Design and Planning, Graduate School, Silpakorn University

16)

How much do you like the scene in this picture?

Dislike very much Dislike Indifferent Like Like very much

The level of acceptance you may have towards the scene in this picture.

Most unacceptable Unacceptable Indifferent Acceptable Most acceptable

How much do you value to the cultural environment of the scene in this picture?

Lowest Low Indifferent High Highest

17)

How much do you like the scene in this picture?

Dislike very much Dislike Indifferent Like Like very much

The level of acceptance you may have towards the scene in this picture.

Most unacceptable Unacceptable Indifferent Acceptable Most acceptable

How much do you value to the cultural environment of the scene in this picture?

Lowest Low Indifferent High Highest

18)

How much do you like the scene in this picture?

Dislike very much Dislike Indifferent Like Like very much

The level of acceptance you may have towards the scene in this picture.

Most unacceptable Unacceptable Indifferent Acceptable Most acceptable

How much do you value to the cultural environment of the scene in this picture?

Lowest Low Indifferent High Highest

ภาพที่ 87 แบบสอบถาม ส่วนที่ 1 หน้าที่ 6 (ภาษาอังกฤษ)

The Study of Visual Impacts to Cultural Environment Casestudy : Chiangmai

An Independent Study for the Degree Master of Landscape Architecture Program
Department of Urban Design and Planning, Graduate School, Silpakorn University

19)

How much do you like the scene in this picture?

Dislike very much Dislike Indifferent Like Like very much

The level of acceptance you may have towards the scene in this picture.

Most unacceptable Unacceptable Indifferent Acceptable Most acceptable

How much do you value to the cultural environment of the scene in this picture?

Lowest Low Indifferent High Highest

20)

How much do you like the scene in this picture?

Dislike very much Dislike Indifferent Like Like very much

The level of acceptance you may have towards the scene in this picture.

Most unacceptable Unacceptable Indifferent Acceptable Most acceptable

How much do you value to the cultural environment of the scene in this picture?

Lowest Low Indifferent High Highest

21)

How much do you like the scene in this picture?

Dislike very much Dislike Indifferent Like Like very much

The level of acceptance you may have towards the scene in this picture.

Most unacceptable Unacceptable Indifferent Acceptable Most acceptable

How much do you value to the cultural environment of the scene in this picture?

Lowest Low Indifferent High Highest

ภาพที่ 88 แบบสอบถาม ส่วนที่ 1 หน้าที่ 7 (ภาษาอังกฤษ)

The Study of Visual Impacts to Cultural Environment Casestudy : Chiangmai

An Independent Study for the Degree Master of Landscape Architecture Program
Department of Urban Design and Planning, Graduate School, Silpakorn University

22)

How much do you like the scene in this picture?

Dislike very much Dislike Indifferent Like Like very much

The level of acceptance you may have towards the scene in this picture.

Most unacceptable Unacceptable Indifferent Acceptable Most acceptable

How much do you value to the cultural environment of the scene in this picture?

Lowest Low Indifferent High Highest

23)

How much do you like the scene in this picture?

Dislike very much Dislike Indifferent Like Like very much

The level of acceptance you may have towards the scene in this picture.

Most unacceptable Unacceptable Indifferent Acceptable Most acceptable

How much do you value to the cultural environment of the scene in this picture?

Lowest Low Indifferent High Highest

24)

How much do you like the scene in this picture?

Dislike very much Dislike Indifferent Like Like very much

The level of acceptance you may have towards the scene in this picture.

Most unacceptable Unacceptable Indifferent Acceptable Most acceptable

How much do you value to the cultural environment of the scene in this picture?

Lowest Low Indifferent High Highest

ภาพที่ 89 แบบสอบถาม ส่วนที่ 1 หน้าที่ 8 (ภาษาอังกฤษ)

The Study of Visual Impacts to Cultural Environment Casestudy : Chiangmai

An Independent Study for the Degree Master of Landscape Architecture Program
Department of Urban Design and Planning, Graduate School, Silpakorn University

Page9

25)

How much do you like the scene in this picture?

Dislike very much Dislike Indifferent Like Like very much

The level of acceptance you may have towards the scene in this picture.

Most unacceptable Unacceptable Indifferent Acceptable Most acceptable

How much do you value to the cultural environment of the scene in this picture?

Lowest Low Indifferent High Highest

26)

How much do you like the scene in this picture?

Dislike very much Dislike Indifferent Like Like very much

The level of acceptance you may have towards the scene in this picture.

Most unacceptable Unacceptable Indifferent Acceptable Most acceptable

How much do you value to the cultural environment of the scene in this picture?

Lowest Low Indifferent High Highest

27)

How much do you like the scene in this picture?

Dislike very much Dislike Indifferent Like Like very much

The level of acceptance you may have towards the scene in this picture.

Most unacceptable Unacceptable Indifferent Acceptable Most acceptable

How much do you value to the cultural environment of the scene in this picture?

Lowest Low Indifferent High Highest

ภาพที่ 90 แบบสอบถาม ส่วนที่ 1 หน้าที่ 9 (ภาษาอังกฤษ)

The Study of Visual Impacts to Cultural Environment Casestudy : Chiangmai

An Independent Study for the Degree Master of Landscape Architecture Program
Department of Urban Design and Planning, Graduate School, Silpakorn University

28)

How much do you like the scene in this picture?

Dislike very much Dislike Indifferent Like Like very much

The level of acceptance you may have towards the scene in this picture.

Most unacceptable Unacceptable Indifferent Acceptable Most acceptable

How much do you value to the cultural environment of the scene in this picture?

Lowest Low Indifferent High Highest

29)

How much do you like the scene in this picture?

Dislike very much Dislike Indifferent Like Like very much

The level of acceptance you may have towards the scene in this picture.

Most unacceptable Unacceptable Indifferent Acceptable Most acceptable

How much do you value to the cultural environment of the scene in this picture?

Lowest Low Indifferent High Highest

30)

How much do you like the scene in this picture?

Dislike very much Dislike Indifferent Like Like very much

The level of acceptance you may have towards the scene in this picture.

Most unacceptable Unacceptable Indifferent Acceptable Most acceptable

How much do you value to the cultural environment of the scene in this picture?

Lowest Low Indifferent High Highest

ภาพที่ 91 แบบสอบถาม ส่วนที่ 1 หน้าที่ 10 (ภาษาอังกฤษ)

Page 11

The Study of Visual Impacts to Cultural Environment Casestudy : Chiangmai

An Independent Study for the Degree Master of Landscape Architecture Program
Department of Urban Design and Planning, Graduate School, Silpakorn University

Part 2 : Personal Characteristics of Respondent

Explanation : Please express your preferences and options That matches the opinion

1. Gender

1) Female 2) Male

2. Age

1) 18-25 years old 2) 26-45 years old 3) 46-65 years old 4) More than 65 years old

3. Education

1) Primary school 2) High school 3) Vocational school 4) Bachelor's degree

5) Master's degree and higher 6) Other (Please specify.....)

4. Religion

1) Buddhism 2) Islam 3) Christianity

4) Other (Please specify

5. Occupation

1) Student 2) Employee 3) Government Officic 4) Freelancer

5) Business Owner 6) Retail Commercial 7) Home Maker 8) Retiree

10) Other (Please specify.....)

6. What continent is your home town in?

1) Asia 2) Europe 3) Australia 4) Africa

5) America 6) Other (Please specify.....)

7. Where are you living now?

1) Chiangmai 2) Other (Please specify.....)

8. Your purpose for coming to Chiangmai?

1) Travel 2) Other (Please specify

NO.

เพศ/เจนด.

GENDER

AGE

EDU

RLGN

INC

OCCU

HMTN

ADS

OBJT

รายการอ้างอิง

- Archambault, C. (2011). Flooded Chaiwattanaram Temple. Retrieved from <http://www.theatlantic.com/infocus/2011/10/worst-flooding-in-decades-swamps-thailand/100168/#img15.html>
- Australia ICOMOS. (1999). The Burra Charter: The Australia ICOMOS charter for places of cultural significance. *Burwood: Australia ICOMOS*.
- Feilden, B. M., & Jokilehto, J. (1998). Management guidelines for world cultural heritage sites.
- Google. (2015). Google Earth. Retrieved from <https://www.google.co.th/intl/th/earth>
- Pattara. (2563). วัดดงนาทิว ผุดไอเดียทาสีรุ้ง. Retrieved from <https://www.songkhatoday.com/content/21916/>
- กรมการปกครอง. (2561). รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้าน ประจำปี พ.ศ. 2561 ท้องถิ่นเทศบาลนครเชียงใหม่. Retrieved from <http://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statTDD/views/showZoneData.php?rcode=5099&statType=1&year=61>
- กฎกระทรวง ให้บังคับใช้ผังเมืองรวมเมืองเชียงใหม่. (2555, 21 พฤษภาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 130
- คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2559ข). คู่มือแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม เพื่อลดผลกระทบด้านภูมิทัศน์. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดเรือนแก้วการพิมพ์.
- คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2559ก). รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการศึกษาจัดทำแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม.
- เทศบัญญัติเทศบาลนครเชียงใหม่ เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลงหรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภท ในท้องที่ตำบลศรีภูมิ ตำบลสุเทพ ตำบลช้างม้อย ตำบลพระสิงห์ ตำบลช้างคลานและตำบลหายยา ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2557. (2558, 10 กุมภาพันธ์). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 132 ตอนพิเศษ 33ง.
- ปรานอม ต้นสุขานันท์. (2530). การศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนอนุรักษ์ในเขต กำแพงเมืองเชียงใหม่ ; A study for conservation planning of the area within Chiang-Mai city wall. In. Thailand, Australia: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรานอม ต้นสุขานันท์. (2559). การอนุรักษ์ชุมชนเมือง *Urban conservation*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์

แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- รุจิโรจน์ อนามบุตร, & วิลาสินี สุขสว่าง. (2555). คู่มือการประเมินผลกระทบทางสายตาจากสิ่งก่อสร้างประเภทอาคาร = *Visual impact assessment manual: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.*
- วัดร่องขุ่น ความบอบช้ำ จากแผ่นดินไหว. (2557). Retrieved from <https://paapaii.com/html>
- สมาคมอีโคโมสไทย. (2559). ความหมายของมรดกทางวัฒนธรรม. Retrieved from http://www.icomosthai.org/iTH_news/download/Newsletter%2020.pdf (2559, ธันวาคม). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564). สำนักงานจังหวัดเชียงใหม่. (2560). บรรยายสรุปจังหวัดเชียงใหม่. Retrieved from <https://www.chiangmai.go.th/managing/public/D8/8D01Feb2017150134.pdf>
- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2541). การพัฒนาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม (พิมพ์ครั้งที่ 5. ed.). กรุงเทพฯ: บริษัทคูมครองมรดกไทยจำกัด.
- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2558). รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2556.
- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (ม.ป.ป.). ชุดความรู้ด้านการอนุรักษ์พัฒนาและบริหารจัดการเมืองเก่า. กรุงเทพฯ: กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.
- สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์และเมืองเก่า. (2553). ประกาศคณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์และเมืองเก่า เรื่องประกาศเขตพื้นที่เมืองเก่า เชียงใหม่.
- สุเปีย ปัญญาทอง. (2555). องค์ประกอบภูมิทัศน์ประวัติศาสตร์เพื่อการอนุรักษ์เมืองเก่าจังหวัดเชียงใหม่. จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย,

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	พานูมาตร เหล่าศรีวิจิตร
วัน เดือน ปี เกิด	23 ธันวาคม 2532
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีภูมิทัศน์ (เกียรตินิยมอันดับ 2) คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่
ที่อยู่ปัจจุบัน	56/39 หมู่ 1 หมู่บ้านลภาวัล 4 ซอยวัดเสารงหิน ตำบลเสารงหิน อำเภอบาง ใหญ่ จังหวัดนนทบุรี 11140

